

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

52'nci Birleşim
24 Ocak 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da gerçekleşen depremin yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıker'in, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da gerçekleşen depreme ilişkin açıklaması

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak başta olmak üzere Ege'deki tütün üreticilerine sahip çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Uluslararası Eğitim Günü'ne ilişkin açıklaması

5.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

6.- Diyarbakır Milletvekili Suna Kepolu Ataman'ın, 24 Ocak 2001 tarihinde şehit edilen Diyarbakır İl Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'a ilişkin açıklaması

7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da ve birçok ilde çiftçinin destekleme ödemesinin hâlâ yapılamadığına ilişkin açıklaması

8.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, orman köylüsüne yapılan desteklere ilişkin açıklaması

9.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 24 Ocak 2001 tarihinde şehit edilen Diyarbakır İl Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'a ilişkin açıklaması

10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de bitirilmeyen Kepsut-Dursunbey ile Kepsut-Balıkesir yoluna ve Kepsut yolunda dün geçirdiği kazada hayatını kaybeden Vildan Hancı'ya ilişkin açıklaması

11.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırıma ilişkin açıklaması

12.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, staj yaparken hayatını kaybeden Kütahya Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi Erol Can Yavuz'a ve iş cinayetlerine ilişkin açıklaması

13.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, uzay çağı liginde var olmak için çalıştıklarına ilişkin açıklaması

14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2024 Yatırım Planı'nda Sarıkamış Kayak Tesislerine ödenek ayrılmadığına ilişkin açıklaması

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, tecridin bir devlet politikasına dönüştüğüne ilişkin açıklaması

16.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şahadet mertebesine erişen Mehmetçiklere ve yaralananlara ilişkin açıklaması

17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İstanbul Küçükçekmece'deki Fatma Refet Angın Kız Öğrenci Yurdundaki sorunlara ilişkin açıklaması

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

19.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 26 Mart 2023'te Karabük'te cansız bedeni bulunan Gabonlu Dina'nın davasına ilişkin açıklaması

20.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, hasta mahpus Mutlak Tozun'a ilişkin açıklaması

21.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, öğretmen atamalarına ve maaşlarına ilişkin açıklaması

22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Özboyacı İlköğretim Okulu inşaatının derhâl başlamasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

23.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 25 Ocak 2001 tarihinden beri haber alınamayan HADEP Silopi İlçe Başkanı Serdar Tanış ile Silopi ilçe parti yöneticisi Ebubekir Deniz'e ilişkin açıklaması

24.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, karanlık güçler tarafından katledilen Yazar Uğur Mumcu, suikasta kurban giden Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ile eski Kültür ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e ilişkin açıklaması

25.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Gazze'de yaşanan soykırımın 110'uncu gününe ilişkin açıklaması

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, stajyer ve çırak olarak çalışanların haklarının gasbedildiğine ilişkin açıklaması

27.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Gaffar Okkan ile Uğur Mumcu'nun katledilmelerinin yıl dönümüne ve kamu şefleri için yapılması gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması

28.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Araştırmacı Gazeteci Uğur Mumcu'nun katledilişinin 31'inci, Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'ın şehit edilmesinin 23'üncü yılına ilişkin açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, şehit Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ile faili meçhul bir cinayete kurban giden Gazeteci Uğur Mumcu'nun ölüm yıl dönümüne, emekli maaşlarına ve en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinin kesinlikle altında olmaması gerektiğine, Merkez Bankasıyla ilgili iddialara ilişkin açıklaması

30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Elâzığ depreminin yıl dönümüne, Uğur Mumcu ile Gaffar Okkan'ın suikastla katledilmelerine, Türk gençliğine ve genç işsizlik oranına ilişkin açıklaması

31.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, şehadetlerinin 23'üncü seneidevriyesinde Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ve 5 polis memuruna, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da meydana gelen depreme, Elâzığ ve Kahramanmaraş depremlerinden sonraki yeniden imar sürecine, Ahmet Hamdi Tanpınar ve öğrencisi Profesör Doktor Mehmet Kaplan'ın vefatlarının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, önceki dönem Eş Genel Başkanlarından Selahattin Demirtaş'ın anne ve babasına, kumpas davalarına, EĞİTİM SEN'in 29'uncu kuruluş yıl dönümüne ve 29 Aralık 2023 tarihinde Urfa Halfeti'de görev yapan 3 öğretmen, 3 EĞİTİM SEN üyesi, 1 de okul müdürü hakkında açılan soruşturmaya, Roboski katliamını anmaya devam edeceklerine, siyasi cinayetlere ve bu konunun tanıklarının konuşma zamanının geldiğine, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde süresiz ağır engelli raporu bulunan 400 engelli yurttaşın raporlarının yenilenmesi gerektiğinin söylendiğine, Çorlu tren katliamı kazası davasına, Türkiye'deki borçluluk rakamlarına ve özelleştirmelere ilişkin açıklaması

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 24 Ocak 1993'te katledilen Uğur Mumcu ile sekiz yıl sonra aynı gün katledilen Gaffar Okkan'a, eski Bakan İsmail Cem'e, hayatını kaybeden çocuk işçilere, emekli aylıklarına ve TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranına ilişkin açıklaması

34.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın vefatının seneidevriyesine, emeklilerin maaş zamlarına ilişkin önerilerini bugün Meclis Başkanlığına sunacaklarına, yirmi üç yıl önce şehit edilen Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'a ve 5 polise, menfur bir saldırı sonucu hayatını kaybeden Gazeteci Yazar Uğur Mumcu'ya, eski Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, 24 Ocak 2020'de meydana gelen Elâzığ depremine, Fatih'teki Millet Kütüphanesinin kurucusu Ali Emîri Efendi'nin vefatının 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

35.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye'deki iktisadi ve idari bilimler fakültesinin 2023-2024 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitim kararı almasına ilişkin açıklaması

36.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, bölgesinde tüm çiftçilerin ve hayvancıların perişan vaziyette olduğuna ilişkin açıklaması

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, eşi özel sektörde çalışan doktorların mecburi hizmet döneminde eş durumu mazeret tayini hakkından yararlanamamasına ilişkin açıklaması

39.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Gazeteci Uğur Mumcu, Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ile eski Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in vefat yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

40.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Göynücek ilçesine doğal gaz boru hattı döşeme çalışmalarına ilişkin açıklaması

41.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, AK PARTİ iktidarının eğitim sistemini içinden çıkılmaz hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

42.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, başkanlık sisteminin tam bir yapboz getirdiğine, TÜİK'in enflasyon sepetindekilerin hiçbirinin emeklinin alışveriş sepetinde olmadığına ve sokaktaki bir öğrencinin feryadına ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan Dağlı ile Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün Anayasa Komisyonu üyeliğinden; Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden; Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt'ın Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden; Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in Çevre Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyeliğinden; Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un Dilekçe Komisyonu üyeliğinden; Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden istifalarına dair yazılarının 24/1/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazıları (4/40)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi İdari, Kamu ve Sağlık İşleri Komitesi Başkanı Emrah Yeşilırmak ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, 4/D işçi statüsüne sahip olanların en yüksek seviyede yaşadığı kadro nakil hakkı sorununun çözümü kavuşturulması için gerekli düzenlemelerin yapılması, eş durumu tayin taleplerinin karşılanmamasından dolayı yaşanan problemlerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınarak yasal ve idari düzenlemelerle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş ve 20 milletvekili tarafından, Bursa Yenişehir Ziraat Odasına kayıtlı çiftçilerin sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının üretilmesi amacıyla 30/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Zülküf Uçar ve arkadaşları tarafından, kayyum belediyelerindeki usulsüz taşınmaz satışlarının araştırılması amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, gerçekleri ortaya çıkaran haberlere getirilen erişim engelleri ile yargıdaki usulsüz erişim engeli kararlarının araştırılması, erişim engellerinin gerekçelerinin ortaya çıkarılarak basın özgürlüğü ve halkın haber alma hakkının engellenmesinin önüne geçilmesi amacıyla 13/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

- 1.- Anayasa Komisyonunda boş bulunan üyeliklere seçim
- 2.- Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 3.- İçişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 4.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyeliklere seçim
- 5.- Çevre Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 6.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 7.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 8.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 9.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim
- 10.- Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, TBMM Kütüphanesinin süreli yayınlar odası ile milletvekili okuma salonlarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/8140)

24 Ocak 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya'nın sorunları hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Ünal Karaman'a ait.

Buyurun Sayın Karaman. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Konya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Konya'mızın ve ülkemizin geleceğini tehdit eden sorunlar hakkında konuşacağım. Bu sorunların başında tarımsal üretim alanlarının azalması, yabancılara toprak satışlarındaki artış ve sığınmacı kaçak probleminin toplumsal etkileri yer almaktadır.

Konya'daki tarım sorunlarına değinmeden önce hepinizin bildiği bir skandalı hatırlatmak istiyorum: Geçtiğimiz kasım ayında Çumra ilçemizde bulunan Toprak Mahsulleri Ofisinin kiralık deposundaki 7.500 ton hububat ortadan kayboldu. Olayın detayları hakkında bilgi almak için Tarım ve Orman Bakanlığına 7 sorudan oluşan bir önerge vermişim. Yetmiş gün sonra gelen cevapta yalnızca Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından iki müfettiş görevlendirildiği, tespit, incelaeme ve soruşturmaların devam ettiği ifade edilmiş, diğer sorularına hiçbir cevap verilmemiştir. Buradan tekrar soruyorum: İki ayı geçkin bir sürede bu soruşturmanın bitmeme gerekçesi nedir? Oluşan kamu zararı kimden ve nasıl tazmin edilecektir? Yoksa bu olayın üstü bir şekilde kapatılmaya mı çalışılmaktadır? Bir kez daha hatırlatıyoruz: Bu olayı adli ve idari boyutlarıyla açıklığa kavuşturmak, iktidarın tüyü bitmemiş yetimlere olan borcudur.

Kıymetli milletvekilleri, tarımsal üretim potansiyeli en yüksek iller arasında yer almasına rağmen, çiftçiye yararı olmayan tarım politikaları sebebiyle Konya'da tarım kârlı bir sektör olmaktan çıkmıştır. Yüksek girdi maliyeti altında ezilen çiftçilerimiz her sezonu borçla kapatıp yeni sezonu daha fazla borçla açmaktadır. Borç ekip dert biçen bu sistem artık sona ermelidir. Yanlış tarım politikaları, bitmeyen sulama projeleri, obruklar, tarım arazilerinin amaç dışı kullanılması gibi sebeplerle Konya Ovası üretim üssü olma özelliğini kaybetme riskiyle karşı karşıyadır. Biz bu vahim tabloyla uğraşırken dünyada gıda milliyetçiliği yükselmekte, gıda arz güvenliği ve gıdaya kesintisiz erişim parola hâline gelmektedir. Günümüzde savaşlar yalnızca ordular üzerinden cephe hatlarında yapılmamaktadır; bu doğrultuda her köy bir kale, her tarla bir siper, her çiftçi bir neferdir. Tarımsal üretim Türkiye'nin beka meselesidir ancak iktidarın konuya bu çerçeveden bakmadığı çok açıktır. Çiftçisini toprağa küstürdüğünüz Konya, 2022'de yabancıya arazi satışlarında 1'inci sırada yer almaktadır. 2023 yılında da yabancılardan Konya Ovası'na olan ilgisi devam etmiştir. Bu gelişmeler ışığında 2023 yılında Konya'da yabancılara ne kadar toprak satışının olduğuna dair soru önergelerimiz diğer birçok önergemiz gibi cevapsız kalmıştır. Topraklarının ne kadarının yabancılara eline geçtiğini bilmek, arazilerinin ne kadarının tarım dışı kaldığını öğrenmek tüm Konyalıların en doğal hakkıdır. Verimli arazilerimizin yabancılara geçmesi basit bir mülkiyet devri değil, memleket meselesidir.

Kıymetli milletvekilleri, memleket meselesinin bir diğer boyutu ise sayıları gün geçtikçe artan sığınmacı ve kaçak göçmenlerdir. Göç İdaresinin verilerine göre, Konya'da kayıtlı Suriyeli sayısı 119.664 kişidir her ne kadar tartışılabilir de. Resmî rakamların ötesinde bir o kadar kayıtsız kaçak bulunduğu tüm Konyalıların şahit olduğu bir gerçektir. Bu gruplar, oluşturdukları kayıt dışı istihdam ve işletmelerle Konya ekonomisine büyük zarar vermektedir. Esnafımız bu kayıt dışılıkla rekabet edemez hâle gelmiş, birçok işletme bu sebepten dolayı kapatılmıştır. Türk vatandaşı bir sayacının Suriyeli atölye sahibi sığınmacıdan iş istemesi üzerine duyduğu "Yabancıları çalıştırmıyoruz." cevabı eminim ki kanınıza dokunuyordur, iktidarın Türk milletini düşürdüğü hâlin açık bir beyanıdır.

Aynı şekilde, bu gruplar yarattıkları gertolarla birçok mahallemizin çehresini değiştirerek toplumsal sorunlar doğurmaktadır. Bu gruplar arasında doğan örgütlenmenin yakın gelecekte yalnızca toplumsal değil millî güvenlik sorunu olması kaçınılmazdır. Ağustos 2023'te Konya'da Suriyeli aşiretlerin pompalı tüfeklerle vahşice birbirlerine saldırdıkları olay hâlâ hafızalarımızdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÜNAL KARAMAN (Devamla) – Bu namluların yarın Türk milletine dönmeyeceğinin bir garantisi var mıdır? Dünün kriz olarak yorumlanan durumu, bugün açık bir tehdit hâlini almıştır. Yabancı istihbaratların etkili bir aparatı olarak kullanılabilecek bu kaçakların ülkemizde geçirdikleri fazladan her gün Türk milletinin çıkarları için doğrudan tehdittir. İktidar bu tehdidi görmezden geliyor olsa da Türk milliyetçileri olarak bizler, Türk'ün öz vatanında garip hâle getirilmesine karşı dimdik duracak, yurdumuzun stratejik göç mühendisliğine kurban gitmesine asla müsaade etmeyeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Semih Bey, buyurun

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da gerçekleşen depreme ilişkin açıklaması

SEMHİ İŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

24 Ocak 2020 tarihinde yani bundan dört yıl önce Elâzığ ilimizde gerçekleşen 6,8 büyüklüğündeki depremin yüreklerimizde açtığı derin yarayı paylaşmak için söz almış bulunmaktayım. Akabinde gerçekleşen 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleriyle her birimiz bu acı olayların etkilerini hâlâ hissetsek de bilinmelidir ki Elâzığlı olmak bu zorlu zamanlarda birbirimize kenetlenmek anlamına gelmektedir. Elâzığ'ın tarihine baktığımızda bu topraklarda yaşayan insanların birbirine olan bağlılığını, direncini ve dayanıklılığını zaten görebiliriz. Bugün bu duygularımızı bir kez daha hatırlayarak geleceğe daha güçlü adımlarla ilerlememiz gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum, Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaoba...

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak başta olmak üzere Ege'deki tütün üreticilerine sahip çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tütün artık üretenin de tüketenin de ağzında acı bir tat bırakıyor. Üzerine romanlar, hikâyeler, şiirler yazılan yerli tütünün değerini AKP Hükûmeti bilemedi, Amerikan şirketleri bildi. Türkiye'de 2022'de tütün ithalatına 522 milyon dolar ödendi. Uşak Eşme başta olmak üzere birçok şehrimiz tütünün en kalitelisini üretirken biz yerli üreticimizi yok sayıp yurt dışına 522 milyon dolar ödüyoruz. Bu durum kabul edilemez. Tütün raporuna göre Türkiye'nin tütün üretimi son on altı yılda yüzde 48, üretici sayısı yüzde 86 azaldı. Irak, İran, Suriye'den ülkeye sokulan kaçak sigaralardan Türkiye'nin yıllık vergi kaybı 400 milyon lira. 1 kilo tütünden 50 paket sigara çıkıyor, üretici sadece 3 paketin parasını alıyor; 115 lira kabul edilir bir değer değildir. Uşak başta olmak üzere Ege'deki tütün üreticilerine, emekçilerine ve ailelerine sahip çıkılmalıdır. Tütüncüler hakkını alacaktır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz Tokat'ın sorunları hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a ait.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi izleyen aziz milletim; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Bugün 24 Ocak, onurlu Gazeteci Uğur Mumcu'nun katledilişinin 31'inci yılı. Cinayetin faileri hâlâ bulunamadı. Uğur Mumcu'yu saygı ve rahmetle anıyorum.

Yine, Diyarbakır'da görev yaparken halkın gönlünde taht kuran Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ın şehit edililişinin 23'üncü yıl dönümü; saygı ve rahmetle anıyorum.

Yine, partimizin değerli büyüğü, eski Dışişleri Bakanımız, ülkemizi diplomatik alanda en iyi şekilde temsil eden İsmail Cem'i vefatının 17'nci yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum.

Tokat, gelinen noktada, AK PARTİ'nin yirmi bir yıllık iktidarı sonunda gelişmişlik sıralamasında 56'ncı sırada yani iktidara cömertçe oy veren benim hemşehrilerim tek başına ülkeyi yöneten iktidar eliyle Türkiye'de geri kalmışlıkta 56'ncı sıraya kadar düşürülmüş; bunun vebal ve sorumluluğu Tokat'tan aldığının hakkını vermeyen AK PARTİ iktidarında. Yine, Tokat, cumhuriyetin değerli birçok fabrikasını da kaybetmiş ve bunları yâd ederken şunu unutmadan sizlerle paylaşmak istiyorum. Atatürk, Reji'yi millileştirip TEKEl yaparken şu anda ülkemizde o uluslararası sigara dağıtımını yapan şirketlerin başında bulunan kişinin söylediği söz şu: "Yüzyıl da geçse biz bunu sizden geri alacağız." diyor ve değerli milletvekillerimiz, ne acı ki yerli ve millîliği diline pelesenk etmiş AK PARTİ iktidarı ve onun ortağının sayesinde TEKEl yeniden yabancılara satılmış. Şöyle de bir anekdotu paylaşırsam vahim tabloyu hepiniz içiniz acıyarak görürsünüz: Tütünün kilosu köylüde 100 lira, sigaranın kilosu 6 bin lira. Yani 100 liraya aldığınız bir ürünün veresiyesi yok. 6 bin liradan satacağınız bir ürünü emperyalist ülkelere altın tepsile yerli ve millî AK PARTİ teslim etmiş.

Tokat, tabii, tarım bölgesi; 3 kıymetli büyük ovası olan, her birinden akarsuları geçen ama bunun yanı sıra da ne acı ki AK PARTİ iktidarıyla gözden çıkarılmış bir il. Sayın Cumhurbaşkanı on iki yıl önce Tokat'a, Tokat-Turhal arasına demir yolu sözü vermiş, daha sonra, Sivas'a hızlı tren gelince "Çamlıbel Tüneli'yle bağlantı ve Yıldızeli'de bir istasyon" denmiş ama bunların hepsi maalesef hayal oldu. Nedir? Siz ülkenin kaynaklarını birilerini zengin etmek için kullanıyorsunuz. Bu planlamadan yoksun anlayışınızla bu olmaz.

Çiftçiye, köylüye geliyorum: Bakın, süte 22 Ocakta 2 lira zam geldi arkadaşlar, yem yüzde 100 arttı. Şöyle düşünün: Şeker fabrikasının geçtiğimiz cumartesi günü -Geçmişte 118 bin üyesi vardı, 50 bine düştü- kongresinde çoğunluğu sağlayamadı. Yani bizim kırsaldaki yaş ortalamamız AK PARTİ iktidarı sayesinde 58'e düşmüş. Yani genç yok, üretken yok, çiftçi o münbit ovalarda maalesef üretmiyor. Tabii, bu da yeterli değil.

Son zamanlarda klasik, devasa, dünyanın vazgeçtiği şehir hastanesi -şehir efsanesi- konuşuluyor. Arkadaşlar, Tokat'ın ilçeleri büyük. İlçelerde devlet hastanesi de var ama bu hastaneler ilçelerimiz birbirine yakın olduğu hâlde çoğu branşlardan yoksun, üniversitemiz de aynı şekilde bazı branşlardan yoksun. Akıllı ve akılcı olan; insanları şehir merkezine, bir noktaya taşıyıp o kentin trafiğini keşmekeş etmektense Turhal ile Zile arasına bir hastane... 14 kilometre mesafe ikisinin arası ve ikisinin hekimlerini koyduğunuz zaman, branşlarınız olduğu, hastaların da şehir merkezine sirküle olmadığı bir çözüm bulunabilir.

Yine, Erbaa-Niksar arasına -D100 Kara Yolu'nun geçtiği bir yer- buraya bir hastanenin, aynı zamanda bu uluslararası yol kenarına trafik kabiliyeti yüksek bir hastanenin yapılması mutlaka çözüm merkezli olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ve mevcut şehirdeki hastanemizin alanına yine bir ilave yapılabilir ama temel çözüm bu merkezle olmalıdır.

Yine, tabii, İbni Haldun'a toplumların çöküşünü sormuşlar -tam da günümüzde AK PARTİ'yi çağırıştırıyor- diyor ki:

“Dayanışmanın yok olduğu, üretimin zayıfladığı, tüketim çılgınlığının arttığı, vergilerin artırıldığı, göçün hızlandırılması, yönetenlerin kibri, adaletsizliğin yaygınlaşması, umutların kırılması, liyakatin dikkate alınmaması, gösteriş, riyakârlık ve bunun topluma reva görülmesi o toplumları çökertmeyi hızlandırır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) – Ve yine, Sümmânî'nin size öğüt anlamında bir dörtlüğü var, diyor ki:

“Sümmânî söz söyler iktidarınca

El elden üstündür arşa varınca

Süleyman'a söz öğretti karınca

Nasihah dinlemek noksanlık değildir.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İyi Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu hafta Mecliste çalışma hayatıyla ilgili düzenlemeler içeren bir torba yasa görüşeceğiz ancak torba yasada, çalışma hayatının kronikleşen ve acil çözüm bekleyen sorunları ne yazık ki yine yok sayılıyor. İktidarın yok saydıklarından biri de staj ve çıraklık sigortası mağdurları sorunudur. Bu hafta sonu binlerce mağdur yollara düştü, Ankara'da buluştu, Hükûmete kulağının dibinden seslendi; yine duymadı, yine kafasını kuma gömdü Hükûmet. Staj ve çıraklık sigortası mağdurları artık laf değil, icraat bekliyor, yasa istiyor. 3308 sayılı Kanun kapsamında çocuk yaşlarda fiilen çalışmış tescilli sigortalıların e-devlet sisteminde görünen 4/A tescil başlangıç tarihi, hizmete başlama tarihi olarak kabul edilmelidir. Bu yasa derhâl çıkarılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yerebakan...

4.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Uluslararası Eğitim Günü'ne ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Uluslararası Eğitim Günü'nde eğitimin sadece bilgi aktarımı olmadığını, dünyada artan demokrasi erozyonu, eşitsizlikler, nefret söylemi, şiddet ve çatışma gibi zorluklara karşı yaşamın her alanına nüfuz eden bir güç olduğunu, bir araç olduğunu hatırlatmak istiyorum. Dünyada artan sorunların gölgesinde eğitimin barış yolundaki kritik yolunu daha da fazla hissediyoruz. Unutmayalım; eğitim, farklılıkları kucaklayan ve anlayış köprüleri inşa eden bir güçtür. Bizler, yüce Meclisimizde eğitimi sadece bir politika meselesi olarak değil, aynı zamanda barışın, adaletin ve sürdürülebilir kalkınmanın temeli olarak görmeliyiz. Eğitimle donatılmış bir nesil, savaşların ve çatışmaların yıkıcı etkilerine karşı en güçlü kalkandır. Gençlerimizin dünyaya açılan pencereden baktıklarında barış dolu, adil ve müreffeh bir gelecek görmelerini sağlamak hepimizin sorumluluğudur. Eğitimin gücüyle gelecek nesillerimize umut dolu bir miras bırakalım; geç öğrenileni çocuklarımıza erken öğretilim.

BAŞKAN – Sayın Mullaoglu...

5.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, 6 Şubat depremlerine ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) – Depremden bu yana bir yıl geçti. Yıkılan kentler, yıkılan evler, yok olan hayatlar, yok olan evler... Artık oralarda güneş hüzünle doğuyor, hüzünle batıyor, yağmur gözyaşları olarak akıyor. Bazen toprak bile gözyaşlarını taşıyamıyor, sel olup akıyor gözyaşları sahipsiz sokaklarda. Birbirimize tutunmaya, soluklanmaya çalışıyoruz enkazlardan artakalan alanlarda. Bir türlü dolduramıyoruz içimizdeki boşluğu “Yapacağız, edeceğiz.” söylemleriyle. Hiçbir şeye benzemiyor bu sahipsizlik, terk edilmişlik duygusu. Buradan yüreklerle giden bir ses olmaya çalışıyoruz, belki üşüyen yürekleri biraz ısıtırız umuduyla. İstiyoruz ki kimse aç kalmasın, üşümesin; istiyoruz ki kimse evsiz, ailesiz, sevgisiz kalmasın. Hükûmet ne yaparsa yapsın, biz yüreklerdeki boşluğu doldurmaya devam edeceğiz. Bizler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da gerçekleşen depremin yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da gerçekleşen depremin yıl dönümü dolayısıyla söz isteyen Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'e ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EROL KELEŞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Ocak 2020 tarihinde yaşadığımız, Elâzığ'ımızı derinden sarsan deprem felaketinin seneidevriyesi nedeniyle söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Dört yıl önce bugün saat 20.55'te merkez üssü Elâzığ Sivrice olan ve yaklaşık yirmi iki saniye süren 6,8 şiddetinde bir depremle sarsıldık. 37'si Elâzığ'da, 4'ü ise Malatya'da olmak üzere toplam 41 vatandaşımızı kaybettik. Bu depremde hayatını kaybeden 41 vatandaşımızı rahmetle anıyor, depremden etkilenen vatandaşlarımıza tekraren geçmiş olsun dileklerini iletiyoruz. Rabb'im bizlere böylesi acı felaketleri bir daha yaşatmasın. Yine, bu depremde 1.466 vatandaşımız yaralanmış ve çok sayıda da binamız yıkılmıştır.

Değerli milletvekilleri, deprem anında tüm şehirde ciddi bir panik ve korku havası yaşandı ancak başta yerel kurumlarımız olmak üzere tüm bakanlık birimleri anında harekete geçti. Yerel imkânlarla başlattığımız arama kurtarma çalışmalarını... Çok kısa bir süre içerisinde başta AFAD olmak üzere sivil arama kurtarma ekipleri, Kızılayımız ve birçok sivil toplum kuruluşumuz canla başla saha çalışmalarını yürütmüşlerdir.

Değerli milletvekilleri, o gün şehir olarak yıkılmıştık, o gün hüzünlüydük, o gün şehrimizde gözyaşı vardı ve o gün tüm Türkiye'de matem vardı ancak gözyaşlarımızı silen, depremden çok kısa bir süre sonra hemen yanımızda olan devletimiz vardı, aynı gece birkaç saat içerisinde Ankara'dan gelip yanımızda olan bakanlarımız vardı, enkazlar arasında arama kurtarma çalışmalarını bizzat koordine eden İçişleri Bakanımız, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız ve Sağlık Bakanımız vardı, yine o gün hiçbir çağrı beklemeden Elâzığ'ımızın yanında olan Türkiye vardı. Değerli milletvekilleri, depremin ertesi günü ilimize gelerek Elâzığ'ımızın acısını paylaşan ve depremin getirdiği olumsuzlukların bir an önce giderilerek Elâzığ'ımızın inşası için ilgili bakanlara talimat veren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan vardı.

Özellikle belirtmek isterim ki geçmişte yaşanan daha büyük depremlerde dönemin Başbakanını uyukudan uyandırıp uyandırmama konusunda tereddüt yaşayan bir anlayıştan, bugün felaket yaşanır yaşanmaz milletin yanında olan bir anlayışa şahitlik ettik. Yıkıldık ama daha iyisini yapacağız dedik. İlgili bakanlarımız aylarca Elâzığ'da kalarak hem depremin olumsuzluklarını giderme adına hem de yeni deprem konutlarının hızlı bir şekilde yapılarak hak sahiplerine teslim edilmesi adına büyük gayretler gösterdiler. Bu zorlu süreçte Elâzığ'ımız için gösterilen dayanışma ve kardeşlik ruhu ülkemizin gücünü, milletimizin

birlik ve beraberliğini bizlere bir kez daha göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, yaşamış olduğumuz bu felaket 19.024 konutun hasar almasını ve bunlardan da 18.416'sının yıkıma uygun olduğunu gösterdi bize. Bu acı süreçten sonra, devletimiz, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın öncülüğünde hızlı bir şekilde harekete geçerek yaklaşık 25 bin vatandaşımızın hak sahipliğinin tespitini gerçekleştirdi. Söz verdiğimiz gibi, konut yapım sürecine hızlı bir şekilde başlandı ve yıkılan binaların yerine 25 bin depreme dayanıklı, modern ve güvenli konutlar inşa edilerek hak sahiplerine teslim edildi. Tüm bu konutların yanında, ağır hasar alan okul, cami ve kamu kurumu gibi hizmet binaları en kısa süre içerisinde inşa edilerek hizmete sunuldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat'ta meydana gelen ve asrın felaketi olarak nitelendirilen Kahramanmaraş merkezli depremlerde Elâzığ'ımızda 2020 yılında yaşanan deprem sonrasında alınan önlemlerin ne denli önemli olduğunu gördük. Çok şükür, Elâzığ'ımızda alınan tedbirler sayesinde, 6 Şubat depremlerinde can kaybı yaşanmadı.

Değerli milletvekilleri, Elâzığlı hemşehrilerim adına bu zorlu süreçte her zaman yanımızda olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

EROL KELEŞ (Devamla) – ...günlerce bölgede kalarak vatandaşımızın yanında olup dertleriyle dertlenen bakanlarımıza, arama kurtarma ekiplerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve ülkemizin dört bir yanından seferber olan gönüllü vatandaşlarımıza en derin şükranlarımızı sunuyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Kepolu Ataman...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Diyarbakır Milletvekili Suna Kepolu Ataman'ın, 24 Ocak 2001 tarihinde şehit edilen Diyarbakır İl Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'a ilişkin açıklaması

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Ocak 2001 tarihinde hain saldırı sonucunda yaşamını yitiren Diyarbakır İl Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan, başarılı meslek yaşamıyla milletimizin huzuru ve refahı için mücadele eden ülkemizin yetiştirdiği önemli bir değerdi. Göreve ilk geldiğinde "Diyarbakır halkını üzeni üzerim." diyen Ali Gaffar Okkan Diyarbakır'ımızda halkımızın gönülünde taht kurmuştu. Bu duygu ve düşüncelerle, 1990'lı yıllarda ülkenin birlik ve beraberliğini, Kürt ve Türk kardeşliğini pekiştiren İl Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan'ı ve beraberinde şehadet şerbeti içen polis memurlarımızı, tüm şehitlerimizi rahmetle minnetle anıyoruz. Diyarbakır'da ve yüce Mecliste...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da ve birçok ilde çiftçinin destekleme ödemesinin hâlâ yapılamadığına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülke tarımı ve çiftçisi AKP eliyle yok edilmeye çalışılıyor. Desteksiz bırakılan, borç batağına saplanan çiftçimiz ürettiğinden kazanamıyor. Ekonomik krizle parası iç edilen, maaşı ve geliri eriyen yurttaşlarımız ise gıda ürünlerini pahalılıktan alamıyor. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı daha yeni hububat, baklagil ve dane mısır desteği için 3 milyar 393 milyon liralık destekleme ödemelerinin yapıldığını söyledi. Güya kimlik numaralarına göre bir hafta içinde ödemeler tamamlanacaktı. Oysa durum hiç de öyle değil. Adana'da ve birçok ilde çiftçinin destekleme ödemesi hâlâ yapılamadı. "Öncelik sıralaması" diye resmî olmayan bir gerekçe sunuyorlar, çiftçinin belini büküp hakkı olan destekleme alacağını bile kafalarına göre ayarlamaya çalışıyorlar. Çiftçimizle oynamayın, destek verin, ödemeleri yapın.

BAŞKAN – Sayın Ekmekçi...

8.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekçi'nin, orman köylüsüne yapılan desteklere ilişkin açıklaması

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) – 23.300 orman köylüsü geçimini ormancılık ve tarımdan sağlıyor. Orman köylümüz çeşitli sosyoekonomik projelerine katkı sağlayan ORKÖY'ün 2002 yılında 16,1 milyon TL olan desteklerini bu yıl 1 milyar 664 milyon TL'ye yükselttik.

Geçtiğimiz yıl Orman Kanunu'nda yapmış olduğumuz düzenlemeyle orman köylümüz ilave destekler sağladık. 2023 yılı hak edişleri için orman köylümüz 1 Ocaktan bugüne kadar 1 milyar 700 milyon TL ödeme yapıldı ve kalan ödemeler şubat ayı içerisinde tamamlanacak.

Bakanlığımız ile orman köylümüz arasındaki sevgi, samimiyet ve anlayış, kadim devlet geleneğimizin günümüzdeki iz düşümüdür. Türkiye Yüzyılı'nda devletimizin sarsılmaz iradesi ve vatandaşlarımızın aziz emekleri sayesinde ülkemiz orman ekonomisinde de dünyanın en parlayan yıldızı olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın İnci...

9.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 24 Ocak 2001 tarihinde şehit edilen Diyarbakır İl Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'a ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sakarya'nın Hendek ilçesinde doğan Ali Gaffar Okkan 24 Ocak 2001 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü görevini yerine getirirken 5 kahraman silah arkadaşıyla makam aracında hain bir terör saldırısında şehit edilmiştir. Devlet ve millet kaynaşmasını gerçekleştirmiş, halkın sevgisini kazanmış, bu sevginin göstergesi olarak Diyarbakır halkı senelerce yeni doğan çocuklara Ali Gaffar ismini vermiştir. Diyarbakır'da esnaflar iş yerlerine resmini asmış, çalışmalarıyla tüm memurlarımıza örnek olan kahraman Emniyet Müdürümüz aynı zamanda terörle mücadelede önemli çalışmalar yapmıştır. Ali Gaffar Okkan ve silah arkadaşlarını, bu vesileyle vatan için can veren tüm şehitlerimizi rahmetle anıyoruz; ruhları şad olsun.

BAŞKAN - Serkan Sarı...

10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de bitirilmeyen Kepsut-Dursunbey ile Kepsut-Balıkesir yoluna ve Kepsut yolunda dün geçirdiği kazada hayatını kaybeden Vildan Hancı'ya ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, derler ki: "Tilki derisinden vazgeçer ama alışkanlıklarından vazgeçmez." Söz verip tutmamak AKP iktidarının alışkanlığı hâline geldi. Balıkesir Kepsut-Dursunbey arasında yapımına çeyrek asır önce başlanan yolda çalışmalar kaplumbağa hızıyla sürüyor. Dursunbeyli gençlerimiz sevdalarını "Aşkımız, Dursunbey yolu gibi hiç bitmesin." diyerek dile getiriyorlar. AKP'nin Balıkesir'e verdiği ve tutmadığı sözleri tek tek sıralasam buradan Bağdat'a yol olur.

Ölümlü kazaların yaşandığı yollar, verilen tüm sözlerle rağmen bitirilmedi. Özellikle Kepsut-Balıkesir arası bitirilmeyi bekliyor. İktidarın sözünü tutmama alışkanlığı can almaya da devam ediyor. AKP iktidarına sesleniyorum: Er olan sözünde durur ve söz namustur. Kepsut yolunda dün geçirdiği kazada hayatını kaybeden Büyükşehir Belediye eğitimcisi Vildan Hancı'ya Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Mehmet Aşla...

11.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırıma ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Filistin'de soykırım hâlâ devam ediyor. Şehit olanların sayısı 30 bini, katledilen çocuk sayısı en az 15 bini geçmiştir. Zulüm sıradanlaştırılmaz, soykırım normalleştirilemez. Allah'tan başka sahibi, hamisi, yardımcısı, koruyucusu, kardeşi, arkadaşı, dostu olmayan Gazzeli Müslümanlar soykırıma tabi tutulmaya devam ediyor. Gazze'deki soykırıma karşı Müslüman milletler üzerine düşeni yapmaya devam ediyor, lakin sorun Müslüman ülkelerin yöneticilerindedir. Soykırımı durdurmak şöyle dursun, yardım tirlarını bile Gazze'ye sokacak bir irade gösterememişlerdir. Bunun adı acizliktir, bunun adı zillettir. Gazze'yi unutmayacağız, gündemimizden düşürmeyeceğiz, konuşmaktan vazgeçmeyeceğiz, dualarımızı eksik etmeyeceğiz; İsrail'i lanetlemeye devam edeceğiz. İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırım açık ve nettir. Bunun için Uluslararası Lahey Adalet Divanı kararına da ihtiyaç yoktur diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Fazıl Kasap...

Buyurun.

12.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, staj yaparken hayatını kaybeden Kütahya Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi Erol Can Yavuz'a ve iş cinayetlerine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Erol Can Yavuz, 15 yaşında, Kütahya Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi. Yeni Kütahya Sanayi Sitesi'nde staj yaptığı mobilya atölyesinde üzerine sunta bloklarının devrilmesi sonucu hayatını kaybetti. Kederli ailesine Allah'tan sabırlar diliyorum. Yasal düzenlemeler yapılmadıkça, iş sağlığı ve güvenliği patronun elinde olduğu müddetçe -patronun çalışanı olduğu müddetçe- bu iş cinayetlerinin önü alınamayacaktır. Tutanaklar on-line, çevrim içi yapılmadığı müddetçe iş cinayetlerinin önüne geçemeyeceğiz. Bu duruma daha ne kadar seyirci kalınacak? Geçen sene vermiş olduğumuz bir kanun teklifi vardı bu konuda. Bir an önce gündeme gelmesi ve iş sağlığı güvenliği çalışanlarının patronun elemanı olmaması, bir havuzdan ücretlerini alması ve on-line olmasıyla ilgili yasal düzenlemeler yapılmadığı müddetçe cinayetlerin önüne geçemeyeceğiz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Mehmet Baykan...

13.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, uzay çağı liginde var olmak için çalıştıklarına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Biz ülkemizin daha ileriye gidebilmesi adına 2018 yılında Türkiye Uzay Ajansını kurduk ve uzay çağı liginde var olmak için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Son günlerde sosyal medyada koca koca milletvekillerinin yazdıklarını okudukça neden iktidar olmadıklarını daha iyi anlıyoruz. Büyük mesafeler almak için adım atmak gerekir. Biz bu adımı attık. Vakti zamanında Sayın Kılıçdaroğlu da Sabiha Gökçen için "Uçak inmeyen yere havalimanı yapmışlar." diyordu. İşte, siz hâlâ kendi milletini küçümseyen, yapılan hiçbir şeyden memnun olmayan aynı kafada, aynı yerdesiniz. Ha, aranızda rahmetli Sadri Alışık'ın "Turist Ömer" filminde ondan başka daha önce uzaya gitmiş, tecrübe etmiş biri vardı da söylemediyseniz size de aşk olsun, hiç olmazsa onu yollardık, bu daha ekonomik olurdu. Bir savaş uçağının 80 milyon dolar olduğunu düşünürsek milletin parasını heykele yatırmadık, ülkemizin uzay yolculuğunun kilometre taşını gediğine koyduk ve bu istikamette ilerlemeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Evet, İnan Akgün Alp...

14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, 2024 Yatırım Planı'nda Sarıkamış Kayak Tesislerine ödenek ayrılmasına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, 2024 Yatırım Planı'nda Uludağ Kayak Merkezi suni karlama tesislerinde kullanılmak üzere ödenek ayrılmış iken bu tesise çok ihtiyaç duyan Sarıkamış Kayak Tesisleri için ödenek ayrılmamıştır. Delaletinizle Kültür ve Turizm Bakanından Bakanlık ödenek kalemlerindeki kış turizmi altyapı uygulamaları için ayrılan 48 milyon liranın Sarıkamış suni karlama sistemi için kullanılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Ömer Öcalan...

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, tecridin bir devlet politikasına dönüştüğüne ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Tecrit bir devlet politikasına dönüşmüştür, İmralı'da hukuk askıya alınmıştır; birçok kere görüşme başvurularımıza rağmen başvurularımıza cevap dahi verilmiyor. Devlet ve Hükümet kendi yasalarına uymamaktadır. Burada bir yasa dışılık vardır, bu yasa dışı durumun ortadan kaldırılmasını istiyoruz. Biz aile olarak İmralı'ya gidip Sayın Öcalan'la olağan görüşmeler gerçekleştirmek istiyoruz. Bu, Türkiye'nin yasalarına göre de bir haktır, maalesef, uzun yıllardır bu haktan mahrum bırakılmışız. Eğer Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletiyse bu hukukun gereğini yerine getirmelidir, bizim İmralı'ya gitmemizin önünü açmalıdır, İmralı'daki görüşmeleri de kendi siyasetine malzeme yapmamalıdır. Bir an önce İmralı'da yasaların uygulanmasını istiyoruz, görüşmelerin gerçekleştirilmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Mestan Özcan...

16.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehadet mertebesine erişen Mehmetçiklere ve yaralananlara ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insanlığın ortak düşmanı teröre ve destekçilerine lanet olsun. Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde emperyalist güçlerin maşası, bölücü hain terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırıda şehadet mertebesine erişen Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet; ailelerine, sevenlerine ve aziz milletimize başsağlığı ve yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Rabb'im makamlarını ali, mekânlarını cennet eylesin, ruhları şad olsun. Yüce devletimiz, vatanımızın bekası ve milletimizin selameti için canlarını feda eden kahramanlarımızın kanını elbette yerde bırakmayacak. Terörü kaynağında kurutma stratejimizi uygulamayı bu topraklarda son terörist bitinceye kadar, terörün arkasındaki tüm güçler ortadan kaldırılıncaya kadar mücadeleimiz kararlılıkla sürecektir. Türkiye ne pahasına olursa olsun Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyinde ya da herhangi bir yerde bu terör yapılanmasına asla müsaade etmeyecektir.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çiçek Otlu...

17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İstanbul Küçükçekmece'deki Fatma Refet Angın Kız Öğrenci Yurdundaki sorunlara ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Kamuoyunda "yüksek konforlu bir KYK yurdu" olarak tanıtılan, İstanbul'da Küçükçekmece'de bulunan Fatma Refet Angın Kız Öğrenci Yurdunda iki aydır asansörler kapalı, 5'inci katında lağım taşıyor, her yağmur yağdığında her yeri su basıyor, tavanlarından su akıtıyor. 22 personelin bulunması gereken yerde sadece 8 personel hizmet veriyor. Yemekhane, odalar, banyolar her yer pis, bahçe çöp içinde, her yer rutubet ve küf kokuyor. Havalandırma sorunu bulunuyor, öğrenciler ders çalışmıyor, yemeklerinde kurtçuklar çıkıyor, her yeri fareler basmış durumda. Öğrencilere 3 TL'ye sıcak su satılıyor, bazen fiyatları yükseltiyor. Yurttaki sorunların çözümüne ilişkin hak talep edenler ise yurttan atılmakla tehdit ediliyor. O nedenle bu yurttaki sorunların acilen çözülmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Nermin Yıldırım Kara...

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizdeki çalışma yaşamındaki en önemli aksaklıklardan bir tanesi de “stajyer” ve “çıraklık” mağdurlarının özlük haklarında yaşadıkları kayıplardır. Erken yaşta stajyer veya çırak adı altında çalışmaya başlayan bu gençlerimiz kısa vadeli sigorta kolları primleri yani sağlık ve iş kazası primleri yatırılırken 18 yaşından küçük ve emekliliğe esas gösterilmedikleri için bu primler maalesef yatırılmadıklarından sigorta başlangıcı olarak sayılmamaktadırlar. 3308 sayılı Yasa’da yeniden yapılacak olan düzenlemelerle hak kayıpları tazmin ve telafi edilmelidir. Ayrıca TÜİK verilerini açıklarken stajyer ve çıraklar için çalışan görünmesine rağmen yaşlılık sigortası olmadığından dolayı tanım olarak öğrenci olarak değerlendirilmektedir. Bu paradoks çalışma yaşamında iş barışını bozduğundan dolayı bu hakları derhâl tazmin edilmelidir.

BAŞKAN – Özgül Saki...

19.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki’nin, 26 Mart 2023’te Karabük’te cansız bedeni bulunan Gabonlu Dina’nın davasına ilişkin açıklaması

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Gabonlu 17 yaşındaki Dina’nın cansız bedeni 26 Mart 2023’te Karabük’te Filyos Çayı’nda bulundu. Jesca, Beatrice, Emanı El Rahmun, Nadira, Dina ve adını anamadığınız onlarca kadın ırkçılık, göçmen düşmanlığı, patriyarkanın beslediği erkek şiddetiyle katlediliyor. Bugün Dina’nın davasının ikinci duruşması görülüyor. Mahkeme heyeti Dina için feministlere “Niye bu kadar kalabalık geliyorsunuz?” deme cesaretini gösterebiliyor. Ayrıca PTT çalışanlarının Dina’ya uyguladığı cinsel tacizin anlatıldığı kısmı zapta geçirmek istemiyor. Davada bulunan feministlerin müdahalesi olmasa Dina’nın cinsel tacize maruz bırakıldığı tutanaklara geçmeyecek, örtbas edilecekti. Tüm erkek şiddeti davalarında bu tür örtbasların olmaması, erkek şiddetinin ceza bulması için biz, kadın kurumlarının, feministlerin, davaya müdahillik talebinin kabul edilmesini, bu konuda düzenleme yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigit...

20.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit’in, hasta mahpus Mutlak Tozun’a ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Cezaevlerinde ölümler yaşanmasın istiyoruz, bu yüzden AKP iktidarını defalarca uyardık, uymamaya da devam edeceğiz çünkü ağır hasta mahpuslara yönelik politikalar açıkça cinayete teşebbüs boyutunda. Elbette hasta mahpuslara yönelik bu zulmün sebebi Kürt sorununun çözümsüzlüğünde ısrardır. Bakın, Mutlak Tozun, siyasi mahpus, ileri derecede akciğer kanseri ve diğer hastalıkları mevcut. Otuz yılını doldurmasına rağmen hâlâ Akhisar T Tipi Cezaevinde tutuluyor. Salıverilmesi gerekirken tahliyesi dokuz ay daha uzatılmış durumda, doktorlar da "Hayatını kaybedebilir." diyor. Peki, Adalet Bakanlığı neyi bekliyor? Mutlak Tozun’un cezaevinde ölmesini mi istiyor? Ölmeye ramak kala mı serbest bırakılacak Mutlak Tozun? İnfaz yakmalardan vazgeçin çünkü her gün bir can daha bizden gidiyor. Mutlak Tozun derhâl serbest bırakılsın.

BAŞKAN – Sayın Ertuğrul...

21.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul’un, öğretmen atamalarına ve maaşlarına ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerekli öğretmen ihtiyacını karşılamaktan uzak öğretmen atamaları sebebiyle devlet okullarında büyük bir öğretmen eksikliği yaşanmaktadır. On binlerce ücretli öğretmen bu eksikliği karşılayan bir emek ortaya koyarken çok düşük ücretlerle ve yoğun bir güvencesizlikle Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çalıştırılmaktadır. Yeni asgari ücretin de açıklanmasıyla özel sektör eğitimcilerinin çoğunun kazancı asgari ücretin altında kaldı. Öğretmenlerimiz eğitimde güvencesizliğin durdurulması için gerekli öğretmen atamalarının yapılmasını bekliyor. Öğretmenlerimizin emeklerinin devlette ücretli öğretmenlik adı altında, özel okullarda da asgari ücretin dahi altında kalan maaşlarla ve dayanılamayacak kadar uzun çalışma saatleriyle sömürülmesine izin vermeyin. Öğretmenlerimiz Özel Öğretim Kanunu’ndan kaldırılan hükümle ellerinden alınan taban maaş oluşturma haklarını geri istiyorlar. Eğitim emekçilerinin taban maaş hakkını geri verin.

BAŞKAN – Sayın Akbulut...

22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut’un, Burdur Özboyacı İlköğretim Okulu inşaatının derhâl başlamasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Burdur Özboyacı İlkokulunun depreme dayanıksız olması nedeniyle 2022 yılında öğrencileri Gazi İlkokuluna nakledilmiştir. Eylül ayında güçlendirilmesinin yapılacağı duyurulmuş, bu zamana kadar proje ihalesi bile yapılmamış ve işin içinden çıkamayan Millî Eğitim ise yıkım kararı vermiştir. Bu sebepten dolayı Burdur Gazi İlkokulu öğrencileri yeni yapılan Şehit Akif Altay Ortaokuluna yönlendirilmiştir. Gazi İlkokulu öğrencileri küçük ve dar sınıflarda 30-35 kişilik öğrenci gruplarıyla ders almaktadır. Sıkışık ve havasız sınıflarda öğrenim gören öğrenciler bu kış günlerinde salgın ve hastalıklara maruz kalmakta, bu da veliler üzerinde korku ve endişe yaratmaktadır. Özboyacı İlköğretim Okulumuzun proje ihalesinin derhâl yapıp inşaatı başlanmasını talep ediyor, tüm yetkili kurumları da göreve davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Uysal Aslan...

23.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’ın, 25 Ocak 2001 tarihinden beri haber alınamayan HADEP Silopi İlçe Başkanı Serdar Tanış ile Silopi ilçe parti yöneticisi Ebubekir Deniz’e ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Yirmi üç yıl geçti. Yirmi üç yıl önce 25 Ocak 2001 tarihinde HADEP Silopi İlçe Başkanımız Serdar Tanış, Silopi ilçe parti yöneticimiz Ebubekir Deniz Silopi İlçe Jandarma Komutanlığına çağrıldı, bir daha kendilerinden haber alınamadı. Dün her ikisinin annelerinin yapmış oldukları açıklamada olduğu gibi, şu ana kadar bu ülkenin kara lekesi olan binlerce zorla kaybettirilen faili meçhul insanlar gibi ne faileri açığa çıkarıldı ne de bir mezarları oldu. Annelerinin sözleriyle "İnsan ölür ama bir mezarı olur, toprağına dokunur, onun kokusunu alırsın." demişti. Bugün yirmi üç yıl geçti, mezarları bulunamayan, faileri açığa çıkarılamayan parti yöneticilerimizin akıbetini sormaya devam ediyoruz. Etkili bir soruşturma yirmi üç yıl sonra hâlâ devam ettirilebilir. Dönemin sorumluları Alay Komutanı Levent Ersöz, Jandarma Komutanı Süleyman Can, Şırnak Valisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Işık Gezmiş...

24.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş’in, karanlık güçler tarafından katledilen Yazar Uğur Mumcu, suikasta kurban giden Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ile eski Kültür ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem’e ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) -Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Ben Atatürkçüyüm, ben cumhuriyetçiyim, ben tam bağımsız Türkiye’den yanayım." diyerek yaşamını karanlığa karşı mücadeleye adanmış ve karanlık güçler tarafından katledilen aydın, usta gazeteci, yazar Uğur Mumcu’yu ve yine ocak ayında suikaste kurban giden Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan’ı ve tüm demokrasi şehitlerimizi saygı, minnet ve rahmetle anıyorum. Efsane Kültür ve Dışişleri Bakanımız, dünyada yılın devlet adamı seçilen, siyasetin beyefendisi, yolumuzu aydınlatan onlarca eser bırakan Sayın İsmail Cem’i saygıyla anıyorum. Yitirdiğimiz aydınlarımız yolumuzu aydınlatan ışığımız olmaya devam edecek, her daim kalbimizde, bilincimizde ve mücadelemizde yaşayacaklar.

BAŞKAN – Sayın Toy...

25.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Gazze'de yaşanan soykırımın 110'uncu gününe ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Gazze'de yaşanan soykırımın 110'uncu gününe geldik. Aylardır süren kesintisiz bombardıman, kesintisiz ölüm ve kesintisiz bir direniş... El Ehli Hastanesi vurulup yüzlerce sivil öldürüldüğünde İsrail, olayı Filistinli gruplara bağlamıştı ve bu elbette alenen yalandı; sonrasında hastane vurmaya devam etti İsrail, bu yerlerin altında tünel olduğunu belgelerle ispatlamaya çalıştı ama elde kocaman bir sıfır vardı. Filistin direnişi hastanelerin altını asla kullanmamıştı ama bu bahaneyle pek çok hastane bombalandı. Sağlık çalışanları ve yaşananları haberleştiren 100'ün üzerinde gazeteci bile isteye katledildi. Hem Gazze'de hem de Batı Şeria'da kaçırılan Filistinlilerin de akıbeti belli değil. Organları çalınan sayısız ceset var. Savaş suçları adım adım işlendi ve işlenmeye devam ediyor. Bir anne olarak sesleniyorum: Binlerce kadın sezaryenle doğum yapacak fakat anestezi yok, sayısız çocuk ölümle karşı karşıya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer...

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, stajyer ve çırak olarak çalışanların haklarının gasbedildiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde iktidar eliyle büyük bir oyun oynanıyor. 18 yaş altında stajyer ve çırak olarak çalışanlara emekliliğe esas yaşlılık sigortası yapılıyor. Öğrenci tanımına sokulup hakları gasbediliyor. TÜİK ise ülkemizde çalışan işçi sayısı içinde çırak ve stajyerleri işçi saymaya utanmıyor çünkü verilerle oynamak için öğrenci, işçi gösteriliyor. Hak vermeye gelince görmeyen iktidar, işine gelince öğrenciyi işçi saydırıyor. Son haftalarda staj yapan öğrenciler iş cinayetleriyle yaşamdan kopuyor. Geçen hafta stajyer Arda, bu hafta stajyer Erol Can Yavuz iş cinayetiyle yaşamdan koptu çünkü iş yerlerinde stajyer ve çıraklara büyük bedenlere yüklenen yük yükleniyor, ucuz işçi olarak emekleri sömürülüyor. Daha kaç stajyer ölmeli ki sorunu iktidar duysun. Stajyer ve çıraklar işe başladığı gün emekliliğe esas olan sigorta başlatılmalı, hakları verilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bektaş...

27.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Gaffar Okkan ile Uğur Mumcu'nun katledilmelerinin yıl dönümüne ve kamu şefleri için yapılması gereken düzenlemelere ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sözlerime katledilmelerinin yıl dönümünde Gaffar Okkan ve rahmetli Uğur Mumcu'yu saygıyla anarak başlamak istiyorum.

Yıllarca kamu kurum ve kuruluşlarında belirli sınıflarda görev yapan bazı ünvanlara yönelik düzenlemeler yapılmış ise de genel idare hizmetleri sınıflarında ve yönetim hizmetleri grubunda olan kamu şefleri bu düzenlemelerden yararlanamamıştır. Sayıları 30 bini bulan kamu şefleri için adaletin tecelli edeceği bir düzenlemeyi hayata geçirmek Meclisimizin görevidir. Devlet Memurları Kanunu'nda yönetim hizmetleri grubunda tüm kamu yöneticilerine tanınan 3600 ek gösterge sadece kamu şeflerine tanınmamıştır. Anayasa'nın eşitlik ilkesiyle çelişen bu durumu düzeltmek ve ayrıca kamu şeflerinin bağlı çalıştığı bakanlıklara göre değişen özel tazminat oranında "eşit işe eşit ücret" ilkesi doğrultusunda eşitlemek Meclisimizin görevidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Tahtasız...

28.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Araştırmacı Gazeteci Uğur Mumcu'nun katledilişinin 31'inci, Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan'ın şehit edilmesinin 23'üncü yılına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Bugün 24 Ocak, ülkemizdeki kara günlerden biri; araştırmacı gazeteci Uğur Mumcu'nun bombalı saldırı sonucu katledilişinin 31'inci yılı, Diyarbakır Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan'ın da şehit edilmesinin 23'üncü yılı. Uğur Mumcu bu ülkenin cesur kalemiydi, Gaffar Okan da örnek bir polis ve Diyarbakırlıların Gaffar babasıydı. Uğur Mumcu otuz altı yıl önce kaleme aldığı tarikat-siyaset- ticaret yapılanmasına dikkat çekerek ileri görüşünü belirtmiş oldu. Yine, 1993 yılında kaleme aldığı yazıda "Tarikatlara ve cemaatlara alınan genç çocuklar otuz yıl sonra general olacaklar ve cumhuriyete karşı koyacaklar." diyerek 15 Temmuz hain darbe girişimini yıllar öncesinden işaret edecek kadar bilgiliydi. Geçmişte çok sayıda aydınımızı, gazeteciyi katlederek bu dünyadan ve ailelerinden kopardılar ancak Türk halkının gönlünde edindikleri yeri asla koparamadılar. Tüm yitirdiklerimizi rahmetle anıyor, nereden ve kimden gelirse gelsin terörü bir kez daha lanetliyorum.

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Şahin...

29.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, şehit Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ile faili meçhul bir cinayete kurban giden Gazeteci Uğur Mumcu'nun ölüm yıl dönümüne, emekli maaşlarına ve en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinin kesinlikle altında olmaması gerektiğine, Merkez Bankasıyla ilgili iddialara ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de konuşmama, bugün ölüm yıl dönümü olan, devlet-millet kucaklaşmasının en güzel örneklerinden birisi olan şehit Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan'a rahmet dileyerek başlamak istiyorum. Yine, faili meçhul bir cinayete kurban giden Gazeteci Uğur Mumcu'yu da anarak konuşmama başlamak istiyorum. Tabii ki bu cinayetler Türkiye'de birilerinin toplumsal fay hatlarımızla oynamak istemesi ve bunda da başarılı olması gibi sonuçları ortaya çıkarmıştır. Buna benzer, fay hatlarımızla oynanmak istenen farklı adımlar Türkiye'de her zaman yaşanabiliyor. Burada bize düşen şey şudur: Elbette ki biz demokratik teamüller çerçevesinde siyasetimizi yapacağız, farklılıklarımızı yaşayacağız ancak ay yıldızlı al bayrak etrafında da ortak değerlerimiz etrafında da kimsenin fay hatlarımızla oynamasına müsaade etmeden, kardeşçe yaşamasını da becereceğiz diyorum.

Emeklilerimizle devam etmek istiyorum. Meclis açıldı, aylar geçti ama emeklilere zam meselesi hâlâ hâl yoluna koyulamadı. Zam oranları açıklanıyor, emekli ne kadar maaş alacağını maalesef bir türlü öğrenemiyor çünkü kök maaş hesaplamaları kafaları karıştırıyor. Geçtiğimiz temmuz ayında bütün itirazlarımıza rağmen emeklileri resmen yüzüstü bıraktınız arkadaşlar. Gıdadan giyime, kiraya kadar her şey güncellendi ama emekli aylığı yerinde saydı. Bu defa da onca tartışmanın üzerine 7.500 liralık maaş 10 bin liraya çıkarıldı. İtirazımız emeklinin bu maaşla geçinemeyeceğidir arkadaşlar, temel mesele bu. "Şahlanış Yılı" "Emeklilerin Yılı" gibi kavramlar ortaya atıldı ama bunların hepsi retorik ve hamasi sözler. Kemer sıkıktan bahsediyorsunuz ama ilmeği emeklinin boğazına geçirdiğinizi itiraf ettiğinizi de bütün millet görüyor arkadaşlar. Emeklilere müjde olarak temmuz ayını işaret ediyorsunuz, nedenini bilemiyoruz. Ne olacak temmuz ayında, gökten 3 elma mı düşecek arkadaşlar? Temmuz ayına iflahı kesilmiş emekliden geriye ne kalmasını bekliyorsunuz? Emekliye "Bekle." diyorsunuz ama arkadaşlar -bunu özellikle söylemek istiyorum- mesela, hazine garantili işlerle büyüyen müteahhitlere "Ödemelerinizi fi tarihinde ödeyeceğiz, önce millet" diyebiliyor musunuz? Buyurun, sizi samimiyet testine davet ediyoruz. Sorunu şöyle somutlaştıralım: Gıda fiyatları 2016'dan bu yana 9 kat artış gösterdi yani Sayın Cumhurbaşkanımızın deyimiyle şahlandıkça şahlandı. O günden bu yana ortalama ücret ise 7,5 kat arttı. Anlayacağınız, maalesef orada uçuşa geçemedik. Rakamlar söylüyor, biz değil arkadaşlar, gelin, yapalım hesabı. Çalışanlar 2023 yılının ilk on ayında aylık ortalama 18.800 lira brüt ücret almış. Oysa hem kurlarda hem de gıda fiyatlarındaki

artışa göre aylık ortalama ücretleri 22.300 lira olmalıydı. Emeklilere gelince -işte burası meselenin bam teli arkadaşlar- 2016 yılına göre 2023 yılı ilk on ayında emekli maaşları sadece 5,4 kat artışta kalmış yani ortalama bir emekli maaşı 2016 yılına göre yarı yarıya düşüş göstermiş. Gıda fiyatları uçmuş, kira fiyatları uçmuş, her şey uçmuş ama millet resmen yere çakılmış, milletin sofrası tûbûlansa girmiş; cebi, cepkeni yara almış, emeği, fırtınaya borana toslamış, acı ama gerçek olan tablo bu.

Bakın, 2007-2016 arası ortalama bir emekli maaşı asgari ücretin yüzde 20 üzerindeydi. En düşük emekli maaşı bugün asgari ücretin yüzde 0,6'sı yani neredeyse yarı yarıya. Arkadaşlar, en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinin altında kesinlikle olmaması gerektiği gerçeğini bir kere daha buradan paylaşmak istiyoruz. Evet, burada söylemek istediğimiz husus şu: Gelin, bir emekli reformu yapalım. Eğer kayıracaksak yüzde 1'lik, yüzde 10'luk dilimlerdeki sınıfları değil milyonlarca emeklimizi kayıralım, onlar için pozitif ayrımcılık yapalım. Uzun süredir tırpanlanan, arka kapılardan dolanarak törpülen haklarını yeniden teslim edelim, maaşlarını güncelleyelim, artış oranlarını adil hâle getirelim. Memleket kazanıyorsa emekli de payını alsın. Emekliler arası eşitsizlikleri, adaletsizlikleri ortadan kaldıralım.

Merkez Bankasıyla ilgili... Günlerdir Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan'ın yılbaşı tatilinden dönüşünü bekliyoruz, nihayet geldi, ancak bir de açıklama bekliyoruz kendisinden. Burada yaşanan sorunda iki durum göze çarpıyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Beş dakika doldu, beş dakikaya dikkat edersek sevinirim.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Birincisi, ailesiyle ilgili iddiaların vahameti, diğeri de birtakım odakların Başkanın ardından Bizans oyunları çevirdikleri iddiası. İki de birbirinden kötü ama bir gerçeğe ayna tutuyor, o da kurumların kurumsallaşmasının çöküşü değerli milletvekilleri. Burada herkes konu bize bulaşmasın havasında. Her konuda öne atılan Dezenformasyonla Mücadele Merkezi ısıklık çalarak geçiyor olay mahallinden. Tam bir kaotik rezalet hâli yaşıyoruz. Gaye Hanım sessiz ama babası konuşuyor "Gerçek değil." vesaire gibi. Arkadaşlar, biz, burada, bu konunun aydınlatılmasını, burada bir soruşturma yürütülmesinden ve kurumsallaşmanın içine düştüğü yozlaşma ikliminden kurumlarımızı çıkarmaktan bahsediyoruz; bunu da özellikle paylaşmak istedim.

Başkanım, tekrar teşekkür ediyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Elâzığ depreminin yıl dönümüne, Uğur Mumcu ile Gaffar Okkan'ın suikastla katledilmelerine, Türk gençliğine ve genç işsizlik oranına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Tarihimizde unutmak istediğimiz anlar ve anılar var. Biliyorsunuz, bugün Elâzığ depreminin yıl dönümü, orada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine de sabır temenni ediyorum. Cenab-ı Hakk'ın merhametine sığınarak böyle felaketleri, böyle olayları ülkemiz ve milletimiz olarak bir daha yaşamamamız temennisini tekrarlıyorum.

Yine, unutmak istediğimiz anlardan, anılardan biri de hem Uğur Mumcu'nun hem de Gaffar Okkan'ın hain bir suikastle katledilmeleri hadisesidir. Bunlar siyasi tarihimize de kara leke olarak düşmüş olaylardır.

Yine, bu kabîl olaylarla ilgili olarak -tabii, faili gayrimuayyen gibi, belirsiz gibi görünüyor ama- arkasında mutlaka örgütsel bir altyapının olduğunu biliyoruz. Benzer olayların bir daha yaşanmaması temennisisiyle onlara da rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, "genç" sözcüğü Farsça'da "hazine" anlamına gelmektedir. Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bütün ümidi olmaya mazhar olmuş Türk gençliği, Türk milletinin bugün, yarın ve daima sahip olacağı en kıymetli hazinesidir ve öyle olmaya da devam edecektir fakat memleket idaresindeki iktidar sahipleri ne yazık ki bu hazinenin değerini idrak ve gereğini tatbikte yetersizdiler. Şu an gençliğimizi kuşatan en büyük kriz ve tehlikelerden biri işsizlik sorunudur. 2023 sonu itibarıyla TÜİK verilerine göre mevsim etkisinden arındırılmış genç işsizlik oranı yüzde 20'lere yaklaşmıştır yani her 5 gençten 1'i işsizdir. Gençliğin kendi memleketinden, kendi vatanından bugüne ve istikbale dair umutlarını yitirdiği bir ülkede böylesine bir umutsuzluk ve tükenmişlik içinde Hükûmet olarak sizler acaba hangi Türkiye Yüzyılı'ndan bahsediyorsunuz, doğrusunu isterseniz merak ediyorum. İşsizlik ve buna bağlı gelecek kaygısı gençlerimizi beyin göçüne, eğitim alırken aynı zamanda çalışmaya ve statüsüzleşmeye itmektedir. Türk gençliği tasarruf edilemeyen itibarların, nepotizmin ve adam kayırmacılığın köhnemiş hamilikart siyasetinin karanlık tünellerine terk edilmiş durumdadır. Cehaleti örgütleyerek varlığını idame ettirme gayretinde olan bir Hükûmet olarak şunu iyi bilmelisiniz: Yükseköğretimi sözde yaygınlaştırırken her bulduğunuz köşe başına üniversite açmayı marifet zannediyorsunuz fakat bir yandan nicelik artıyor, plansızlıkla düşürdüğünüz nitelikle -iş ve istihdam alanlarıyla, üretimiyle- işsizlikle hep birlikte bu memleketin evlatlarına bir mahkûmiyet alanı oluşturuyorsunuz. Bu ceremeyi milletin sırtında daha büyük bir külfete çevirmemek için mutlak surette istihdam alanlarını ve bu alanlara nitelikli insan yetiştirecek eğitim kurumlarını müşterek planlama çerçevesinde ele almak mecburiyetindeyiz. Bu hususta Hükûmeti sorumluluk bilinciyle davranmaya çağırıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, zamandan da tasarruf etmiş oluyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Dervişoğlu.

Sayın Bülbül, buyurun.

31.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, şهادetlerinin 23'üncü seneidevriyesinde Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ve 5 polis memuruna, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ'da meydana gelen depreme, Elâzığ ve Kahramanmaraş depremlerinden sonraki yeniden imar sürecine, Ahmet Hamdi Tanpınar ve öğrencisi Profesör Doktor Mehmet Kaplan'ın vefatlarının seneidevriyesine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyarbakır Emniyet Müdürü olarak görevine devam ederken başarılı ve özverili çalışmalarıyla vatandaşımız nezdinde büyük takdir ve değer toplayan, devlet-millet kenetlenmesinin timsali durumuna gelen Sakarya Hendekli hemşehrimiz Ali Gaffar Okkan 24 Ocak 2001 tarihinde valilik binasına girmek üzereyken teröristler tarafından saldırıya uğramış ve 5 koruma polisiyle birlikte şehit edilmiştir. Bu menfur saldırı neticesinde şهادetlerinin 23'üncü seneidevriyesinde Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ve kahraman 5 polis memurunu rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ili Sivrice ilçesinde 6,8 büyüklüğünde meydana gelen depremde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.466 kişi de yaralanmıştır. Depremin ardından ilk belirlemelere göre 19 bin konutun ağır hasarlı olduğu tespit edilmiş ve ivedilikle ağır hasarlı konutların yıkımı tamamlanmıştır. Devletimiz, TOKİ eliyle afet, kentsel dönüşüm ve sosyal konut kapsamında, kent merkezi ve ilçeler dâhil olmak üzere, geçen bu süre zarfında 25 bin konutu inşa ederek güvenli ve huzurlu yuvalarını vatandaşlarımıza teslim etmiştir. Geçtiğimiz yıl yaşanan 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin ardından 520 bine yakın ağır hasarlı yapı tespit edilmiş, hasarlı yapıların yıkımına başlanmakla birlikte depremin hemen ardından temel atma çalışmaları başlamış ve 850 bin konutun yapımı ve teslimi planlanmıştır. Şehirlerimizin yeniden imar, inşa ve ihya etme süreci

Elâzığ örneğinde olduğu gibi Kahramanmaraş depreminden etkilenen illerimizde de başarıyla devam etmektedir. Bu vesileyle, Elâzığ ve Kahramanmaraş depremlerinde ve geçmişteki yaşadığımız bütün depremlerde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, bir daha böyle acıların yaşanmamasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, 20'nci yüzyıl Türk edebiyatının en mühim isimlerinden biri olan, Huzur, Saatleri Ayarlama Enstitüsü ve Beş Şehir gibi kıymetli eserlerin de müellifi olan Ahmet Hamdi Tanpınar'ı ve kendisinin öğrencisi olarak yetişmiş olan, kültür, edebiyat ve fikir dünyamıza önemli katkılarda bulunmuş olan, Kültür ve Dil, Büyük Türkiye Rüyası, Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar gibi eserlerin müellifi bulunan Profesör Doktor Mehmet Kaplan Beyefendi'yi vefatlarının seneidevriyesinde rahmetle anıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bülbül.

Sayın Temelli, buyurun.

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, önceki dönem Eş Genel Başkanlarından Selahattin Demirtaş'ın anne ve babasına, kumpas davalarına, EĞİTİM SEN'in 29'uncu kuruluş yıl dönümüne ve 29 Aralık 2023 tarihinde Urfa Halfeti'de görev yapan 3 öğretmen, 3 EĞİTİM SEN üyesi, 1 de okul müdürü hakkında açılan soruşturmaya, Roboski katliamını anmaya devam edeceklerine, siyasi cinayetlere ve bu konunun tanıklarının konuşma zamanının geldiğine, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde süresiz ağır engelli raporu bulunan 400 engelli yurttaşın raporlarının yenilenmesi gerektiğinin söylendiğine, Çorlu tren katliamı kazası davasına, Türkiye'deki borçluluk rakamlarına ve özelleştirmelere ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önceki dönem Eş Genel Başkanlarımızdan sevgili Selahattin Demirtaş arkadaşımızın değerli annesi Sadiye anne, yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle Diyarbakır'da hastaneye kaldırıldı, kendileri müşahade altında. Temennimiz, Sadiye annenin bir an önce sağlığına kavuşmasıdır; acil şifalar diliyorum. Geçmiş olsun dileklerimizi bir kez daha buradan iletmış oluyoruz. Yine, bildiğiniz gibi, sevgili Selahattin arkadaşımızın çok kıymetli babası Tahir amca'yı da bir süre önce kaybettik. Ona da bu vesileyle bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Cezaevindeki yoldaşlarımıza ve ailelerine kumpas davalarıyla yaşatılan bu zulüm, bu zulüm şartları asla kabul edilemez. Vicdanları derinden yaralayan bu zulüm artık son bulmalıdır, bu kumpas davalarıyla siyasetin dizayn edilmesine artık son verilmelidir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları mutlaka uygulanmalıdır. Sevgili Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve rehin tutulan tüm siyasi tutsaklar bir an önce serbest bırakılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, yine, bildiğiniz gibi, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikamız EĞİTİM-SEN'in 29'uncu kuruluş yıl dönümünü kutladık. Eğitim, bilim alanında, Türkiye'de demokrasi mücadelesi alanında öncülük yapmış olan sendikamıza nice yıllar diliyoruz, nice mücadele dolu yıllar diliyoruz; kuruluş yıl dönümleri kutlu olsun. Tabii, EĞİTİM-SEN denince sürekli olarak iktidarların baskısı altında, saldırıları altında kalan bir sendikadan bahsediyoruz, bunun da farkındayız. En son, yine, 29 Aralık 2023 tarihinde Urfa Halfeti ilçesinde görev yapan 3 öğretmen, 3 EĞİTİM-SEN üyesi, 1 de okul müdürü hakkında soruşturma açıldı. Soruşturmanın gerekçesi, Roboski katliamına dair paylaşım yapmak. Roboski katliamına dair yapılan paylaşımlardan dolayı ilçe jandarma komutanlığının görevli personelleri öğretmenleri okullarından alıyor ve ifadeye götürüyor.

Şimdi, Roboski katliamının üzerinden bunca yıl geçti, 17'si çocuk 34 sivil katledildi, bu suç değil ama bunu anmak suç. Burada bir kez daha ifade ediyoruz: Roboski katliamını anmaya, hatırlatmaya devam edeceğiz, bu katliamın sorumlularından hesap sormaya devam edeceğiz ve bu katliamın sorumlularının mutlaka bir gün yargılanmasını sağlayacağız. Bu emri verenler, bu katliamı yapanlardır.

Sayın milletvekilleri, bu ülke bir yanıyla bir siyasi cinayetler ülkesi; gazeteciler, siyasetçiler, sanatçılar, aydınlar, bilim insanları, şöyle tarihimize baktığımızda ne çok siyasi cinayetle anıldığını görürsünüz tarihin. Fikirlerinden, ideolojilerinden dolayı, savundukları değerlerden dolayı bu siyasi cinayetler maalesef bu ülkede birçok değerimizi katletti; Uğur Mumcu, Hrant Dink, Ape Musa, Mehmet Sincar, saymakla bitmeyecek kadar siyasi cinayete kurban giden insanımız var.

Tabii, bu konuda da tanıklıklar var, Barış Anneleri, Cumartesi Anneleri gibi asla bu hafızanın silinmesine izin vermeyecek direnişler var. Bu konunun tanıkları var, bu konunun tanıklarının konuşma zamanı gelmiştir. Bu faili meçhul -asında faili belli olan- cinayetler hakkında artık konuşmanın zamanı gelmiştir. Bu adaletsizlik çukurundan çıkmak istiyorsak en önemli adımın bu siyasi cinayetlerin aydınlatılması olduğunu asla unutmamalıyız.

Sayın milletvekilleri, bakın, ilginç bir durum yaşadık. Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde 400 engelli yurttaşın süresiz ağır engelli raporu bulunuyor fakat raporlar on yılını doldurduğu için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından bu raporların yenilenmesi gerektiği söyleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum.

Bununla ilgili başvurduklarında süresiz ağır engelli durumlarının hafifletilmesi yoluyla belli hakları ellerinden alınıyor, evde bakım maaşları kesiliyor. Bütçe açığını böyle mi kapatmayı düşünüyorsunuz? Engellilerin haklarından tasarruf ederek mi? Eğer bir yerden tasarruf edecekseniz daha önce de gösterdik, saraydan başlayın tasarruf etmeye. Engelli yurttaşların bu mağduriyetine bir an önce son verin.

Sayın milletvekilleri, bugün Çorlu tren katliamı kazasında karar çıkacak, karara doğru gidiliyor. Kazanın sorumlularının yargılanması için yürütülen davanın karar duruşması bugün Çorlu Halk Eğitim Merkezinde görülecek, ailenin de adalet ısrarı "Adalet rayların altında kalmasın, başka canlar yanmasın." diye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Davanın başından beri ihmal ve adaletsizliğin yaşandığını çok iyi biliyoruz, sorumluların hak ettiği ceza'yı alması ve adaletin sağlanması tek temennimizdir.

Sayın milletvekilleri, son olarak da Türkiye'deki borçluluk rakamlarına değinmek istiyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı rakamlara göre Türkiye'nin dış borcu 482 milyar doları aşmış durumda -bir yılda sadece 23 milyar dolar artmış- iç borç ise 1,9 trilyondan 3,2 trilyona çıkmış durumda; devasa bir borç yüküyle karşı karşıyayız. Her seferinde Maastricht Kriterleri söyleniyor, Maastricht Kriterlerinin altında kalan oran bu devasa borç yükünü gizleyemez çünkü o kriterleri değerlendireceğimiz yaklaşım farklı olmak zorunda. Türkiye büyük bir borç yükünde, Türkiye'nin bu borç yüküne neden olan şeylerden, en önemli unsurlardan biri, ilginç bir şekilde AKP iktidarının ilk yıllarda yapmış olduğu özelleştirmelerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum.

Özelleştirmelerin en önemli toplumsal maliyeti işsizliktir, yoksulluktur, üretimin üzerine getirmiş olduğu bu daraltıcı etkidir. Şimdi, yine bu borç yüküne sürüklenmiş ekonomide, yine biz özelleştirmelerle karşı karşıyayız; TEDAŞ'ın, TEİAŞ'ın özelleştirilmesi gündeme geliyor. Her özelleştirme sonrasında biz çok daha derin yoksulluk ve çok daha büyük işsizliğe doğru sürüklenmeye ve tabii ki bu borç yükünün altında ezilmeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 24 Ocak 1993'te katledilen Uğur Mumcu ile sekiz yıl sonra aynı gün katledilen Gaffar Okkan'a, eski Bakan İsmail Cem'e, hayatını kaybeden çocuk işçilere, emekli aylıklarına ve TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Ocak 1993'te, bir pazar günü, arabasına yerleştirilen bombayla katledildi Uğur Mumcu. O günden bu yana 25 İşçileri Bakanı, 20 Adalet Bakanı değişti ama Uğur Mumcu cinayeti aydınlatılmadı. Tüm yaşamı boyunca gerçeklerden yana olan, aldığı tüm tehditlere rağmen doğrulardan sapmayan Uğur Mumcu tam bir cumhuriyet sevdalısıydı. Yıllar önce kullandığı cümlede "Tarikatlara ve cemaatlara alınan genç çocuklar yıllar sonra general olacaklar ve cumhuriyete karşı ayaklanacaklar." demişti. Evet, 15 Temmuzda bu acı gerçeği gördük. Uğur Mumcu yıllar önce bizi uyarmıştı ama uyardığı için katledildi, faillerini hâlâ bulamadık. Uğur Mumcu cesaretiyle, duruşuyla bu ülkede hâlâ tüm baskılara rağmen gerçeklerin üzerine giden gazetecilere örnek olmuştur. Kendisini rahmetle, özlemle, saygıyla anıyoruz.

Ali Gaffar Okkan, ne acıdır ki Uğur Mumcu öldürüldükten sonra "Katillerini bulacağım." diye söz vermişti. Sekiz yıl sonra, aynı gün valilik binasındaki Uğur Mumcu anma törenlerine giderken kurulan pusuda katledildi ve üzümlere söylüyorum ki bugün, ülkemizde Gaffar Okkan'ı kimin katlettiğini, hangi yapının katlettiğini hepimiz biliyoruz; Hizbullah ve uzantıları katletmişti ve onu savunanlar... Üzümlere söylüyorum, bu Mecliste partisi olan, milletvekili olan bir partinin Bismil'deki adayı o davada yargılanıyordu bugün, bu çok üzüntü verici. Biz, Gaffar Okkan'ı da saygıyla, rahmetle anıyoruz.

İsmail Cem, aramızdan ayrılan değerli bir siyasetçi, Bakanımız, naif insan, örnek insan, onu da rahmetle saygıyla anıyoruz.

Değerli milletvekilleri, MESEM'li bir çocuk daha öldü, 15 yaşındaki Erol Can Yavuz, mobilya atölyesinde suntaların üzerine devrilmesi sonucunda can verdi; tıpkı, klima montajı sırasında çatıdan düşerek hayatını kaybeden 17 yaşındaki Ömer Çakar gibi, çalıştığı inşaatın 5'inci katındaki elektrik döşeme işini yaparken düşüp yaşamını yitiren 16 yaşındaki Zekai Dikici gibi, kafası sac büküm makinesine sıkıştığı için on altı dakika boyunca kimsenin görmemesi sonucu kaybettiğimiz 14 yaşındaki Arda Tombul gibi. O kadar çok kötü örnek var ki. Evet, 2 milyar kazanç sağlıyorlar diye bu çocuklar neden ölüyor? Denetim var mı? Yok. Bu vahim trajedilerden örnek alan bir iktidar, bakanlık var mı? Yok. Çünkü güvensiz bir şekilde çalışıyorlar, çünkü denetim yapılmıyor. Aslında bu çocuklar okulda olmalı, bu çocuklar okulda eğitimini görmeli ama maalesef ki çocuk işçiler denetimsizlik, ihmalsizlik yüzünden aramızdan ayrılıyor ve bununla ilgili açıklama yapmayan, önlem almayan bir bakanlık var.

Biz de yine emekli aylıklarına değineceğiz. İktidar dalga geçiyor, azap çektire çektire artış yapıyor, emeklilerin gerçek durumunu görmezden geliyor. Şimdi, emeklinin durumu, mutfağı belli, geçinemediği belli; bunu anlıyorlar ama parça parça zam yaparak iyi bir şey yaptıklarını sanıyorlar ama emekli çile çekiyor, bu durumda azap çekiyor. Bakın, saray kendine dakikada 23 bin lira ayırırken emekliye verdiği maaş ortada. Burada kimin fedakârlık yapması gerekiyor? Saray bir emekli maaşını yirmi yedi saniyede tüketiyor, yirmi yedi saniyede. Kendi tahtlarından, kendi giderlerinden, şaşıla hayatlarından taviz ve ödün vermeyenler emekliden ödün istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben buradan sormak isterim: Zam önce yüzde 5 arttı, sonra bir artış daha yaptılar yüzde 49,25'e yükseldi; peki, en düşük emekli maaşı hâlâ 10 bin lira, buna yapacakları bir şey var mı? Bugün -hepimiz, çevremizdeki insanlar buradan çıkıp bir pazara gitse- 10 bin lira emekli maaşıyla geçinen yüz binlerce insan var, aile var; sormak istiyorum: Bu durum milletvekilleri olarak bu Parlamento'yu, iktidar partisi milletvekillerini, diğer milletvekillerini üzmüyor mu? İsrarla söylüyoruz, bu yasa bugün görüşülecek, 17 bin lira olan asgari ücretle aynı seviyeye getirin çünkü büyük bir yük olarak bunu söylüyorsunuz ama bundan daha büyük bir sorumluluğunuz yok; bu, Parlaamentonun sorumluluğu. Bu yasa bugün görüşülecek, gelin, önerge de veriyoruz, diğer partiler de önerge verecek, en düşük emekli maaşını 17 bin lira yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu ülke de bu Parlamento da bu iktidar da bu utançtan kurtulsun. "Yüzde 5 yaptık." "Hadi yüzde 7 daha yapalım." "Hadi yüzde 1 daha yapalım..." Ya, kimse kimseye sadaka vermiyor, bizim olanı veriyor ve bir gerçek var: Bu zamların hiçbirini en düşük emekli maaşı olan 10 bin lirayı etkilemiyor. Yüz binlerce insan makamlarımızı arıyor, bizi arıyor, sokakta yakamıza yapışıyor; bilmiyorum, pazara, çarşıya gidiyor mu değerli milletvekilleri, göz göze geliyor mu? O yüzden, bugün, yarın, gelin bu rezalete hep beraber son verelim.

Son olarak, TÜİK'e değinmek istiyorum çünkü emekli maaşı da memur maaşı da işçi maaşı da... Bunun sebebi tek bir kurum, aslında saray ama saraya bu altyapıyı ve bu hizmeti veren TÜİK'tir ve suç işliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – "TÜİK" denilen o kurum ortaya attığı yüzde 64,77'lik enflasyon oranıyla emekliyi de işçiye de memuru da dolandırmıştır; onların mutfağına, sofrasına, cebine elini sokmuştur. Gerçek enflasyon yüzde 129'dur, eğer bu gerçek veriyi verseydi bugün başka bir şey konuşacaktık ama veriyi açıklayan kurum TÜİK, kalem elinde sarayın, sabah verdikleri verileri akşamüzeri açıklıyorlar ve bu rezalet ortaya çıkıyor. Gerçek enflasyon verileri açıklanmalı. TÜİK artık ciddiyetini yitirmiştir ve milyonlarca işçinin ve memurun ahi üzerindedir diyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi adına Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

34.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın vefatının seneidevriyesine, emeklilerin maaş zamlarına ilişkin önerilerini bugün Meclis Başkanlığına sunacaklarına, yirmi üç yıl önce şehit edilen Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'a ve 5 polise, menfur bir saldırı sonucu hayatını kaybeden Gazeteci Yazar Uğur Mumcu'ya, eski Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, 24 Ocak 2020'de meydana gelen Elâzığ depremine, Fatih'teki Millet Kütüphanesinin kurucusu Ali Emîrî Efendi'nin vefatının 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Teşekkür ediyorum Başkan.

"Ne içindeyim zamanın ne de büsbütün dışında/Yekpare, geniş bir anın parçalanmaz akışında/Bir garip rüya rengiyle uyuşmuş gibi her şekil/Rüzgârda uçan tüy bile benim kadar hafif değil/Başım sükütu öğüten uçsuz bucaksız değirmen/İçim muradına ermiş abasız, postsuz bir derviş." Bu duygu yüklü satırların sahibi Ahmet Hamdi Tanpınar fikir, duygu ve kültür dünyamızın kutup yıldızlarından olan şair ve roman yazarı olarak önemli eserlere imza atmış bir edebiyatçıydı. Kendisine has üslubuyla okuyanları bir duygudan diğerine sürükleyen, başarıyla anlattığı hadiselerle zihinleri yeni ufuklarla buluşturdu. Ayrıca, bir siyasetçi olarak da ülkemize hizmet veren Tanpınar, zamanın peşindeki yazar vasfıyla edebiyat hazinemizin kıymetli bir değeri olarak yerini almıştır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ı vefatının seneidevriyesinde rahmetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emeklilerimizin maaş zamlarına ilişkin hazırlanmış önerimizi bugün Meclis Başkanlığına sunacağız. Böylece tüm emeklilerimizin aylıklarının Ocak 2024 itibarıyla altı aylık artış oranı yüzde 49,25 olacaktır. AK PARTİ 2002 yılından bugüne kadar her zaman emeklilerimizin yanında olmuştur, bundan sonra da yanında olmaya devam edecektir. Şimdiden tüm emeklilerimize hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; yirmi üç yıl önce bugün Diyarbakır Emniyet Müdürümüz Gaffar Okkan hain bir terör saldırısında 5 polisimizle birlikte şehit edilmişti. Şehadet mertebesine ulaşan Ali Gaffar Okkan'ın ve kahraman polislerimizin mekânları cennet olsun. Yine, menfur bir saldırı sonucu hayatını kaybeden gazeteci ve yazar Uğur Mumcu ve eski Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; 24 Ocak 2020'de meydana gelen Elâzığ depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı da rahmetle yâd ediyorum. Bu deprem gerçeğiyle yüz yüzeyiz. Bu bağlamda kentsel dönüşüm en önemli gündem maddemiz. Kentsel dönüşüm projelerini şehirlerimizi hem deprem riskinden hem de çarpık yapılaşmadan kurtarmaya yönelik olarak geliştirmekte kararlıyız. Şehirlerimizin ihyası ve depreme dayanıklı kentlerin inşası için çalışmalarımıza hassasiyetle devam ediyoruz.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; ilk emri "ikra" yani "oku" olan bir dinin, bilenle bilmeyenin eşit olmadığını vurgulayan bir inancın mensuplarıyız. Bu bağlamda kitaplar ve kütüphaneler hayatımızda önemli yer edinmekte. Hangi şehrimize giderseniz gidin, orada bir kandil gibi etrafını aydınlatırken asırlara meydan okuyan kütüphaneler görürsünüz. O kütüphanelerin kimi Beyazıt'taki Kedili Kütüphane gibi kitap sevgisi ve hayvan sevgisini harmanlayan sıcaklıkta kimi Sivas'taki Ziya Bey Kütüphanesi gibi şirin kimi de Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi gibi heybetli ve zengindir. Raflarımızda arzıendamlar eden her bir eser âdeta üzerinden zaman geçtikçe kıymeti artan mücevherler gibidir. Tarihimize geçen en önemli hafızıkütütblardan birisi Ali Emîrî Efendi'dir. İstanbul Fatih'teki millet kütüphanesinin kurucusu Ali Emîrî Efendi, bütün varlığını kitaplara adanmış, Divanü Lûgat-it-Türk'ü bir sahafta tesadüfen görüp satın almış ve millete hediye ettiği kütüphanesine koyarak eseri ölümsüz hâle getirmiştir. "Benim tek sevgilim kitaptır. Gerisi mihnet, endişe ve gamdır." sözlerinin sahibi, Fatih'teki Millet Kütüphanesinin kurucusu, kültür ve medeniyet dünyamızın önemli ismi Ali Emîrî Efendi'yi vefatının 100'üncü yıl dönümünde saygı ve rahmetle yâd ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Meriç...

35.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye'deki iktisadi ve idari bilimler fakültesinin 2023-2024 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitim kararı almasına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye ilçemizde bulunan iktisadi ve idari bilimler fakültesi 2023-2024 eğitim öğretim yılında uzaktan eğitim kararı almıştır. Hem fakülte binası hem de öğrencilerimizin kaldığı KYK Ukkâşe Öğrenci Yurdu ise depremde hasar görmemiştir. Buna rağmen bu Ukkâşe yurdunda kalmayan öğrencilerden yurt ücreti alınmaya devam edilmektedir. 2024'te başlayan yeni akademik yılda öğrencilerin eğitiminin yüz yüze mi uzaktan mı olacağı konusunda hâlâ bilgi verilmemiştir. Evlatlarımızın eğitim kalitesini düşüren, akademik hayatını daraltan uzaktan eğitim modeli her alanda sorun olmaya devam etmektedir. Yüz yüze eğitim almak isteyen yüzlerce öğrencilerin bu talepleri dikkate alınarak bu konu acilen çözüme kavuşturulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan Dağlı ile Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün Anayasa Komisyonu üyeliğinden; Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden; Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden; Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in Çevre Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyeliğinden; Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un Dilekçe Komisyonu üyeliğinden; Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden istifalarına dair yazılarının 24/1/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazıları (4/40)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan ve Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün Anayasa Komisyonu üyeliğinden, Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in Millî Savunma Komisyonu üyeliğinden, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden, Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in Çevre Komisyonu üyeliğinden, İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyeliğinden, Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un Dilekçe Komisyonu üyeliğinden, Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üyeliğinden istifalarına dair yazıları 24 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, 4/D işçi statüsüne sahip olanların en yüksek seviyede yaşadığı kadro nakil hakkı sorununun çözüme kavuşturulması için gerekli düzenlemelerin yapılması, eş durumu tayin taleplerinin karşılanmamasından dolayı yaşanan problemlerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınarak yasal ve idari düzenlemelerle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Danışma Kurulu 24/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, 4/D işçi statüsüne sahip olanların en yüksek seviyede yaşadığı kadro nakil hakkı sorununun çözümü kavuşturulması için gerekli düzenlemelerin yapılması, eş durumu tayin taleplerinin karşılanmamasından dolayı yaşanan problemlerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınarak yasal ve idari düzenlemelerle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/1/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuda yaşanan tayin sorunu nedeniyle ailelerin bütünlüğünün bozulmasının meydana getirdiği sorunların araştırılmasına ve önlenmesine yönelik önergemi sunarken Gelecek-Saadet Grubumuz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, kamuda farklı statülerde çalışanların yer değişiklikleri de o statülerine bağlı olarak farklılık arz ediyor. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurların çeşitli gerekçelerle, özellikle de aile birliğini muhafaza etmeye yönelik tayinleri mümkünken kimi kamu işçileri bu haktan mahrum bırakılıyor. Mağdur edilen kamu çalışanları statüsünün başındaysa 696 sayılı KHK'yle taşerondan kadroya geçirilen 4/D'li çalışanlarımız geliyor. Yıllardır kamuda taşeron şirketlerde büyük zorluklar altında çalışan, ekonomik olarak mağdur olan KHK'liler için kadroya geçtikten sonra özlük hakları bağlamında bazı düzenlemeler yapılmış olsa da en önemli sorun yani tayin sorunu çözülmemiştir. Bu işçilerle ilgili kanunda "Sürekli işçi kadrolarına geçirilenler, çalıştırdıkları teşkilat ve birimde geçiş işlemi yapılmadan istihdam edilebilirler." hükmü yer almaktadır. Evet, yer değişikliği yapmama şartına bağlı olarak iş akitleri başlamış olabilir ancak insanların hayatları değişiyor, ihtiyaçları dönüşüyor, evlilikler yapıyorlar ya da "Devlet böylesi büyük bir soruna kayıtsız kalamaz." inancıyla eşler ilk etapta farklı şehirlerde yaşamayı, bu kadro hakkından mahrum olmamak adına kabul edebiliyorlar. Ancak aradan sekiz yıl geçiyor ve herhangi bir adım atılmıyor. Bunu görmezden gelen bir devlet olamaz, görmezden geldiğiniz şey tam olarak insan. Yoksa siz de "Biz işçi istedik, insanlar geldi." diyen yazar Frisch gibi "Biz işçi istiyoruz, siz insandan bahsediyorsunuz." mu diyeceksiniz?

Ayrıca, ilgili hüküm nedeniyle kadroya geçen işçiler ve aynı kurumda çalışan aynı unvanlı işçiler arasında farklılıklar olmakta. İş yerinde uygulanan toplu iş sözleşmeleri gereğince İŞKUR aracılığıyla istihdam edilen işçiler ve eski kadrolu işçilerin tayin ve becaş hakları varken KHK'yle daimî işçi kadrosuna geçirilen işçilerin maalesef böyle bir hakkı söz konusu olamıyor. Bu eşitsiz durum hem iş yerlerindeki iş barışını ve huzurunu bozuyor hem de birçok işçi açısından aile bütünlüğünün bozulmasına ve boşanmalara neden oluyor. Meclisimize düşen, yükselen bu çılgınlığın karşılığını vermektir ve 696 sayılı Kanun'la 4/D işçi statüsüne sahip olanların en yüksek seviyede yaşadığı kadro, nakil hakkı sorununun çözümüne kavuşturulması için gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Değerli milletvekilleri, bu sorun kamuda işçi statüsünde çalışan yüz binlerin sorunudur. Sendikalar kadroya geçen işçilerin yarıya yakınının tayin mağduriyeti yaşadığını ifade etmektedir. Hatta bir sağlık sendikası 7.200 üyesinin 4.500'ünün yani yüzde 63'ünün tayin mağduru olduğunu ve hatta bunların birçoğunun da büyük bölümünün eşleriyle ayrı şehirlerde yaşadığını bildirmiştir; bu durum, sorunun devasalığını yüzümüze çarpmaktadır. Biraz gözümüzü açıp etrafımıza baktığımızda boşanmak zorunda kalan arkadaşlarımız olduğunu, kadro hakkını yakan dostlarımız olduğunu, ailesinden ayrı kaldığı için psikolojisi bozulan insanlarımız olduğunu fark edeceğiz.

"Aileyi yok ettiler." diyerek her gün değerlerini aşağıladığımız Almanya'da geçtiğimiz yıl Dışişleri Bakanlığı verilerine göre aile birleşimi vizelerinden 125 bin ailenin faydalandığı unutulmamalıdır. Peki, her seferinde aile bütünlüğünden, ailenin öneminden bahseden iktidarın bu sosyal yaraya kayıtsız kalması, hatta duyarsız kalmasına ne diyeceğiz? Bu yanı sıra payı bulunanlara "Türkiye Yüzyılında Ailemiz, İstikbalimiz" başlığıyla düzenlenen şûrada konuşan Sayın Cumhurbaşkanımızın şu sözlerini hatırlatmak isterim: "İnsanı doğumdan ölüme kadar her alanda kuşatan, hayatın iniş çıkışları karşısında koruyan aile çok büyük bir nimet, eşsiz bir hazinedir. İnsan aile içine doğar, ailede huzura erer, aile fertleri arasında kendini güvende hisseder. Hayata ailesi ile birlikte hazırlanır." Sayın Cumhurbaşkanımız bu şûrada ayrıca aile yapımızı zayıflatacak her türlü girişim karşısında teyakkuz hâlinde olmalıyız çağrısında da bulunmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu teyakkuzda olma hâli basit bir tayin hakkı verilmediği için bütünlüğü bozulan ailelerimiz için geçerli midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Öyleyse bu uyarısına rağmen ailelerimizi parçalayan bu konuda adım atmamak, bu insanların ailelerini korumak adına attıkları çığlıkları duymamak ve aileleri birbirlerinden mahrum etmek tam anlamıyla bir samimiyetsizliktir. Aile kurumumuzu tehdit eden bu vicdansız ve adaletsiz tayin düzenlemesinden bir an önce geri dönülmesi çağrımı yineliyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Grubu önerisi üzerine İYİ Partimiz adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarıyla birlikte 2002 yılı sonrası ülkemizde taşeron işçilik ve kadrosuz çalışma şekli kamu kurum ve kuruluşlarının neredeyse istihdam biçimi hâline dönüşmüştür. Bir dönem Hükûmet tarafından seçim yatırımı olarak her ne kadar kamu kurumları ile belediye şirketleri bünyesinde çalışan taşeron işçilerin bir kısmı kadroya geçirilmiş olsa da kamu ve belediyeler bünyesinde hâlen kadro bekleyen binlerce işçi ve taşeron çalışan personel bulunmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları bünyesindeki taşeron işçilerin sayısı 90 binin üzerine çıkmıştır. Belediye şirketlerinde çalışan kadrosuz işçi sayısı ise 500 bini aşmıştır. Bu işçi kardeşlerimiz, taşeron işçilere daha önce Hükûmet tarafından verilen kadro düzenlemesinden yararlanamamış ve kapsam dışı bırakılmıştır.

Ülkemizde kamuda ve belediye şirketleri bünyesinde çalışan kadrosuz işçilerin, taşeron personelin konusu toplumun âdeta kanayan yarısı hâline dönüşmüştür. Tayin olamayan, izin kullanamayan taşeron işçiler, kadro konusunda seslerinin

duyulmasını istemektedir. Belediye şirketlerinde çalışan, sesinin duyulmasını isteyen işçiler de tıpkı kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan taşeronlar gibi uzun yıllardır kadrosuz bir şekilde çalışmaktadır.

Belediye şirketlerinde çalışan işçiler, kadrolu olarak çalışan işçilerle birlikte sokak temizliği, çöp toplanması, kaldırım ve asfalt işleri yapmaktadır; ulaşım ve güvenlik gibi her türlü kamu hizmetini yürütmektedir. Belediye şirket işçileri, ülkemizde iş gücüne çok önemli katkılar sağlamakta, çalıştıkları kurumlarda kadrolu personelle birlikte her türlü hizmeti ve görevi yerine getirmektedir. Kadrosuz işçilerin kadro konusundaki talepleri artık göz ardı edilemez bir noktaya gelmiştir. Her iki işçi kesiminin de ortak talebi, bir an önce sürekli işçi kadrosuna geçmek ve kadrolu personellerin yararlanmış oldukları sosyal ve ekonomik haklardan yararlanmaktır. Bu talepler Hükümet tarafından en kısa sürede karşılanmalıdır. Ayrıca, belediye şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan işçilerin yanı sıra, taşerondan belediye şirketlerinde kadroya geçen işçi statüsündeki bazı personeller de önemli sorunlar yaşamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla)- 2018 yılında belediye şirketlerinde işçi kadrosuna geçirilen mimar, mühendis ve şehir plancıları gibi personel de norm kadrolara geçmek istemektedir. Hükümeti bu konuda verdiği sözleri yerine getirmeye ve duyarlı olmaya davet ediyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri televizyonları başında izleyen halklarımızı ve cezaevlerinde rehin tutulan siyasi tutsakları ve bugün cezaevinde yine açlık grevinde olan siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Saadet Partisinin önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Evet, maalesef, ülkemizde bütün emekçilerin özlük haklarıyla ilgili bir sürü kavram var ama özlük haklarına ilişkin nedense düzenlemeler söz konusu değil. Hükümet her seçim öncesi, evet, büyük vaatlerde bulunuyor ve bu vaatlerle sorunları gidermek için seçimler öncesinde büyük sözler veriyor ama seçimler geçtikten sonra bu vaatlerden vazgeçiliyor ve sonuçta, emekçilerin lehine, hiçbir zaman eşit, adil, yeterli bir iyileştirme söz konusu olmuyor. Buna örnek EYT'de yaşadıklarımız; hâlâ EYT'ye ilişkin bir sürü soru, bir sürü yetmezlikler var.

Yine, her memur için 3600 ek gösterge iyileştirmesi yapılacağı sözü verildi ama buna ilişkin henüz hiçbir düzenleme gerçekleştirilemedi. Biz buradan her bir memur için, her bir kamu emekçisi için 3600 ek göstergenin bir an önce düzenlenmesi gerektiğini bir daha söylemiş olalım.

Yine, iktidar siyasi politikalarıyla nasıl toplum arasında kutuplaştırmalar gerçekleştiriyorsa farklı farklı statülerde kamu emekçileri arasında da yine aynı politikalar söz konusu, işte: 4/A, 4/B, 4/C, 4/D, güvencesiz çalışanlar diye bir sürü farklı statüde bu kutuplaştırma farklı ücretlendirmeye, farklı özlük haklarına sebep olmakta.

Yine, kamuda farklı farklı statüler, farklı yer değiştirmelere, farklı ücretlere, farklı özlük haklarına sebep olmakta. Bu aynı zamanda Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırıdır. Mesela, aile sağlığı merkezinde çalışanların neredeyse hiçbir hakları yok. Yine, 4/D kadrosunda çalışanların nakil sorunları, aile bütünlükleri en büyük sorunlardan biri. Kamuda yaşanan bütün aile bütünlüğü sorunları hak ihlallerinin en başında gelmekte.

Yine, kamuda adil, eşit, güvenceli çalışmanın sağlanması düzenlemesi yapılmalı ve mağduriyetler bir an önce giderilmelidir. Yine, 696 sayılı Kanun'la 4/D statüsünde çalışan emekçilerin kadro nakil sorunlarının bir an önce giderilmesi ve bununla ilgili düzenlemenin yapılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

SALİHE AYDENİZ (Devamla) - Aksi takdirde, aile bütünlükleri gerçekten sıkıntı olmakta, en çok aile bütünlüğünü siyasi malzeme yapan iktidarın kamuda çalışan memurlarını ve diğer emekçilerin aile bütünlüğü söz konusu olduğunda, nedense, bununla ilgili bir düzenleme göstermemekte. Dolayısıyla bu önerge, evet, yerine getirilmeli ve 4/D statüsünde çalışanların nakillerinin ve aile bütünlüklerinin bir an önce sağlanması gerektiğini söylüyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Kayıhan Pala.

Buyurun Sayın Pala. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, 24 Ocak 1980 Kararlarının -üzerinden kırk dört yıl geçti- yıl dönümü. Bugünkü önergeyle 24 Ocak Kararlarının ilgisi var, şöyle ki: Hatırlayın, 24 Ocak Kararları "özelleştirme" adı altında devleti küçültme yaklaşımıyla gündeme gelmişti ve küresel kapitalizme bütün kapıları sonuna kadar açmıştı. Şimdi, devleti küçültürken devletteki istihdam biçimlerini de değiştirdiler, değiştirdiniz. Bakın, 657 sayılı Kanun'a göre şu anda kamuda, merkezî ve yerel yönetimlerde 3 tip istihdam modelimiz var: 4/A memur, 4/B sözleşmeli personel ve 4/D işçiler. Kanunun ayrıntılarına girmeyeceğim ama 4/A'da diyor ki: "Memur, devletin asli ve sürekli kamu hizmetlerini görür." 4/B'de -bir sürü iş saymış- diyor ki: "Geçici işlerde çalışanlar 4/B statüsünde istihdam edilir." 4/D ise belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçilerden söz ediyor.

Değerli arkadaşlar, uzağa gitmeyelim, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından istihdam edilen 920 4/D'li çalışanımız var. Siz de farkındasınız değil mi, aynı işleri yapan 4/A ve 4/D statüsünde Meclis çalışanları var. Örneğin, sürücüler; örneğin, başka işlerde çalışanlar. Soru şudur: Mademki bunlar devletin -ister merkezî yönetimde ister yerel yönetimde olsun- sürekli olarak işlerini yapıyorlar, neden 4/D'de istihdam etmekte bu kadar ısrarcısınız? Gelin, şu taşeronlaşma ayıbından bir miktar kurtardınız ülkeyi, kurtardık; çok güzel; şimdi, kamunun sürekli ve asli hizmetlerini yapanları aynı statüde buluşturalım. Bakın, yalnızca bu nakillerle, tayinlerle ilgili değil size birkaç örnek vereyim: Kamuda 4/D statüsünde çalışan birisi evlendiğinde üç gün evlilik izni veriyorsunuz; peki, aynı işi yapan bir meslektaşı eğer 4/A statüsünde çalışıyorsa evlilik izni yedi gün yani bunların evlilik izinlerinin bu kadar farklı olmasının nasıl bir gerekçesi var? Başka bir örnek daha vereyim: Babalık izni 4/D'de beş gün, 4/A'da on gün. Ölüm izni 4/D'de üç gün, 4/A'da yedi gün.

Değerli arkadaşlar, gerçekten, ölümün acısını 4/D'lilerin daha kısa sürede üstlerinden atacağını mı düşünüyoruz? Böyle bir yaklaşım asla söz konusu olamaz. Dolayısıyla eğer kamuda farklı istihdam biçimleri olacaksa aynı işi yapanlar arasında değil, farklı işi yapanlar ve sürekli olmayanlar arasında mutlaka bu değişik istihdam biçimlerinin gündeme getirilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Değerli milletvekilleri, kamuyu gerçekten doğru düzgün yönetilen bir kamu yönetimiyle ifade edeceksek gelin, bu 4/D, 4/B, 4/A ayrımını ortadan kaldıralım; eşit işe eşit ücret, eşit işe eşit özlük haklarını getirecek şekilde bir kamu yönetimi statüsü getirelim; aksi hâlde, buradaki çalışanlar -Meclis çalışanlarından söz ediyorum- ve Türkiye'nin bütün

merkezî yönetimlerinde, bütün yerel yönetimlerinde çalışanlar mağdur olmaya devam edeceklerdir. Bir kez de emekçiler için, bir kez de onların hakları için oy kullanın; sizi buna davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bilecik Milletvekili Halil Eldemir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekillerimiz; Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sizleri, sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 26'ncı Dönemde 2017'de bir yasa değişikliği yapıldı. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 23 ve geçici 24'üncü maddelerde belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından çalıştırılanların sürekli işçi kadrolarına geçirilmesi sağlanmış oldu yani taşeron kaldırıldı ve taşeron aracılığı yerine kadroya alınan işçilerimiz olmuş oldu. Uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve kurumlar arasında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla da 2018 yılında bir tebliğle usul ve esaslar belirlenmiş oldu. Tabii, bu kanun çıkarılırken burada çok geniş bir şekilde tartışıldı, konuşuldu. Bu düzenleme çerçevesinde, söz konusu işçilerin daha önce kapsamda oldukları hizmet alım sözleşmeleriyle belirlenmiş birim ve işler dışında çalıştırılmayacağı hükmü yer aldı. Bu hüküm, öncelikle söz konusu teşkilat ve birimlerde yürütülen kamu hizmetlerinin aksamaması ve başta sağlık alanı olmak üzere bu hizmetlerden yararlanan vatandaşların mağdur olmaması amacına dayanmaktaydı, bu tayin hakkı da bu böyle bir husustan dolayı verilmemiş oldu. Tabii, gelişen süreçte buna iki tane istisna eklendi; bir tanesi can güvenliği konusunda mahkeme kararı olması durumunda bunların tayin hakkı, yaşam hakkı kutsallığı esas alınarak yapılabildi, diğeri de aynı kadroda bulunanların birbirleriyle farklı illerde becaşış hakkı kanun hükmünde olan toplu iş sözleşmeleri kapsamında ele alındı. Tabii, şu anda mevcutta bulunan kanun çerçevesinde bu amir hüküm ortada iken bu tayinlerin yapılması mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HALİL ELDEMİR (Devamla) – Tabii, biz de bununla alakalı olarak nasıl ki taşerondan kadroya geçişle ilgili konuyu AK PARTİ olarak çözdüysek bize gelen bu taleplere de karşılıksız kalamayız. Meclisimiz, AK PARTİ'miz Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte bu hususta gerekli çalışmaları zamanı geldiğinde, kurumların işleyişiyle ilgili tereddütler ortadan kalktığında yapacaktır diyorum.

Bu hususu Genel Kurulun takdirine sunuyor, tekrar sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kocamaz, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, bölgesinde tüm çiftçilerin ve hayvancılardan perişan vaziyette olduğuna ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hükûmete buradan seslenmek istiyorum: Bölgemizde tüm çiftçiler ve hayvancılar perişan vaziyette; buğday üreticisi bitti, muz üreticisi bitti. Muz üreticileri ne yapacağını şaşırmış durumda, limon üreticileri kan ağlıyor; Çukurova'da, Tarsus'ta, Mersin'de, Erdemli'de limon ağaçları sökülüyor, narenciye üreticilerinin ağzını bıçak açmıyor. Girdi fiyatları, ilaç, gübre, mazot, işçilik ücretleri artarken ürünler para etmemekte, üretici masraflarını bile karşılayamaz duruma gelmektedir; tüketici de bu ürünlere ulaşmakta zorlanıyor. Üreticilere karşı yıllardır sürdürdüğünüz bu hasmane tutumun nedeni nedir? Çiftçiye, hayvancıyı bitirdiniz; "Ekonomistim." dediniz, ekonomiyi bitirdiniz. Sizin çalışan, üreten, mağdur ettiğiniz bu insanlarla alıp veremediğiniz nedir, bu kadar hasmane tavır almanızın nedeni nedir?

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, 4/D işçi statüsüne sahip olanların en yüksek seviyede yaşadığı kadro nakil hakkı sorununun çözümü kavuşturulması için gerekli düzenlemelerin yapılması, eş durumu tayin taleplerinin karşılanmamasından dolayı yaşanan problemlerin tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin alınarak yasal ve idari düzenlemelerle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş ve 20 milletvekili tarafından, Bursa Yenişehir Ziraat Odasına kayıtlı çiftçilerin sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının üretilmesi amacıyla 30/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Hasan Toktaş ve 20 milletvekili tarafından, Bursa Yenişehir Ziraat Odasına kayıtlı çiftçilerin sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının üretilmesi amacıyla 30/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/1/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Hasan Toktaş.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Şu an değineceğim bu konu, araştırma önergesi talebimiz, yılbaşından hemen önce, bütçe kanunundan sonra, torba yasada yine bu kürsüde gündeme getirmiş olduğum bir konu. Konunun ehemmiyeti açısından yine bir torba yasa teklifi öncesi bunun araştırılması, çözüm yollarının yüce Meclis tarafından ortaya konulması adına söz almış bulunuyorum.

Burada, başta Bursa'nın Yenişehir ilçesi olmak üzere, Bursa'da ve Türkiye'nin genelinde on binlerce çiftçimizi yakından ilgilendiren büyük bir mağduriyetten söz edeceğim. Ülkemizde tarımsal faaliyetle uğraşan çiftçilerimiz Çiftçi Kayıt Sistemi'ne yani ÇKS'ye üye olarak tarımsal desteklerden faydalanmak ve tarım BAĞ-KUR'lu olmak gibi birçok amaç için ziraat odalarına kayıt olmaktadır. Ziraat odalarındaki bu kayıtlarına istinaden ise Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı gereğince, tarım BAĞ-KUR'undan SGK'de tescilli bulunan çiftçilerimiz ödedikleri primler veya sattıkları ürünlerden kesilen primler sayesinde emekli olabilmekte ve sağlık sisteminden de yararlanmaktadırlar. Bu bağlamda, Bursa Yenişehir Ziraat Odasına SGK tarafından yapılan denetim sonucunda, ziraat odasında kayıtlı bulunan çiftçilerin ziraat odası tarafından tutulması zorunlu olan üye kayıtlarının üye kayıt defterinde bulunmadığı, oda üyeliklerine ilişkin yönetim kurulu kararı olmadığı ve bu iki defterin noter tasdiki olmadığı gerekçesiyle 2021 Şubat ayında beri kimi Yenişehirli çiftçilerin SGK prim günü 9000'den 6000'e, kimisinin ise 7200'den, 5400'den 3000 güne indirilmiştir. Emekli olabilmek için çocuğunun çocuğunun rızkını SGK'ye prim olarak ödeyen, hayvanını, yeri gelip traktörünü, tarlasını satan ve SGK'ye prim olarak yatıran, hatta "Nasıl olsa emekli olacağım." diyerek bankalardan kredi çekip prim ödemelerini yapan Yenişehir çiftçisi, emekliliğe hak kazanmasına rağmen, SGK tarafından yapılan denetimlerle Yenişehir Ziraat Odası bünyesinde tutulan defterlerde tespit edilen hatalar nedeniyle emeklilik işlemleri iptal edilmiş, büyük bir mağduriyet yaşamıştır. Kanuni şartlarını yerine getirip emekliliğe hak kazanmalarına rağmen, SGK tarafından yapılan bu işlem sonucunda Yenişehir çiftçisi emekli maaşını alamadığı gibi sağlık sisteminden de maalesef faydalanamamaktadır. Ayrıca, bu mağduriyeti yaşayan çiftçilerin sayısı sadece Yenişehir ilçemizde 5 bin civarındadır. İktidar Bursa milletvekili olan arkadaşlarımız da zaten konuya vâkıftırlar; hatta, bugün Yenişehir'den bir grup arkadaşımız da mağdur olan muhtarlarımız, çiftçilerimiz de Türkiye Büyük Millet Meclisini ziyaret etmişlerdir. Sorunun çözümü için SGK'ye başvuran Yenişehir çiftçisine sorunun Yenişehir Ziraat Odasından kaynaklandığı, Ziraat Odasına giden çiftçiye de sorunun SGK'den kaynaklı olduğu maalesef belirtilmektedir. Yenişehir çiftçisi, Şubat 2021'den bu yana, kendilerinin hiçbir hatası olmadığı hâlde, iki kurumun arasında yaşanan sorun nedeniyle maalesef emekli olamamaktadır. Devletin iki kurumu arasında yapılan hataların bedeli çiftçilerimize kesilmemeli, gereği bir an önce yapılmalıdır. Yıllardır mağduriyet yaşayan çiftçilerimizin sorunlarının çözülebilmesi için buradan iktidarı göreve davet ediyorum.

Ne yapılabilir mesela? İlgili SGK yönetmeliğinde yapılacak bir değişiklikte ya da torba yasaya yapılacak olan bir ilaveyle bu sorun çözülebilir diye düşünüyoruz. Gelin, burada vatandaşımızın mağduriyetini, görüşülecek olan torba kanuna dâhil ederek çözelim ve bu mağduriyeti müjdeye çevirelim.

Sayın milletvekilleri, ayrıca, bu konuda mağdur olan çiftçi vatandaşlarımıza yargı yolu gösterilmektedir yani konu bu kadar açık ve sarıh olduğu hâlde maalesef, yargı yoluyla çözmeleri istenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Bakınız, sadece Yenişehir ilçesinde 5 bin civarında olan ve Türkiye genelinde belki 10 binleri bulabilecek olan büyük bir mağduriyetten söz ediyoruz. Vatandaşlarımızı mahkeme kapılarında süründürmek devlete yakışmaz. Burada bir siyasi söylem peşinde değilim. Gerçekten, binlerce vatandaşımız kendi kabahatleri olmadığı hâlde... Öyle ya, bir vatandaşımız kamu kurumu niteliğinde sayılan bir odaya gider, bu odaya kaydolar ise kendi yükümlülüğünü yerine getirmiştir; odanın defterleri noter tasdikli midir değil midir; bu, vatandaş ilgilendiren bir konu değildir. Gelin, bu konunun çözülmesi için araştırma önerimize destek olun ve vatandaşlarımızın bu mağduriyetini giderelim. Devletimize yakışan budur diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan konuşacaktır.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Pek çok sorunun içerisinde belki de öne almamız gerekenlerden birisi de çiftçilerdir. Maalesef, çiftçilerimiz büyük borç batağında olduğu gibi her alanda da büyük mağduriyet yaşamaktadır. Tabii, iktidar mensuplarının hemen her dönem seçimlerde oy avcılığı yapmak üzere gittiği yerdir ziraat odaları ama bilelim ki çiftçiler bu ülkenin üvey evlatları değildir; ki devlet babadır, güven verir. Mademki bir çiftçi tarlasını, traktörünü, evini seti primini yatırıyor, "Emekli olacağım." hayaliyle bekliyor, sonra da "Yok, pardon, olmaz." deyip hiç kimsenin bu çiftçiye mağdur etmeye hakkı yoktur.

Değerli milletvekilleri, özellikle son yıllarda yaşadığımız pandemiyle, Rusya-Ukrayna savaşıyla, gıda kriziyle tarım alanındaki üretimin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıktı. Tabii, bu vesileyle "Hani, emekli olunca ne olacak?" deniliyor, doğru çünkü emekliler sefalet ücretine mahkûm. 2003 yılında bir emekli asgari ücretin 1,47'si maaş alıyordu yani bugün asgari ücret 17 bin liraysa emeklilerin aslında tam 25 bin lira maaş alması gerekirken bugün emeklilerin aldığı para asgari ücretinin 0,6'sı, 10 bin lira; "açlık" da demek mümkün değil, açlığın daha altında bir ücrete mahkûm ediliyor. Tabii, biz çok şahit olduk "Bu ten bu canda olduğu sürece bu asla olmayacak." dediğiniz ne varsa tersini yaptınız. Onun için, buradan diyoruz ki: Çiftçilerin mağduriyetini giderin, çiftçilere ikinci sınıf muamelesi göstermeyin. EYT, içerisinde nasıl ki çözülmüşse... Bugün ikinci bir mağduriyet yaşanıyor, bir gün kayıpla tam on yedi yıl beklenmesi gerekiyor. Yani derler ya: "Vur dedik de öldür demedik." diye, elbette bunda da mutlaka bir kademeli geçiş sağlanması gerekirdi. Bugün yaşadığımız süreçte topun orta sahada çevrildiğini görüyoruz. Az önce sayın vekilimiz söyledi, bir kuruma gidiyorsunuz "Başka kurumun görevi." diyor, o kurum da diğerine atıyor. Ya, siz kamusunuz, iktidarsınız, her şey sizde, bunu çözün değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bu açıdan, özellikle de deprem bölgesindeki çiftçilerimizin problemini de bir kez daha hatırlatmak istiyorum. On binlerce dönüm arazi su altında arkadaşlar, Amik Ovası'nda bütün çiftçiler mağdur. Üç beş kepçeyle DSİ çalışıyor çabalıyor ama bu kaplumbağa hızıyla giderse belki on yıl da bu sorunu çözemezler. Biz bunlara seyirci kalamayız, çiftçinin sesini işitmek zorundayız. Bugün tarımsal üretimin her geçen gün azaldığı, tarım alanında çalışan insanların yaşının yükseldiği, herkesin burnunun ucuyla ekmek zorunda kaldığı bir dönemde çiftçiye böyle yaparsanız yarın biz de Gazze'nin mağdur olduğu, mahkûm olduğu açlık kriziyle karşı karşıya kalırız. Biliyorum ki cep telefonlarıyla oynamaktan hiçbir şeyi dinlemeye hiç kimsenin mecali yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Nejla Demir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) – Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Kontrol edilemeyen iklim koşulları, hastalıklar ve zararlıların olumsuz etkileri ve benzeri durumlar üretimin miktarını ve kalitesini olumsuz etkilemekte ve üreticilerin gelirlerini istikrarsızlaştırmaktadır. Üretici gelirini koruma önlemlerinden biri olan tarım sigortası, risk ve belirsizlikler nedeniyle tarım sektöründe meydana gelecek zararları karşılayan bir güvence sistemi olmalıdır ancak istenilen düzeyde olamıyor çünkü tarım sigortası yaptıramayan üreticilerin tarım sigortası yaptırmama nedenlerinin başında

hasarlarının yüksek tutarlı muafiyet oranının altında kalması ve sigorta primlerini yüksek bulmaları gelmektedir. Üstü açık fabrika olarak kabul edilen tarımsal üretim, doğal afetlere ve iklimsel risklere diğer üretim alanlarına göre çok daha fazla maruz kalmaktadır. Aynı zamanda ekonomik, sosyal, siyasal risklerden de etkilenmektedir. Tarım kesimi bir taraftan insanların beslenmesi için gerekli gıda arzını sağlarken, diğer taraftan da üretimde çeşitli risklerin de yönetilmesiyle uğraşmaktadır. Risklere ve doğal afetlere maruz kalan üreticiler, tarım sigortası yaptırarak yıllık gelirlerini garanti altına alabildikleri ölçüde üretime devam edebilmektedirler. Tarım sigortaları havuzu üreticilerin tarım faaliyetlerini güvence altına almak için devlet tarafından desteklenmektedir fakat bu destek yetersiz kalmaktadır. Desteğin kapsamı ve içeriği üreticilerin taleplerini karşılayacak şekilde revize edilmelidir. Ürün risk, bölge ve işletme ölçekleri dikkate alınarak devlet prim desteği miktarının yüzde 80'e çıkarılması gerekmektedir. Tarımsal üretimde oluşabilecek risklere karşı üreticilere yönelik tarım sigortaları uygulanmaktadır. Bunlar bitkisel ürün sigortaları, hayvansal hayat sigortası, su ürünleri hayat sigortası ve benzeri olarak sıralanabilir ancak sigorta yaptırmama şartlarının zorlaştırılmasından kaynaklı çiftçiler, üreticiler ciddi zorluklara rağmen sigortayı tercih etmemekte. Üreticilerin tarım sigortası yaptırmama nedenleri incelendiğinde sigorta yaptıkları hâlde zararlarının daha önce karşılanmaması, üreticilerin prim miktarlarını yüksek bulmaları, tarımsal faaliyet alanlarında riskin doğru bir şekilde tanımlanmaması, çevrelerinde tarım sigortasından mağdur olan kişilerin varlığı nedenlerine bağlı olarak sigorta yaptırmadıkları görülmektedir. Tarım sigortacılığının uygulanmaya başladığı dönemlerden itibaren sigorta yaptırmayı tercih etmeyen çiftçilerin oranı yüzde 60'tır. Çiftçiler ürünlerini güvence altına alamadıkları için, aldıramadıkları için istenilen oranda tarımsal üretim artırılıp geliştirilemiyor, hatta her geçen gün çiftçilik terk ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NEJLA DEMİR (Devamla) – AKP iktidarının uyguladığı neoliberal tarım politikaları çiftçiyi tarımdan ve üretimden uzaklaştırmakta ve ülke tarımını bitirmektedir.

Çiftçileri doğrudan ilgilendiren konular hakkında alınacak kararlarda size önerim bizzat çiftçilerle bir araya gelmeye ve sorunları onların ağzından dinlemeye özen göstermenizdir. Bizler üretimi ve tarımı destekleyen politikaların hayata geçirilmesi için çiftçilerin sesi olmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Hasan Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Türk basınının ödünsüz kalemi, gazeteci yazar Uğur Mumcu'yu bombalı suikastla katledilişinin 31'inci yıl dönümünde özlemle ve saygıyla anıyorum. Devletin içine sızan ve laik cumhuriyeti tehdit eden tarikat ve cemaatlere bakılırsa Uğur Mumcu'nun yazılarının bugün ne kadar anlamlı ve önemli olduğunu bir kez daha görüyoruz.

Yine, görevi süresince halkın sevgisini ve saygısını kazanan, yirmi üç yıl önce bugün 5 polis memuruyla birlikte şehit edilen Emniyet Müdürümüz Gaffar Okkan'ı da saygı ve rahmetle anıyorum.

AKP'nin yirmi yıllık iktidarında tarım bitti, çiftçi de bitirildi. Tarım, cumhuriyetin ilk yıllarında ülkenin dinamiği idi, şimdi AKP iktidarında ise üvey bir evlat oldu. Genç kuşak toprağını terk edip şehre göçtü, kalanlar ise ne ekecek ne de ektiğini satacak imkân bulabilmekte. Çiftçi perişan, pazarda maydanosu yarım kestiren, domatesi, meyveyi sayıyla alan tüketici ise bin perişan. Peki, köylü ne yapsın? Mazot fiyatı son bir yılda 2 katından fazla arttı; keza, besi yem fiyatları da 2 katından fazla. Zirai ilaçların yanına bile yaklaşılamıyor. Üreticilerimiz açısından en önemli diğer maliyet sulama ücretleri. Devlet Su İşleri tarafından işletilen sulamalara bakıldığında bölgelere göre değişmesiyle birlikte yine yüzde 100'e yakın bir artış ortada. Yine, sulama alanı içinde tüm tarife grupları için geçerli olmak üzere çiftçilerimizin kendi imkânlarıyla çıkardığı su ücretlerine bile yüzde 50'nin üzerinde zam yapıldı. Tüm bunlara bakıldığında, doğal olarak üretim maliyetleri çok daha fazla arttı ve bütün bu girdi maliyetlerinin artması sonucunda sonuç ne oldu arkadaşlar, söyleyeyim size: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine bakıldığında 2022 Kasım ayında tarım ve balıkçılıkta nakit ve takipte olan kredi bakiyesi 310 milyara yaklaştı, bu kasım ayında ise bu rakam 584 milyar liraya ulaştı. Son bir yıllık süreçte çiftçinin bankalara olan toplam borcu kısaca yüzde 100'e yakın arttı. Bunun sonucunda 400 bin işçi artık üretmiyor, üretimi bıraktı, bir fabrikada sigortalı işçi olmaya mahkûm edildi; sonuç bu. Çiftçiye sorsak... Size sorsak "Destekliyoruz." dersiniz. Yenişehir'de ise durum daha da karışık. Yenişehir ilçemizde 5 bine yakın, aileleriyle birlikte 20 bin kişi mağdur durumda; emeklilik hakkı kazanmışlar ama maaş alamıyorlar; ne varlar ne de yoklar. Neden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN ÖZTÜRK (Devamla) – SGK mevzuatı gereğince tarım BAĞ-KUR'undan SGK'de tescilli bulunan çiftçilerimiz, ödedikleri prim veya hasılatlarından kesilen primlerle tarım BAĞ-KUR'u emekliliğinden faydalanırlar ve yine, keza, sağlık hizmetlerinden faydalanırlar. Ancak Yenişehir Ziraat Odasındaki tüm işlemlerini yapabilen çiftçilerimiz ne hikmetse SGK'den faydalanamıyorlar; kimilerinin primleri 9000'den 7200'e, kimisinin 5400'den 3000'e indirilmiş. Ancak bu çiftçilerimiz çiftçilik hizmetlerini yapıyorlar, her yolu denemelerine rağmen bir sonuç elde edememiş durumdadır. Kısaca, SGK ile Yenişehir Ziraat Odası arasına sıkışmışlar. Sorunun ivedilikle çözülmesi için yüce Meclisimizi harekete davet ediyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi, unutmayın, köylü milletin efendisidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğümüz sosyal güvenlik denetmenlerince 4/B sigortalılarına ilişkin Yenişehir Ziraat Odası oda kayıt incelemelerinde üye kayıt defterinin bulunmadığı, yönetim karar defterinin mevcut olduğu ancak karar defterine istisnai bir dönem dışında üyeliğe kabule ya da üyelikten çıkarılmaya ilişkin karar alınmadığı, bu kararların 2008'in 11'inci ayından itibaren alınmaya başlanıldığı, üye kayıt defteri yerine "üye aidatı tahakkuk takip ve müfredat" adında noter tasdikli bir defterin tutulduğu, noter tasdikli olmadan tutulan bu kayıtların tarih sıralı olmadığı tespitleri yapılmaktadır. Yakından bakıldığında konunun Bursa'ya özel bir durum olmadığı, oda kayıtlarının düzgün tutulmamasına yönelik iddialar ile ilgili sigortalıların başvuruları üzerine ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Sosyal Güvenlik Kurumu, sorunun çözümüne ilişkin olarak, detaylı bir şekilde ele alınabilmesi için Bursa ilinde bulunan ve benzer durumda olan odalar da dâhil olmak üzere, sorun olarak gördükleri alanlar ile mağdur olarak nitelendirdikleri kişilerin ne zaman hangi usulle sigortalı oldukları, hizmete hak kazanıp kazanmadıkları hususlarını araştırmakta olup Oda temsilcileriyle yapılan görüşmeler ve toplantılarda da mağdur olduğu belirtilen çiftçilerimizle ilgili bilgileri detaylı olarak talep etmiş olup sorunun çözümü noktasında çalışmalar devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, Hükümetimiz, tarımsal faaliyette bulunan çiftçilerimizin sosyal güvenlik ve emeklilik haklarından yararlanmaları için her türlü kolaylığı göstermiş ve her zaman gerekli adımları atmıştır. Bu çerçevede, basamak sistemini kaldırdık ve çiftçilerimize ödeyeceği prim tutarını seçebilme hakkını sağladık. Çiftçilerimizin prim ödeme dönemlerinde kolaylık sağlanarak ocak-haziran dönemi primlerini temmuz ayı sonuna, temmuz-aralık dönemi primlerini de takip eden yılın ocak ayı sonuna kadar ödeyebilmeleri imkânını getirmiş bulunmaktayız. Prim borcu olan ve prim ödemesinde zora düşen çiftçilerimizin borçları yapılandırılmış, yine, prim borcu bulunan çiftçilerimizin bu borçları silinerek sigortalılıklarının durdurulması sağlanarak istedikleri zaman bu durdurulan sigortalılık sürelerini canlandırma imkânı verilmiştir. Aynı şekilde, çiftçilerimizin SGK yönetiminde temsiliyi sağladık. Yine, primlerini düzenli olarak ödeyen çiftçilerimizde prim oranlarında 5 puanlık indirim sağladık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) – Her zaman olduğu gibi, yasal düzenlemeler çerçevesinde çiftçilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Zülküf Uçar ve arkadaşları tarafından, kayyum belediyelerindeki usulsüz taşınmaz satışlarının araştırılması amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Ocak 2024 tarihinde Van Milletvekili Zülküf Uçar ve arkadaşları tarafından verilen 4085 grup numaralı kayyum belediyelerindeki usulsüz taşınmaz satışlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/1/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülküf Uçar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Genel Kurul, değerli halklarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tecride karşı açlık grevinin 59'uncu gününde de direnmeye devam eden siyasi tutsaklara selam ve sevgilerimi gönderiyorum.

Kayyumların son günlerde büyük bir hızla yaptıkları taşınmaz satışlarının araştırılmasına ilişkin önergemize dair söz aldım. Baştan ifade etmek gerekiyor, kayyumlar halkın iradesinin üzerine bir gasp şebekesi gibi çökmüşlerdir. Yıllardır süren usulsüzlük ve hukuksuzluklarla bu gerçeklik her defasında yeniden kanıtlanmaktadır. Kayyumlar birer sömürge bürokrati gibi çalışmış ve halkın diline, kültürüne, siyasi iradesine ve ekonomisine ait ne varsa talan etmiş, satmış ve yok etmiştir. Demokratik belediyeciliğin merkezi olan kürdistanda yıllardır uygulanan bu sömürge siyaseti günümüze kadar çok boyutlu bir çöktürme planı şeklinde işlemiştir. Kayyumlar bir yandan Kürt diline ve kültürüne ait ne varsa Türklük ve Türkçe lehine yok etmiş, diğer yandan halka ait ekonomik değeri olan her varlığı yandaş sermaye eliyle talan etmişlerdir. Sömürge valisi gibi çalışan kayyumların esas amaçları böylece tecelli etmiştir. Kürt kentlerinin geneline yönelik bu işleyiş son günlerde taşınmaz satışlarıyla başka bir boyuta ulaşmıştır. Seçim yaklaştıkça bu satışlar büyük bir ivmeyle hız kazandı. Kayyumlar seçimlerin kendi talan düzenlerinin sonu olduğunu da gayet iyi biliyorlar ve kaybedeceklerinin de farkındalar. Bu sebeple, kalan son mesailerini de halka ait ne varsa alelacele satmaya ayırmışlardır. Partimizle bütünleşen ve ön seçimlerle bunu bir kez daha kanıtlayan halkımızı cezalandırmayı esas gündemleri hâline getirmişlerdir. 1 Aralık tarihinde bu yana kayyumlar başta olmak üzere Kürt kentlerini idare eden belediyeler tarafından satılan taşınmazların değeri 100 milyonlarca lirayı aşmış hâldedir. Peki, neden? Bu satışların sebebi nedir, amacı nedir? Aynı anda onlarca belediye tarafından alınan taşınmaz satış kararlarını kim, hangi merkez kumanda etmektedir? Bunca taşınmaz satışından elde edilen gelire rağmen belediyelerin borca batması nasıl açıklanabilir? Ne yazık ki bu soruları dürüstlikle cevaplayabilecek bir muhatap yok. Halka verdikleri her bilgi, sorularımıza verdikleri her yanıt gerçekleri çarpıtmaya yönelik. Halkı yanıltmayı siyasi bir stratejiye dönüştürmüş hâldeler, dezenformasyon olmadan da yönetemiyorlar. Ülkenin bütün bürokrasisinde tam manasıyla halkı yanıltan Fahrettin Altun'un ruhu dolaşıyor âdeta. Evet, kayyumlar tüm bunları yapıyor çünkü talan etmek, çalmak, yok etmek varoluş amaçları; işte bu yüzden, kayyumlar düzenine bizler "kırk haramiler düzeni" diyoruz. Taşınmaz satışlarının ölçü tanımayan artışı tek başına şunu gösteriyor: Kayyum düzeninin yöneldiği amaç halkı yoksullaştırmak, bağımlı hâle getirmektir; bütün yatırım araçlarından mahrum bırakarak demokratik halkçı belediyeciliğin işleyişini engellemektir. Partimizin yönetimi kazanacağı bütün belediyeleri çalışamaz hâle getirmek istiyorlar. Amaçları DEM PARTİ'yi halkın nazarında mahkûm etmek. Hâlâ anlamadılar, DEM PARTİ bu halkın kendisidir. Sizi hiçbir şey ikna etmiyorsa bile tutsak aldığınız binlerce yoldaşımızın iradesi ikna etmeli. Hangisine diz çöktürebildiniz? Halkla aranıza ne kadar mesafe öğretiliniz? Siz baskı kurdukça, yoksulluğa sürükledikçe bu halk daha çok sahiplenmedi mi partimizi? O yüzden, şunu bilmeniz gerekiyor artık; bu basit hilelerle, ucuz numaralarla halkı partimizden uzaklaştıramazsınız. Aslında bu gerçeği kabul etseler zihinleri berrak hâle gelecek, belki de erdemli ve onurlu bir siyaset imkânı elde edecekler ama varsa yoksa DEM PARTİ düşmanlığı, varsa yoksa halkı cezalandırma ve yıldırma siyaseti; tek bildikleri bu. Bahsettiğimiz bu satışların hukukla da hiçbir ilişkisi yok, hiçbir taşınmaz satışında kamu yararı ve hizmet gereği ilkesi dikkate alınmamıştır; hiçbir kural, ilke ve idari teamül esas alınmamıştır. Zaten egemen bir zümrenin koruma kalkanı hâline getirilen hukukun çözüm yeteneği de kalmamıştır, o da ayrı bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Bütün bunlara rağmen, tekrar ifade ediyoruz ki kayyumların bu talancı idaresi Kürt halkı tarafından bir kez daha mahkûm edilecek, halk demokratik belediyecilik anlayışı ve pratiğini bir kez daha gerçekleştirecek ve kayyumlar kentlerimizden bir kez daha gönderilecektir.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün DEM PARTİ'nin grup önerisi üzerine görüşülmekte olan, kayyumlar tarafından yönetilen belediyelerdeki şeffaflık ve denetimden uzak sorunlar aslında 2016 yılında yapılan kanun hükmünde kararnamedeki değişiklikten sonra belediyelerin seçilmişler tarafından değil atanmışlar tarafından, sadece belediye başkanlarının yetkilerinin kaldırılması suretiyle değil aynı zamanda belediye başkanlarının denetim organı olan meclisin yetkilerinin de askıya alınarak bu yetkilerin kanun hükmünde kararnamedeki düzenleme gereği, memur olan belediye encümenlerine verilmesi suretiyle denetimin ortadan kaldırılması suretiyle ortaya çıkan bir şeffaflık sorunudur, bir demokrasi sorunudur.

Daha önce de aslında Belediye Kanunu'muzda tutuklanan, görevden uzaklaştırılan belediye başkanlarıyla ilgili alınan tedbirler belliydi; bir boşalma olması hâlinde şayet belediye başkanının görev süresini aşan bir dönem varsa kalıcı bir başkan, görev süresini aşmayan bir durum söz konusu ise bir vekil görevlendirilir ama belediye meclisleri açık durmaya devam ederdi. Bugün konuştuğumuz taşınmazlar; şayet belediye meclisleri görevlerine devam ediyor olsaydı belediye başkanının bu konuyu belediye meclislerine taşıyıp hangi taşınmazları hangi gerekçeyle sattığına dair belediye meclisini bilgilendirmesi gerekiyordu ancak öyle bir sistem kuruldu ki belediye başkanı ve belediye başkanının memuru olan encümenleriyle sınırlı bir yönetim şekli oluşturuldu. Dolayısıyla ihalelerde, hizmet alımlarında, işe alımlarda, belediyeye bağlı şirketlerin işleyişinde tamamen kapalı devre bir uygulama yapıldı ve bu uygulamalar da... Maalesef, çoğu zaman tecrübesiz olan ve belediye hizmetlerinin nasıl yürütüldüğü konusunda herhangi bir tecrübesi olmayan kaymakam ve vali kayyumların biraz da yanıltılması suretiyle buraların birilerine peşkeş çekildiği bir süreci yaşıyoruz. Normal olmayan ara rejimlerde normal olmayan dönemler devletin en fazla soyulduğu dönemlerdir. Eğer bir yerde "bayrak" "ezan" "din" yüksek sesle dillendiriliyorsa evet, orada bir sorun var, buna kulak kesilmemiz lazım. Hırsızların da en çok bu dönemlerde devreye girdiğini asla unutmamak lazım çünkü hırsızlar hamaset üzerinden, çünkü hırsızlar insanların dini duyguları üzerinden, çünkü hırsızlar insanların millî duyguları üzerinden karanlık ortamlar oluştururlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Kimse bu konularda çok fazla topa girmek istemeyeceği için de insanlar ve bu hırsızlar ellerini ovuşturarak bu tip ortamları kendi kötü emelleri için birer fırsat bulurlar.

Değerli AK PARTİ'li milletvekilleri, bugün sizin, bölgede, oy oranı itibarıyla 2011 öncesine göre gerçekten ciddi bir temsiliyet sorununuz varsa, emin olun, bunun en büyük sebebi kayyum uygulamalarıdır. Evet, bire bir sohbetlerinizde hepiniz bize kayyum uygulamalarının Türkiye demokrasisine ve özellikle Adalet ve Kalkınma Partisine verdiği zararları dile getiriyorsunuz ama sadece size zarar vermiyor; bu ülkenin, yetimin, fakir fukaranın malı bir kısım insanlara peşkeş çekiliyor. Sizin getirdiğiniz bu kayyum uygulaması sebebiyle, denetimden uzak, şeffaflıktan uzak ve hamaset duygularıyla bu halkın kaynaklarının daha fazla sömürülmesine imkân vermeyelim; gelin, denetim ve şeffaflığa imkân verelim.

Hizmet yapan takdir edilsin, hırsızlık yapan cezalandırılsın diyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, otuz bir yıl önce bugün katledilen araştırmacı yazar, gazeteci ve hukukçu büyüğümüz Uğur Mumcu'yu saygı ve sevgiyle anıyorum. Kendisi siyasal bir cinayete kurban gitti ve duvardan tuğla çekilmediği için de cinayet bugüne kadar aydınlatılmadı. Yine, yirmi üç yıl önce bugün Diyarbakır'da katledilen Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ı da burada saygıyla anıyorum. Kendisi Diyarbakır'da JİTEM tarafından gerçekleştirilen faili meçhul cinayetlere ve zorla kaybedilmelere aldığı tutumla biliniyordu, bu nedenle hedef hâline getirildi ve Hizbul-Kontra tarafından Diyarbakır'da katledildi. Kendisi dostumuzdu, onu da burada bir kez daha saygı ve sevgiyle anıyorum.

Değerli arkadaşlar, kayyum uygulamalarını burada çok tartıştık, halkın iradesine bir darbe olduğunu ifade ettik ama şimdi memleketim Diyarbakır'dan milletvekiliyim, bütün bu çarpıklıkları ve talanları yerinde görme fırsatım bir kez daha oldu. Değerli milletvekilleri, üç başlıkta büyük talan var; tabii, bu talan Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının bir idari pratiğine dönüştüğü için de ses çıkmıyor. Üç başlık diyorum değerli arkadaşlar; biri taşınmazların satımı, diğeri imar uygulamaları yani imara açılan yerler ve imar değişiklikleri, üçüncüsü ise özellikle mal ve hizmet alımları yönünde kayyumların yaptığı icraatlar; tamamen yolsuzca arkadaşlar, bakın, tamamen yolsuzca. Burada bir belediye başkanı hemşehrime de var. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin önceki gün askıya çıkardığı bir ilanı göstereceğim size. Bakın, arkadaşlar, burada yol var, arada yol var, imar uygulaması, daha askıdan inmeden yol ortadan kaybolmuş ve sonuçta milyonlarca lira değerindeki bir rant daha askıdayken bu mülk sahibine kazandırılmış. Şimdi, kayyum kim? Kaymakam. Kayyum kim? Vali. Sizlere soruyorum: Hangi cumhuriyet savcısı bunlar hakkında bir soruşturma başlatmaya cesaret edebilir, hangisi? Bakın, inanın, milyonlarca lira değerinde rant var, satılan taşınmazlar... Şimdi, önümüzde seçim var, Diyarbakır Yenışehir Kaymakamına daha yeni ödül verdiniz. Seçimler nedeniyle alınan mal ve hizmetler var. Bana bizzat Belediyeden bildirilen öyle mal ve hizmet alımı olmuş ki ama teslim alınmayan... Diyarbakır'ın ve bütün bölgedeki kayyum idaresindeki belediyelerin kamu malları gani gani talan ediliyor. Kimin kontrolünde? Adalet ve Kalkınma Partisinin kontrolünde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bir kez daha söylüyorum: Bakın, eğer siyasal ortaklığınız yoksa kayyumların bu yolsuzluklarına ses çıkarırdınız ama siyasal ortaklığınız var ve -buradaki milletvekillerini tenzih ederim- siyasetçilerin de o yerel rantlara ortaklığı var; o nedenle, yerelde ortaklık olduğu için bugün ortaya çıkmıyor, yerelde ortaklık olduğu için. Bize nasıl geliyor bütün bunlar? Hâlen belediyede çalışan namuslu, vicdanlı yerel memurlar var, o vasıtayla bize geliyor. İkincisi, bu ranttan payını almayanlar bize bildiriyorlar ama belediye meclisi olsa, ilçe belediye meclisi olsa, büyükşehir belediye meclisi olsa bütün bunlar şeffaf olacak, denetlenecek, en azından ilçe belediyesi ve büyükşehir belediyesinde imar komisyonundan geçecek ama sadece tek kaymakam, tek vali buna bir imza atıyor. Soruşturabiliyor musunuz? Hayır. Böyle bir talan düzeni var, bu düzen sizi yıkacak onu size söyleyeyim ve bölge halkı sizi bir kez daha sandıkta mahkûm edecek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Demir.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. DEM PARTİ'nin kayyum belediyelerindeki taşınmazların satılması hakkındaki önerisiyle ilgili karşınızdayım.

Şimdi, öncelikle şu hazırladığınız önergedeki gerekçenize bir baksanız. Türkiye Büyük Millet Meclisine bir önerge vermişsiniz ve yaklaşık yarım saat burada milleti meşgul edeceğiz.

"Kayyum belediyeleri" diye başlamışsınız, hızınızı alamamışsınız, "Urfa Siverek" demişsiniz, "Birecik" demişsiniz, "Elâzığ" demişsiniz, "Bitlis" demişsiniz yani kayyumdan başlamışsınız ama yıllardır AK PARTİ belediyecilik hizmetiyle çalışan ve AK PARTİ'li belediyelerin olduğu yerleri de katmışsınız buraya. Bu, hazırlanırken imzası olan sizin milletvekilinizin önergeye verdiği değeri ortaya koyar; önce onunla başlayalım.

İkincisi, belediyeler, bir defa, mahallî müştereklerin ihtiyaçlarının karşılandığı yerlerdir yani büyük devlet organizmalarının, organizasyonun acil ulaşamadığı, insanların hemen ihtiyaçlarının karşılanacağı yerler; ikincisi, devletin bir organizasyonu olduğu hâlde, bir mekanizma parçası olduğu hâlde en uç kısımda millete temas eden devletin bir parçasıdır. Yani özellikle altını çiziyorum; siz, yerel yönetimlerde devletin bir parçası olan yeri teröre kaynak aktarmak için, terörü beslemek için, milleti parçalamak üzere oluşmuş bu mihrakları desteklemek için yerel yönetimi kullanamazsınız.

Bakın, bütçeyi de anlatacağım size. Belediyenin bütçeleri üç temel unsurdan oluşur: Bir, merkezî idarenin verdiği kaynak; iki, kendi öz kaynakları, belediye başkanının burada kendi çalışması; üç, borçlanmayla olur.

Deminden beri bahsettiğimiz, aslında, belediyenin esas işlerinden biri olan öz kaynakla belediye bütçesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesidir. Yani bu, sadece kayyumlarla ilgili değil; CHP belediyesi de bunu yapar, AK PARTİ'li belediye de yapar. Dertleri, bütçeyi güçlendirip insanlara en güzel hizmeti sunabilmektir. Yani öz kaynak normal bütçenin yüzde 30'u kadardır, bizde böyledir. Ama biraz sonra geleceğim...

Bir de oluşmuş belediye bütçelerinin harcanması meselesi. Oluşmuş belediye bütçelerini siz neye harcarsınız? Milletin acil ihtiyaçlarına harcarsınız; şehrin ortak menfaatleri doğrultusunda şehirde yaşayanların refahlarının artırılması için harcarsınız. Bakın, kayyum uygulamalarının önceki DEP'in, DEM PARTİ'nin o günkü partilerinin belediyelerinin bütçelerinin harcama kalemlerini paylaşıyorun sizinle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) –Normalde bütçede işçilere ve çalışanlara ödenen miktar toplam bütçenin üçte 1'ini, yüzde 30'unu geçemez.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Yüzde 35.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Ve normalde merkezî bütçeden oluşturulan kaynak da yüzde 70 oranındadır. Bakın, Diyarbakır Sur ilçesi... Ve bütçenin yüzde 50'si de yatırıma ayrılması gereken bir bütçedir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Hangi yıl?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Diyarbakır Sur ilçesi yatırıma ne kadar para ayırmıştır biliyor musunuz arkadaşlar? Yüzde 1,2.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Yıl... Yıl... Hangi yılda?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bitlis Mutki ilçesi yüzde sıfır, Hakkâri merkez yüzde sıfır, Mardin Dargeçit yüzde sıfır. Yani yüzde 50 oranında millete hizmete dönüşmesi gereken bu bütçe sizce nereye gitmiştir? Eminim, burada beni dinleyenlerin hepsinin ortak kanaati, terör örgütlerini desteklemeye gitmiştir. Eğer kayyumu arıyorsanız dönüp kendinize bakmanız gerektiği düşünüyorum.

ADALET KAYA (Diyarbakır) – Sizin kanaatiniz mi belirliyor her şeyi?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Temelli.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne talihsiz bir konuşma dinledik. Neden? Eski bir yerel yönetici kayyumları savundu yani yerel yönetimlere kayyum atanmasını savunacak kadar acze düşmüş bir iktidarın aciz içindeki bir konuşmasını dinledik. Evet, kayyumları savundunuz. O bütçelere iyi bakın, "Nereye gitti?" diye çok merak ediyorsunuz ya, o kaynakların büyük bir kısmı sizin yaratmış olduğunuz borçların ödenmesine gitti. Bizim belediyelerimizde her gün müfettişler vardı, bir tane rapor bulamazsınız bu iftiralarınızı kanıtlayacak. Ve İçişleri Bakanlığının tüm soruşturmaları... Bir de bizim belediye başkanlarımızın bu konuda yargılandıklarına dair bir tane dava dosyası da yok. Gelip buradan yalan söylüyorsunuz, kayyum atamalarınıza gerekçe uydurmaya çalışıyorsunuz ve o kayyumların yaptığı icraatların hukuksuzca, yasa dışı olduğunu sizler de çok iyi biliyorsunuz. Bundan dolayı, bakın, o valiler, o kaymakamlar günü geldiğinde bulaştıkları bu yolsuzluktan dolayı yargılanacaklar. Geçmiş dönem İçişleri Bakanınızın hangi gerekçeyle ve talimatla kayyum atadığını kendi itiraflarından zaten biliyoruz ve Mardin kayyumunun o İçişleri Bakanıyla kuyumcu dükkânlarında nasıl fotoğraflar verdiğini de çok iyi biliyoruz. Eğer burada kayyum icraatlarını anlatacaksak buna günler yetmez, saatler yetmez ama yerel demokrasi, yerinden yönetim anlayışından yoksun bir iktidar ancak ve ancak zaten kayyumlarla ayakta durabilir. Kayyumlarla ayakta duruyorsunuz, kayyumları savunmaya devam ediyorsunuz; cevabını 31 Martta alacaksınız. Nasıl 2019 yılı 31 Martında o cevabı aldıysanız yine 31 Mart 2024 tarihinde bu sefer katmerli bir şekilde o cevabı alacaksınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Van Milletvekili Zülküf Uçar ve arkadaşları tarafından, kayyum belediyelerindeki usulsüz taşınmaz satışlarının araştırılması amacıyla 24/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İçtüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

Buyurun okuyun.

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, gerçekleri ortaya çıkaran haberlere getirilen erişim engelleri ile yargıdaki usulsüz erişim engeli kararlarının araştırılması, erişim engellerinin gerekçelerinin ortaya çıkarılarak basın özgürlüğü ve halkın haber alma hakkının engellenmesinin önüne geçilmesi amacıyla 13/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, gerçekleri ortaya çıkaran haberlere getirilen erişim engelleri ile yargıdaki usulsüz erişim engeli kararlarının araştırılması, erişim engellerinin gerekçelerinin ortaya çıkarılarak basın özgürlüğü ve halkın haber alma hakkının engellenmesinin önüne geçilmesi amacıyla 13/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (279 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/1/2024 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Özgürlüğe adanmış bir top çiçek gibiyiz şimdi hep birlikteyiz ey halkım, unutma bizi." diyen, otuz bir yıl önce katledilen Türk basınının yüz akı Gazeteci Yazar Uğur Mumcu'yu ve yine alçak bir saldırı sonucu şehit edilen Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ı ve tüm demokrasi şehitlerimizi saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar döneminde gazeteciler üzerinde o kadar çok baskı var ki bir yandan siyasetin etkisi altındaki yargı eliyle yazıları, paylaşımları nedeniyle yargılanıp zindana atılıyorlar, bir yanda hedef gösteriliyor, sokak ortasında öldürülüyor ya da dövülüyorlar. RTÜK eliyle televizyonlar, Basın İlan Kurumu eliyle gazeteler karartılıyor, sansür ediliyor.

Bugün bahsedeceğim konu ise Türkiye'nin toplumsal hafızasını yok eden erişim engelleri meselesi. Türkiye'de, 5651 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında son on yılda 35 bin haber erişime engellendi, 30 bin haber silindi ya da kaldırıldı, 2022 yılı sonundan bahsediyorum. En fazla engelleme 6.500 haberle 2022'de oldu, 5.300 haber de arşivden, internetten kaldırıldı. Aralarında Cumhurbaşkanı, ailesi, bakanlar, milletvekilleri, valiler, kaymakamlar, hâkimler, savcılar, bürokratlar gibi üst düzey kamu şahsiyetleri, bazı kamu kurumları ve iktidara yakın şirketlerin talepleri sonucu verildi bu kararlar. Hepsi gerçek, belgeli ve o haberlerin hepsi ortak hafızamızdan yok edilmekte; artık bilinmez, okunmaz, görünmez hâle getirilmekte. Nedir bu haberler? Siyasetçilere, kamu yöneticilerine, yakınlarına ve ilişkili olduğu kişi ve gruplara yönelik yolsuzluk, rüşvet, görevi suistimal, manipülasyon, cinsel istismar, uyuşturucu, mafya, tehdit, şantaj iddialarını konu alan haberler o kadar çok ki bu yılın sadece ilk haftasında 688 habere erişim engeli getirilmiş çünkü yolsuzluk, usulsüzlük, siyasetin, yargının parayla, mafyayla bağlantısı bilinmesin isteniyor. BirGün gazetesinde Timur Soykan yargıdaki çürümeyi, uyuşturucu kaçakçılarının rüşvet karşılığı nasıl serbest kaldıklarının haberini yaptı. Hatta işte, bu araştırma önergesinin konusu olan erişim engelleme kararlarının hâkimlerce para karşılığı verildiğini hem de görevdeki başsavcının ihbar mektubuyla duyurdu, yirmi dört saat geçmeden erişime engellendi. Tolga Şardan aynı konuda yargıdaki çürümeye ilişkin haberi nedeniyle önce hapse atıldı, sonra haberine erişim engeli getirildi. Bir de şu rezalet var: Erişim engellemesini duyuran haberler de erişime engelleniyor, zincirleme bir erişim engelleriyle karşı karşıyayız. Bakın, şu elimde tuttuğum rapor "Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibarı, Onur ve Haysiyet Yılı" 2021 yılındaki erişim engelleri. Bu da erişime engelli değerli arkadaşlarım. Yani hiç boş durmadan erişim engelleri arka arkaya veriliyor. Tarikat yurdunda intihar eden gencimiz, Millî Eğitim Bakanlığında Hizbullahçı kadrolaşma, Kanal İstanbul'un geçeceği bölgeden arazi alanlar, İstanbul Büyükşehir Belediyesine haciz uygulatan şirket, yolsuzluk iddialarına konu Aile Bakanlığı bürokratlarının terfi haberleri, Erzurum'da bakım merkezinde yaşanan cinsel istismarlar, konvoyunun önünden sürü geçmesinden rahatsız olan ve sürünün çobanına ceza kestiren kaymakama dair haberler ve daha yüzlercesi, binlercesi erişime engelli.

Sayın milletvekilleri, bir de bazı haberler için unutulma hakkı kararı çıkarılarak haber ve içerikler yayım ve arşivlerden çıkarılmakta, tamamen yok edilmekte; bu çok tehlikeli bir durum. Kamu ilgisi süren, basın arşivlerinde yer almasında kamu yararı bulunan haberlerin silinmesi Türkiye'nin yakın tarihinin yok edilmesi demektir. Deniz Feneri soruşturması, Nesim Malki cinayeti, Susurluk soruşturması davası, yargıya neşter operasyonu, şarmpol operasyonu gibi bir dönem kamuoyunda deprem yaratan soruşturma ve yargılamalarla ilgili haberlere artık ulaşamamaktadır. Benzer biçimde, FETÖ ve Adnan Oktar suç örgütüne ilişkin soruşturmalarla ilgili haberlere de erişim engelleri ve unutulma hakkı talepleri dikkat çekmektedir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi, basın kuruluşlarının açtığı ihlal davaları ile Cumhuriyet Halk Partimizin yaptığı başvurular sonrasında erişim engellemeleri konusunda 1 değil, tam 2 kez basın ve halkın haber alma hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verdi, 9'uncu maddeyi iptal etti. Son olarak, Meclise dokuz aylık bir süre tanıdı. Bu, aslında bizim için son bir fırsattır. Aslında tektip sistemi varken, mahkemeler kanalıyla tazminat ve ceza davaları açılabilirken bir sansür niteliğindeki erişim engellemelerine hiç gerek yoktur ama "İlle de yapacağız." diyorsanız bu araştırma önergemizin kabulüyle bir Meclis komisyonu kurularak demokratik ve hukuk devletine yaraşır bir düzenlemenin çerçevesini birlikte belirleyebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim.

Türkiye'de basın özgürlüğünün, haber alma hakkımızın korunması, toplumsal hafızanın yok edilmesinin engellenmesi için sorumluluk hepimizin omuzlarındadır. Bu nedenle, verdiğimiz önergeye destek çıkılmasını, bir komisyon kurulmasını ve aslında Türkiye'nin toplumsal hafızasını yok eden... Bakın, burada yıllar içindeki engellemeler, sadece son birkaç yılın raporları, bunların hepsi Türkiye'de "bilinmesin" denilen, "okunmasın" denilen, "görülmesin" denilen, erişim engelleriyle dolu kendileri erişime engelli raporlar. Bu ayıbı eğer ortadan kaldırmak istiyorsak bu önergemize destek verilmesini talep ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap.

Buyurun Sayın Kasap. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz fazla oldu ama AK PARTİ Grubuna özellikle göstermek istiyorum. Bir eski AK PARTİ milletvekilinin kızı... Belediyenin önünden geçerken diyor ki: "Bizim kızı işe alalım." Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasıyla belediyede işe başlıyor ama hiç işe gitmiyor biliyor musunuz sayın vekillerim. Hiç gitmeden Çankaya'da oturduğu evden kedi satarak vesaire ama Kütahya Belediyesinden de maaş almaya devam ediyor, bankamatikle maaş almaya devam ediyor. SGK dökümleri vesaire olduktan sonra bu konu nasıl sansürleniyor? Bakın, savcılığa suç duyurusunda bulunuyorum, İller İdaresi Genel Müdürü diyor ki:

“Soruşturmaya yer yoktur, Belediye Başkanı haklıdır.” Özel Kalem Müdürü altı ay hiç işe gelmiyor ve maaş alıyor. Peki, bu olayı kapatan, örtbas eden Sayın Soylu buralarda mı, bilmiyorum belki haberi vardır, yoktur ama İller İdaresi Genel Müdürü Ali Çelik'i Kütahya Valisi olarak ödüllendiriyorsunuz dosyayı kapattığı için. Muhterem İnce, şu anda kendisinin duyması gerekiyor, Anayasa Mahkemesi üyesidir kendisi, siz seçtiniz oylarınızla ve altında da “Olur.” diyen Süleyman Soylu. Peki, siz dosyayı kapattınız, altı ay hukuksuz yere maaş alan, hiç çalışmayan, KPSS'ye girmeyen biri şu anda devlet memuru oldu TOKİ'de, Murat Kurum tarafından da onaylandı; Murat Kurum tarafından, Kurum, her neyse. Peki, yargı yürüdü mü? Öbür taraftan cesur savcılar vardı, hâkimler vardı ve bir karar verdiler. Bakın, bu şahıs o zamanki Kütahya Belediye Başkanı, dört yıl sonra hukuk yerini buldu ve ceza aldı, hapis cezası aldı. Değerli AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarım, AK PARTİ milletvekilinin kızına hiç çalışmadan maaş veren, özel kalem müdürü olarak atayan şahıs peki, şu anda ne yapıyor biliyor musunuz? “Şehrül emin” diye, 2024 yılında, geçen hafta Recep Tayyip Erdoğan tarafından “Bu adam şehrül emindir, emindir, güvenilirdir.” deyip, eli kaldırılıp Kütahya Belediye Başkan Adayı yapıldı; haberiniz var mı? Aldığı cezayı biliyor musunuz? Görevi kötüye kullanma, kamu zararı vermekten hüküm giydi, beş yıl denetimli serbestlik ve altı ay hapis cezası aldı. Peki, İller İdaresi Genel Müdürü -Sayın Soylu buralarda mı bilmiyorum ama- neden akladınız kirli işler yapan insanları, neden soruşturmaya izin vermediniz? Aynı nasıl basını sansürlediyseniz, adaleti sansürlüyorsunuz ve gerçekten güvenilir olmayan insanları tekrar tekrar ısıtıp belediye başkan adayı yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) – Şöyle söyleyeyim: Murat Kurum, Süleyman Soylu, Muhterem İnce'ye oy veren değerli vekillerim, sizler de dâhil, bunların hepsinde sizin parmağınız var ve bu parmağı temizleyemezsiniz, bu parmağı temizleyemezsiniz. Adalet, adalet, adalet her şeyin başı ve siz adaleti yok ettiniz.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; haberlere getirilen erişim engelleri ve bu kararların araştırılması hakkında verilen önerge üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ kurulduğu ilk yıllarda kendileriyle ilgili kısıntı da olsa haber yapanları göklere çıkarırken bugün herhangi bir il veya ilçede belgeleriyle delilli, ispatlı usulsüzlük ve yolsuzlukla ilgili haber değeri yüksek kamu yararı içeren haberlere ya erişim engeli koyduruyor ya da o gazeteyle ilgili cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma başlatılıyor. Türk medyasının Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde sıralaması 16 sıra birden düştü. 2022 yılında 180 ülke arasında 149'uncu sırada bulunan Türkiye medyasının basın özgürlüğü 2023'te 165'inci sıraya düşürüldü. Bu durumda Avrupa'da en çok basın özgürlüğü ihlallerinin yaşandığı iki ülkeden biri Türkiye oldu. Savaş yaşayan Ukrayna'yla aynı kategoriye konuldu. Bu endekste Türkmenistan, İran, Vietnam, Çin ve Kuzey Kore son 5 sırayı aldı. ABD'nin 45'inci sırada yer aldığı endekste Rusya, Türkiye'nin bir basamak üzerinde 164'üncü sırada gösterildi. Basında uzun süredir talimatla ve sadece iktidarın izin verdiği konularda ve iktidarın izin verdiği kişilerce ve sadece iktidarı öven tartışmalar yapılabilmektedir. Arada sırada televizyon programlarına çıkmasına izin verilen muhalif görünümlü kişilerin pek çoğu da kontrollü konuşabilmektedir. Toplumun ihtiyaç duyduğu konularda gerçeğe dayalı aydınlatıcı konuşmalara tahammül edemeyen, izin vermeyen anlayış böyle devam edemez.

Değerli milletvekilleri, basın ve gazetecilik mesleğini ticari bir faaliyet olarak yürüten, herkesçe tanınan, siyasi bağlantılarıyla iş adamları veya mafya arasında köprü olanların, gazeteciliği ekonomik çıkar ilişkisine döndürenlerin eninde sonunda ifşa olduklarına ve sahip oldukları itibarı nasıl yitirdiklerine de tanıklık ediyoruz. İktidarların medyayı denetim altında tutmak için uyguladıkları ceza-ödül mekanizmaları her dönemde var olmuştur fakat son yirmi bir yılda işler iyice zıvanadan çıkmıştır.

Sansür yasası olan dezenformasyon yasasıyla haber sitelerine de istedikleri gibi müdahale ediyorlar, isteyene havuç, istemeyene sopa göstererek haberciliği bitirmeye çalışıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) – Sopadan korkan ya da havucun tadını alan ve iktidar ajansı gibi hareket eden haber siteleri türemeye devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızda basın özgürlüğünün, özgürlük ve insan haklarının güvence altına alınması açısından önemi vurgulanmıştır. Anayasa'mızın 26'ncı maddesinde herkesin özgürce ifade ve basın özgürlüğüne sahip olduğu belirtilmektedir ve 28'inci maddesinde ise “Herkes özgürce görüş ve düşüncelerini ifade etme, yayınlama ve yayımlama hakkına sahiptir.” ifadeleri yer almaktadır. Gazetecilik faaliyetini halkın haber alma hakkıdır. Gazetelere ve gazetecilere verilen cezalarla muhalif basın ve halkın haber alma hakkı susturulmak istenmektedir. Yargının basın üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılması demokratik hukuktan ve demokratik hukuk devletinden uzaklaştırıldığına açık göstergesidir.

Basın özgürlüğü halkın özgürlüğüdür, susturulamaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Adalet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; muhalif kanallardaki haber programlarını çok değil yarım saat izleseniz ülkedeki yolsuzlukları, hırsızlıkları ve bu suçlara bulaşmış olan bürokratları, yargıçları, kolluk güçlerini şaşkınlıkla izliyorsunuz. Aslında ülkede artık hiçbir şeye şaşmıyoruz. Şaşırdığımız şey hem bu bürokratların, yargıçların bulaştığı suç oranları hem de bu suç repertuarı o kadar genişlemiş ki inanamıyorsunuz. Hayalî arsa satışıyla yabancılara vatandaşlık verenler mi dersiniz, sahte ilaç ihracatı yapanlar mı, ülkede cirit atan İŞİD'ciler mi, yoksa uluslararası uyuşturucu baronlarıyla iş birliği yapanlar mı? Üç dakikada saymakla bitmeyecek skandalların her gün bir yenisi açığa çıkarken iktidar, suç çetelerini değil, onları haber yapan, onları halka duyurmak isteyen gazetecileri engellemenin derdinde.

Adalet Bakan Yardımcısı Ramazan Can'a gelen torpil talepleri ekrana yansıyor, haberi yapan kanala yayın yasağı getiriliyor. Artık bu yasaklar trajikomik bir hâl almış durumda. Yayın yasağı kaldırma kararına, yayın yasağı getiriliyor. Tekerleme değil, sansürün geldiği noktadan bahsediyorum. Kripto para şirketi TOMYA'nın sahibi Yavuz Usta kendisiyle ilgili haberlere yasak kararı aldırıyor, Samandağ Sulh Ceza Hâkimliği bu yasak kararını kaldırıyor. Keban Sulh Ceza Hâkimliği de yasak kaldırma kararına yayın yasağı getiriyor. Şaka yapmıyorum, gerçekten böyle oluyor. Kırşehir Vali Yardımcısı Alper Balcı cinsel taciz soruşturması geçirdiğiyle ilgili haberleri engelliyor; yetmiyor, henüz yayınlanmamış haberlerle ilgili de yasak kararı çıkartıyor, yayın yasağı istiyor; o da yetmiyor, haberlere erişimi engellediğiyle ilgili haberlere dair de erişime engel istiyor ve engelliyor.

En çok yayın yasağı getirilen konuların başında da çocuk istismarı haberleri geliyor. Son örneği, Konya Çocuk Esirgeme Kurumundaki çocukların istismar edildiğini duyuran Gazeteci Mustafa Seyfullah Kılıç, yanlış bilgiyi alenen yaymakla suçlandı.

Kılıç, habere ilişkin delilleri sunduğunu, suçlularla mücadele etmek yerine olayın örtbas edilmek istendiğini ifade etti. Depremde yurttaşlar can havliyle yakınlarını kurtarmaya çalışırken yayın yasağı getiren bu iktidardan zaten açıkçası başka bir şey beklemiyoruz. Bu söylediklerimiz etki eder mi, onu da bilmiyorum ancak yurttaşlar bu yasakların neden getirildiğinin gayet farkında. Bu nedenle, sosyal medyada henüz engellenmemiş, normal bir toplumda günlerce konuşulacak olan haberlerin altına yorumlar yapıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET KAYA (Devamla) – Toparlıyorum.

Şöyle yorumlar okuyoruz: “Bu habere hâlâ yasağın getirilmemiş, neden acaba?” falan diye yorumlar yapılıyor. Onlardan birinden bahsetmek istiyorum. 5,1 milyon liralık kurban bağışını zimmetine geçiren Diyanet Vakfı Giresun Temsilcisi Diyanet personeli Fatih Ahmet Akkaya, şubenin bir yıllık gelirinden daha fazlasını zimmetine geçirmiş, Teftiş Kurulu Raporu çıkana kadar yetkililer bunu fark etmemiş. Evet, iktidar ve yandaş basını bugünlerde İsrail’de Filistin halkına uygulanan zulmün görülmemesi için getirilen yasağı eleştiriyorlar. Biz buradan iktidara, dönün de kendinize bakın demek istiyoruz. Hakikati karartamazsınız; karartmak istediğiniz hakikat gün gelecek, sizin sonunuzu getirecek, mutlaka bu görülecek diye bitiriyorum.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı.

Buyurun Sayın Bursalı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, 2007 yılında, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun yürürlüğe girdi. Bu kanunun amacı, internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usullerin düzenlenmesiydi. Peki, neydi bu suçlar? İzninizle bunlardan birkaçını sıralamak istiyorum: Çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında kanunda yer alan suçlar, özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiği iddiası. Peki, kararlar nasıl veriliyor? Her isteyen istediği gibi karar aldırabiliyor mu, itiraz edilebiliyor mu? Elbette kararlara itiraz mekanizması var. Bu suçlar nedeniyle erişimin engellenmesi kararı ancak ilgili mahkemeler tarafından verilebilir ya da kaldırılabilir. Yani hiçbir talep gibi hiçbir karar da nihai değil.

Sayın milletvekilleri, buraya kadar söylediklerim için kanuni boyutu vardı ama bu konuyu sadece bu boyutuyla değerlendirmek doğru olmaz elbette. Bu tartışmaların asıl çıkış noktası, siyasi ve ideolojik saikler. Yirmi iki yıldır Türkiye’de demokrasi, insan hakları, ifade özgürlüğü konularında devrim niteliğinde adımlar atıldı. Bu adımlar sayesinde medya sektöründe ciddi büyüme yaşandı, çeşitlilik ortaya çıktı, her fikir kendini ifade edebileceği bir mecra buldu ancak günümüzde sansasyon maalesef çoğu zaman kamu yararının önüne geçti. Öyle kalemler, öyle fikirler var ki amacı sadece belli kitlelerin hassasiyeti üzerinden algı oluşturmak, sözde gündem yaratmak. Hız, tıklanma, sansasyon, tiraj, reyting; bunların merkeze alındığı, gerçek haberin, kamu yararının ikinci planda tutulduğu bir medya ne ülkemizin kalkınmasına ne de demokrasimizin gelişmesine katkı sağlayabilir. Bugün Türkiye’de İletişim Başkanlığı marifetiyle bu sorunu çözmek için büyük çaba gösteriliyor. Dünyada ve Türkiye’de bilgi hızla fiziksel ortamdan dijital ortama taşınıırken bu faaliyetlerin düzenlenmesinin kurallar altına alınması kaçınılmazdır. Dolayısıyla, mevzuatta yer alan hükümler bu ihtiyaçtan kaynaklı olarak ortaya çıkmıştır. Eksik var mı? Vardır, birlikte tamamlayalım. Aksayan nokta var mı? Vardır, birlikte düzelteyim. Ama tüm bunları yaparken devletimizin milletiyle birlikte bölünmez bir bütün olduğunu, itibar cellatlığının prim yapmaması gerektiğini, bunun kanunlarca belirlenen müeyyidelere tabi olacağını da unutmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Şahin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, eşi özel sektörde çalışan doktorların mecburi hizmet döneminde eş durumu mazeret tayini hakkından yararlanamamasına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Az önce burada 4/D’li işçilerin tayin hakları sorunu konuşuldu. Doktorlarımızdan da bana bazı mesajlar geldi, doktorlarımızın da bu konuda önemli bir sorunu var. Uzmanlığını tamamlayan ancak eşi özel sektörde çalışan doktorlarımız mecburi hizmet görevini yaparken eş durumu mazeret tayin hakkından yararlanamıyor. Sağlık Bakan Yardımcılığı yaptı Halil Bey, bu konuyu çok iyi bilirler. Burada doktorlarımızın ciddi şekilde bir mağduriyeti oluşuyor, aile birlikleri ciddi anlamda zarar görüyor. Daha önce mahkemeler aile birliğini koruma gerekçesiyle bu anlamda olumlu kararlar veriyordu, sonradan içtihat değiştirildi. Burada, ben de bu konuda yakın mağduriyet yaşayan birisi olarak, iki yıl eşinden ve çocuklarından ayrı kalan birisi olarak bu konuda bir düzenleme yapılması gerektiğinin altını çizmek istiyorum. Doktorlarımızın mecburi hizmet görevinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum Başkanım.

Eşi özel sektörde çalışan doktorlarımızın mecburi hizmet döneminde eş durumu mazeret tayin hakkından yararlanması için gerekli adımların atılması gerektiğinin altını çiziyorum. Ben yandım, başka aileler yanmasın, doktorlarımız bu sorunu yaşamamış diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Derici...

39.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici’nin, Gazeteci Uğur Mumcu, Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ile eski Dışişleri Bakanı İsmail Cem’in vefat yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye Cumhuriyeti’nin yetiştirdiği çok önemli bazı isimlerin vefat yıl dönümleri. Bu isimlerden birisi düşüncelerini her zaman cesurca ifade etmiş, demokrasi ve insan hakları için mücadele etmiş, terör ve yolsuzlukların daima karşısında olmuş; Atatürkçü, cumhuriyetçi, duayen Gazeteci Uğur Mumcu. Diğeri, vatani uğruna görev yaparken hain bir saldırı sonucu 5 polisle birlikte şehit olmuş kahraman Emniyet Müdürümüz Gaffar Okkan. Üçüncüsü, diplomasi dünyasında iz bırakan önemli devlet adamı, Dışişleri eski Bakanımız İsmail Cem. Atatürk

devrimlerinin yılmaz savunucuları olan bu değerli insanlar cumhuriyetimizi daha güzel yarınlara taşımak için mücadele ettiler; her birini saygı, rahmet ve minnetle anıyoruz. Bizler Cumhuriyet Halk Partisi neferleri olarak, aynı bu kıymetli isimler gibi demokrasi, özgürlük ve adaleti savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN – Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Anayasa Komisyonunda boş bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN – Komisyonlarda boş bulunan, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen üyelikler için seçim yapacağız.

Anayasa Komisyonunda boş bulunan 2 üyelik için Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Millî Savunma Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- İçişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – İçişleri Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan 2 üyelik için İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu ve Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5.- Çevre Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Çevre Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için İzmir Milletvekili İbrahim Akın aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Celal Fırat aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Dilekçe Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10.- Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Muş Milletvekili Sümeyye Boz aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi İdari, Kamu ve Sağlık İşleri Komitesi Başkanı Emrah Yeşilirmak ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Ülkemize resmî bir ziyarette bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi idare, Kamu ve Sağlık İşleri Komitesi Başkanı Emrah Yeşilirmak ve beraberindeki heyet Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir. Kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına hoş geldiniz diyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (*)□

(*) 91 S. Sayılı Basmayazı 23/1/2024 tarihli 51'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki gruplar adına yapılan konuşmalar başlamıştı.

Şimdi Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Selim Temurci konuşacaktır.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELİM TEMURCI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifiyle ilgili olarak Gelecek-Saadet Grubu adına, grubumuz adına söz aldım. Bu vesileyle, yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla muhabbetle selamlıyor, yavru vatandan misafirimiz olan değerli kardeşlerimize de tekrar hoş geldiniz diyorum.

Değerli milletvekilleri, çalışma yaşamını doğrudan ilgilendiren, çalışanı, işvereni ve emeklilerimizi ilgilendiren bir torba yasa teklifini görüşüyoruz. Evet, yine bir torba yasa var. Burada, belki Parlamentonun açıldığı ilk günden itibaren, bütün kanun tekliflerinde torba yasa meselesinin kanun yapma tekniği açısından sorunlu olduğuna birçok milletvekilimiz vurgu yaptı. Yasama faaliyetlerinin kalitesine zarar verdiğini düşündüğümüz bu uygulamaya, inşallah, bir gün bir kararla, yine bir kanun teklifiyle son veririz ve yasama faaliyetlerinin hem etkinliğini hem kalitesini hep birlikte artırmış oluruz.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, daha çok sayıda sigortalının kısa çalışma ödeneğinden faydalanmasını öngören bu düzenlemeyi ve bunun akabinde gençlerin, kadınların, Mesleki Yeterlilik Belgesi'ne sahip olan insanların daha kolay istihdam edilmelerini sağlamak amacıyla teşvik uygulamasının devam ettirilmesini elbette çok olumlu buluyoruz. Asgari ücretle ilgili olarak desteğin uzatılmasını elbette olumlu buluyoruz ama burada, özellikle istihdam teşvik uygulamasının uzatılmasıyla ilgili olarak bir eleştirimizi de yine yasama faaliyetleri içerisinde ifade etmek zorundayız. O da şudur: Şu anda 500 liradan 700 liraya çıkıyor asgari ücret destek ödemesi; elbette bu çok kıymetli. Şu anda mevcut kanun teklifiyle 2025 yılına kadar da biz bunu uzatacağız. Peki, asgari ücretle ilgili ödeme nereden yapılıyor? İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yapılıyor. Böyle bir fondan yapılan ödemeyle ilgili bir yetkinin 2025'ten sonra bir yıl daha Sayın Cumhurbaşkanımıza, bunu uzatma yetkisinin, verilmesinin doğru olduğu kanaatinde değiliz. İş parayla ilgili, iş Meclisin meselesiyle ilgili bir mesele olduğu için yasamanın yetkisinin yürütmeye devrinin olmaması gerekiyor ve bunun da kanunla düzenlenmesi gerekirdi, bunu da özellikle ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, ben sizinle mevcut kanun teklifiyle ilgili olarak üç ana başlıkta görüşlerimi, eleştirilerimi ve önerilerimi paylaşacağım. Bunların önceliği, kısa çalışma ödeneği, diğeri İşsizlik Sigortası Fonu ve en son olarak da emeklilerimizle ilgili olarak yapılan düzenlemeler.

Bilindiği üzere, Türkiye'de kısa çalışma ödeneği aslında 2003 yılında öncelikle İş Kanunu'na, sonra da yapılan tartışmalar neticesinde İşsizlik Sigortası Fonu'na alınmış bir çalışma ve uygulamalar setinden oluşuyor. Kısa çalışma ödeneği sadece işsizler için değil, mevcut işi olan insanların işlerini kaybetmemeleri için, özellikle ekonomik kriz dönemlerinde işsizliğin artmasını engellemek adına çok önemli bir uygulama.

Biz en geniş anlamda bunun uygulanmasını nerede gördük? Pandemi döneminde. Pandemi döneminde kısa çalışma ödeneği gerçekten hem işverenimiz için hem çalışanlarımız için âdeta bir can simidi olmuştur. Dolayısıyla, önemli bir uygulama ve bu kanun teklifinde kısa çalışma gerekçelerine "genel salgın" ifadesinin eklenerek kısa çalışma ödeneğinden yararlanma koşullarının iyileştirilmesi çok kıymetli çünkü düşünün, eğer bir kişi son üç yıl içerisinde altı yüz gün mevcut çalışması devam ederken prim ödemişse o altı yüz gün dört yüz elli güne indirilmiş oluyor ve elbette bu indirimden dolayı da çok daha fazla çalışmamız kısa çalışma ödeneğinden faydalanmış olacak. Şimdi, burada, Meclisin huzurunda şu soruyu sormak istiyorum: Bu düzenleme fiilen çalışan insanların işsiz kalmaması için bir kolaylık sağlıyor ama adı üstünde buraya ödenen rakamlar İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödeniyor. Acaba fiilen işsiz olan insanlarımızla ilgili olarak kanun teklifinde bir iyileştirme söz konusu mu? Yani işsiz olanlarla ilgili olarak aynen kısa çalışma ödeneğinde olduğu gibi işsizlik ödeneğinde de bir kolaylaşma var mı, bir öngörü var mı? Maalesef, Komisyon'da da bunu konuştuk, bunun cevabı koskoca bir hayır. Şimdi detaylara gireceğiz. Burada adil bir kamu yönetiminin gereği olarak mutlaka 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'muzun 50'nci maddesinde Meclisimiz mutlaka bir düzenleme yapmak zorunda. Bakın, emeklilerde bunu konuştuk olmadı, gittik geldik çalışan emeklilerle ilgili o desteği sağladık, şu an buna benzer bir tabloyla karşı karşıyayız. Bu ülkenin çok büyük bir işsizlik problemi var. İşsizlik ödeneğinde iyileştirme yapılmadan, çalışanlarla ilgili kısa çalışma ödeneğinde bir iyileştirme yapmak fiilen kamu yönetiminde adil bir yönetim anlayışını göstermez. Burada mutlaka bir iyileştirme ve bir eşitleme, adil bir yaklaşımın gereğidir diye düşünüyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin en çok tartışılan alanlarından bir tanesi İşsizlik Sigortası Fonu ve bu Fon'da biriken paraların kime, nasıl harcandığı meselesi. Şimdi, hedefleri açısından bakıldığında İşsizlik Sigortası Fonu aslında sadece işsizleri koruyan bir fon değil, mevcut uygulamalara baktığımızda bu Fon aynı zamanda istihdamda bulunan insanların iş kaybını da engellemeye çalışan bir fon ve bu Fon'a yüzde 2 işverenler katkı sağlıyor brüt ücretler üzerinden, yüzde 1 çalışanlar katkı sağlıyor, yüzde 1 de devlet katkı sağlıyor. Fon'un kuruluş amacı bu ilgili kanunda da var, Fon'un kendi kuruluş ilkelerinde de var; her şeyden önce, bu Fon işsiz kalan insanlarımızı "Eğer sen işsiz kalırsan, işsiz kaldığın dönemde senin gelir kaybını bir nebze ben karşılayacağım." diyor. Şu anda kısa çalışma ödeneğinde bu rakam ücretin yüzde 60'ı, işsizlik ödeneğinde ise yine brüt ücretin yüzde 40'ı. Dolayısıyla, Fon'un aslında kuruluş amacı, işsizlerin işsiz kaldığı dönemde desteğe olan ihtiyacına yapılan bir vurgu.

Şimdi, buradaki sorumuz şudur: Eğer işsizlerle ilgili bir fon varsa, burada biriken rakamlar nasıl dağılıyor? Şimdi, işte, burada bence Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bir karar vermek durumundayız. Şimdi, bakın, İŞKUR'un en son dokuz aylık verilerine baktığımızda fiilen mevcut İşsizlik Sigortası Fonu'ndan 2023 yılının ilk dokuz ayında 11 milyar 939 milyon işsizlik ödeneğine verilmiş, ayrılmış; 28 milyar 410 lira da teşvik ödemeleri kapsamında işverenlere aktarılmış. Şimdi, burada aslında soru çok açık: İşverenler Fon'a yüzde 2 katkı sağlıyorlardı, bütün bu rakamlar incelendiğinde ortada çok adil olmayan bir tablo var. İşverenlerin sisteme yapmış oldukları katkıdan çok daha fazla Fon'dan para çektiklerine şahit oluyoruz dolayısıyla bu, şu anda siyasetin de bir tartışma alanı olarak önümüzdeki dönem karşımıza gelecek. Şu söylenebilir, bunu kabul ederiz: Bu teşvik ödemeleri de mevcut istihdamı korumak içindir; elhak, bu doğrudur, mevcut istihdamı korumak içindir, onun için de bizim şöyle bir önerimiz var: Zaten İşsizlik Sigortası Fonu dediğimiz bu Fon eğer ülkedeki bütün istihdamı ilgilendiren bir meseleyse, gelin, bu Fon'un ismini istihdam sigorta fonu olarak değiştirelim ve böylece bu tartışmaların da önüne geçelim.

Değerli milletvekilleri, şu anda, İşsizlik Sigortası Fonu'nda 2023 yılı sonu itibarıyla 200 milyar TL'ye yaklaşan, biriken bir para ve her ay neredeyse 10 milyar TL İşsizlik Sigortası Fonu'na malum kaynaklardan para akmaya devam ediyor. Tabii, burada, özellikle geçtiğimiz yıllarda bu fon kaynaklarının yollara, köprülere tahsis edildiği bir dönemi de yaşadık. Finansmanla ilgili arkadaşlarımız çok iyi bilirler ki bir fonun mali sürdürülebilirliği ve başarısı orada biriken paranın nasıl harcandığıyla ilgili bir şeydir. Eğer, bu İşsizlik Sigortası Fonu işsizler için ortaya çıkartılmış bir fonsa önümüzdeki dönemde bu Fon'un gücü ve sürdürülebilirliği, Fon'daki rakamın, paranın sadece Fon'un tahsis edilmesini arzu ettiği alanlara yönlendirilmesiyle mümkündür. Dolayısıyla, buradan hareketle, şunu da ifade etmemiz lazım: İşsizlerden bahsediyoruz, Türkiye'deki işsiz olan insanlardan bahsediyoruz; elimizdeki verilere göre işsiz olan insanların büyük bir bölümü işsizlik ödeneğinden faydalanamıyor. Başvuran 2 işsizden sadece

birisi ancak işsizlik ödeneğinden faydalanabiliyor. Bakın, şöyle bir rakam vereceğim: Yine İŞKUR'un 2023'teki resmî işsizlik rakamlarına baktığımızda İŞKUR bize diyor ki: "2,5 milyon insan başvurdu, biz 2,5 milyon insana işsizlik ödeneği ödeyemedik." Ve toplam işsizler içerisinde baktığımızda da maalesef Türkiye'de işsizlerimizin yüzde 87,8'i işsizlik ödeneği alamıyor; böyle garabet bir tabloyla maalesef karşı karşıyayız. Peki, arkadaşlar, değerli milletvekilleri; burada yine işsizlikle ilgili olarak Türkiye'nin durumu nedir diye baktığımızda -bunun çok önemli olduğunu düşünüyoruz- OECD'nin son verilerine göre, çalışabilen nüfusa -15-64 yaş arası- bakıldığında Türkiye'de çalışabilen nüfus yüzde 53,6 yani 100 nüfusunuz var, bunun neredeyse 50'sini çalıştırabiliyorsunuz. Peki, OECD ülkeleri içerisinde durum ne? Yüzde 70,1. Çalışan nüfusun yüzde 70,1'ini OECD ülkeleri çalıştırabiliyor. Peki, Avrupa Birliğinde durum ne? Yüzde 70,5. Dolayısıyla, burada maalesef şunu söylemek lazım: Çalışabilen nüfusunu en az çalıştıran ülke hem OECD ülkeleri içerisinde hem Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde maalesef Türkiye. Bizim asıl sorununuz -şu anda konuşmuş olduğumuz bütçeyi ilgilendiren bütün meseleler- aslında kendi insanına iş üretemeyen, istihdam üretemeyen bir ekonomi modeliyle karşı karşıyayız. Onun için, yatırım, üretim, istihdam, ihracat; kalkınma planında, bütçede bunları hep konuştuk. Türkiye'nin daha fazla demokrasiyle, daha fazla hukukla mutlaka ve mutlaka üretim ve yatırım ekonomisine hızlıca bir dönüş yapması lazım aksi takdirde bu işsizlikle, çalışabilen 2 kişiden birine iş bulamayan Türkiye, inanın bana bütçesini de geleceğini de yönetememiş olur. Şu anda bakıldığında TÜİK rakamlarında 3 milyonu bulan resmi bir işsizimiz var ama geniş tanımlı işsizliğe baktığımızda 8 milyonu aşan bir işsizlik rakamıyla değerli milletvekilleri karşı karşıyayız dolayısıyla Türkiye'nin bir yapısal işsizlik problemi var ve bu problemi de yine hep birlikte aşmak zorundayız.

Ve son olarak, burayı kapatırken şunu söyleyeyim: Bakın, İşsizlik Sigortası Fonu'nu esnetmemiz lazım diyoruz. İşsizlik Sigortası Fonu'nun 50'nci maddesinde kısa çalışma ödeneğinde nasıl bir prim iyileştirmesi yaptıysak bu kadar işsiz olan, bu kadar sorunu olan bir ülkede mutlaka o 50'nci maddeyi değiştirip işsizlik ödeneğinde de bu "600 gün" "900 gün" ve "1080 gün" olarak kanunda ifade edilmiş o prim gün sayılarını aynen kısa çalışma ödeneğinde olduğu gibi 600'ü 450'ye, kademeli olarak diğer alanları da düşürmeliyiz ve daha fazla işsizimizin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan faydalanmasını sağlamalıyız.

Değerli milletvekilleri, son olarak, bu kanun teklifinin hiç şüphesiz en önemli maddesi -toplumu, hepimizi ilgilendiriyor- emeklilerimiz. SSK ve BAĞ-KUR emeklilerimizin en düşük ücreti 7.500 liradan 10 bin TL'ye çıktı; ilk bakışta yüzde 33'lük bir artış olumlu gibi gelebilir, elbette olumlu bulduğumuz yönleri var ama inanın bana hayatla, sokakla karşılaştırıldığında çok daha fazla yapılması gerekenler var burada.

Şimdi, bazen arkadaşlarımızla, AK PARTİ'li arkadaşlarımızla böyle sohbet ederken "Bazen fıkra gibi uygulamalar yapıyorsunuz." diyorum. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanımız açıklama yaptı geçen hafta, dedi ki: "Ben yüzde 37,56 olan SSK ve BAĞ-KUR emeklileriyle ilgili bu zammı ilave yüzde 5 daha artırıyorum yani yüzde 42,5'a çıkardık." Elbette yetersiz oldu ve bizim eleştirdimiz de şu oldu: Memur emeklilerine yüzde 49,25 veriyorsak burada bir adaletsiz uygulama olmasın.

Arkadaşlar, dün akşam burada, Genel Kuruldaydık, Bakanımız çıktılar açıklama yaptılar, müjde üstüne müjde aldık ve Sayın Cumhurbaşkanımız yüzde 5'i açıklayabilmişti, Sayın Bakan dedi ki: "Ben yüzde 7 daha artırıyorum, yüzde 49,25'e çıktı." Ben burada şunu söylemek istiyorum, sadece bir milletvekili olarak değil, bu ülkenin sevdalısı biri olarak söylüyorum: Bu ülkenin Cumhurbaşkanı bir müjde verdikten sonra, bir hafta sonra onun verdiği müjdenin 7 puan üstünde Bakan müjde vermemeli. Dolayısıyla, yüzde 12 olacaksa onu Sayın Cumhurbaşkanımız çıkıp açıklayacak ve kafa karıştırmayacak, kafa karıştırsa bu ülkede ekonomik planlamada çok önemli bir sorun var demektir, meselelerimizi çok ciddi analiz etmiyoruz demektir.

Şimdi, ben buradan hareketle enflasyona gelmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, düşünün, TÜİK'in bile yüzde 65 olarak açıklamış olduğu bir enflasyonda yüzde 49,25 elbette yetersiz ilk altı ay için ama güzel bir haberimiz var. Bu kürsüden ben ve birçok milletvekili arkadaşım "hissedilen enflasyon" demedik ama şöyle bir cümle kurdum ben, dedim ki: Vatandaş enflasyonu şöyle ölçüyor: "TÜİK ne diyorsa 2'yle çarpın." diyor bize sokakta. Teşekkür ediyorum Türkiye İstatistik Kurumumuza, dedi ki: "Hissedilen enflasyon yüzde 129,4." Yani yüzde 65'le çarpın, yüzde 130 dolayısıyla TÜİK'le aynı noktaya geldik. Şimdi, TÜİK gerçeği görmüş oldu da eğer bu önümüzdeki 2024 yılı emekliler yılı olacaksa, burada milletin Meclisinde, açıklık sınırının 11 bin lirayı geçtiği, asgari ücretin 17.002 lira olduğu bir ülkede en düşük emekli maaşı arkadaşlar eğer 10 bin lira olursa herkes elini vicdanına koyup düşsün. Bütçe sıkıntılarını biliyoruz, bütçedeki açığımızın büyümekte olduğunun farkındayız.

Bugün bu ülkenin en önemli iki yaşamsal problemi var; biri barınmadır, biri sağlıklı gıdaya ulaşabilmektir. Hangi emekli bu ülkenin hangi şehrinde 10 bin lirayla barınabileceği bir ev bulabilir? Onun için burada ben tekraren Plan ve Bütçe Komisyonunda ifade ettiğim şeyi söylemek istiyorum: Kanunda 7.500 liradan 10 bin TL'ye çıkacağı söyleniyor, 7.500 liradan en az asgari ücrete bu işin çıkartılması lazım. Bakın -emeklilerle ilgili olarak- 2003 yılında emeklilerimiz asgari ücretin çok üstünde, yüzde 47 üzerinde bir emekli maaşı alıyordu, şu anda ise asgari ücretin sadece yüzde 40'ını alabiliyorlar. Burada büyük bir adaletsizlik var ve bu adaletsizlik... Mevcut bütçe yönetimimizde de gayrisafi millî hasıladan emeklilerimize ayrılan paya baktığımızda, 2016'da emeklilerimiz gayrisafi millî hasılanın yaklaşık yüzde 7'sini alıyordu, şu anda bu rakam arkadaşlar, yüzde 4,5'a düşmüş durumda.

Şimdi, bilmiyorum, hatırlınızda mıdır 2021 yılında asgari ücretimiz neydi? Asgari ücret 2021 yılı Aralık ayı sonunda 2.826 liraydı. Emekli maaşı neydi? 3.500 liraydı. Bakın, asgari ücreti 6 kat arttırdık, emeklilere zammı 3 kat arttırdık ama şu anda sokağa indiğimizde emeklimiz de asgari ücretimiz de bize ne soruyor? "Ben 2021'de o 2.826 liraya doldurduğum fileyi şu anda 17 bin liraya dolduramıyorum." diyor. Emeklilerimiz daha fazlasını söylüyor. Peki, biz niçin bunu yaşıyoruz, niçin yaşıyoruz? Çünkü bu ülkede enflasyonu kontrol edemedik, hayat pahalılığını kontrol edemedik; verdiğimiz zamlar gidiyor, şu anda verdiğimiz asgari ücret zammı da emekli maaşı zamları da birer birer gidiyor ve gitmekte.

Peki, bunun sorumlusu kim? Bunun sorumlusu Merkez Bankası, bunun sorumlusu elbette ülkeyi yönetenler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM TEMURCİ (Devamla) – Başkanım, toparlıyorum.

Merkez Bankamızın en önemli görevi fiyat istikrarını sağlamaktır, enflasyonu kontrol etmektir. Arkadaşlar, rica ediyorum, cebimizdeki paranın değerini korumadan bu ülkede bütçe sıkıntısı, borç sıkıntısı, faiz sıkıntısı yaşamaya devam edeceğiz. Zamlar yapacağız emekliye, asgari ücretliye; o zamları kapatabilmek için bütçe açığı oluşturacağız, bütçe açığını kapatmak için borç alacağız, borcu kapatmak için faiz ödeyeceğiz, yatırımlara değil bütün enerjimiz buralara gidecek. Allah aşkına, bir AK PARTİ'li dostum, kardeşim şuraya çıksın ve desin ki: Merkez Bankası Başkanımızla ilgili mesele şu şekilde çözülmüştür.

Arkadaşlar, Merkez Bankasının itibarını korumadan enflasyonla mücadele edemeyiz, edemeyiz. Buralardan mutlaka çıkmamız gerekiyor ve enflasyonu kontrol altına alamazsak korkarım ki enflasyon her daim bu ülkede Merkez Bankasını da yenecek, milleti de yenecek diyor, bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Dünya ekonomisinin son dönemde pandemi, savaş, jeopolitik riskler ve küresel krizler nedeniyle yaşadığı zorlu süreçte, Türkiye üretimi sürdürmek ve istihdamı korumak amacıyla uygulamaya koyduğu etkin tedbirlerin olumlu sonuçlarını almaktadır. Nitekim, pandemi öncesi 2019 yılında 28 milyon 42 bin olan istihdam sayısı 2020 yılında 26 milyon 695 bine gerilemekle birlikte alınan tedbirler sayesinde 2021 yılında 28 milyon 797 bine, 2022 yılında 30 milyon 752 bine, 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla da 31 milyon 724 bine çıkmıştır. İşsizlik oranı 2023 Kasım ayı itibarıyla yüzde 9 olup son yedi aydır tek haneli gerçekleşmektedir. Genç işsizlik oranı da yüzde 16,5'e kadar inmiştir.

On İkinci Kalkınma Planı'nda başta özel politika gerektiren gruplar olmak üzere toplumun tüm kesimlerine yeterli bir gelir ile kayıtlı, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlandığı koşullarda iş imkânlarının sunulması, yeşil ve dijital dönüşüm sürecinin etkilerinin fırsata dönüştürülmesi, çalışma çağındaki nüfusun azami oranda istihdam edilmesi, insan kaynağı niteliğinin yükseltilip etkin kullanıldığı verimli bir iş gücü piyasasının oluşturulması temel amaç olarak belirlenmiştir. Kanun teklifinde bu amaç doğrultusunda önemli düzenlemeler yer almaktadır.

Teklifin 1'inci ve 3'üncü maddelerinde, pasif iş gücü piyasası programlarının etkinliğinin artırılması için kısa çalışma gerekçelerine genel salgın durumu eklenmekte, kısa çalışma başlama tarihinden önceki son yüz yirmi gün hizmet akdine tabi olunması ve son üç yılda en az dört yüz elli gün sigortalı olarak çalışılıp işsizlik sigortası primi ödenmiş olması hâlinde kısa çalışma ödeneğinden yararlanılabilmesi düzenlenmektedir.

Teklifin 2'nci maddesinde, ilave istihdamın ve özel politika gerektiren kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi sahibi işsizlerin istihdamının desteklenmesi uygulamasına 31 Aralık 2025 tarihine kadar devam edilmesi ve uygulamanın bir yıl kadar uzatılabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmesi düzenlenmektedir. 2011 yılında başlatılan bu uygulamadan yüzde 55'i kadın olmak üzere yıllık ortalama 650 bin kişinin yararlandığı açıklanmıştır. Özel sektör işverenlerinin bu kapsamda istihdam ettiği sigortalı için ödemesi gereken sosyal güvenlik primi işveren hissesinin tamamı altı ila elli dört ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmaktadır. 2024 yılı için 24,6 milyar lira maliyet öngörülmektedir.

Teklifin 4, 8, 9 ve 10'uncu maddelerinde, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki eğitim kurumları, ortak sağlık ve güvenlik birimleri, ekipman muayene kuruluşları, iş hijyeni ölçüm test analiz laboratuvarlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının inceleme, kontrol, denetim, yetki ve sorumluluğu yargı kararları çerçevesinde yeniden düzenlenmektedir.

Teklifin 6'ncı maddesinde, işverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürerek istihdamı korumaları ve arttırmalarını desteklemek amacıyla 2016 yılında başlatılan asgari ücret desteği uygulamasının 2024 yılı için aylık 500 liradan aylık 700 liraya yükseltilerek devam ettirilmesi öngörülmektedir. 2024 yılına dair net 17.002 lira olarak belirlenen asgari ücretin işverene maliyeti yüzde 49,1 oranında artarak 23.903 liraya yükselmiştir. Ekonomimizin rekabet gücünün olumsuz etkilenmemesi, kayıt dışı istihdama ve işçi çıkarmalarına neden olunmaması bakımından, asgari ücret artışından gelen maliyetin hafifletilmesi yaklaşımını Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz. Bununla birlikte, SGK primi önemli oranda artan, özellikle küçük esnafımız ve çiftçimizin prim yükünün de mutlaka hafifletilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 5'inci maddesinde, emekli aylığı asgari ödeme tutarı yüzde 33,3 oranında artırılarak 10 bin liraya yükseltilmektedir.

Memurlar ile memur emeklilerinin maaşlarındaki artışlar toplu sözleşmeyle belirlenmektedir. Toplu sözleşmede 2024 yılı Ocak ayında yüzde 15; Temmuz ayında yüzde 10 oranında artış yapılması ve enflasyon farkının bu artışlara ayrıca dâhil edilmesi öngörülmüştür. Buna göre yaklaşık 4 milyon memur ve 2,5 milyon memur emeklisinin 2024 yılı ilk yarısı için maaş artış oranı yüzde 49,25 olarak kesinleşmiş ve uygulamaya konulmuştur. SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıkları ise 5510 sayılı Kanun'un 55'inci maddesine göre her yıl ocak ve temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere bir önceki altı aylık dönemin enflasyon oranı kadar artırılarak belirlenmektedir; bu oran yüzde 37,57 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonunda eklenen 7'nci maddesiyle maaş artış oranının yüzde 42,57 olması düzenlenmiş, dün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının verdiği müjdeyle de bu oranın memur emekli aylığı artış oranıyla eşitlenerek yüzde 49,25 olacağı açıklanmıştır. Böylelikle, vereceğimiz önergenin kabulüyle yaklaşık 13,5 milyon SSK ve BAĞ-KUR emeklisinin de 2024 yılı ilk yarısı için maaş artış oranı yüzde 49,25 olacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak emekli aylıklarının artırılması konusunda yapılan düzenlemeyi destekliyoruz; emeklilerimiz ile dul ve yetimlerinin aylıklarında artış sağlayan her kararın yanındayız. Emeklilerin maaş artışlarının farklı hükümlere tabi olması nedeniyle her maaş artış döneminde memur emekli aylıkları ile SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıkları arasında fark ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, emekli bazı vatandaşlarımızın "Ben daha çok prim ödedim ama daha az prim ödeyenle yaklaşık aynı emekli aylığını alıyorum." diye haklı şikâyetleri bulunmaktadır. Daha yüksek ve uzun süre prim ödeyen bir sigortalı ile daha düşük ve kısa süre prim ödeyen bir sigortalıya aynı tutarda emekli maaşı ödenmesi sosyal sigorta sisteminin ruhuna aykırıdır. Zira sosyal sigorta sisteminde ödenen primler ile bağlanan emekli aylıkları arasında bir denge olması gerekmektedir. Prim-maaş dengesi kısaca "ne kadar prim, o kadar maaş" olarak ifade edilmektedir. Bugün bu dengede bozulma olduğu, emekli aylıkları arasında adaletsizlikler olduğu görülmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak sosyal güvenlik sisteminde sigortalılar arasında her bakımdan norm ve standart birliğinin sağlanması, tüm emeklilerin maaş artışlarının aynı esaslara göre belirlenmesi, emekli aylığı bağlanmasında güncelleme katsayısı ve aylık bağlama oranlarının gözden geçirilmesi ve mevcut emekli aylıkları arasındaki eşitsizlikleri giderecek intibak düzenlemesinin yapılması, ayrıca emekli aylıklarındaki artışların genel enflasyon endeksi yerine bu kesimin tüketim kalıplarını ve hayat standardını dikkate alan özel bir endekse göre yapılması görüşündeyiz.

Değerli milletvekilleri, ekonomide en önemli sorunumuz insanımızın refahını ve geçim standartlarını olumsuz etkileyen enflasyondur, hayat pahalılığıdır. Enflasyonla mücadele kararlı biçimde sürdürülmektedir. Son aylarda enflasyon hız kesmiş, çekirdek enflasyonda düşüş görülmüştür. Bu yılın ortasından itibaren dezenflasyon sürecine girilmesi ve enflasyonun yıl sonu itibarıyla yüzde 36'ya inmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, fahiş fiyat artışlarına yönelik denetimler etkin bir şekilde sürdürülmelidir. Haksız bir şekilde fiyat etiketlerini kabartanlara, teşhir ve iş yeri kapatma cezaları getirilmelidir. Vatandaşlarımızın ekmeğinden aşırıanlara kesinlikle göz açtırılmamalıdır. Ayrıca, perakende sektörüne yönelik düzenleme ivedilikle yapılmalı, AVM ve büyük market zincirlerinin şube açmaları kurallara bağlanmalıdır. Bunun yanı sıra, hem sebze ve meyve üreticimizin alın terinin karşılığını alabilmesi hem de tüketicinin ucuz ve kaliteli mal tüketebilmesi esas alınarak hal kanunu yeniden düzenlenmelidir.

Çalışanların ve emeklilerin enflasyon karşısında alım gücünün korunması için önemli düzenlemeler yapılmıştır ve yapılmaktadır. Net asgari ücret 2022 yılında yüzde 94,6; 2023 yılında yüzde 107,3; bu yıl da yüzde 49,1 oranında artırılmıştır. Böylece, net asgari ücret bir yıl öncesine göre yaklaşık 2 katına, iki yıl öncesine göre 4 katına, üç yıl öncesine göre ise 6 katına yükseltilmiştir. Asgari ücret artışı aynı zamanda muharip gazilerin, muhtarların, güvenlik korucularının, çıraklar ve stajyerler ile kalfaların, tıp ve diş hekimliği fakülteleri son sınıf öğrencilerinin aylıkları başta olmak üzere birçok kesimin gelirini de aynı oranda artırmıştır.

Asgari ücret tarihî bir reformla 2022 yılından itibaren vergi dışı bırakılmış ve tüm çalışanların asgari ücret kadar gelirine vergi istisnası getirilmiştir. Ayrıca, çalışanların mevcut ücretlerine ilave olarak işverenlerce nakit olarak verilen yemek ve ulaşım

bedeli ile elektrik, doğal gaz ve ısıtma giderleri ödemelerinin belirli bir kısmı sigorta primi ve gelir vergisinden istisna edilmiş, bu ödemeler teşvik edilmiştir.

Kamu çalışanlarının aylıkları 2022 yılında yüzde 85,5; 2023 yılında ortalama yüzde 129, bu yılın ilk altı ayı için de yüzde 49,25 oranında artırılmıştır. Bunun yanı sıra, mülki idare ve emniyet hizmetleri sınıfında çalışanlar ile öğretmenlerimizin ve sağlık çalışanlarımızın mali haklarında önemli artış sağlayan düzenlemeler yapılmıştır.

Ek gösterge düzenlemesiyle genel anlamda 600 puanlık artış yapılmış; avukat, öğretmen, polis, bekçi, sağlık personeli, din görevlisi, uzman çavuş, müdür, gelir uzmanı gibi bazı ünvanların ek göstergeleri 3600'e çıkarılmıştır. Ek gösterge artışı emekli aylıklarına da aynen yansımıştır. Seçimle gelen ve emekli olan tüm belediye başkanlarının emsali belediye başkanının aldığı makam, temsil ve görev tazminatlarından faydalanması sağlanmıştır.

SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıkları 2022 yılında yüzde 78,6; 2023 yılında yüzde 62,5 oranında artırılmış, bu yılın ilk altı ayı için yüzde 49,25 oranında artırılmaktadır. Bayram ikramiyeleri 2023 yılında 1.100 liradan 2 bin liraya çıkarılmış, ayrıca tüm emeklilere bir defaya mahsus dosya bazında 5 bin lira ek ödeme yapılmıştır.

Asgari emekli aylığı 2022 yılında yüzde 133 artışla 3.500 liraya, 2023 yılında yüzde 114,3 artışla 7.500 liraya çıkarılmış, bu ay da yüzde 33 oranında artışla 10 bin liraya yükseltilmektedir. Emeklilikte yaşa takılan 2023 yılı için 2 milyon 250 bin, toplamda 5 milyon aşan vatandaşımıza emekli olabilme imkânı sağlanmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamelerimizde de yer alan, 1'inci dereceye gelen memurlara 3600 ek gösterge verilmesi, özellikle küçük esnaf ve çiftçiler olmak üzere BAĞ-KUR'luların prim gün sayısının 7200'e düşürülmesi, ev kadınlarına prim desteğiyle birlikte emeklilik hakkı tanınması ve her aileden işsiz bir kişiye iş imkânı sağlanması yönündeki çalışmaları destekliyoruz.

Yine, kariyer uzmanları, denetim elemanları, mühendisler ve diğer teknik elemanlar ile akademik kadro başta olmak üzere kamu çalışanları arasında ücret adaletinin sağlanmasına yönelik düzenleme yapılmasını gerekli görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, bir yandan enflasyonla mücadele kapsamında adımlar atarken bir yandan da üretimi, yatırımı, ihracatı artırmaya ve cari fazla vermeye dönük politikalar uygulamaktadır. "Tam bağımsız güçlü Türkiye" ülküsüyle yerli ve millî üretimi artırmak, stratejik alanlarda dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla başlatılan Millî Teknoloji Hamlesi'yle artık ihtiyacımız olan birçok teknoloji Türk mühendisler tarafından tasarlanmakta, yerli ve millî üretilmekte, birçok ülkeye de ihraç edilmektedir. Seri üretime geçen millî otomobil şirketimiz TOGG, kısa sürede 20 binin üzerinde satış gerçekleştirmiştir. Yerlilik ve millîlik oranını yüzde 80'lere ulaşan savunma sanayimizde ihracatımız 2023 yılında 5,5 milyar dolar olmuş ve 10 milyar doları aşan da sözleşme imzalanmıştır.

Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "İstikbal göklerde" diyerek gösterdiği hedef doğrultusunda, Türkiye, yüzyıl sonra insansız hava araçlarıyla başlattığı atağı 5'inci nesil savaş uçaklarıyla ve uzay programıyla sürdürmektedir. Millî insansız savaş uçağımız Bayraktar KIZILELMA'nın bu yıl seri üretimine geçilmesi planlanmıştır. 5'inci nesil Millî Muharip Uçak'ımız KAAAN'ın testleri de tüm hızıyla devam etmektedir. Türk donanmasına TCG Derya, MARLİN SİDA, TCG Üsteğmen Arif Ekmeççi ve TCG İstanbul adlı 4 yeni gemimiz daha eklenmiş, mavi vatanımızda gücümüze güç katılmıştır. Türk mühendisleri tarafından geliştirilen gözetleme uydumuz İMECE geçen yıl uzaya gönderilmiş ve millî haberleşme uydumuz TÜRK SAT 6A da bu yıl uzaya fırlatılacaktır. Millî Uzay Programı başlatılmış, 18 Ocağı 19 Ocağa bağlayan gece uzaya uğurladığımız Türk milletinin uzay misyonunu temsil eden Albay Alper Gezeravcı kardeşimizin içinde bulunduğu kapsül geçtiğimiz cumartesi günü Uluslararası Uzay İstasyonu'na kenetlenmiştir. Bu gelişme Türkiye ve Türk milleti için tarihî değer ve önemdedir. Bir gün gelecek uzayda çok daha büyük keşiflere, çok daha büyük mucizelere Türk çocukları imza atacaktır; ümidimiz ve niyazımız budur. Türk milleti artık uzaydadır, "Burada ben de varım." demiştir.

Türkiye, millî enerji atılımıyla kurulu enerji gücünde 106 bin megavatı aşmış, yenilenebilir enerji üretiminde Avrupa'da 5'inci, dünya da 12'nci sıraya çıkmıştır. Bununla birlikte, yapımı hızla devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'miz, Karadeniz'de keşfettiğimiz 710 milyar metre küp doğal gaz rezervimiz, petrol ihtiyacımızın yüzde 10'unu karşılayacak Gabar Dağı'nda keşfettiğimiz petrol rezervimiz ile yapacağımız yatırımlar ve yeni keşifler enerjide dışa bağımlılığımızı iyice azaltacaktır. Bakınız, enerji ithalatımız 2022 yılında 96,5 milyar dolar, 2023 yılının dokuz aylık döneminde 62,5 milyar dolar düzeyindedir. Enerji ithalatımızın azaltılmasıyla sağlayacağımız kaynaklar ülkemizin gelişmesi ve milletimizin refahı için kullanılacaktır. Yine, Millî Teknoloji Hamlesi'yle gerçekleştirdiğimiz yerli ve millî üretimlerle daha önce ithal ettiğimiz ürünleri ihraç eder konuma gelmemiz de ülkemize çok daha fazla kaynak sağlayacak ve milletimizin refahına yansacaktır.

Türkiye zorlu şartlara rağmen Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin istikrarlı ve güçlü yönetim yapısıyla hak ettiği seviyelere, layık olduğu gelişmişlik mertebelerine hamdolsun aşama aşama ulaşmaktadır. Yaygınlaşan hizmet siyaseti Türkiye'mizin çehresini değiştirmekle kalmayıp geleceği lehimize çevirme iradesini de iyice güçlendirmektedir. Ülkemizin temel ve öncelikli meselelerinin köklü çözümlerle buluşturulması hususunda bundan sonra da Cumhur İttifakı her çabayı gösterecek, her çalışmayı yapacak ve mutlaka da muvaffak olacaktır. Toplumsal mühendislik hesaplarıyla Türkiye'yi kargaşa ve kaos iklimine sokmaya, ülkemizin rotasını değiştirmeye de kimsenin gücü yetmeyecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimiz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini niyaz ediyorum.

Sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karagöz, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Göynücek ilçesine doğal gaz boru hattı döşeme çalışmalarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Amasya'mızın Göynücek ilçesine doğal gaz boru hattı döşemesi çalışmaları sırasında Amasya merkeze bağlı Kayabaşı ve Göynücek arasında kalan köylerimizin yolları kazılarak bozulmuştur; üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen henüz bir tamirat veya yol yapım çalışması yapılmamıştır. Doğal gaz boru hattı geçiş güzergâhında olan köylerimiz doğal gazdan yararlanmayı talep etmiş ancak vatandaşlarımızın bu haklı talepleri kabul görmemiştir. Köyün içerisinden geçen doğal gaz boru hattının köyün içine uzatılmasıyla birçok köyümüz doğal gaza kavuşma imkânına erişecek ve zaten maddi anlamda zor zamanlar geçiren köylümüz hem tasarruf sağlayacak hem de doğanın kirlenmesinin önüne geçilecektir. Projenin revize edilerek köylerimizi kapsayacak şekilde geliştirilmesini halkımız talep etmektedir. Hükümet, Amasya halkının taleplerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum.

Ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı ve cezaevlerindeki arkadaşlarımızı da sevgiyle selamlıyorum.

Bu teklif üzerine konuşurken esas itibarıyla iki temel konu üzerine odaklanacağım. Birincisi, istihdamı desteklemek bahanesiyle işverenlere İşsizlik Sigortası Fonu'ndan finansman sağlanması meselesi. İkincisi de âdetâ bir utanç oyununa dönmüş olan emeklilerin maaş artışı meselesi. Şimdi, birinci konuya gelince, neden sermayeye bu Fon'dan ısrarlı bir şekilde destek sağlanıyor? Bugünkü konjonktürde böyle bir şeye ihtiyaç var mı gerçekten, buna bakmak gerekiyor. Bu iktidar, sermayeye destek, teşvik ve muafiyet sağlarsa ekonomi rayına oturur diye düşünüyor. Gerekçede, bu kanun teklifinin gerekçesinde "İşverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürmek için bu yasa teklifine ihtiyaç duyulduğu." belirtiliyor; yani aynı teraneye devam ediliyor ancak sizler de görüyorsunuz ki ekonomi düzelmüyor böyle yapıldığında. Özellikle son yıllarda sermayenin artan kârlarına baktığımızda âdetâ şaha kalkmış bir durum görüyoruz, rekor üzerine rekorlar kırılıyor kârlılıkta yani sermayenin bu desteğe, bu Fon'dan destek almaya ihtiyacı yok aslında.

Birkaç veriye değinmek istiyorum. Bir tanesi gayrisafi yurt içi hasıla verisi; 2018 yılında iş gücüne yapılan ödeme faslına baktığımızda emeğin aldığı pay yüzde 33,5'ten, 2022 yılında yüzde 26,3'e düşmüş vaziyette yani büyük bir düşüş var emeğin aldığı payda. Yani şu tabloya baktığınızda bunu net olarak görüyorsunuz; şu fark, timsah ağzı gibi açılmış, bu sermayenin aldığı, bu da emeğin aldığı fark, aradaki açığı gittikçe büyüyor. Kimin payı artıyor burada? Evet, sermayenin payı artıyor. Sermayenin millî gelirden aldığı pay 2022 yılında yüzde 53,7'ye yükselmiş vaziyette, makas sermaye lehine açılmış. Demek ki sermayenin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan destek almaya ihtiyacı yok.

TÜİK'in açıkladığı 2022 yılı gelir dağılımı verilerine baktığımızda ne görüyoruz? En yoksul yüzde 20'lik kesimin toplam gelirden aldığı pay azalıyor, en zengin yüzde 20'nin ise toplam gelirden aldığı pay artıyor. 2022 yılında en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay yüzde 6'ya gerilemiş. Müthiş bir gelir dağılımı adaletsizliğini bu iktidar yaratmış ve son on altı yılın - ciddi fark- zirvesine çıkmış aradaki fark. Yani bu ülkenin en zenginlerinin, sermayenin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan pay almasına ya da onlara bir destek yapılmasına ihtiyacı yok.

Servet eşitsizliği de var bu ülkede, hem de çok büyük. Çeşitli ulusal ve uluslararası raporlara baktığımızda bu ayan beyan ortada. Toplam 1 trilyon 41 milyar dolarlık servetin yaklaşık yüzde 40'lık kesimi sadece yüzde 1'lik bir kesimin elinde. Nasıl bir adaletsizlik? Böyle bir servet eşitsizliği varken zenginlerin ya da sermaye sahiplerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan desteklenmeye ihtiyaçları var mı? Elbette ki yok.

Sayın vekiller, bir başka veri var; sermayenin emekçiler aleyhine obez hâline geldiğini ortaya koyuyor. TÜİK ve Merkez Bankası verilerine baktığımızda, sektör bilançolarına ve raporlarına baktığımızda 2022 yılında şirketlerin net dönem kârlarında yüzde 423'lük bir artış görülüyor. Çok büyük bir artış, geçtiğimiz yıllarla karşılaştırsak gerçekten zirve yapmış vaziyette. İşçilere, emekçilere, emeklilere baktığımızda onların gelirlerinde böyle bir artış oranı görüyor musunuz? Elbette görmüyorsunuz. Banka kârlarına baktığımızda da aynı durumu görüyoruz. 2023 yılı Ocak-Eylül dönemi net kârlarına baktığımızda inanılmaz bir artış var banka kârlılığında, enflasyonun çok üzerinde bir kâr elde etmiş bankalar ama emeğiyle geçinen herhangi bir yurttaşımızın böyle bir gelir artışı olduğunu görüyor musunuz? Görmüyorsunuz.

Lafı çok uzatmadan şunu bir kez daha söyleyeyim: Sadece işverenlere, sermayeye, patronlara vergi indirimleri ve afları getirerek, teşvikler ve sigorta primi destekleri vererek ekonomi düzelmüyor. Bu, onların ekonomisini düzeltiyor; işçinin, emekçinin, dar gelirlinin, ücretli çalışanın, çiftçinin, emeklinin ekonomisinde herhangi bir düzelme olmuyor, bunu bir kez daha özellikle vurgulamak istiyorum. Bu nedenlerle, İşsizlik Sigortası Fonu'nun sermayeyi desteklemek üzere kullanılıyor olması bir ihtiyaçtan kaynaklanmıyor, bir tercihten kaynaklanıyor, bu iktidarın tercihinden kaynaklanıyor, esas mesele bu. Bu tutum, bir alışkanlığın devam ettirilmesi anlamına geliyor ve aslında İşsizlik Sigortası Fonu'nun sermayeye peşkeş çekilmesi anlamına geliyor, peşkeş çekilmesi. Gelin, bu fonun adını değiştirelim, İşsizlik Sigortası Fonu demeyelim, diyelim ki "sermaye sigortası fonu" yani aslında sermayeye sigorta oluyor bu fon ve ilk defa yapılan bir şey değil, yıllardan beri bunu söylüyoruz, bir kez daha bu kanun teklifinde aynı şekilde karşı karşıya kalınmış vaziyette. "İşçiden alıp patrona verme fonu" diyebiliriz aslında bu fona.

Şimdi, sayın vekiller, geçtiğimiz yıl fondan patronlara yaklaşık 40 milyar lira ödenmiş, İşsizlik Sigortası Fonu'na başvuru yapanların yarısı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmamış. Geçen yılın ilk on bir ayında 1 milyon 483 bin başvuru olmuş işsizlerden, sadece 673 bin kişiye maaş bağlanmış yani ödenek için başvuranların yalnızca yüzde 45'i ödeneği hak etmiş, geri kalanı hak edememiş. Yani, işverene teşvik ve destek ödemeleri kapsamında yapılan ödemelere baktığımızda ne görüyoruz? 2022'de 28 milyar 594 milyon, 2023'te yüzde 39 artış olmuş, sermayeye aktarılan fondan 39 milyar 932 milyona yani 40 milyara çıkmış neredeyse. Şimdi, durum bu yani veriler ortada; "peşkeş" dediğimiz bu işte. Fon işsizler dışında her yere kullanılıyor ve bu iktidarı gözü de, eli de emekçinin alın teriyle biriktirilmiş olan Fon'da esas itibarıyla; açıktır ya, utançtır, bunu bir kez daha vurguluyoruz. Buna ihtiyaç olduğu için yapıyorsunuz; tercihiniz bu, tercihiniz sermayeden, patronlardan yana olduğu için bunu yapıyorsunuz.

Sayın vekiller, şimdi gelelim ikinci konuya; emeklilerin haklarına ve durumuna. Şimdi, nasıl oluyorsa her şeye kaynak bulunuyor ama bir türlü emeklilere kaynak bulunamıyor ve emeklinin taban maaşı 7.500 liradan sadece 10 bin Türk lirasına çıkarılıyor. TÜRK-İŞ'in açıkladığı veriler ortada, açlık sınırı 15.000 liraya yaklaşmış vaziyette ve siz emeklilere 10 bin lirayı uygun görüyorsunuz. Her ay ortalama yüzde 5 artış olsa, haziran ayına geldiğimizde açlık sınırı 20 bin lira olmuş olacak, emeklilerin aldığı para 10 bin lirada kalacak; durum bu.

Şimdi, bütün bunlar yaşanırken... Biz bunları ilk defa bugün tartışmıyoruz, kaç yıldır bunu tartışıyoruz; özellikle geçtiğimiz üç-dört yıla baktığımızda, TÜİK'in verileriyle ilgili tartışmayı sürdürüyoruz. Ne yaptı TÜİK? Hissedilen enflasyon açıklaması yaptı. Okudunuz mu, gördünüz mü? Yani yıllardır bizim söylediklerimizin doğru olduğu TÜİK'in bu açıklamasıyla ortaya çıkmış oldu. TÜİK'e göre enflasyon verileri vatandaşlarca 2 kat daha yüksek hissediliyordu. TÜİK'in hesaplamalarına göre yüzde 64 olan 2023 enflasyonu vatandaşlarca neredeyse yüzde 130 dolayında hissediliyordu. Yani TÜİK'in açıklamalarına göre hissedilen enflasyon açıklanan enflasyondan 2 kat yüksek olmuş. E, zaten biz de bunu söylüyorduk hep. Yani TÜİK diyor ki: "Tüketicilerin gelir seviyelerinin, harcama kalıplarının ve tüketim alışkanlıklarının kişiden kişiye farklılık gösterdiğini görüyoruz." Günaydın. Hissedilen enflasyon bu nedenle daha yüksek oluyormuş; günaydın. E, zaten biz hep bunu söyledik. Emekçi, işçi, emekli ancak doymak için, yaşayabilmek için çaba harcıyor. Tüketim alışkanlıkları elbette ki belli ve sınırlı, bunu söylüyorduk yıllardan beri ve TÜİK'in gerçek olmayan enflasyon verileriyle işçinin, emekçinin, emeklinin hakkını yediğini anlatıyorduk yıllardan beri ve gerçek olmayan verilerle maaş ve ücret artışlarının düşük tutulduğunu ve TÜİK'in çok büyük beddualar aldığını anlatıyorduk yıllardan beri. E, şimdi, TÜİK buna "Evet, böyleymiş." dedi. Yani şimdi haklı çıktık sayın vekiller, TÜİK üzerine bu Mecliste geçtiğimiz yıllarda söylediklerimiz ne varsa hepsi haklı çıktı. Hissedilen olan gerçek olandır, bu bir itirafı ve "TÜİK'in verilerinin hiçbir güvenilirliği yoktur." derken biz de tam bunları anlatıyorduk işte. Öyle görünüyor ki TÜİK bile artık kendi verilerine inanmıyor.

Emekliler açısından meseleye baktığımızda söyleyecek söz bulamıyoruz çünkü onlar gerçek olanı yaşıyorlar. Çarşıya, pazara gittiklerinde ne alıp ne alamadıklarını görüyorlar, yaşıyorlar. Bu rakamlarla oynayarak algı yaratma oyunu, bu iktidarın çok sevdiği bir oyun ama bunun sonucunda emeklinin, emekçinin, işçinin hakkı yeniyor; bunu bir kez daha söyleyelim. Çok eleştiriliyorsunuz ve yaptığınız değişikliklerin arkasında bile duramıyorsunuz bu haklı eleştiriler karşısında, değişiklik yapıyorsunuz. Çalışma Bakanının sosyal medya paylaşımlarına bakalım, yani ergenler gibi maşallah, atıyor: "Çalışmayan emekliye 5.000 lira ödedik." Çok güzel, hayırlı olsun. Arkasından tepkiler geldi tabii ki ve muhalefetin ısrarlı talepleri sonunda çalışan emeklilere de 5.000 lira ödeme. Hoop, Çalışma Bakanı bir tane daha "tweet" attı: "Hayırlı olsun, çalışan emeklilere de verdik bunu." Maşallah, yetmedi "SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 42 zam, hayırlı olsun." diye Çalışma Bakanı "tweet" attı, arkasından tepkiler yükseldi "Ya, büyük eşitsizlik, emekliler arasında büyük eşitsizlik!" diye tepkiler yükseldi. Seçim de geliyor tabii, iktidar tepkileri de görünce hemen Çalışma Bakanı bir "tweet" daha atıyor, diyor ki: "Yüzde 49 oldu, herkes eşitlendi." Sevindirici bir hâl, şaka gibi bir Çalışma Bakanı var, şaka gibi. Şimdi, kaynak yoksa en başta da yok, varsa neden ilk önce gerekeni yapmıyorsunuz, insanların ekmeğiyle oynuyorsunuz, alay ediyorsunuz emeklilerle yani emeklileri aldatmaya tevessül ediyorsunuz, niyetleniyorsunuz; böyle bir iktidar. Yani emeklileri enflasyona ezdirip pestil ettiniz, sonra da emekliler yılı ilan ettiniz 2024 yılını. Yani aslında emeklilerin canına okuma yılı. Ayrıptır ya! Biraz insan utanır ama yok, bu iktidarda böyle bir utanma duygusu kalmamış.

Alışkanlık hâline getirdiğiniz bazı refleksleriniz var. Emekçiler zam isteyince hemen "Kaynak yok." diyorsunuz, daha önce defalarca söyledik, sorun kaynak sorunu değil, tercih sorunu. Sorun gerçekten kaynak sorunu olsaydı sermayeye defalarca kıyak yapmazdınız, öyle ya kaynak yoksa kimseye yoktur; sadece birileri için var, birileri için yoksa sorun tercihlerdedir esas itibarıyla. Bakın, garanti ödemelerine bakın, iktidar tarafından "Cebimizden tek kuruş çıkmayacak." denilen ve yap-işlet-devret modeliyle geçiş garantisi verilen köprülere bakın, otoyollara bakın, o şirketlere her yıl milyarlarca dolar kaynak -dolar diyorum dolar- aktarıyorsunuz, "Kaynak yok." diyorsunuz. Yoksula vergi, sermayeye dolar garantisi değil mi? Mesele bu esas itibarıyla. Sadece 2024'te yap-işlet-devret modeliyle bütçeden aktarılanlara baktığımızda büyük bir kaynak aktarımı olduğunu görüyoruz. 4,7 milyar dolar, çevirin bakalım Türk lirasına, emekliler için kaynak var mı yok mu bunu görüyorsunuz; emekliye yok, yoksula, emekçiye, işsize yok ama sermayeye var; işin özeti bu.

Öte yandan, baktığımızda israf nereden başlıyor biliyor musunuz? Saraydan başlıyor, tüm kamu kurumlarına yayılıyor. Her gün söylüyoruz: Kaynak sarayın içinde, o israfın merkezinde. Geçen gün Hazine ve Maliye Bakanı valilerle yaptığı toplantıda söylemiş "Deferin son sayfasını kullanıyorum, beyaz sayfa bırakmıyorum, önlü arkalı kullanıyorum." diye. Baktım neden acaba Hazine ve Maliye Bakanı böyle şeyler söylüyor diye, kamu kurumlarındaki israf, Hazine ve Maliye Bakanının yayınladığı haziran ayındaki tasarruf genelgesine kamu kurumları uymamış, Hazine ve Maliye Bakanı bunun için çırpınıp duruyor. Şimdi, tasarruf genelgesine bir tek kendisi uymuş. Haziran-aralık arasında kırtasiye harcamaları kamu kurumlarında 7 kat artmış, temsil ağırlamada 17 kat artış olmuş; Hazine ve Maliye Bakanı tasarruf genelgesi gönderiyor. "Kaynak yok." diyorsunuz sonra. Kamu israfı asla durmuyor, israf artıyor sayın vekiller.

Şimdi, israf artıyor da kaynaklar açısından bir başka sorun daha var, Hazine ve Maliye Bakanı onu niye görmüyor? Görüyor da niye söylemiyor? Kendi yayınladıkları tablolara baktığımızda görüyoruz. Şimdi, 2023 bütçe gerçekleştirmelerine bir bakın, geçen yıl 6,8 trilyon lira genel bütçe geliri tahakkuk ettirilmiş. Tahsilat ne kadar biliyor musunuz? 5,1 trilyon lira yani 1,7 trilyon lira tahsil edilememiş. Tahakkuk ettirilmiş 100 lira diyelim 75'i tahsil edilmiş, 25'i tahsil edilememiş. Bu tahsil edilemeyenlere baktığımızda neyi görüyoruz orada? KDV tahsilatında durum vahim. Emeklisi, emekçisi gitmiş satın almış bakkaldan, süpermarketten, oradan buradan alışveriş yapmış KDV ödemiş. Bu KDV tahsilatı ne kadar olmuş biliyor musunuz geçtiğimiz yıl? Yüzde 61 yani Hazine ve Maliye parasal karşılığı 319 milyar Türk lirası olan yüzde 39'luk bir tahsilatı elde edememiş, alışveriş yapılmış arada kaybolmuş. Niye ödenmiyor bu KDV'ler? Hazine ve Maliye Bakanı soruyor mu belli değil. Gelir vergisi tahsilatı 128 milyar lira, kurumlar vergisi tahsilatı 112 milyar lira eksik var. "Kaynak yok." diyorsunuz. İşte, kaynak burada. Vergi cezalarını bile tahsil edememiş Hazine ve Maliye Bakanlığı; kaynak orada. Şimdi dolayısıyla emekçiye, emekliye geldiğinde "Kaynak yok." diyenler esas buralara bakacaklar. Kaynak var aslında ama sizin tercihleriniz yanlış.

Şimdi, bir başka konu, nasıl bu noktaya geldik, nasıl bu noktaya geldi Türkiye ekonomisi? Duymak istemiyorsunuz ama işte o sizin Cumhuriyetinizin "Faiz sebep, enflasyon sonuç." cümlesi vardı ya, o, bu ülkeyi bu hâle getirdi, bu ülkeyi bu hâle. Siz cesur olup söyleyemediniz ona "Yanlıştır." diye, söyleyemediğiniz için bu sonuçlarla karşı karşıya kalıyoruz. Birkaç kişi söyledi sizin aranızdan, onlar da görevlerinden uzaklaştırıldılar. Ama ne oldu sonunda? Yarın Merkez Bankası büyük ihtimalle 2,5 puan daha artıracak politika faizlerini, yüzde 45'e çıkacak. Niye yüzde 8,5'a düşürdünüz faizi? "Enflasyon sonuç, faiz sebep." dediğiniz için düşürdünüz ve bu ülkenin emekçileri, emeklileri, işçileri, bütün halkı ağır bir fatura ödedi bu yüzden. Bunu, irrasyonel yani akıl dışı ekonomi politikalarını siz yarattınız, şimdi onu düzeltmeye çalışıyorsunuz; faturasını halk ödüyor, sermaye kazanıyor. Mesele bu aslında, kaynak yok değil.

Şimdi, bir de bir konu daha var hiç duymak istemediğiniz; kur korumalı mevduat meselesi. Siz bunu yaparken dilimizde tüy bitti "Yapmayın, yanlış yapıyorsunuz, bunun faturası Hazineye ve Merkez Bankasına çok ağır olacak dolayısıyla topluma çok ağır bir fatura çıkacak; yapmayın, büyük bir kara delik yaratıyorsunuz." dedik, dinlemediniz, yaptınız. Şimdi o kara deliğin büyüklüğü 600 milyar mı, 700 milyar mı, 800 milyar mı siz bile tespit edemiyorsunuz "Nasıl bir an evvel bundan kurtuluruz?" diye uğraşıyorsunuz. İşte, kaynak arıyorsunuz ya, o kara deliğe aktardınız bütün kaynakları, siz yaptınız, sonra emekliye "Kaynak yok, 10 bin lirayla yetinin." diyorsunuz. Ya, bu kadar büyük adaletsizlik olabilir mi? Bu kadar büyük bir vicdansızlık olabilir mi? Bu iktidarın yarattığı adaletsizliğin ve vicdansızlığın özellikle emekliler açısından, emekçiler açısından ve işçiler açısından haddi hesabı yok. Bunu bir kez daha vurgulamış olalım sayın vekiller.

Yirmi iki yıllık iktidarın sonunda, cumhuriyetin 2'nci yüzyılında gerçekleşecek dediğiniz 2 trilyon dolarlık toplam millî gelir büyüklüğünün sadece yüzde 47'sine ulaşıldı, hedefinizin yüzde 47'sine ulaşıldı. Kişi başına gelir hedefinin yüzde 51'ine ulaşıldı, 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin de yüzde 49 gerisindeyiz; durum bu. Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girecektiniz, arada "Faiz sebep, enflasyon sonuç."la bunu da kaçırdınız, daha da gelmez bu fırsat. Bu iktidar, bu ekonomiyi, bu hâle getirdi. Artan gelir ve servet dağılımı adaletsizliği, derinleşen yoksulluk, patlayan yolsuzluklar, hukuksuzluk, Anayasa tanımazlık, demokratik hak ve özgürlüklere, insan haklarına ilişkin yaygın ihlaller, haksız soruşturma ve tutuklamalar, Kürt halkına yönelik düşmanlık uygulamaları; ya, işte, bunlar yaşadıklarımız, ülkeyi bu hâle getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Sözlerimi bitirirken bugün 24 Ocak, 24 Ocak 2024, bundan kırk dört yıl evvel, 24 Ocak 1980 kararları açıklanmıştı, o dönemin IMF programıydı. Siz şimdi IMF'yi duymak istemiyorsunuz ama ben size şimdi bir şey söyleyeyim, bunu tartışmaya devam edeceğiz. Günümüz iktisatçılarında yaygın bir tespit var: "IMF'siz bir IMF programı uygulanıyor." diyorlar; doğrudur, aynen öyle yapıyorsunuz ve turpun büyüğü heybede. Halka bir kez daha sesleniyorum burada: Haziran 2023'ten sonra uygulanan politikalar IMF programı diyeceğimiz bir çerçeveye oturuyor ve esas itibarıyla Mart 2024'ten

sonra dört yıl boyunca sürecek olan seçimsiz iktidar döneminde bu politikaları uygulamaya devam edeceksiniz. İşçileri, emekçileri ve emeklileri mağdur etmeye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sürenizi uzattık, verdik.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Peki. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Timisi, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, AK PARTİ iktidarının eğitim sistemini içinden çıkılmaz hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Eğitim sistemimiz hiçbir şeyden çekmedi AK PARTİ iktidarından çektiği kadar. Bu sisteme "yapboz" bile diyemiyoruz çünkü sadece bozuyorsunuz ve içinden çıkılmaz hâle getiriyorsunuz. ÇEDES Projesi'yle bilimsel ve çağdaş eğitimden uzaklaştınız, eğitimi Diyanet İşleri Başkanlığına havale ettiniz. MESEM Projesi'yle çocukları ucuz iş gücü olarak zincir marketlerin, inşaat ve kargo şirketlerinin insafına bıraktınız. Çocuklarımız okul yerine artık çalışmaya gidiyorlar. 1 milyonu aşkın gencin kayıtlı olduğu mesleki eğitim merkezi MESEM'lerde son birkaç ayda 7 çocuk işçi yaşamını yitirdi. Son olarak demir çelik fabrikasında staj yapan MESEM öğrencisi 14 yaşındaki Arda Tombul feci şekilde can verdi. Yaratığının ucube sistemin acı faturasını yine aileler ödedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekmen, buyurun.

42.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, başkanlık sisteminin tam bir yapboz getirdiğine, TÜİK'in enflasyon sepetindekilerin hiçbirinin emeklinin alışveriş sepetinde olmadığına ve sokaktaki bir öğrencinin feryadına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan "Başkanlık sistemi istikrar getirecek." denildi ama tam bir yapboz getirmiş durumda. Son bir ayda sadece emeklilerle ilgili yapılan açıklamalara bakarsak yüzde 37; 42 ve 49'luk artışlar görürüz. Allah aşkına, bu nasıl bir ciddiyetsizlik, nasıl bir ulufe ve pazarlık sistemidir? Mademki yüzde 49'u verebiliyorsunuz ilk başta yüzde 37'yi niye açıkladınız? Kur korumaya son bir yılda ayrılan 1 trilyonu aşkın para ile bu yıl faize aktarılan 1 trilyon 256 milyarın hesabını yapmayan iktidar, emekliye verilecek 200 milyarın hesabını yapmıştır.

Sayın Başkan, TÜİK'in enflasyon sepetinde özel otomobil yakıtı, uçak bileti, otoban geçiş ücreti, abone usulü çalışan özel TV yayınları, sağlık, cilt ve vücut ürünleri, balık ürünleri, giyim ve ayakkabı var ama bunların hiçbirini garip gurebanın ve enflasyonun alışveriş sepetinde yok. Peki, emeklinin alışveriş sepetinde ne var? Kuru ekmeğe, patates, soğan var, pazarda akşam vakti yapılan alışveriş var, ayda bir alınabilen kıyma ve çorbalar için kemik var, tavuk kırıntısı var, birkaç yılda bir aldığı ayakkabı ve kıyafet var, torununa alamadığı çikolata ve gofret var, kira var, otobüs bileti var. Bunların hesabı DİSK-AR araştırmasına göre yüzde 106, bugün verilen miktar ise yüzde 49. Peki, emekli bunlarla ihtiyacını ne kadar karşılayabilecek?

Son olarak Sayın Başkan, bir kısım arkadaşlarımız sokaktan kopmuş olabilir. Sokaktaki bir öğrenci kardeşimizin feryadını 30 saniye size dinletirmek istiyorum.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adıyaman Milletvekili Resul Kurt ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1918) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 91) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bugün 24 Ocak 2020 depreminin yıl dönümü. Hem depremde ölenleri, hayatını kaybedenleri rahmetle anıyorum hem de yaralananlara acil şifalar tekrar diliyorum. Bir konuyu da tekrar burada gündeme getirmek istiyorum: Biliyorsunuz, dört yılın ardından 2023 yılının 6 Şubatında Maraş'ı da ilgilendiren, Türkiye'yi çok yakından ilgilendiren bir büyük depremi hep beraber yaşadık. Aslında, bu deprem, özellikle bizim Malatya açısından dört yıl önce 24 Ocakta sinyallerini vermişti, maalesef, ders çıkarılmadı. 24 Ocak depreminden sonra Malatya'da ağır hasardan hafif hasara çevrilen onlarca bina yıkıldı ve bu yıkılan binaların içerisinde yüzlerce insan katledildi. Yine, bunları, bu ağır hasarlı binaları, hafif hasarlı binalara çevirenlere, maalesef, hesap sorulamadı. Malatya'da binlerce ev yıkıldı, şehir âdeta tarlaya dönüşmüş durumda ama bir yerel yönetici, bu ağır hasarlı binalara hafif hasar veren bir tek yetkili hâlâ yarılabilir mi? Biz bu işlerin hesabını sormadığımız sürece, bedel ödetilmediği sürece bu acıları yaşayacağız ve sadece taziye dilemekten başka bir şey de yapamayacağız. Malatya'nın yaşamış olduğu, aslında depremde yaşamış olduğumuz bu acı yıkımın sebebi bu işi bu hâle getiren iktidardır; onu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, gündemimiz aylardan beri emekliye yapılacak zam. Dün akşam apar topar seçim teşvik zammı olarak yüzde 49,25'e yükseltildi, aslında bunun bir yalan olduğunu biraz sonra ortaya koyacağız. En düşük emekli maaşı hâlâ 10 bin lira. En alt gelir grubundaki emekli sadece yüzde 33 zam alacak. Bir emekli bana yazmış dün akşam "Vekilim, zamdan önce 10 bin TL maaş alacaktım, zamdan sonra yine 10 bin TL maaş alacağım, bu zam nerede?" diyor. Siz "Emekliye 3 mü yapsak, 5 mi yapsak?" diye tartışırken yılbaşından bugüne maalesef iğneden ipliğe zam geldi. Çaya yüzde 35, şekere yüzde 12, kahveye yüzde 25, mutfak tüpüne 45 TL zam geldi; köprüye, motorlu taşıtlar vergisine, benzine, her şeye zam geldi. Maalesef, emeklinin zammı cebine girmeden erimiş durumda.

Şimdi, yeni bir iş kolu açtınız, sayenizde yeni bir iş kolu açıldı, birkaç yıldan beri "etiket değiştirici" diye marketlerde etiket değiştiren insanlar var, yeni bir iş kolu açılmış durumda, maalesef, Türkiye'nin yaşamış olduğu durum bu.

Şimdi, seçimden bu yana hem iktidar partisi hem iktidar partisinin küçük ortağı emeklilerle ilgili çeşitli vaatlerde bulunuyorlar. Dokuz aydır hepsinin herkesin ağzından söz çıkıyor, "Emekli zammı için çalışıyoruz, emekliye zam yapacağız." diye ama maalesef dokuz aydan beri gele gele 2.500 TL bir zam geldi. Sadece 2.500 TL zam geldi, 2.500 TL'nin ne anlamı var? Bunu da sizin vicdanlarınıza bırakıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, anket yapılıyor, ankete göre zam yapılıyor aslında. Biliyorsunuz "Yüzde 5 olmadı, 10 ilave zam yapalım." dedi, yine ankete bakılarak yapıldı. Bugün, bu zammın sebebi bir, Cumhuriyet Halk Partisinin mücadelesi; iki, emeklilerin ses yükseltilmesi. Burada söyleyelim, hem emeklilere bir çağrı yapalım: En düşük emekli maaşı asgari ücret oluncaya kadar emekliler sesinizi yükseltin ve bu iktidar sizin sesimizi duysun, bunların tuzu kuru ama seçime iki ay var, eğer siz sesinizi yükseltirseniz, bilin ki anketleri görürlerse bunlar en düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çıkarlar. Biz de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, en düşük emekli maaşı asgari ücret oluncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir video göstereceğim ben size.

(Hatibin cep telefonundan bir video izletmesi)

BAŞKAN - Sayın Milletvekilim, Sayın Ağbaba, sizin konuşmanız lazım, dinletmeye müsaade edilmiyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Hemen bitiyor Başkanım, tamam.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu videoda Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim öncesi vaatleri var. Ne diyor? "Mülakatı kaldıracajız." diyor. Mülakat kalktı mı? Kalkmadı. Arkadaşlar, bu fakir fukara çocukları arasında ayırım yapmak siyasi ahlaksızlıktır. Şunu söyleyelim, hakkını verelim: AK PARTİ, iktidar fakir fukara konusunda ayırım yapmıyor; AK PARTİ'ye oy veren fakir fukaranın çocuğunu da işe almıyor, CHP'ye oy veren fakir fukaranın çocuğunu da işe almıyor. Kimi alıyor? Daha üst düzeydeki il başkanlarının, milletvekillerinin çocuklarını işe alıyor. Mülakat kaldırılmadığı sürece maalesef Türkiye'deki adalet sağlanamaz. Gençler arasında, üniversite okuyanlar arasında büyük bir ayrımcılık var, bunu da buradan söyleyelim. Her 3 gençten 2'si işsiz durumda, iş arıyor ve birçok gencin de gözü dışarıda.

Yine, burada ne diyordu? "Emekliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz. BAĞ-KUR'luların esnaf prim gün sayısını 9000'den 7200'e indireceğiz." diyordu. Buradan esnaflara bir çağrı yapıyorum: Size söz verdi bu iktidar, 9000'den 7200'e düşürecek, düşürmedi. Stajyer ve çırak sayılmayanlara buradan çağrı yapıyorum: Sizi mağdur eden buradaki iktidar ve onun ortağı, 31 Mart seçimlerinde bunlardan hesabını sorun. Yine "Taşerondan kadroya geçmeyenleri kadroya alacağız." dedi, almadılar.

Yine, biraz önce dinlediniz, "Tüm memurlara 3600 ek gösterge vereceğiz." dediler, vermediler. "Ev hanımlarına devlet destekli sigorta yapacağız." dediler, dokuz ay geçti, yapılan bir şey yok. Şimdi, size bir şey soracağım: Gidiyorsunuz, bir daire alıyorsunuz müteahhitten, iki oda bir salon, balkon duvar, tuvaleti var, evi teslim ederken balkon yok ya da oda yok. Sizin de durumunuz bu, vadettiğiniz, vaatlerin hiçbirisi yok. Bunun ismine ne diyebiliriz? Siyasi üçkâğıt, siyasi dolandırıcılık. Eğer siyasi dolandırıcılığın bir cezası olsa vallahi dünyanın cezasını yerdiniz, hapisten çıkamazdınız ama maalesef, siyasi dolandırıcılığın cezası yok. Buradan tekrar çağrı yapıyorum: Dolandırıldığınız insanlara, bu dolandırıcılara 31 Martta siyaseten cevap vermenizi sizden beklediğimizi söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bir de iktidarın yaratmış olduğu bir kurum var ki TÜİK, mucize yaratıyor. Bu kadar hayat pahalılığının olduğu dönemde enflasyon rakamlarını düşürerek müthiş işler yapıyor. 64,77 enflasyon açıklanıyor, ENAG'a göre yüzde 127. Çaya bir yılda yüzde 113 zam geliyor, ete bir yılda yüzde 126 zam geliyor, benzine yüzde 100, konut fiyatlarına yüzde 119, kiralara yüzde 136. Benzin, mazot 20 liraydı 40 lira olmuş, 2023'te dolar 18 lira, şimdi 30 lira, çeyrek altın 2023'te 1.800 lira, şimdi 3.500 lira. Değerli arkadaşlar, zam dediğin emekliye verdiği iki kuruşla olmaz, zam dediğin gıdaya yapılan zam gibi olur, zam dediğin trafik sigortasına yaptığı yüzde 400 zam gibi olur, zam dediğin cep telefon harcına yapılan yüzde 426 zam gibi olur, zam dediğin kamuda huzur hakkına yapılan yüzde 686 zam gibi olur, zam dediğin kendine yaptığı yüzde 85 zam gibi olur. Yüzde 100'den fazla artmayan hiçbir şey kalmadı. Siz bize yıllık enflasyon yüzde 64 diye yutturuyorsunuz, yalan makinası TÜİK bile "hissedilen enflasyon" diye bir tabir söyledi; yüzde 129'muş hissedilen enflasyon. Hani bir hissedilen sıcaklık, hissedilen deprem vardı ya, bir de hissedilen enflasyonu sayenizde duymuş olduk. Maalesef 84 milyonu aptal yerine koyan bir iktidarla karşı karşıyayız.

Yine, birkaç rakamı da sizlerle paylaşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, son beş yılda, 2019-2023 arasında ülke genelinde kiralar da yüzde 583 yani 6 kat artmış durumda. Mersin'de 9 kat, Muğla'da 10 kat, Ankara'da 8 kat, İstanbul'da 7 kat artmış. Benim seçim bölgem Malatya'da 15 bin lirayı bulmuş durumda kiralar. Maalesef bir emeklinin bir aylık maaşıyla kira ödemesi mümkün değil. Ankara'da ev kiralamak için 2 emekli aylığı, İstanbul'da oturmak için 3 emekli aylığı para lazım. Maalesef sayenizde emekli besleniyorsa yatmıyor, yatıyorsa giyinmiyor.

Değerli arkadaşlar, şurada bir resim var, bakın, bu sizin sayenizde gerçekleşen bir resim, bu, son dönemde olan resim; ikinci el eşyaların, ikinci el ayakkabıların, ikinci el paltoların satıldığı pazar burası, Türkiye'nin her yanında en çok açılan iş yerleri bunlar. Maalesef emekliler artık ikinci el gömlek alıyor, ikinci el ayakkabı alıyor, ikinci el palto alıyor hatta daha acı bir şey söyleyeyim ki değerli arkadaşlar, emekliler ölen komşusunun eşyasını giymek için bekler durumda. Emekliyi de bu duruma getiren sizsiniz. Emekli, herhâlde, Türkiye tarihi boyunca bu kadar açlık sınırının altında yaşamamıştı.

Değerli arkadaşlar, bir de bir saray harcaması var ki onları da görmek lazım. Maalesef, saray bu yıl günde 33,6 milyon lira harcayacak, saatte 1,4 milyon lira, dakikada 23 bin lira harcayacak. Dakikada 2,5 emekli maaşı harcıyor saray ama insanlar ölmeye devam ediyor.

16 milyon dul ve yetimin çok büyük bir kısmı düşük emekli maaşı alıyor değerli arkadaşlar, hatta dul, yetimler hisseleri oranına göre daha da az alıyor. Dün evimden çıkarken 70 yaşında bir teyzeyle karşılaştım, yolumu kesti "Ben 5 bin lira maaş alıyorum -70 yaşında- hâlâ bu yaşında evde temizliğe gidiyorum." dedi. Bu düzeni yaratan da 70 yaşındaki kadını çalıştıran da sizin düzeniniz; bu düzeniniz batsın diyoruz. Değerli arkadaşlar, bir yetim varsa eş 5 bin lira, çocuk 2.500 lira alacak, tek dul eş varsa 7.500 lira maaş alacak; hele hele, bu dul, yetimin yaşaması mümkün değil.

Bakın, değerli arkadaşlar, maalesef emekli maaşlarını en düşük emekli maaşında eşitleyeceksiniz bu zamlarla beraber. Türkiye'deki çalışan kesimlerin sorunları çok büyük ama emeklilerin durumu çok daha büyük ve bu, maalesef, yıldan yıla kötü olmaya devam ediyor. Hani hep övünüyorsunuz ya, 2002'den bugüne kadar emekli aylıkları telafi edilmez kayıplara uğradı; en düşük maaş 2002'de 240 TL iken asgari ücret 184 TL'ymiş yani en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,5 katıymış. Değerli arkadaşlar, bakın, bir emeklinin maaşı 2002'de 8,9 altın ederken yani 9 tane çeyrek altın ederken şu anda 2,5 çeyrek altın ediyor. Değerli arkadaşlar, maalesef, emeklinin cebinden tam tamına 6 altın çalmış durumdasınız, emekli 6 altın eksik almaya devam ediyor. Düşünün, eğer bu çeyrek altına göre emekli maaşı hesaplanmış olsaydı bugün emekli maaşı 31.239 TL olacaktı. Bu rakamlar sizin rakamlarınız, onu da belirtmek istiyorum. İktidar emeklinin cebinden her ay maalesef 6 altın çalmaya devam ediyor, bunu da söyleyelim.

Değerli arkadaşlar, tekrar söylemekte fayda var; emekli maaşlarının eskiden yıllık gayrisafi hasıla artışından payı yüzde 100 olarak hesaplanıyordu, sayenizde yüzde 30'a düşürüldü. Bir ucube şey daha var; aylık bağlama oranları 2002'de yüzde 70'lerdeydi, şu an yüzde 28'lere düştü, emekli aylık artışları resmî enflasyona hapsedildi ve emekliye büyümeden pay verilmedi, tersine paylar gitgide daha da azalmaya devam ediyor.

Rakamlara bakarsak emeklilere nasıl bir mucizeye imza attıklarını da görürüz! TÜRK-İŞ'in açıkladığı rakamlara göre bir kişinin aylık sınırı 14.431 lira, en düşük emekli aylığı 10.000 lira yani aylık sınırının maalesef üçte 2'si. Bir de bir emekli maaşıyla 2-3 kişilik ailenin geçimini düşünün ki bu büyük bir mucize.

Nisan ayında 7.500 lira emekli maaşıyla 61 kilo peynir alınırken şu anda 30 kilo peynir alınabiliyor; nisan ayında 29 kilo et alınabiliyordu, bugün 12 kilo et alınabilir; nisan ayında emekli maaşıyla 158 kilo nohut alınırken bugün 65 kilo nohut alınabiliyor.

Bir de hep bizi kıskanan Avrupa'yla kıyaslayalım emekli maaşlarını: Almanya'da ortalama emekli maaşı 1.400 euro, Hollanda'da 1.430 euro, İtalya'da 1.359 euro, Türkiye'de ise bir emekli sadece 300 euro maaş alıyor. Değerli arkadaşlar, bakın, tekrar söyleyelim; Almanya'da 1.400 euro, Türkiye'de 300 euro. Türkiye'deki emeklinin durumunu bu rakamdan bakarsak daha net anlayabiliriz. Bizi kıskanan Avrupa, emeklisine bizim 5 katımız maaş ödüyor. Ayrıca, Avrupa, emeklilerine kira, yakacak yardımı hatta kedi, köpek yardımı ve vergi desteği veriyor. Maalesef, Avrupalının kedisine gösterdiği saygıyı biz emeklimize göstermiyoruz.

Biraz önce söyledim değerli arkadaşlar, bakın, emekli maaşıyla, bu aldığımız emekli maaşıyla hiçbir şey alamazsınız. Bu 10 bin lira emekli maaşı sizin aldığınız gömleğe yetmez, ayakkabınızın bir tekine yetmez zaten takım elbisenizle karşılaştırmak mümkün değil. İkinci el ayakkabı, ceket almak için bile hesap yapan, maalesef 40 kez düşünen emekli kesimiyle karşı karşıyayız. Emekliye sadece aldığı maaşla değil, bir de harcamalarıyla bakmak lazım. Eskiden, emekli eczaneye giderdi, ilaçlarını alırdı; emekli yüzde 10, çalışan yüzde 20 katılım payı öderdi hele hele raporlu hastalığı varsa hiç para ödemedi çıkardı. Şimdi hastaneye gidiyor, o da randevu alabilirse gidiyor, muayene oluyor maaştan 8 lira muayene parası, üniversite hastanesine giderse 15 lira, eczaneye gidiyor ilaç alıyor, maaştan ilaç katılım payı yüzde 10 kesiliyor "İlacını alacaksın fiyat farkı ödeyeceksin." diyorlar her ilaçtan fiyat farkı çıkıyor, raporlu ilaçlar için bile fark ödenmeye devam ediyor. Reçetenin yapıpına, ilacın her kalemine, hastaneye, muayeneye, ayrı ayrı hepsine para ödeniyor. Zaten bu insanlar ne maaş alıyor ki bir de muayene, ilaç parası alınsın. Maalesef, emekli hele hele karı koca aynı ayda hastalanıyorsa durumu daha vahim. Emekli hastalansa bile hastaneye gidemiyor.

Bir de değerli arkadaşlar, 84 milyonun içinde 16 milyon yani nüfusun beşte 1'i emekli var. Peki "Emekli maaşları bütçeye yük oluyor." diyorsunuz ya, emekliler gayrisafi yıllık hasıladan ne kadar alıyorlar, onu da biliyor musunuz? Yüzde 4,5'ini; yüzde 20'sini alması gereken emekli sadece yüzde 4,5 pay alabiliyor. Bu emeklilerin aldığı paranın toplamının 3 katını da başkaları yemeye devam ediyor, kimlerin yediğn de sizler biliyorsunuz.

Yine, bir çarpıcı rakam vermek istiyorum değerli arkadaşlar: Türkiye'de devlete ait huzurevlerinde 14.535, özel huzurevlerinde 11.467 olmak üzere toplam 26 bin kişi barınıyor ama son dönemde huzurevlerine başvuran kişi sayısı 50 kata yakın artmış durumda. Bu da değerli arkadaşlar, Türkiye'deki sosyal durumu göstermekte. Bizim kültürümüzde, biliyorsunuz, huzurevi yok, Avrupa'daki gibi "Huzurevine yatalım." diye başvurulmaz; aile sahip çıkar, evler birleştirilir ama geline noktada bu artış emeklinin barınma ve geçim sorununun vahametini de göstermekte. Geçen sene 4,5 milyon hane sosyal yardım alıyordu, her sene artmaya devam ediyor. Bu yıl bütçenin yüzde 11,3'ü yani 1,3 trilyon lira faiz geliri alan rantiyelere gidiyor; Cumhurbaşkanı arabalarına, koruma giderlerine, maaşa ayrılan milyarlar var; yeni alacağınız 2.900 araç var; maalesef üç beş maaşlı bürokratlar, eski vekiller, dolar garantili faiz ödemeleri var ama emekliye maalesef pay yok. Buradan bir kez daha çağrı yapıyoruz: Mutlaka en düşük emekli maaşları asgari ücrete yükseltilmelidir.

Bir de İşsizlik Sigortası Kanunu içinde değişiklik içeren maddelerde de birkaç söz etmek istiyorum: İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında özel sektör işverenlerine işçi istihdamı sağlaması koşuluyla sigorta prim desteğinin süresi 2023'te bitmişti; bu süre 31/12/2025'e kadar uzatılıyor. İşverene teşvik, hele her gün yüzlerce iş yerinin kapandığı, deprem gibi 11 ili etkileyen bir afetin yaşandığı bir ortamda, böyle bir derin ekonomik krizde yapılması gereken bir iştir, onu söyleyelim. Ancak, burada önemli bir ancak var, yeni istihdam sağlanmasına yönelik bir teşvikin İşsizlik Fonu'ndan karşılanması Fon'un amaçlarına aykırı bir durumdur, bunu belirtmek istiyoruz. İşsizlik Fonu'nda biriken para işçinin alın terinin parasıdır, siz bunu daha da önce başka kaynaklara aktardınız. Uzun yıllardır işvereni destek için yağma fonu hâline gelmiş durumda.

Resmî işsizlik rakamının yüzde 8,8 olduğu, gerçek işsizliğin bunun tam 2 katından fazla olduğu bir ülkede işsizliğin finansmanı için kullanılacak bu para işverene destek için kullanılamaz, daha önce kamu bankalarının finansmanı için kullanıldı. Verdiğiniz dolar garantilerinden aktarın, affettiğiniz trilyonluk vergilerden aktarın, Cumhurbaşkanı harcamalarından aktarın ama bu işçinin alın terindeki paraya dokunmayın.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanmak için koşullar çok ağır, işsizlerin büyük bir kısmı bu Fon'dan yararlanamıyor. İşçilerin hemen hepsi Fon'dan yararlanamazken, Fon'un işverenlere teşvik için kullanılması tam adıyla bir yağmacılıktır. 2023'te 1 milyon 616 bin kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş yani geçtiğimiz yıl 1 milyon 616 bin kişi işten çıkarılmış. Son TÜİK verilerine göre 3 milyon 116 bin işsiz var, bu işsizlerden sadece 743 bin kişi işsizlik maaşı alabilmiş yani işsiz kalanlardan 4 kişiden sadece 1'i işsizlik maaşı alabilmiş. 2023 yılında 21 milyar 673 milyon işsizlik maaşı ödenmiş; işverene teşvik ve ödemeler ise tam 39 milyar. Bakın, işçiye ödenen para 21 milyar, işverene ödenen para 39 milyar. İşbaşı eğitim programlarına, işverene verilen para 38 milyar, aktif iş gücü programı adı altında 13 milyar yani patrona toplam 91 milyar lira ödenmiş, işçiye 21 milyar lira ödenmiş. Bir kez daha söylüyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, patrona 91 milyar ödenmiş İşsizlik Fonu'ndan, işçiye 21 milyar ödenmiş durumda. Bakın, mutlaka işçi desteklenmeli, işveren desteklenmeli, esnaf desteklenmeli ama amaç dışı kullanılmamalı.

Sözlerime son verirken deprem bölgesindeki esnafın, işverenin desteklenmesiyle ilgili birkaç şey de söylemek istiyorum. Maalesef deprem bölgesinde hem fabrikalardan vasıflı insanlar kaçmakta hem de esnaf işçi bulamamakta. Dolayısıyla, özellikle Malatya gibi, depremi yaşamış illerde organize sanayi bölgesindeki fabrikalar desteklenmeli. Maalesef vasıflı işçi de kaynakçı da ustabaşı da kimse kalmamış durumda; bunu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, hâlâ esnafımızın temel sorunları devam ediyor BAĞ-KUR primi gibi, vergi gibi, elektrik gibi; bunların da mutlaka ertelenmesi gerekiyor.

Ben kanunun hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahsı adına ilk konuşmacı Karabük Milletvekili Cevdet Akay.

Buyurun Sayın Akay. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gerçekten bu kanun teklifiyle ilgili söylenecek çok söz var ama her şeyden önce Plan ve Bütçe Komisyonunda da defalarca ikaz ettiğimiz şekliyle, burada da bu kanun teklifinin ilgili alt komisyonlarda görüşülmeden ana komisyona geldiğini, ilgili komisyonların görüşlerinin alınmadan Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldüğünü ve 4 ayrı çerçeve kanunu ilgilendiren bu kanun teklifiyle birbirinden bağımsız bir sürü kanun maddelerinde değişiklikler yapıldığını ifade ettik. Ve yine Anayasa'ya uygunluk açısından da Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeden önce görüşülmesi gerektiğini de ifade ettiğimiz hâlde, madde içerisinde Anayasa'ya aykırı hususlar olduğu hâlde bugün, burada, Genel Kurulda bu kanun teklifini görüşüyoruz.

Maddeler üzerine görüşlerimi belirteceğim. Kısa çalışma ödeneğine hak kazanmada gereken prim ödeme süreleriyle ilgili bir indirim; 600 günden 450 güne indiriliyor. Yine, burada bir üç yıllık süre şartı koşuluyor, bu üç yıllık sürenin konulması sigorta mantığı açısından tarafımızdan da doğru bulunmamıştır, bu sürenin kaldırılması gerektiğini buradan özellikle ifade ediyoruz. Yine, özel sektör işverenlerine yeni işçi istihdamıyla ilgili verilen desteklerle ilgili sürenin, işveren desteğiyle ilgili sürenin, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan verilen destekle ilgili sürenin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması bu kanunla sağlanıyor. Yine, 2026 yılı sonuna kadar da Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Daha önceki torba yasalarda da -bu, mini torba yasası ama yine bir torba yasa- Cumhurbaşkanına verilmiş yetkilerden bahsetmiştik. Bu, kanun oluşturma tekniğine de aykırı, Anayasa'ya da aykırı bir durum. Bu madde de Anayasa'mızın 7'nci ve 104'üncü maddelerine aykırı; biliyorsunuz, milletimiz yasa yapma yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş ve değiştirme yetkisi de Türkiye Büyük Millet Meclisine ait. Yine, Cumhurbaşkanına verilecek

yetkilerle ilgili de 104'üncü maddede böyle bir yetki ifade edilmemiş yani burada da Anayasa'ya aykırılık durumu devam etmektedir; bunu da özellikle buradan ifade etmek istedik.

Yine, yeni istihdam sağlanmasına yönelik bir teşvikin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması durumu var. Burada biliyorsunuz sigortayla ilgili pozisyonlarda, durumlarda -işsizlik sigortasıyla ilgili- bunun genelde istihdamın artırılmasına yönelik kullanılması gerekir; işsiz kalınması durumunda sigortalının gelirden mahrum olmamasıyla ilgili bir fondur bu ama baktığımız zaman uygulamada bunun böyle olmadığını görüyoruz -az önce sayın vekillerimiz de ifade etti- işverene destek fonu hâline gelmiş gerçekten. Baktığımız zaman, değerlendirdiğimiz zaman, işverene verilen desteğin 39 milyarları bulduğunu, işçilere verilen desteklerin de 21 milyar civarında olduğunu gördük. Az önce Sayın Vekilimiz Veli Ağbaba da bahsetti, bütün teşviklerle beraber 90 milyarın üzerinde bir rakamdan bahsetti; bu, yanlış bir uygulama ve bu uygulamadan vazgeçilmesi lazım.

İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken para aralık sonu itibarıyla 196 milyar lira; gerçekten çok ciddi bir tutar bu ama baktığımız zaman uygulamada doğru alanlara ne kadar kullanıldığıyla ilgili bir soru işareti hepimizin kafasında oluşuyor. Tabii ki işverenlere de destek verilmesi gerekir kesinlikle ama bunun ayrı bir merkezî bütçeden yani genel bütçeden karşılanması, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilgili ödeneklerin ayrılması ve bunun üzerinden yürünmesi gerektiğini de özellikle buradan ifade etmek istiyoruz.

Yine, tabii ki burada maddeye baktığımız zaman, asgari ücret desteğiyle ilgili bir konuyu özellikle vurgulamak istiyoruz, 500 TL'den 700 TL'ye çıkarılmasıyla ilgili. Bu asgari ücret desteğine baktığımız zaman, özellikle KOBİ'ler ve esnafı açısından bunların finansmana erişme sıkıntıları var, finansmana ulaşmada zorluklar çekiyorlar, bunu da hep beraber yaşıyoruz. Bunun aşılmasıyla ilgili tabii ki hazine destekli bazı programlar uygulamaya geldi Kredi Garanti Fonu sistemiyle ilgili olarak fakat 2023 yılında 23 program uygulanırken, 2024'e geldiğimizde bu programın 9'a indirildiğini görüyoruz. Bir sürü program devre dışı bırakılmış. Devre dışı bırakılan programlar arasında hakikaten çok önemli konular var ama ihracatın finansmanının desteklenilmesine devam ediliyor. Yani 110 milyarlık fonun 1/3'ü ihracat finansmanı için kullanılıyor ama burada kritik bir konu var, EYT kredileriyle ilgili bir destek programı devre dışı bırakılıyor. Yani 2023 yılında 68 milyarlık bir fon ayrılmış, 12 milyarı kullanılmış, 56 milyarı kullanılmamış. Demek ki 2024 yılı içerisinde intibak yasasıyla ilgili veya kademeli emeklilik sistemiyle ilgili Hükümetin bir şey yapmayacağını gösteriyor. Bu, kabul edilemez, en azından bu fonun iptal edilmeyip 2024 yılına devredilmesi ve kalan bakiyenin kullanılması faydalı olurdu diye düşünüyoruz. Bunu da buradan özellikle ifade etmek istedik.

Tabii ki bu kanun maddesinin, daha doğrusu teklifin en önemli konularından biri de emeklilerle ilgili konu, en düşük emekli aylığının 7.500 TL'den 10 bin TL'ye çıkarılması konusu. Bu gerçekten çok yetersiz bir tutar. Asgari ücretin 17 bin TL olduğu bir ortamda, açlık sınırının 14 bini geçtiği, yoksulluk sınırının 47 binin üzerine çıktığı bir ortamda emeklinin, işçinin, sabit gelirlinin bu tutarla geçinmesi mümkün değil. Biz teklifte, Plan ve Bütçe Komisyonunda özellikle önergemizi verdik, en düşük emekli aylığının en az asgari ücret tutarına çekilmesini ifade ettik. Bu, bizim olmazsa olmazımız, burada tekrar bu konu üzerinde ısrar ediyoruz. En düşük emekli aylığının ücretinin en az asgari ücret seviyesinde olması gerektiğini, asgari ücretin de bu ekonomik ortamda, bu enflasyonist ortamda yeterli olmadığını bir daha söylüyoruz. İkinci yarıyıl gelmeden asgari ücret ayarlamasının da yapılması gereken bir zorunluluk olduğunu özellikle buradan ifade ediyoruz.

Burada bir sürü konuyla ilgili gerekli paralar, bütçeler ayarlanabiliyor. Sadece kur korumalı mevduatla ilgili yaklaşık 900 milyarlık bir giderden söz ediyoruz. Biliyorsunuz, hazine yükünü de Merkez Bankasına devrettik. Sırf bu olay üzerinden Merkez Bankası bilançosunun yapısının bozulduğunu, 850 milyarı aşan bir bilanço zararına da ulaştığını buradan özellikle ifade edelim. Yine saray harcamalarından bahsettik, günlük 33 milyon harcama var. Yine döviz garantili projeler için, KÖİ projeleri için harcanan para 2024 yılında yaklaşık 162 milyar olacak. Yani bir sürü yerden kaynakların etkin kullanılmasıyla, israfın önlenmesiyle tasarrufların sağlanmasıyla temin edilebilecek kaynaklarımız var. Bir de faiz gideri 1 trilyon 254 milyar olacak 2024 yılında. Buna da baktığımız zaman, bu faiz giderinden de sağlayabileceğimiz tasarrufla biz emeklimizi, işçimizi, asgari ücretlimizi, esnafımızı çok rahat rahatlatabiliriz. Ben, nüfus yoğunluğuna göre en çok emeklinin yaşadığı Karabük ilinin milletvekiliyim, Zonguldak bir, Karabük iki. Buradaki emekli büyüklerimiz, 65 yaş üstünde emekli olan büyüklerimiz geçinemedikleri için ikinci bir işte çalışmak zorunda kalıyorlar. Ağır sanayide, haddehanede hayatlarını tehlikeye atarak çalışan büyüklerimiz var. Biz buradan bir daha vurguluyoruz: Emeklilerin maşasını, ücretini en az asgari ücret seviyesine çekelim.

Şimdi, yine kanun teklifinde görüşürken, biliyorsunuz, işçi ve BAĞ-KUR emeklilerinin emekli aylıklarının düzenlenmesiyle ilgili yüzde 37,57 olarak gelmişti, daha sonra yüzde 42,57'ye çekildi; dün akşam itibarıyla da yüzde 49,25'e artırıldığı söylendi. Bu güzel bir uygulamadır, artırılması iyidir, keşke daha önce bu kadar uğraşılmadan artırılsaydı daha iyi olacaktı. 2024 Temmuz ayında eşitlenecek diye bu beklentiye girilmesi de doğru değil. Memur emeklisi olsun, işçi olsun, asgari ücretli olsun bunların hepsinin emekli aylıklarının makul bir seviyeye çekilmesi gerekiyor ve kaynakları da size ifade ettik, bu devletin bu imkânı, bu gücü var. Emeklimizin, işçimizin, esnafımızın, dar gelirlimizin yanında olmak zorundayız.

Siz değerli milletvekillerimize buradan özellikle tekrar sesleniyorum: Bu konuda hareket etme yükümlülüğü hepimizin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) – Özellikle de buradan tekrar vurgulamak istedim.

Konuşulacak çok konu var tabii fakat önemli olduğu için söyleyeceğim. Ben, İşsizlik Sigortası Fonu'nun bilanço yapısını da inceledim, baktım, bu fonun imkânlarının iyi değerlendirilmesi gerekiyor. Burada, diğer alacaklar kaleminde 41 milyarlık bir bakiye var. Bunun ne olduğunu sorduk, cevabını bekliyoruz, buradan bir daha soruyoruz. Yine, burada uzun vadeli alacaklar kalemi var, 11 milyar; ne olduğunu merak ediyoruz, nerelerden olan alacaklar? Tabii, yine kanuni takipte bir bakiye var burada, 53 milyar. Bunun hangi yerlerden, ne kadar miktarlarda olduğunu özellikle vurguluyoruz çünkü bu, donuk görünüyor, hiç hareket etmiyor. Yine, arsa alımları olmuş, 18 milyar, yıllardır aynı duruyor, bu nedir? Bir de geçmiş yıl zararı var, 42 milyar. Böyle bir kurum nasıl zarar eder, onu da anlamıyorum. Faiz gelirleri var, ciddi. Bu 42 milyarlık zararın nereden olduğunu da buradan açıkça soruyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Devamla) – Selamlama yapıp bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Bitirdik, bitirdik Sayın Milletvekili, tamam.

CEVDET AKAY (Devamla) – Tamam. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına Adıyaman Milletvekili Resul Kurt.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, depremde, pandemide özellikle çalışanların mağdur olmaması için uygulanan kısa çalışma ödeneğiyle

hem iş yerleri hem de çalışanlar korunmuştur. Ekonomik zorluk dönemlerinde işverenin ve işçinin temel ihtiyaçları noktasında önemli bir düzenleme olan kısa çalışma ödeneğine kanun teklifimizle bir kolaylaştırıcı hüküm getiriyoruz. Kısa çalışma tarihinden önceki son üç yıl prim ödeme şartını 450 güne düşürmek suretiyle ve ayrıca kısa çalışma gerekçelerine genel salgın durumunu eklemek suretiyle bu kapsamda önemli bir düzenleme yaptığımızı belirtmek istiyorum. Kadın ve gençlerimizin istihdamını sağlamak üzere 6111 sayılı Kanun'la getirilen teşvik kapsamında, kadınların iş gücü piyasasına katılımına büyük katkı sağlanmıştır. 2023 yılında, kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 36'ya yükselmiştir. Özellikle eğitim ve çalışma hayatına katılım noktasında kadınların çok büyük bir ayrıcalıklı pozitif ayrımcılığa tabi tutulması ve bu anlamda 6111 sayılı Kanun'la çalışma hayatına katılmalarını teşvik edici düzenlemeler sonucunda, 2023 yılında kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 36'ya yükselmiştir. Özel politika gerektiren gruplar içinde yer alan, en az altı aydır işsiz olan, genç ve mesleki yeterlilik belgesine sahip olan ve bu anlamda hem çalışanların iş ve emek piyasasına katılımını teşvik etmek hem de işveren maliyetlerini dengelemek bakımından 6111 sayılı Kanun özel sektör iş yerleri için önemli bir avantaj sağlamaktadır.

İlave istihdamın sağlanması, özel politika gerektiren kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi sahibi olan işsizlerin istihdamının desteklenmesi amacıyla 2011 yılından bu yana uygulanan ve yüzde 55'i kadınlar olmak üzere yıllık ortalama 650 bin kişinin yararlandığı bu teşvikten faydalanma süresi 31/12/2025 tarihine uzatılmakta ve ayrıca 31/12/2026 tarihine kadar uzatılabilmesi için de Sayın Cumhurbaşkanına yetki verilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmaktayken mesleki yeterlilik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimini tamamlayanlar veya iş gücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden iş yerlerine de on iki ay süreyle destek sağlanmaktadır.

Görüldüğü üzere bir yandan işletmelerde istihdamı artırıcı, bir yandan da işveren maliyetlerini dengelemek suretiyle uluslararası rekabete bir kaynak sağlanmaktadır. 2024 yılında 24,6 milyar TL, 2025 yılında 32,7 milyar TL, 2026 yılında da 37,6 milyar TL'lik bir maliyet öngörülmektedir.

Yine, kanun teklifiyle asgari ücret desteği getiriliyor. 2016 yılından bu yana yüksek oranda artan, enflasyon üzerinde artan asgari ücretin işveren maliyetlerini dengelemek ve istihdamın korunmasını sağlamak için asgari ücret desteği uygulanmaktadır. Asgari ücret desteği, asgari ücret tutarındaki artışlardan dolayı işverenlerin işçilik maliyetlerini dengelemek, artan işçilik maliyetlerinin istihdamı olumsuz etkilememesini sağlamak, istihdamın korunmasına ve kayıt dışına yönelmemesine sebebiyet vermek amaçlarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenecek sigorta prim borçlarından mahsup edilmek üzere getirilen bir destek uygulamasıdır. Bu anlamda asgari ücret desteğiyle birlikte hem işverenlerin maliyetleri önemli oranda düşmüş olacak hem de rekabet noktasında bir avantaj sağlanmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, söz konusu İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle birlikte çalışma hayatımızda kolaylaştırıcı önemli avantajlar sağlanmış olacaktır.

Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 6'ncı maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde İYİ Parti Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban konuşacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Sayın hazırun, milattan önce Roma'da torba kanun yasaklanmıştır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında biz hâlen torba kanun garabetiyle uğraşıyoruz. Bu hepimiz için bir utanç vesilesidir. Siyasi iktidar Meclisimizi, hâlen, milattan önce yapılan uygulamalarla yönetmektedir. İktidarın yeni Türkiye Yüzyılı vizyonu bu mudur?

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde işsizlik sigortası ve emekli maaşları gibi vatandaşlarımızın en önemli sorunları var. Bu konular oldubittiye getirilecek kadar basite indirgenemez, bu konular tali komisyonlarda titizlikle görüşülmelidir. Komisyonlarda bütün paydaşlar fikirlerini dile getirdikten sonra ortak akılla sorunlar çözümlenmelidir, sonrasında, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeler etrafıca yapılmalıdır. Ülkemizin en önemli sorunlarını müzakere ederken gayemiz siyasi çıkar değil vatandaşlarımızın çıkarı olmalıdır. Sizce bu kanun teklifi necip halkımızın ihtiyaçlarını karşılıyor mu? Toplumun büyük bir kesimi maddi kaygı yaşamakla birlikte asgari ücretliler ve emeklilerimiz iktidar tarafından âdeta kaderlerine terk edilmişlerdir.

Asgari ücrete, malumunuz, yüzde 49'luk bir artış yapıldı. Peki, biz bu yüzde 49 artış oranını neye göre belirledik? Kamuoyunda sürekli tartışılan, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına göre belirledik. Hükûmet, memurlarımıza, asgari ücretlilerimize, aylıklarına yansıtılan enflasyon oranındaki artışa zam olarak açıklamaktadır; burada da algı yapılmaktadır. Hükûmet tarafından zam olarak açıklanan bu oranlar zam değil emekçilerimizin enflasyon farkıdır. Esasında enflasyon farkının maaşlara yansıtılması konusunda da ciddi eksiklikler vardır. Bir memur veya asgari ücretli düşünelim, enflasyon karşısında eriyen maaşının 2023 yılındaki enflasyon farkını 2024 yılında almaktadır. Vatandaşımızı enflasyona ezdirmemek böyle mi oluyor? Enflasyonla mücadele böyle mi yapılıyor? Sen 2023 yılının enflasyon farkını 2024'te ver, vatandaş da inim inim inlesin!

Gelelim 2024 yılının Ocak ayına. 2023 yılının enflasyon farkını alan vatandaşlarımız daha 2024'ün ilk aylarında öyle bir zam furusuyla karşılaşılıyor ki cepleri alev alev yanıyor, üstelik belirlenen oran bütün bir yılı kapsıyor. Artan enflasyon düşünüldüğünde, yaklaşık ilk dört beş ay içinde bir ailenin geçinebilmesi imkânsızdır. Şimdi vicdanlarınıza sesleniyorum: Vatandaşlarımıza bu reva mı? Böyle bir şeyi kabul etmemiz mümkün değildir. 4 kişilik bir aile düşünelim, Ankara'da en düşük simit ücreti 10 TL; aile üyeleri 3 öğün sadece 1 adet simit yese günde 120 TL yapar, ayda 3.600 TL yapar. Ulaşım bedeli ve en düşük kira ücreti eklendiğinde bu ailenin başka bir şey yiyip içmesi, çocuk okutması mümkün değildir. Değerli hazırun, hangimiz bu şartlarda yaşıyoruz? Her bir vatandaşımıza en az yoksulluk sınırı üzerinde gelir sağlamamız gerekmektedir.

Bu durumun bir de işveren kısmına değinmek istiyorum. Bir asgari ücretlinin işverene maliyeti 282 bin lira, asgari ücretlimizin eline geçen miktar 204 bin lira yani maliyetinin yüzde 72'si. Bazı ücretlilerimizde işveren maliyetinin yüzde 55'i işçiye, yüzde 45'i devletin cebine gitmektedir. Bu durumun sebebi artan vergi oranıdır, tablo ortadadır. Hükûmet uyguladığı vergi politikasıyla her bir işçimize ortak olmuştur.

Şahsen en çok hicap duyduğum konulardan biri de emeklilerimizdir. 2024 yılı boyunca yaşanacak enflasyonu düşündüğümde gerisini hiçbir şekilde açıklayamıyorum. Gelin, emeklilerimize verdiğimiz 10 bin liralık ücretle fazla değil sadece bir ay biz geçinmeye çalışalım. Madem bunu emeklilerimize reva gördünüz, buyurun hep beraber aynı ücretle geçinelim. İvedilikle emekli aylıkları asgari ücret seviyesine getirilmelidir. Seyyanen zam yapılmalı ve taban aylığa yansıtılmalıdır. Ayrıyeten, emeklilerimizin kendi içerisindeki dengesizliklerin de giderilmesi gerekmektedir. Prim kazancı, prim ödeme gün sayısı eşit olanların maaşları eşitlenmelidir. Bunun için 2000 sonrası intibak düzenlemesi yapılmalıdır. Emeklilerimiz yıllarca çalışıp alın terlerini akıttılar. Siyasiler olarak her bir emeklimize hak ettikleri hayat şartını sağlamak zorundayız; bu, bizim en asli görevlerimizdendir.

Emeklilerimizi açlık sınırı altında maaşa mahkûm etmek bizlere yakışır mı? Bizim annemize babamıza yapmadığımızı hiçbir vatandaşımıza da yapmamamız gerekmez mi? 2002 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,32 katıydı, bugün ise 0,58 katına düştü. Emeklilerimizin alım gücü neredeyse yok oldu. Yirmi iki yıldır iktidarınızda geldiğimiz nokta ne yazık ki emekçilerimiz için içler acısı. Yirmi iki yıldır çözemediğiniz, çözmeyi beceremediğiniz sorunları biz İYİ Parti olarak çözmeye talibiz.

Değerli hazırun, Ocak 2002'de en düşük emekli aylığı 216 TL, asgari ücret 163 TL; 2003'te emekli maaşı 332 TL, asgari ücret 226 TL. Yıllar yılı maaşların arasındaki fark giderek kapandı, 2016 yılında asgari ücret emekli maaşını geçti. Günümüzde ise emekli maaşı asgari ücretin yaklaşık 7 bin TL altındadır. Emeklilerimizin vermiş olduğu her bir oy bizlere vebaldir. İYİ Parti olarak defalarca dile getirdiğimiz gibi ivedilikle en düşük emekli maaşı asgari ücret düzeyine getirilmelidir.

Sayın milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Fonu'nun ağırlıklı olarak işverenlere destek için kullanılması kabul edilemez bir durumdur. Bu Fon işsiz kalan vatandaşlarımızın geçimini sağlamak amacıyla kurulmuştur, AK PARTİ iktidarından önce de bu amaçla hizmet vermiştir. Hükûmetin tercihleri bu Fon'u işçi lehine kaynak olmaktan çıkarmıştır, âdeta işverene destek mekanizmasına dönüştürmüştür. İşverenlerin desteklenmesi elbette önemlidir ancak bu destek merkezî yönetim bütçesinden yapılmalıdır. İşsizlik Sigortası Fonu'nun işsiz vatandaşlarımız için ayrılmış olması asıl amaçtır. İktidar bu Fon'u neden işçi haklarını gözetmek yerine işverenleri desteklemek için kullanmayı tercih etmektedir?

Sayın milletvekilleri, 2024 yılı için belirlenen asgari ücretin yüzde 49 oranında arttığı durumda, işverenlere sağlanan asgari ücret desteği sadece yüzde 40 oranında artırılmıştır; bu, işverenler açısından adil olmayan bir durum yaratmaktadır. Hükûmetin bu tutumu özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerimizi nasıl etkileyecektir? Ücretli çalışanlarımızın neredeyse yarısını asgari ücretli vatandaşlarımız oluşturmaktadır. İktidara önerim, 2024 yılının ikinci yarısı için yüksek enflasyon oranları göz önünde bulundurularak asgari ücretin yeniden değerlendirilmesidir. Sonuç olarak, İşsizlik Sigortası Fonu'nun yanlış kullanımı ve asgari ücret politikaları iktidarın ekonomik krizi yönetme becerisinin olmadığına kanıttır. Bu konular vatandaşlarımızın refahını doğrudan etkileyen meselelerdir.

Sayın milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin emeklilerimizi olumsuz etkilediği açıktır. Yapılan düzenleme günümüzün ekonomik koşullarına uygun değildir, emeklilerimizin geçim sıkıntısına çare olamamıştır. İYİ Parti olarak emeklilerimizin açlığa terk edilmesini, giderek yoksullaşan maddi şartlara mahkûm edilmesini kabul etmiyoruz. Bu teklifin yetersiz olduğunu ve dikkatle tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etmek zorundayım. Vatandaşlarımızın haklarını koruyacak, refahını artıracak daha kapsamlı düzenlemelere ihtiyacımız vardır.

Sözlerimi sonlandırmadan önce, geçen hafta cuma günü ülke gündemini de meşgul eden hadiseye değinmek istiyorum. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde görevli imam tarafından okunmayan cuma hutbesi kısmı oldukça manidardır. Ayrıyeten, MEMUR-SEN Başkanının sosyal medya paylaşımı kirli zihniyetini açıkça ortaya koymuştur; İçişleri Bakanına talimat verebilecek gücü nereden almaktadır? EĞİTİM-BİR-SEN Genel Başkan Yardımcısının Kaymakamımıza destek olan herkese "güdükler ve hödükler" demesi, en basit tabiriyle, akıl tutulması, güç zehirlenmesidir. Güdük de sensin, hödük de sensin! Sosyal medya hesaplarından Kaymakamımızın bıyıklarına laf edenler bilmelidir ki hilal bıyıklılar vatanımızın sigortasıdır.

Cuma hutbesinde okunmayan bölümün bir kısmıyla sözlerimi sonlandırıyorum: "Şehitlerimizi ve gazilerimizi yetiştiren anne ve babalar başımızın tacıdır, onların eş ve çocukları en değerli emanetimizdir."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili söz almış bulunmaktayım. Grubumuz adına Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Önce, otuz bir yıl önce suikast sonucu yaşamını yitiren cesur gazetecimiz, birçok hatibimizin sözünü ettiği Uğur Mumcu ve aynı zamanda, Diyarbakır Emniyet Müdürümüzün katledilişinin yıl dönümünü onları anarak, rahmet dileyerek özlem ve saygıyla anıyorum. Aslında birçok hatibimiz söz etti, "Tuğla çekilirse duvar yıkılır." Bu cümle çok önemli bir cümle. Yani cinayetlerin ortaya çıkmasını engelleyenler bilinsin ki her faili meçhul cinayetin sorumlularını mutlaka ortaya çıkarıp yargıya teslim edene kadar bu işin peşini bırakmayacağız, bu böyle bilinsin isteriz.

Yine, eski Dışişleri Bakanımız Sayın İsmail Cem'i ve Meclis Başkanlığı görevimizi yapmış olan Kamer Genç'i rahmetle anmak istiyorum.

Ayrıca, Şanlıurfa'da sendika baskısı ve işten atılmalara karşı direnişlerini 59'uncu gününde sürdüren Özak Tekstil çalışanlarını emek mücadelelerinden dolayı kutluyorum, eylemlerini destekliyorum.

Az önce Sayın Başkanım uyardı Veli Ağbaba telefonla sunum yaparken, dolayısıyla ben de o aldığım dersle bu yola başvurmayacağım ama 2017 yılında Sayın Cumhurbaşkanının ağzından çıkmış cümleleri burada sizinle paylaşmak isterim. Neymiş o? "Biz OHAL'i iş dünyamız daha rahat etsin diye getirdik. Grev tehdidi olan yere OHAL'den istifadeyle anında müdahale ediyoruz, diyoruz ki: 'Hayır, burada greve müsaade etmiyoruz çünkü iş dünyamızı sarsamazsınız.' Biz de bunun için OHAL'i kullanıyoruz." 2017 yılında sarf edilmiş cümleler... Sayın Cumhurbaşkanı keşke sermayenin yanında olduğu kadar işçilerin de yanında olsaydı; bizim beklentimiz budur. Örneğin, ÇAYKUR'un çalışan mevsimlik işçileri sadece altı ay çalışmak suretiyle emekli olamayacaklarını biliyorlar. Bu Meclis kürsüsünden defalarca onlar adına, mevsimlik çalışanlar adına rica ettik, ne yazık ki kulak verilmedi. Yine, ÇAYKUR işçilerine verilen kadro sözü tutulmadığı gibi, en azından İşsizlik Fonu'ndan yararlandırılmamaları, bu Fon'un başka yerlerde kullanılması, başka amaçla kullanılması büyük bir garabettir.

İşsizlik Sigortası Kanunu'nu bizi izleyen vatandaşlarımıza biraz izah etmek istiyorum müsaadenizle ve bilgi vermek istiyorum. Fon'un gelirleri bildiğimiz üzere sigortalının prime esas brüt kazancı üzerinden hesaplanıyor ve kesintilerinden de yüzde 2 işverenden, yüzde 1'i sigortalıdan ve yüzde 1'i de devlet payından olmak üzere bir fon ve havuz oluşturuluyor. Ne yapılıyor sonra? Bu havuzdan işsiz olan vatandaşlarımıza kaynak aktarılması gerekiyor ama öyle olmuyor. Ne oluyor peki? Hükûmet olarak yüzde 1 katkı sağladığınız bu Fon'un ne yazık ki tamamını yönetiyorsunuz ama yönetemiyorsunuz; sorun da tam da burada, bu yönetme biçiminizde arkadaşlar. Yasada sadece iradesi dışında işsiz kalan işsizler için kullanılacağı belirtildiği hâlde, Fon'u kullanım amacı dışında canınızın istediği yere aktararak haksızlık yapıyorsunuz. Uyguladığınız yanlış ekonomi politikalarıyla özellikle milyonlarca insanı işsiz bıraktığınız ortadayken işsizlerin desteklenmesi için oluşturulan İşsizlik Fonu'nu işsiz kalan işçilere değil yol yapımı, enerji santralinin yapımı, patronların sigorta prim paylarını ödemek gibi konular ile ilgisiz yerler için ne yazık ki kullanıyorsunuz. İşsizlik Fonu'nu ortada 8,7 milyon işsiz dururken âdeta patronların teşvik ve yatırım fonu hâline getirdiniz; yanlışlık burada. Teklif sahiplerinin "İşverene değil çalışana yatırılıyor, işsizliğin önlenmesi ve istihdamın artırılması için kullanılıyor." cümleleri de bir tuhaf açıklama yani bu da özü kabahatinden büyük bir açıklama olarak görülmelidir. Pandemi döneminde çalışmayan işsiz vatandaşlara destek olması gereken Fon'u yine amacı dışında başka yerlere kullandınız.

Değerli milletvekilleri, işsizliğe destek için kurulmuş olan bu Fon'dan işsizlerin sadece yüzde 4,4'ü yararlanabilmiş. Mademki bu Fon'dan başka yerlere kaynak aktarabiliyorsunuz önce 10 bin liraya açlığa mahkûm edilen emeklilere aktarmakla yeni

bir başlangıç yapabilirsiniz ya da 2.800 TL ödediğiniz engellilere aktarmakla yeni bir başlangıç yapabilirsiniz, belki biraz affolabilir. Yine, evde bakım ihtiyacı olan yaşlılara pay vermiyorsunuz, eğer bir yerde kullanılacaksa oradan bunlarla ilgili kullanın. Türkiye'nin yüzde 15'i işsiz, Aralık 2023'e kadar -ilginçtir- işsizlik için faydalanmak üzere müracaat eden insanların sayısı 19 milyon arkadaşlar ve bunun yarısı ancak bu Fon'dan yararlanabiliyor, geriye kalanı ne oluyor? Her ay 10 milyon TL'den fazla kaynak biriken bu Fon 200 milyar TL'nin üzerine çıkmış durumda iken bunun sadece 69 milyarının işsizler için kullanılmış olduğunu gördük, geriye kalanının ne olduğunu da şimdi buradan soruyoruz.

Şimdi, Sayın Genel Başkanımız bir konuşmasında ifade etti, TÜİK'e göre, sizin belirlemenize göre enflasyon oranı yüzde 64 ama ete, süte, gıdaya, onlara gelen zam oranları yüzde 40 ile yüzde 157 arasında -ayrıntı vermeden geçmek istiyorum- özellikle sebze, meyveye yüzde 180'e varan artışlarla bir zam gelmiş; ortalama buna yüzde 130 diyelim ama TÜİK nedense bu enflasyon oranını yüzde 64 olarak belirlemiş. Bütün dünyada gıda fiyatları düşerken, yüzde 10 gibi bir rakamla düşerken bizde ise gıda fiyatları yüzde 120 civarında artmış. Sayın Cumhurbaşkanının Emekli Yılı ilan ettiği ve "Enflasyona ezdirmedik." dediği durum asla doğru değildir, halkı kandıramazsınız, çarşıda ve pazarda olan fiyatlar bunu yalanlıyor. Buradan ilan ediyoruz: Emekli maaşlarının asgari ücret seviyesine gelmesini sağlayana kadar iktidarın peşini bırakmayacağız ve getireceğiz bunu muhakkak. Emeklilerimize de bir çağrımız var: Biz -hem diğer siyasi partilerimiz hem de bizler- Plan ve Bütçe Komisyonundan başlayarak Genel Kurulda da dâhil olmak üzere emekli maaşlarını asgari ücret seviyesine getirelim diye bir teklif verdik ve bu teklifimiz ne oldu? AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla ne yazık ki reddedildi. Şimdi, vatanışa düşen görev, sizin yoksulluğunuzu önleyemeyen bu iktidar mensuplarına 31 Martta yeterli dersi vermeniz ve ellerinde olan belediyeleri ellerinden almaktır, emeklilerin yapacağı birinci şey budur.

Bir şey söyleyeceğim, biraz önce beni Pazar'dan bir vatandaş aradı -Rize Pazar- Ali Rıza Şeremet adı. Ali Rıza Şeremet dedi ki: "Pazar'ın Hamidiye sahil köyünde dört yıldır suyumuz akıyor." Ben bu kürsüden daha evvel de söylemiştim bunu. "Bir yıldır elimizi yüzümüzü yıkamayı unuttuk. Siz 'Uzaya astronot gönderdik.' diye hava atanlara söyleyin, bizim burada bir damla su için nasıl çırpındığımıza onlar bir baksınlar ve görsünler." dedi, ilgililer bunu bir duysun. Elini yıkamaya, içmeye suyu olmayanları bir duyun; astronotu göndermekten daha mı önemlidir, bir daha mukayese edin lütfen.

Yine, aynı ilçede "Güneysu Vakfı" diye bir vakıf var -Sayın Cumhurbaşkanının memleketidir- ya, bu vakfın kafes balıkçılığı ticaretiyle ne işi olur arkadaşlar? Bu vakıf tutup orada, Pazar'da kafes balıkçılığıyla ticaret yapmak isteyen bir girişim yapmış ve bunu da ÇED raporuna ihtiyaç olmadan sürdürmeyi istiyor. Ayrıca -yine, bana gelenlerden- başka bir şey daha var: Güneysu'da yapılan TOKİ projelerine girip, sözleşme yapıp ev alan emekliler, artışlardan dolayı borçlarını bir süredir eksiltemiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Dolayısıyla, emeklilere verilen zam oranı düşük olduğu için yetişemedikleri bu taksitlerin yeniden düzenlenmesini istiyorlar.

Emeklilerde sizden şikâyet çok; emekliler, eğer kendinizi düzeltmezseniz 31 Martta size ciddi bir ders verecekler arkadaşlar; buradan bu tarihî uyarıyı yapmış olayım.

Genel Kurula saygılarımı sevgilerimi sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Birinci bölüm üzerine gruplar adına konuşmalara devam ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Faruk Aksu.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifle kısa çalışma ödeneği şartları kolaylaştırılmakta, asgari ücret işveren desteği artırılmakta, kadın ve genç istihdam desteklerinin süresi uzatılmakta, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik denetim yetkisine açıklık getirilmektedir. Ayrıca, SSK ve BAĞ-KUR emekli maaşlarında ilave artış yapılmasına ve en düşük emekli aylığının 7.500 liradan 10 bin liraya çıkarılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak çalışma hayatına ilişkin politikamızın esası toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatlarının sunulduğu, iş gücünün niteliğinin yükseltilip etkin kullanıldığı, iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirildiği bir iş gücü piyasasının oluşturulmasına dayanmaktadır. Çalışma hayatının işçi ile işveren haklarının dengeli bir şekilde korunması yanında işin korunmasını da dikkate alan politikalar çerçevesinde tanzim edilmesini gerekli görüyoruz. İşsizlikle mücadelenin, istihdam odaklı sürdürülebilir büyümenin gerçekleştirilmesi, istihdam edilebilirlik düzeyinin yükseltilmesi ve girişim odaklı piyasanın tesis edilmesi esasında olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu doğrultuda çalışma hayatına ve sosyal güvenlik sistemine yönelik köklü ve kalıcı reformist adımların atılmasını da öngörüyoruz. Görüştüğümüz kanun teklifinde de bu amaçlara yönelik önemli düzenlemeler yer almaktadır.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun ek 2'nci maddesiyle genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle iş yerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Yapılan düzenlemeyle ise kısa çalışma gerekçelerine genel salgın durumu da eklenmektedir. Ayrıca, kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmek için gereken şartlar işçi lehine değiştirilerek kısa çalışma başlama tarihinden önceki son üç yılda gereken asgari prim ödeme gün sayısı 600 günden 450 güne indirilmektedir.

Bir diğer düzenlemeyle de işverene sağlanan asgari ücret desteği artırılmaktadır. İş gücü maliyetlerinin düşürülerek istihdamın artırılması ve kayıtlı istihdamın korunması amacıyla 2016 yılından itibaren işverenlere asgari ücret desteği verilmektedir. Teklifte, finansmanı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanan ve 2023 sonunda 500 TL olarak uygulanan bu desteğin

2024 yılı Ocak-Aralık dönemi için aylık 700 Türk lirasına çıkarılması öngörülmektedir.

Kanun teklifiyle yapılan önemli bir düzenleme de özel politika gerektiren kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi sahibi olan işsizlerin istihdamının desteklenmesine ilişkindir. 2011 yılından bu yana uygulanan ve yüzde 55'i kadın olmak üzere yıllık ortalama 650 bin kişinin yararlandığı teşvik uygulamasına 31 Aralık 2025 tarihine kadar devam edilmesi, bu tarihten sonra bir yıl süreyle desteğin uzatılabilmesi için de Cumhurbaşkanına yetki verilmesi teklifle düzenlenmektedir.

Kanun teklifiyle ayrıca iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümlerde değişiklikler de yapılmakta, iş yerlerinde ölçüm, inceleme, kontrol ve araştırma yapma yetkisine ilişkin yargı kararları doğrultusunda uygulamada ortaya çıkan denetim yetkisine dair tereddütler de giderilmektedir.

Kanun teklifiyle yapılan bir diğer önemli düzenleme de emeklilerimizin aylıklarına ilişkindir. Meri mevzuata göre memur ve memur emeklilerinin maaşlarında 2024 yılı ilk yarısı için enflasyon farkı ve yüzde 15 toplu sözleşme zammıyla birlikte yüzde 49,25 oranında artış yapılmıştır, BAĞ-KUR ve SSK emeklilerinin aylıklarında ise 5510 sayılı Kanun'un 55'inci maddesine göre artış yapılmaktadır. Buna göre emekli aylıkları her yılın ocak ve temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere bir önceki altı aylık döneme göre TÜİK tarafından açıklanan yıllık Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'ndeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenmektedir. Teklif ile ise SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin 5510 sayılı Kanun'un 55'inci maddesi kapsamında enflasyon artışına bağlı olarak ocak ayında yüzde 37,6 olarak hesaplanan maaş zammı oranının yüzde 5 ilave artışla toplam yüzde 42,6'ya çıkarılması öngörülmektedir. Bununla birlikte verilecek önergeyle bu zam oranının ilave yaklaşık yüzde 12 artışla memur ve emeklilerine uygulanan yüzde 49,25'e çıkarılacak olmasından memnuniyet duyuyoruz. Yine, hâlen 7.500 Türk lirası olan en düşük emekli aylığının 10 bin Türk lirasına çıkarılması da kanun teklifiyle hüküm altına alınmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak yapılan artışları destekliyoruz. Tüm emeklilerimizin daha fazlasını hak ettiklerine, onları enflasyona karşı korurken refah düzeylerinin de artırılması gerektiğine samimiyetle inanıyoruz. Üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hâle getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlerce hakça paylaşılmasına dayanan bir ekonomik ve toplumsal düzenin tesis edilmesini öngörüyoruz. Arzumuz tüm vatandaşlarımızın gelirlerinin onları enflasyona ezdirmeyecek seviyede tutulabilmesidir. İnanıyoruz ki uygulanan etkin politikalar sonuç verecek ve enflasyonda kalıcı düşüş sağlanacak, vatandaşlarımızın geçim şartları da daha kolay hâle gelecektir.

Türkiye, küresel ekonomide yaşanan türbülansa Covid-19 salgını, jeopolitik riskler ve ekonomik operasyonlara rağmen birçok yönden diğer ülkelerden pozitif yönde ayrışmayı başaran, yatırım yapan, üreten, ihracat rekorları kıran, istihdam yaratan, aralıksız on üç yıl ve kesintisiz on üç çeyrek güçlü ve nitelikli büyüme performansı ortaya koyan en az borçlu ülkelerden biri olmuştur. Etrafımızdaki ateş çemberine rağmen güçlü demokrasisi ve yönetim istikrarıyla öne çıkan Türkiye, bir huzur ve güven adasıdır.

Uygulanan ekonomik ve sosyal politikalarla yaşanan olumsuzluklardan vatandaşlarımızın daha az etkilenmesi için azami gayret gösterilmiş, gösterilmeye de devam edilmektedir. Bu doğrultuda, geçtiğimiz dönemde çalışan ve emekli maaşlarında enflasyonun üzerinde artış sağlanmış, asgari ücret vergi dışı bırakılmış, memur ve emeklilere yönelik 3600 ek gösterge düzenlemesi yapılmış, en düşük memur maaşı 22 bin liraya çıkarılmış, EYT sorunu çözüme kavuşturulmuş, sözleşmeli statüde çalışan personel kadrolu hâle getirilmiştir. Önümüzdeki süreçte ise 1'inci derecedeki memurlara 3600 ek gösterge verilmesi, SSK ve BAĞKUR prim farkının giderilmesi; kariyer uzmanı, denetim elemanı ve kamu mühendislerinin mali haklarının iyileştirilmesi gibi öncelikli konuların çözüme kavuşturulması da beklentimizdir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Cumhurbaşkanlığı birlikteliğinde cumhuriyetimizin yeni yüzüyle millî birlik ve kardeşlik ruhuyla inşallah her sorunun üstesinden gelinecek, insanımız yüksek refah seviyesine ulaşacak, Türkiye kutlu hedeflerine kararlılıkla yürüyecektir.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifi hakkında görüşlerimizi paylaşmadan önce ekranları başında bizleri izleyen tüm halkları saygıyla selamlıyorum.

Eğer ekonomik kriz varsa, krizde artan bir ivme söz konusu ise elbette bunun bir de faili vardır. Bugün yoksulluğun ve yoksunluğun tek müsebbibi AKP iktidarındır ve AKP'nin reel ekonomik düzlemde uzaklaşan politikalarıdır. Saray ve AKP şürekası zihinlerinde kurdukları enflasyon, faiz formülünü doğru çıkarmak için ülkenin ekonomisini maalesef batırdılar. Yüksek enflasyon kalıcılaşırken döviz kurları yükseltilmeye demir attı, emekçinin kazandığı üç beş kuruş ise maalesef çöp oldu, gitti. Buna rağmen işçinin, emekçinin, emeklinin, memurun zaten hakkı olan ücret artışını bile bir lütuf gibi sunabilen bir siyasi iktidar aymazlığıyla maalesef karşı karşıyayız. Bu tablo karşısında Hükümetin, AKP'lilerin en büyük handikapı patronların, sermayenin işlerinin düzenlemesiyle ekonominin de düzeleceğini varsaymalarıdır. Öyle ki işçilerin artık grev bile yapamadıklarından övünebilen bir anlayışla karşı karşıyayız ama "ekonomi" denilince ilk akla gelmesi gerekenin patronlar değil, üretkenler olması gerektiği de çok iyi bir şekilde bilinmelidir. Dolayısıyla Urfa'da Özak Tekstil işçileri direniştiyse, Trendyol depo işçileri eylemdeyse, emekçiler mutlu değilse; patronları mutlu ederek, mutlu bir azınlık için çalışarak ekonomiyi düzeltemezsiniz. Her gün sendikal hakların gasbedildiği, yargının muhaliflere karşı bir sopa gibi kullanıldığı, demokratik değerlerin yok edildiği, Kürt sorununda güvenlikçi politikaların sürdürüldüğü bu koşullarda ekonomiyi rayına oturtmanız mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, AKP iktidarı yıllardır karşımıza torba tasarılar çıkarıyor, torbaya ne varsa dolduruyor. Ne Türkiye'de ne de dünyada böyle bir yasa tekniğini temel bir usule oturtan başka bir iktidar yok. Her torbada Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırılması zaten banko bir şekilde karşımıza çıkıyor. Âdeta şaşmaz bir kural hâlini aldı bu. Bu nedenle "yetki" denince çoğulculuğu değil çoğunluğu esas alan, muhalefetin komisyon sürecinde verdiği önergeleri, sunduğu görüşleri dikkate almayan bir iktidar duvarı maalesef her defasında karşımıza çıkıyor. Komisyonlarda işsizliği açıkça anlattık, emekçilerin koşullarını söyledik, emekliler için yapılacak düzenlemede yoksulluk sınırının baz alınmasını özellikle söyledik, altını çizdik. Ne yazık ki yine sokağın sesi şatafat köşelerinden, lüks dünyalardan duyulmadı ve duyulmuyor. Bu sebeple, AKP Türkiye'sinde emeğiyle geçinenler içinde yıkımdan en çok etkilenenlerin başında emekliler gelmektedir çünkü emekliler, AKP iktidarları boyunca daha da yoksullaştırılmıştır.

Bugün verilere bakıldığında en düşük emekli maaşının asgari ücret oranı 2003 yılından bu yana en düşük seviyede karşımıza çıkmaktadır. 2003 yılında en düşük 4/A emekli maaşının asgari ücret oranı 1,47 yani en düşük emekli maaşı asgari ücretin yaklaşık 1,5 katıydı. AKP iktidarının ilk yılında net asgari ücret 226 lira iken 4/A en düşük emekli maaşı ise 332 liraydı. Bir de bugüne bakalım: 2023 yılının ikinci yarısında bu oran 0,66'ya kadar gerilemiş durumda. Bunun anlamı şu: En düşük emekli maaşı bir asgari ücretin sadece üçte 2'si tutarında bir şekilde karşımıza çıkmaktadır.

Son yirmi yıldaki resmî verilere göre emekliler için en kötü yıl 2023 yılı olmuştur. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun verileri de bu gerçeği net bir şekilde ortaya koymaktadır. Buna göre Aralık 2002'de ortalama Emekli Sandığı aylığı asgari ücretin 2,7 katı seviyesindeyken Temmuz 2023'te bu oran 0,9'a kadar maalesef gerilemiştir. İşte bu yüzden milyonlarca emeklinin duygularına tercüman olmak için haykırıyoruz. AKP emekli düşmanı, emekçi düşmanı bir partidir çünkü açık

sınırının 14.331 lira olduğu bir düzende en düşük emekli aylığını 7.500 liradan 10 bin liraya çıkarıp bununla övünmek tam anlamıyla bir vicdansızlıktır, milyonları sefaletle baş başa bırakmaktadır. DEM PARTİ olarak bunu kabul etmedik, Komisyonunda da en azından en düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyinde olsun dedik ama maalesef bu önergemiz de yine AKP ve MHP'nin oylarıyla reddedildi.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı sadece emeklinin değil, ayrıca işçinin de düşmanıdır çünkü üreten emekçileri, çarkları çeviren işçileri dikkate almayan bir iktidarla karşı karşıyayız. Sırf patronlar üzülmesin diye sendikal haklarını dahi gasbetmekten çekinmeyen, işçileri gaza boğup gözaltına alabilen bir anlayış gerçekliği var. Hâl böyle olunca işsiz için bir güvence olması gereken İşsizlik Sigortası Fonu hiçbir zaman yağmalanmaktan kurtulmadı, kurtulmuyor. Görüşülen yasa teklifinin de daha ilk cümlesi "İşverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürmek." şeklinde. Açıkçası bu cümle, tasarının kimin için olduğunu açık bir şekilde ortaya koyuyor, ele veriyor. Bununla asgari ücret desteğinin aylık 500 liradan 700 liraya çıkarıldığı belirtiliyor. Bunun meali de şudur: İşçiden kesinti yapmak suretiyle patronun masrafını azaltmak. Özcesi, 2024 yılında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sadece asgari ücret desteği kapsamında patronlara 56,5 milyar lira aktarılmış olacak. Evet, İşsizlik Sigortası Fonu diyoruz ama Fon'un serencamına bakıldığında işsizden ziyade işveren faydalanmış. Bakın, işverene teşvik ve destek ödemeleri 2023 yılında ciddi bir artışla 40 milyar civarında. Buna karşın işsiz kalan yurttaşlara ödenen tutar 21 milyar 673 milyon lira çünkü Fon'a başvuran işsiz sayısı çok ama buna hak kazanan insan sayısı az. Öyle şartlar isteniyor ki esas amacın işsizi Fon'dan yararlandırmamak olduğu net bir şekilde anlaşılıyor. Mesela patron ne derse odur; aksi takdirde, kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalan işçiye maalesef fon da olmayacak. 2023 yılı baz alındığında işsizlik ödeneği için başvuran 1 milyon 483 bin kişi yani yüzde 46. Peki, maaş bağlanan işsiz sayısı ne kadar? Sadece 673 bin kişi. Zaten, bu yüzden Fon'un işsiz lehine kullanılmadığını ifade ediyoruz. Esas amaç emekçiler olmayınca Fon'un sermayedarlara peşkeş çekilmesi de maalesef kaçınılmaz oluyor. Oysaki bu Fon işsizlik için sigorta olma işlevi görebilirdi, tabii, eğer 2008 yılında AKP tarafından müdahale edilmeseydi, döviz kuruna müdahale etmek için bile Fon'un kaynaklarını kullandınız. Emekçinin hakkı olan 10 milyonlarca liralık fon "kaynakların daha etkin kullanılması" adı altında kamu bankalarına aktarıldı. Eğer denetlenilebilir, şeffaf bir süreç işletilmiş olsaydı reel anlamda Fon'un nasıl zarara uğratıldığını da net bir şekilde hepimiz görebilirdik. Esas yapılması gereken şey, işsiz kalmış yurttaşların işsizlik ödeneğine ulaşmasını daha da kolaylaştırmaktır, işini kaybetmiş insanların bu Fon'dan daha fazla faydalanmasını sağlayacak adımların atılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, emeklinin ve işçinin hakkı tanınmıyorsa, bunun Hükûmetin politik tercihleriyle ilişkisini de analiz etmemiz gerek. Çağdaş demokratik değerlerin sindirildiği, yargının bağımsız olduğu ve toplumun kutuplaştırılarak manipüle edilmediği koşullarda bir iktidar bu kadar rahat bir şekilde davranamazdı. Özellikle Kürt sorununda çözümsüzlük tüm toplumu derinden etkilemektedir. Bu sebeple, onlarca cezaevinde yüzlerce siyasi mahpusun elli dokuz gündür sürdürdüğü açlık grevine Meclisin kulak vermesi gerek. Aynı şekilde, Van, Mersin, Adana, Mardin ve İstanbul'da Barış Anneleri öncülüğünde başlatılan adalet nöbeti de söz konusu. İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan üzerinde tecridi derinleştirerek, ağır hasta mahpusların infaz erteleme talebini reddederek bugüne kadar bir yere varmadınız, bugünden sonra da bir yere varamayacaksınız. 77 yaşındaki çok hasta ve yaşlı Hanife Arslan'ı ve diğer hasta mahpusları cezaevinde tutan kötülüğün, emekliyi ve işçiye düşünmesi de mümkün değil elbette. Toplumsal refahın sağlanması için kaynaklarımızın silaha değil bir an önce barışın inşasına harcanması gerekiyor diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir mali yasa teklifi görüşmesinde daha Genel Kurul çalışıyor, tüm milletimiz de bizi heyecanla izliyor. Aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu yasanın görüşülmesinin 24 Ocak tarihine denk getirilmesi tesadüf müdür bilmiyorum ama ülkemizi darboğaza, borç sarmalına sokan bir tarihin yıl dönümünde, 80'lerden kalma bu yasa teklifinin görüşülmesi de tesadüf olmasa gerek. Bugün çalışanlarla ilgili düzenleme konuşuluyor. Tabii, içinde "fon" kelimesi geçen bir cümle gündeme gelince sicil fevkalade bozuk olduğu için ürkütüyor. Burada yine belirtmemiz gerekir ki her geçen gün literatüre yeni kelimeler kazandırılıyor. Mesela "çökme" dediğimizde eskiden yağın çökmesini anlardık, bu dönemde başka kelimeler anlıyoruz. "Nas" kelimesini eskiden kutsal bir metin olarak anlardık, şimdi siyasi istismar konusu olarak görüyoruz. Bugün de hava durumu, hava bülteni sunar gibi "hissedilen enflasyon" diye bir şey duymaya başladık, korkarım bundan sonra çok daha değişik kelimeler duyacağız. Artık rakamlar değil "hissedilen" diye TÜİK'in açıklamasının dışında başka rakamlar da karşımıza gelecek.

Değerli milletvekilleri, maddelerin geneli üzerine konuşuyoruz. Şöyle bir göz attığımızda elbette doğru, yararlı şeyler var ama ne hikmetse bu iktidar tarafından, bize şöyle gönül huzuruyla "Allah razı olsun sizden, ne güzel yapmışsınız." diyecek bir yasa maalesef gelmiyor. Neyi getirirlerse bakıyorsunuz, arada bir şeyler karışmış, ne olduğu bir türlü anlaşılıyor. Mesela, maddeler içerisinde Sayın Cumhurbaşkanına yetki verilmesi var. Yani güler misin, ağlar mısın; şaka mı yapıyor, dalga mı geçiliyor anlayamıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız zaten son, Anayasa'dan aldığı yetkiyle, daha ötesi KHK'lerle zaten istediği her yasayı çıkarıyor ama herhâlde bütünlük tamamlansın diye madde konulmuş olabilir.

Denetleme yetkisine ilişkin bir düzenleme yapılmış, güzel ama şunu ifade edeyim ki bu millet bizden çözüm bekliyor.

Değerli milletvekilleri, şu anda emekli "Acaba dişe dokunur bir zam yapılacak mı?" diye bekliyor. 7 bin lira 10 bin liraya çıkarılıyor, asgari ücretin bile çok çok altında bir rakama. Bugün, çalışanlar "Acaba bu yasayla ek kaynak oluşturulup da gelirimizde bir düzenleme yapılacak mı?" diye bekliyor, heyhat. Yine, bugün, işsizler ordusu "Acaba iş alanı oluşturulacak mı, buna yönelik bir tedbir, kaynak var mı?" Bunların hiçbirisi yok. Burada sadece formalitenin gerçekleşmesi var.

Değerli milletvekilleri, mali hususlarda ilgilenenler çok daha iyi bilecektir ki Bakanlık sürekli tebliğ yayınlar. Şu maddelerin içerisine getirilen bilgilerin, malumatın, talep edilen işlerin tümü inan ki sadece tebliğle çözülecek şeyler. Zaten Bakanlık her ay hiç kimseye sormadan, istediği gibi tebliğ yayınlıyor. Bu maddeler aslında tebliğle çözülecek şeyler ama millete "İş yapıyor." görüntüsü verebilmek için burada bir fon, İşsizlik Fonu, emekli bilmem neyi maalesef getirilmiş. Burada yine şunu belirteyim ki: Bazı konuşmacılar işverene destek olduğunu söylediler. Keşke öyle olsa, inanın, böyle bir durum da yok. Bugün asgari ücretli, en düşük maaşlı çalıştıran bir adam, her ay sadece 6.500 lira sigorta primi olarak yatırıyor yani işçi payı, efendim, kamu payı diye bir şey yok, hepsini işveren ödüyor. Dolayısıyla da burada 500 liralık katkının 700 liraya çıkarılması da yine alay etmektir. Enflasyonun yüzde 200, yüzde 300 olduğunu biliyorsunuz; 500 liralık bir rakam 700 liraya çıkmış, bunu da burada karşımıza getirmişler.

Değerli milletvekilleri, bu arada yine belirteyim ki bu İşsizlik Fonu kutsal bir emanettir, işçinin alın teridir, işçi kamuya güvenerek o miktar paranın bir yerde beklemesine rıza göstermiştir. Bu, başka alanlardaki yolsuzluğa, ihale komisyonlarına filan da benzemez; bu, düpedüz işçinin hakkıdır, bu açıdan da bunun aynen yerinde kullanılması gerekir.

Değerli milletvekilleri, şu anda çalışanlarla ilgili en önemli sorunlardan biri tazminat sorunudur. Esasen, gönül isterdi ki bu maddenin içerisine çalışanların tazminat problemi eklensin. Kamu çalışanı emekli olduktan sonra hesabına yatırılan devlet

güvencesindeki tazminatını alıyor ama özel sektörde durum böyle değil. Özellikle de firmalar, işletmeler büyüdükçe binlerce çalışanı olan bir firmanın yirmi yıldır, otuz yıldır çalışanı olduğunu düşündüğünüzde, milyonlarca dolar tazminat borcu var ve bu tazminat durumu işvereni zor duruma getirdiği gibi çalışanı da işverene mahkûm ediyor. Bir çalışan dokuz yıl süreyle bir iş yerinde çalışmış ise kendi isteğiyle ayrılırsa bir kuruluş tazminat alamıyor; tazminatı yandığı bir tarafa, bu çalışan İşsizlik Fonu'ndan da pay alamıyor. Bu İşsizlik Fonu aslında kasko gibi, sigorta gibi düşünülmeli gereken bir durumdur. Çalışan iş yerinden her ne sebeple ayrılırsa ayrılırsın, mutlak surette maaş alabilmelidir. Şimdi, burada beyefendiler çok büyük bir lütufta bulunmuşlar, bugüne kadar daha fazla süre prim yatırılması gerektiği hâlde bu rakam düşürülmüş.

Değerli milletvekilleri, dört yüz elli gün, bir buçuk yıl bir iş yerinde çalışacaksın, ondan sonra seni kapı önüne koymuşlarsa ancak tazminat alabileceksin, bu Fon'dan maaş alabileceksin. Peki, bir adam dört yüz kırk gün çalıştı, bir yıldan fazla bir süreyle çalıştı, bu devlete sigorta primi yatırdı, kapı önüne konduğu takdirde bir kuruluş para alamıyor. Onun için önerim, iktidar milletvekillerine önerim, bu teklifi biz getirsek eminim ki yüzde 1 milyon yine reddedeceksiniz ama ne olur, Allah rızası için bu teklifi siz getirin, deyin ki: Çalışan bir adam, ne kadar süreyle iş yerinde çalışmış olursa olsun, bunu hiç olmazsa üç ay gibi bir rakamla kısıtlayalım. Üç ay çalışan bir adam hiç olmazsa üç ay bu Fon'dan para alabilsin ama dört yüz elli gün bir adam bir iş yerinde çalışmışsa zaten orada kalıcı olarak çalışmaya devam eder. Burada esasen gözden kaybolan taraf şu: Eleman iş yerinde çalışıyor, işverenden şikâyetçi; maaşını alamıyor, mobbing uygulanıyor. Eğer "İşten çıkıyorum." dese bir kuruluş tazminat alamıyor, "İşten ayrılıyorum." dese İşsizlik Fonu'ndan yararlanamıyor. Onun için de kendi isteğiyle çıksa dahi mutlaka bu Fon'dan yararlanması gerekir değerli milletvekilleri.

Burada şunu ifade edeyim ki esasen çözülmesi gereken husus rantiyecilere, faizcilere aktardığınız rakam. Bütçeyi daha yeni görüştük, bütçede en büyük gider faize; bütçede 1 trilyon 256 milyar faize gidiyor; 2.5 trilyon da açık var. Siz burada, bu açığı kapatmadığınız sürece, yeni kaynaklar oluşturmadığınız sürece, faize giden hortumları kesmediğiniz sürece sadece "üç şeritli yol" ile "Uzaya adam gönderiyoruz." dersiniz, anca milletin aklıyla dalga geçersiniz.

Bu açıdan, burada, işsizlik sorununa nasıl çözüm bulunacak, çalışanlar daha insani şartlarda nasıl çalışacak, özellikle mülakat nasıl kaldırılacak, atama bekleyen on binlerce gencimizin problemi nasıl çözülecek, işsizlik sorunu nasıl ortadan kalkacak; bunlara çözüm bulmanız lazım ama karşımıza getirdiğiniz şeyler milletin büyük umutla beklediği bir dönemde "Denetlemeyi kim yapsın? Vergilendirmenin süresi ne kadar daha olsun?" gibi tamamen ayrıntıda boğulan, hiçbir işe yaramayan yasadan ibaret.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu açıdan, buradaki hususların yeniden gözden geçirilmesi gerekir. İşsizlik Fonu çok önemli bir fondur ama bundan yararlanmayı kısıtlamak değil, aksine ne kadar daha çok, geniş kitleye yayılırsa o kadar faydalıdır bilinciyle hareket edilmesi gerekir. Evet, dört yüz elli güne indirilmesi daha kötüye göre iyi görünebilir ama bu asla kabul edilemez. İşsizlik Fonu'ndan maaş alan bir kimse 7 ile 14 bin lira arasında bir maaş alacaktır ki bu da asla insani bir ücret değildir. Bütün kamu kurumlarının katılımıyla oluşturulan asgari ücret aslında açlık sınırıdır, hiçbir maaş ne emeklinin ne İşsizlik Fonu'ndan alan hiç kimsenin maaşı asgari ücretten daha az olamaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahsı adına ilk söz Konya Milletvekili Sayın Orhan Erdem'e aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde AK PARTİ Grubu adına, şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun, birkaç kez daha tekrar oldu ama önemlidir, önemli düzenlemeler getiriyor, kısa çalışma ödeneğinde iyileştirmeler getiriyor, kısa kısa açıklayacağım. Kadın ve gençlerimizin istihdamını artırmaya dönük yenilikler getiriyor. Asgari ücret desteğinde yeni bir rakamla işverene destek olmaya çalışıyoruz. İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili denetimlerde de düzenleme getirmiş oluyoruz ve tabii, en önemlisi, Sosyal Güvenlik ve BAĞ-KUR emeklilerinin maaş zammını 37,57'den -Sayın Cumhurbaşkanımızın da desteği, ifadeleri, Hükûmetimizin yaptığı çalışmalarla bizlerin de burada vereceği önerge ve sonrasında yüzde 49,25'e çıkarmış olacağız.

Öncelikle, kısa çalışma ödeneği tabii çok önemli, bunu pandemide de yaşadık. 11 ilimizde yaşanan deprem, yani başımızdaki savaşlar -Ukrayna'yla- ve Gazze'de yaşanan Filistin'in İsrail tarafından hâlâ soykırıma uğraması gibi bölgemizde yaşanan birçok sorunlar var. Bunların çalışma hayatında getireceği problemleri önlemek adına genel sağlık sorunlarının da içine alındığı ve üç yıl prim ödeme şartının dört yüz elli güne -altı yüz günden dört yüz elli güne- düşürülmesiyle yapılan bir iyileştirme var.

Kadın ve gençlerimize dönük önemli bir istihdam imkânı yine sağlanacak. Yapılan düzenlemelerle, daha önce yüzde 25'lerde olan kadın ve genç istihdamı son dönemde, 2023'te yüzde 36'lara kadar çıkmıştır, bunların daha da iyileştirilmesi adına çalışmalar devam edecek.

Peki, emeklilerle ilgili ne yapıldı, ne yapılacak? Kısaca bu konuyu da sizlere açmak, hatırlatmak istiyorum. AK PARTİ her zaman emeklilerin yanında olmuştur. Yaşanan sıkıntılardan belki bu gerilemeleri gidermek birkaç yılını alacaktır ama herkes biliyor ki geldiği günden beri... Öncelikle hatırlayalım, 75-100 TL seyyanen zamla başlayan, daha sonra fiş toplama işlerinden emeklilerimizi kurtarıp yüzde 4,5-5 ilave bir zam sağlayan, 2012 yılında intibak kanunuyla 1,8 milyon emeklimizin aylığında artışı sağlayan, yine emekli olduktan sonra aylıkları kesilen sosyal güvenlik destek prim uygulamasını önce yüzde 15'ten 10'a düşüren, sonra da tamamen kaldıran... Yine, bunların nasıl yansıdığını bize gösterecek oran gayrisafi millî hasıladaki paydır, 2002 yılında bu pay 4,61 iken bugün 6,42'lere kadar çıktığını görüyoruz.

Peki, alt sınır aylığı uygulamasıyla ne oldu? 2019 Ocak ayında bu düzenlemeyi getirdik. 2020 Nisan döneminde 1.500 TL'ye, 2022 Ocak döneminde 2.500 TL'ye, 2022 Temmuz döneminde 3.500 TL'ye 2023 Ocak döneminde 5.500 TL'ye, 2023 Nisan döneminde de 7.500 TL'ye çıkardık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Hesaplanan aylık tutarı 7.500 TL'nin altında olan emeklilerin refah seviyesini şimdi de 10 bin TL'ye çıkarıyoruz ve diğer düzenlemelerle SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin de enflasyonun altında olmaması adına bütçeden 90 milyar lira daha altı ay için para aktararak bu düzenlemeyi yapıyoruz.

Kısacası -hepimiz biliyoruz- emekliler gözümüzün nuru, büyüklerimiz; onlar için elimizden gelen bütün katkıyı Hükûmetimiz her zaman yaptı, yine yapacak. Yeter mi? Yetmez. İmkânlar oluşukça bu farkların başta emeklilere yansıtılacağına hepimiz, emeklilerimiz de biliyor. Sağlıkta yapılanlar, emeklilerimize verilen haklar yine çoğalacaktır.

Ben hepinizi saygıyla selamlıyor, kanunun hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Şahsi adına ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Gülcan Kış.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KİŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, tam bağımsız Türkiye'nin yılmaz savunucuları, demokrasi ve adalet yolunda yitirdiğimiz, suikast sonucu hayatını kaybeden Uğur Mumcu'yu ve Gaffar Okkan'ı saygıyla anıyorum.

Evet, milyonların gözü kulağı bugün burada görüştüğümüz torba kanunda. İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ilgili komisyonda dört saatlik bir çalışma sonucu apar topar kabul edilip Genel Kurula getirilmiştir. Kanun teklifinin gündemde olan en önemli maddesi de emeklileri ilgilendirmektedir. Maalesef, ülkemizde ekonomik kriz derinleşmiş, toplumun tüm kesimleri yoksullaştırılmıştır. Tam da bu noktada, geçen hafta 2024 yılı Emekliler Yılı olarak ilan edilmiştir. Kim tarafından? Günlük gideri 33,6 milyon lira olan sarayda emeklilerimize seslenen Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından. "İtibardan tasarruf olmaz." diyen Erdoğan, emeklilerimize de sağ olsun yüzde 5'lik artışı müjde olarak sunmuştur.

Değerli milletvekilleri, iktidar, sistemi tümünden düzeltmek yerine gününbirlik, pansuman niteliğinde çözümlere başvurmaktadır. Dün gece de kamuoyu ve muhalefetten gelen tepkiler üzerine göstermelik yeni bir zam oranı açıkladılar, tam da Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in grup toplantımızda emeklileri mücadeleye ve direnişe çağırdığı gündür. Genel Başkanımız "En düşük emekli maaşı asgari ücrete eşitlenene kadar emeklilerin sesini duyurmaya devam edeceğiz." dedi ve arkasından dün gece ek zam haberi geldi ancak bu bir zam değildir, yapılacak artış emeklilerimizin hiçbir sorununa da çare olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, emekli aylıklarının düşük olmasının en önemli sebebi AKP'nin 2008 yılında çıkardığı 5510 sayılı Kanun'dur; bu kanunla aylık bağlama oranları ve güncelleme katsayısı düşürüldüğü için emekli aylıkları da azalmıştır. Memur ve emekliler ENAG ve İTO'nun enflasyonunu yaşamaktadır ancak TÜİK enflasyonu ile zam almaya mecbur bırakılmaktadırlar.

Komisyonda teklifin görüşülmesi esnasında da Türkiye Emekliler Derneği temsilcisi söz konusu tutarın asgari ücrete endekslenmesini talep etmişti, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler de bunu önerdik ancak önergemiz AKP ve MHP oylarıyla reddedilmiştir. Herkes şunu çok iyi biliyor ki emeklilerimizi zor bir yıl bekliyor. Gerçeklerden uzak, sırça köşkerinde siyaset yapanlar, kiralarnı ödeyemediği için devletin huzurevlerine rekor başvuru yapan emeklilerimizden acaba haberdarlar mı? Emeklilerimiz bu ücretlerle kiralarnı ödeyemiyorlar, huzurevlerine geçmek için kendilerine başvuru sırasının gelmesini bekliyorlar.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimize hak ettikleri insanca yaşamı, vatandaşlık hakkını ve değeri verirsiniz gerçek müjdeyi de işte o zaman vermiş olursunuz. Müjdenin ne olduğuna dair sizlere Mersin'den bir örnek vermek istiyorum. Mersin Büyükşehir Belediyemiz sosyal ve ekonomik yönden desteklenmesi gereken emekliler başta olmak üzere dezavantajlı kesimlere her türlü imkânı ve hizmeti sunmaktadır, emekli vatandaşlarımızın yaşam kalitesini yükseltmek için birçok projelerle de hizmetlerine devam etmektedir. Yine, tüm Türkiye'de, Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimizin olduğu her kentte emeklilerimiz başta olmak üzere ihtiyaç sahibi olan herkese hiçbir ayırım yapılmaksızın maddi ve manevi hizmetler de sunulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, görünen o ki AKP iktidarı yarattığı ekonomik kriz karşısında çözümsüz ve çaresiz durumdadır. Bu durumu çözecek olan ekip ise -işler- karmakarışık durumdadır. Merkez Bankası hakkındaki iddialar ortada. Maalesef, Merkez Bankası enflasyonla mücadele etmiyor. Ülkenin ekonomik kalkınmasını desteklemekle görevli Merkez Bankasının itibarı yerle bir edilmiştir. Emeklilerle ilgili olarak getirilen kanun teklifinin Cumhurbaşkanı'nın ilan ettiği Emekliler Yılı'na uygun bir düzenleme olmadığını da görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLCAN KİŞ (Devamla) – Bu kürsüden 86 milyon vatandaşımıza sesleniyorum, özellikle de emeklilerimize: Herkesin huzurlu, eşit, ayrımsız ve refah içinde yaşayacağı bir toplum için, bu ülkeyi bir avuç zenginin menfaatlerine teslim edenlere gereken cevabı yerel seçimlerde gelin hep birlikte verelim. Millet yolundan değil, kendi çıkarları yolundan yürüyenlere "Artık yeter!" diyelim. Yasa teklifinde başta işsizlik ve enflasyon olmak üzere Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal sorunların temelden çözümüne yönelik herhangi bir öneri bulunmamaktadır.

Tüm bu nedenlerle, kanun teklifine bu hâliyle karşı olduğumuzu bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeler varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Madde 1- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun ek 2'nci maddesinin birinci fıkrasına "bölgesel kriz" ibaresinden sonra gelmek üzere ", genel salgın" ibaresi eklenmiş, üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, dördüncü fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Sigortalının kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olması ve son üç yılda en az 450 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olması gerekir."

"Kısa çalışma ödeneği her ayın beşinde aylık olarak sigortalının kendisine ödenir. Ödeme tarihini öne çekmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir. Kısa çalışma ödeneği, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz, nafaka borçları dışında onda birinden fazlası haczedilemez veya başkasına devir ve temlik edilemez."

Sigortalının kusurundan kaynaklanan fazla ödemeler ise yasal faizi ile birlikte sigortalıdan tahsil edilir, ölen sigortalılara ait fazla ödemeler geri tahsil edilmez."

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Burcu Köksal

İzmir

Karabük

Afyonkarahisar

Gülcan Kış

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Mersin

Manisa

Zonguldak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün yine bir torba yasa teklifini görüşüyoruz. Bu yasa teklifi genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde hazırlanmıştır. Birbiriyle ilgisiz 4 çerçeve kanunun birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan 12 maddeden oluşan bir torba kanun teklifi. Bu kanun teklifi tali komisyon sıfatıyla Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmeliydi. Neden görüşülmedi? Alışkanlık hâline getirdiğiniz bu torba yasa yapma tekniğiyle bizzat kendiniz yasama faaliyetlerini itibarsızlaştırıyorsunuz. Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesindeki düzenlemeler genel çerçevede rahatlatıcı olmakla beraber birtakım eksiklikleri ve çelişkileri de beraberinde getirmiştir. Düzenlemede asıl olarak işsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarını kolaylaştırma, ödeme süresini uzatma ve ödeme oranlarında iyileştirmeye dair bir ifade bulunmamaktadır. Asgari ücretin mevcut durumdaki yetersizliği dikkate alınarak bu konularda da bir iyileştirme yapılması zorunludur.

Kanun teklifi genel çaplı incelendiğinde, başta işsizlik ve enflasyon olmak üzere, Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunların temelden çözümüne yönelik herhangi bir öneri maalesef bulunmamaktadır. Bununla beraber, yine, ülkenin en temel sorunlarından biri hâline gelen emeklilerimizin bu kanun teklifine âdeta sıkıştırıldığını görüyoruz. En önemli meseleleri bir yerlere ekletirerek yani yama yaparak sorunlara çözüm bulma anlayışından vazgeçmelisiniz. Adına "Emekliler Yılı" dediğiniz, coşkuyla ilan ettiğiniz yeni yılda da emeklilerimiz, evlerine ucuz ekmek alabilmek için halk ekmek kuyruklarında saatlerce beklemekten, 1 kilo, hatta -çok oldu- 100 gram ucuz et için et kurumlarında sıra çilesi çekerken kalp krizi geçirmekten, torunlarına harçlık verememenin mahcubiyetinden, kamu hastanelerinden randevu alamamaktan, ilaç bulamamaktan, eşitsiz ücret artışlarından çıldırmak üzereler. "Kök maaş" adıyla bir sistem uydurdunuz, milyonlarca emekliyi açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ettiniz. İnsanca yaşamak isteyen milyonlarca emeklinin maalesef sahibi yok. İktidar işine geldiği zaman bir gecede yürürlüğe sokabildiği uygulamalara emekliye, işçiye gelince "Dur." diyor. Cemaatlere, vakıflara vergisiz kaynak aktarımına, kamudaki israfa, lüks araçlara, 3-5 yerden alınan huzur haklarına sıcak bakılırken emekli maalesef açlığa mahkûm ediliyor. Vatandaşımız sizden hakkı olanı isterken siz lütfeder gibi gönlünüzden koparıyor, Parlamento'yı da onay mekanizması olarak kullanıyorsunuz yani bir nevi kendiniz çalışıyorsunuz, kendiniz oynuyorsunuz. Biz diyoruz ki: Bir an önce en düşük emekli aylığı asgari ücret oranına çıkarılmalı, emeklilere seyyanen zam yapılmalı, enflasyon farkı ve refah payı verilmelidir. Bütün bunlar yapılabilir ama bunların yapılabilmesi için devletin, vatandaşına hakkı olanı lütfetmek anlayışından uzaklaşması lazım ve bunun sadece emekliler için değil, toplumdaki bütün kesimler için benimsenmesi şarttır.

Ülkenin çok sınırlı kaynakları, kur korumalı mevduat, dövizle endeksli kamu-özel iş birliği projeleri ve benzeri uygulamalarla bir avuç mutlu azınlığa aktarılmaktadır. Kendi yönettiğiniz TÜİK bile kurum içi sunumlarında, hissedilen enflasyonu yüzde 126,4 olarak kabul ediyor. Yani resmî enflasyonun neredeyse 2 katı. Bu gerçek ortadayken vatandaşın gelir seviyesi ile tüketim alışkanlıklarının farklı olmasından kaynaklı olarak algılanan enflasyonun farklı olduğunu iddia edemezsiniz. Hangi tüketim alışkanlığı? Temel yaşam giderleri artık lüks mü oldu? Yoksulluğu yoksullukta eşitlemekten başka yaptığınız hiçbir şey yok. Bunu bir örnek ile ifade edeyim: Benim kendi seçim bölgemde, Zonguldak'ta, geçtiğimiz kasım ayında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlara bu gördüğünüz çuvalarla ücretsiz kömür dağıtımı yapıldı. Vatandaşlarımızdan gelen şikâyetler üzerine biz gittik bu kömür torbalarını inceledik. Torbalarda taş, toprak, toz, ne ararsanız var ancak kömür yok. Biz bunu yaparken siz bir yerlerde, bir yandan "Şu kadar insana şu kadar yardım yaptık." diye sayılarla övünüyorsunuz. Vatandaş giderek yoksullaştırıp yardıma muhtaç hâle getiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) – "Kemerlerinizi biraz daha sıkın." diyerek yaptığınız bu tür yardımlarla resmen dalga geçiyorsunuz. Biz bunu gündeme getirdik; göreniniz oldu, görmeyeniniz oldu fakat maalesef hiçbir şey değişmedi. Sosyal medyayı inceleyin, seçim bölgelerinizde dolaşın. Bakın, bugün hâlâ vatandaşın kapısına "kömür" diye getirilen şeyler, işte şu elimde tuttuğum, bizzat benim çuvalardan çıkardığım taşlar maalesef, vatandaşlara bunları dağıtıyorsunuz. Vatandaş ekmek bulamasın taş yesin, çorba bulamasın taş kaynatsın, kömür olmayınca da taşla ısınsın. Milletimiz taşı sıkça suyunu çıkarır ama inanın, artık değil taşı, kemerini bile sıkacak gücü, hâli kalmadı. Mutlaka ve mutlaka bu tabloyu düzeltmelisiniz, sizin sorumluluğunuzda, bizler de bunu sürekli gündeme getirmeye devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul etmeyenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan	Adalet Kaya	Ömer Öcalan
Şırnak	Diyarbakır	Şanlıurfa
Çiçek Otlu	Kamuran Tanhan	Gülcan Kaçmaz Sayyigit
İstanbul	Mardin	Van
Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:		
Ersin Beyaz	Yasin Öztürk	Selcan Hamşioğlu
İstanbul	Denizli	Tekirdağ
Ayyüce Türkeş Taş	Hüsmen Kırkpınar	
Adana	İzmir	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'ya ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ekranı başında bizleri izleyen sayın seyircilerimize iyi akşamlar diliyorum. Hapishanelerde açlık grevinde bulunan ve şu anda direnişteki arkadaşlarımı da selamlıyorum.

Bir kez daha bu çatı altında bir kanun teklifi vesilesiyle emek ile sermaye, iktidar ile emekçiler karşı karşıya geliyor. Bu kez nedir bunun adı? İşsizlik Sigortası Kanunu hakkında değişiklik yani on yıllardır iktidarların fon adı altında sermayeye kaynak aktardığı ve bunu yalnızca yasa düzenlemeleriyle temellendirdiği yeni bir kanun teklifi. İktidar partisi ve ortağı bu düzenlemeyle de meselenin esasını yani milyonlarca işçinin çıkarını değil, bir avuç azınlığın, patronların çıkarlarını esas alıyor.

Kanun teklifi geçecek ve biz şu soruları sormak istiyoruz: İşsizlik Fonu nasıl ve kimin için kullanılıyor? İşsizlik Sigortası

Fonu sürekli büyürken yararlanan işsiz sayısı neden sınırlı kalıyor? İşçilerin temel geçim hakkını güvencelemek adını oluşturulan bu Fon'dan neden işçiler yerine daha çok patronlar yararlanıyor? Çünkü devlet sermaye devleti, siyasi iktidar da tekelci sermayenin, patronların hizmetkârıdır. Biliyoruz ki fonlar tekelci sermayenin hâkimiyetini daha da güçlendirmek için kaynak tahsisi yaratılması sürecidir, siyasi iktidarlar da bütçe içi ya da dışı bu fonların büyük oranda sermayeye aktarılmasının siyasi gücüdür. Kamu maliyesi alanında kullanılan "kamu-özel fonları" ya da "kamu-özel hesapları" deyince ne yazık ki akla ilk gelen kamu yararına bir hizmetin görülmesi için ayrılan mali kaynak değil, sermaye sınıfının yani patronların kullanımına açılan kaynaklar geliyor. Bu durum özellikle AKP iktidarları döneminde daha belirgindir.

Yasa teklifinin gerekçesinde işverenlerin iş gücü maliyetlerini düşürmek için bu yasa teklifine ihtiyaç duyulduğu ortada. Bunun için de asgari ücret desteğinin aylık 500 liradan 700 liraya çıkartıldığı belirtiliyor. Peki, patronun iş gücü maliyetini düşünüyorsunuz da işsiz yaşam maliyeti ne olacak? İş gücü maliyeti yükseliyor da bir işçinin kira, temel, konut giderleri, eğitim, sağlık masrafları, her şeyden öte yiyecek ekmeğinin maliyeti yükselmüyor mu? Artan enflasyon ve vergiler, günlük yapılan zamlar, işsiz yaşam maliyetini artırmıyor mu? Bu yaklaşım işsize "Canın cehennemel!" patrona ise "Korkma, arkanda devlet var!" demekten başka nedir? Fonun adı güya "İşsizlik Fonu"ymuş, kimi kandırıyorsunuz? Hiç değilse biraz dürüst olup kanun teklifiyle Fon'un adını değiştirip "işçiden alıp patrona verme fonu" yapın, böylece adına layık bir fon kurmuş olursunuz.

Bakınız, geçen yılın ilk on bir ayında işsizlik ödeneği için başvuran 1 milyon 483 bin kişiden yalnızca 673 bini maaşa bağlandı yani yalnızca yüzde 45'i yararlandı. Örneğin, kısa çalışma ödeneğinden üç ay boyunca faydalanan birisi, daha sonra işsiz kalıp işsizlik ödeneğine başvuruda bulunması hâlinde söz konusu üç ay mahsuplaşmaktadır. Buna neden gerek olduğu, neden böyle bir şeyi yapma ihtiyacı duyulduğu ise belirsizdir. Kısa çalışma ödeneği olarak ödenen sürelerin işsizlik ödeneği sürelerinden düşürülecek olması açık bir hak kaybıdır. Bu kanun teklifiyle, iktidar sözcülerinin söylediği gibi, kısa çalışma kolaylaştırılmıyor, aksine, milyonlar daha çok yarı zamanlı çalıştırılarak yoksulluğa mahkûm ediliyor, emek sömürsü artıyor.

Konuşmamı bitirmeden önce "mesleki eğitim" adı altında yapılan staj sömürsüne de değinmek istiyorum. Öncelikle, daha dün Kütahya'da staj gördüğü iş yerinde yaşanan iş cinayeti sonucu yaşamını yitiren Kütahya Mesleki Eğitim Merkezi iş mekân mobilya teknoloji dalı 9'uncu sınıf öğrencisi Erol Can Yavuz'u anarak başlamak istiyorum. Erol Can Yavuz, bu ülkede staj eğitiminin de sermaye sınıfı için bir sömürü alanı hâline getirildiği koşullar altında can verdi, "staj" adı altında ucuz iş gücü hâline getirilerek emeğin sömürüldüğü yetmiyormuş gibi, denetimsizlik, alınmayan iş güvenliği önlemleri altında canından oldu. Erol Can'ın ailesine DEM PARTİ adına başsağlığı diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz.

Staj sömürsüne kaynaklık eden Mesleki Eğitim Kanunu yeniden düzenlenmelidir. TÜİK verilerinde işçi gösterilen ancak herhangi bir özlük hakkı bulunmayan tüm stajyerlerin ve çıraklık eğitimi alanların talepleri kabul edilmelidir. Tüm stajyerlerin sigorta başlangıçları emeklilik için dikkate alınarak mağduriyetleri giderilmelidir. İşçilere ve emekçilere ekmek yoksa, iş yoksa patronlara da huzur olmadığını belirtmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - O nedenle de Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinin taleplerinin kabul edilmesini istiyoruz.

İyi akşamlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son söz Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na ait.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına teklifin 1'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Aslında bugün benim aklım Çorlu'da, tabii, Çorlu tren kazası davasının karar duruşmasında. Karardan önce olduğu gibi karardan sonra da söyleyecek çok sözümüz olacak tabii ama şu aşamada gerçek sorumlular yargı önüne çıkarılmadıkça, karar ne olursa olsun, en azından o ailelerin vicdanında adaletin tecelli etmiş sayılmayacağını ve bir kere daha o ailelerin acısını paylaştığımı bildirmek istiyorum.

Geçtiğimiz hafta Tekirdağ'da süt toplama merkezlerini ziyaret ettim, kooperatifleri, işletmeleri gezdim. Kar altında el arabasıyla taşıdığı birkaç bidon süttten kazandığıyla geçim derdine düşmüş köylülerimizi dinledim ve emin oldum ki Ulusal Süt Konseyi çiğ süt fiyatını belirlerken toplu alım yapan büyük firmalara, şirketlere kulak vermiş olabilir ama asla, hiçbir şekilde köye, köylüye kulak vermemiş, hâli nicedir dert etmemiş, nasıl iyileşir hesap etmemiştir. Enflasyon TÜİK'e göre bile son yirmi iki yılın en yüksek seviyesindeyken, ENAG'a göre yüzde 127 olarak gerçekleşmiş ve hâlâ da yükselmeye devam ederken, tarımda üretici enflasyonu yüzde 52,66 artmışken, süt yemine yapılan zam iki ayda yüzde 22'yi aşmışken, en önemlisi, asgari ücret ve emekli maaşlarına yapılan yüzde 49 zam oranı bile vatandaş alım gücüne kavuşturmaya yetmemiş, milletimiz yüzde 100 zamlarla dahi açlık sınırından yoksulluk sınırına çıkamayacağı bir sefalet içindeyken, yazı kışı, gecesı gündüzü olmayan, elleri ayakları tezekten çıkmayan, köylerde kalmaya direnerek ülkenin köysüzleşmesini sağlayarak aslında bir vatan görevi de yerine getiren hayvancılarımızın emeğine yüzde 17,4 zam hak mıdır, reva mıdır, müstahak mıdır? Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği aralık ayında 1 litre çiğ sütün üretim maliyetini 14 lira 80 kuruş olarak açıklamışken, bu maliyetle 1 litre çiğ sütün en az 17 lira 76 kuruşa satılması gerektiğini açıklamışken, market raflarında sütün litresi 40 TL'yi görmüşken çiğ süte 13,5 TL fiyat açıklamak hayvancılığı kökünden kazımaya kastetmek değilse nedir? Bunu afaki söylemiyorum; gidin, köyde hayvancılıkla uğraşan herhangi birine selam verin, "Artık yeter." diyor, "Çocuğumun bu işi yapmasını istemiyorum." diyor, "Ben bu işi yapan son kuşağım." diyor. Bu şartlar altında Ulusal Süt Konseyini aldığı bu akla ziyan kararı gözden geçirmeye ve sürdürülebilir üretim için çiğ sütün litresini en az 18 TL yapmaya çağırıyoruz, güncel üretim maliyetlerini hesaplayarak çiğ süt fiyatını periyodik olarak revize etmeye çağırıyoruz; bunları yapamıyorsa da kendini feshetmeye çağırıyoruz. Bakanlığı da Türkiye'yi dünyanın ithalat pazarına dönüştüren politikalarından vazgeçip üretimi esas almaya davet ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, ana olmadan dana olmaz, süt üretimi düşerse et üretimi de düşer; keza süttten kâr edemeyen üretici ilk iş damızlık hayvanını kesiyor. Gitsin yerli damızlıklar, gelsin Uruguay'dan anguslar. Bir de biliyorsunuz, bu da ele yüze bulaştırdığı için İran'da, Irak'ta, Katar'da depolarda biriken ithal ete pazar aranıyor. Pusulaları ihtiyaç mevhumu olmadığından ithal hayvanlar da elde kalıyor, milyonlarca dolar zarar ediliyor, milletin rızıkına yazık oluyor. Sonuç, Tekirdağlı Hasan kazanacağına Uruguaylı Marcel kazanıyor, Karslı Yusuf kazanacağına hayvanını Ermenistan'dan Türkiye'ye kaçak sokan, usulsüz küpeyle ülkenin her yerine yollayan Agos kazanıyor.

Bakın, şaka değil; bu kafayla gidersek eğer -kulakları cınlasın, bizim bir Malkara İlçe Başkanımız var, Nevzat Ulu, onun dediği gibi- eti eczaneden ilaç niyetine alır hâle geleceğiz. Ulusal Süt Konseyi ulusal tarım politikaları çerçevesinde çalışmalar yapmak üzere kurulmuştu. Türkiye'nin ulusal tarım politikası ülkeyi ithal et pazarına dönüştürmek midir? Hayvancılığı tasfiye etmek midir? Köyleri önce okulsuzlaştırmak, sonra insansızlaştırmak, boşaltmak, büyükşehir yasasıyla köy arazilerinin büyük şirketlere satışının önünü açmak, tarım ve hayvancılığı yapılamaz hâle getirmek ve bizi boğazımızdan dışa bağımlı kılmak mıdır bizim ulusal tarım politikamız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Toparlıyorum.

Ne diyordu Atatürk? "Eğer milletimizin büyük çoğunluğu çiftçi olmasaydı, biz, bugün dünya üzerinde olmayacaktık." Eğer milletimiz çiftçi kimliğini yitirirse emin olun, biz, yarın dünya üzerinde olamayız. Dolayısıyla, vatanını seven, tarıma, hayvancılığa, köye ve köylüye sahip çıksın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Mardin

Van

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin

Serap Yazıcı Özbudun

Sema Silkin Ün

İstanbul

Antalya

Denizli

Hasan Ekici

Selim Temurci

Konya

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Bir hak gasbı yasasının daha üzerinde konuşma hakkı elde ettik. Aslında, İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 10'uncu maddesi gereği, özel sektör işverenlerinin teşvik kapsamında istihdam ettiği gençlere ve kadınlara yönelik ödemesi gereken sosyal güvenlik priminin işveren hissesinin tamamı İşsizlik Fonu'ndan karşılanmaktadır. Bu maddenin uygulanma süresi bu düzenlemeyle iki yıl süreyle uzatılmaktadır. 1999 yılında kurulan İşsizlik Sigortası Fonu işverene destek sağlayan bir yapıya yani işçiden alıp patrona verme fonuna dönüşmüştür. 2016 yılında yapılan değişikliklerle bir önceki prim gelirlerinin yüzde 30'unun destek, teşvik, aktif iş gücü programı, işbaşı eğitimi gibi gerekçelerle kullanılmasına ve 2020 yılında da yapılan değişikliklerle de işverene destek imkânı sağlanmasına devam edilmiştir. Bu durum, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kuruluş amacına aykırıdır, sosyal devlet ilkesiyle de ayrıca çelişmektedir; halbuki, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynakları öncelikle işsizlere ayrılmalıdır ama iktidarın patron sevici politikalarının kurbanı oluyor ne yazık ki.

TÜİK 2023 Kasım Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde dar tanımlı işsiz sayısı yüzde 9'la 3 milyon 116 bin kişidir ancak DİSK-AR'ın İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Ocak 2024 Raporu'na göre ise gerçek işsiz sayısı 8,7 milyon, gerçek işsizlik oranı ise yüzde 22,7'dir; geniş tanımlı kadın işsizliği ise yüzde 30'un üzerindedir.

Bundan on bir yıl önce hazırlanan Onuncu Kalkınma Planı'nın temel amaç ve ilkelerini açıklayan ikinci bölümünde şu ifadelerle yer verilmişti: "2023 yılı gayrisafi yurt içi hasılanın 2 milyon dolara, kişi başı gelirin de 25 bin dolara yükseltilmesi; ihracatın da 500 milyar dolara çıkarılması, işsizlik oranının da yüzde 5'e düşürülmesi; enflasyon oranının kalıcı bir biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirilmesi hedeflenmektedir." Ama sonuç ne oldu? Tabii ki gerçekleşmedi ve bunun yarısı oranında bir gerçekleşme meydana gelmiştir.

Artan gelir ve servet dağılımı adaletsizliği, derinleşen yoksulluk, patlayan yolsuzluk, hukuksuzluk, Anayasa tanımazlık, demokratik hak ve özgürlükler ile insan haklarına ilişkin yaygın ihlaller, haksız soruşturmalar, tutuklamalar bu süreçte siyasal ve sosyal alanda yaşanan kötüleşmeden sadece birkaçını oluşturmaktadır.

Giderek daha da derinleşen yoksulluk meselesinin bir diğer boyutu ise bölgesel gelişkinlik farklarıyla ilgilidir. Türkiye'de yoksulluk bölgelere ve etnik kimliklere göre önemli farklılıklar gösteriyor. Öyle ki Kürtlerin ağırlıklı yaşadığı bölgede hane başına ortalama gelir Türkiye ortalamasının yarısı kadardır yani yüzde 49'u. Kuşkusuz bunun ekonomik olduğu kadar tarihsel, siyasal nedenleri de bulunmaktadır. Yine, TÜRK-İŞ'in araştırmasına göre 2023 yılında Türkiye'deki yoksulluk oranının en yüksek olduğu ilk 5 ilde; Mardin yüzde 70, Şanlıurfa yüzde 68, Siirt yüzde 68, Batman yüzde 67, Diyarbakır yüzde 67 olarak hesaplanmıştır. Bu da göstermektedir ki Kürt illerinde, Kürt bölgelerinde yoksulluk katmerli bir şekilde hissedilmektedir. TÜİK'in 2021 Yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın sonuçlarına göre ise Kürtlerin ağırlıklı olarak yaşadığı bölgelerde elde edilen ortalama kişi başı gelir İstanbul'un yüzde 35'i, İzmir'in yüzde 38'i, Ankara'nın ise yüzde 39'u kadar yer almaktadır, üstelik bu gelir eşit bir biçimde dağılmamaktadır.

Özetle, bu derin yoksulluk durumu sadece kapitalist sistemden kaynaklı bölüşüm ilişkisinden değil, aynı zamanda kendini bölgeler arası kalkınma farklılıkları biçiminde de gösteren ama aralarında demokrasi sorununun bulunduğu ciddi sorunlardan kaynaklanmaktadır. Artık mevcut yüksek enflasyon altında bir hafta, hatta bir gün öncesine göre daha yoksul olduğumuz bir dönemden geçiyoruz. Oysa yoksulluklar kader değil, kaçınılmaz değil, sıradan insanların kişisel başarısızlığı hiç değildir. Bilakis, bu devleti yönetenlerin emek karşıtı politikaları tercih sorunudur. Getirilen bu düzenlemeyle bir kez daha görüyoruz ki bu iktidarın yoksulluğu ortadan kaldırmak gibi bir gayesi yok; aksine, bu yoksulluğu yönetmek ve iktidarını sürdürebilmek için onu bir araç olarak kullanmaya devam ediyor ve devam edecektir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a ait.

Buyurun Sayın Özbudun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve sevgili vatandaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben, Saadet-Gelecek Grubu adına 2'nci madde üzerinde söz almış bulunuyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 2'nci maddesi yürürlükte bulunan bir kanunda önemli bir değişiklik yapıyor. Ancak bunun ne olduğunu anlamamız için önce bu maddeyle atıfta bulunulan kanunu incelememiz gerekiyor ki 2'nci maddeye göre 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinin on ikinci fıkrası değiştirilmiştir. Hâliyle, bu ifadeyi anlamamız için önce 4447

sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinin ne getirdiğini görmemiz gerekir. Bu maddeye göre, İşsizlik Fonu'ndan işverenlerin sigorta primi ödeme yükümlülüğüne bir teşvik aktarılmaktadır ve bu norm 2011 yılında yürürlüğe girmiştir ve yine, metne göre, beş yıl süreyle uygulama bulacaktır yani 2015 yılının Aralık ayı sonuna kadar uygulama bulacaktır. Peki, değiştirilmesi beklenen o geçici 10'uncu maddenin on ikinci fıkrası bize ne söylüyor? O da şunu söylüyor orijinal metninde: "2015 yılının Aralık ayı geldikten sonra, beş yıl süreyle bunun uygulaması uzatılabilecektir ve bu uygulamayı uzatma yetkisi ise -o tarihte varlığını koruyan- Bakanlar Kuruluna verilmiştir." Bu on ikinci fıkra üzerinde biri 2018'de, diğeri 2020'de olmak üzere iki değişiklik yapılmıştır. 2018 değişikliğiyle "Bakanlar Kurulu" ifadesi "Cumhurbaşkanı" olarak değiştirilmiştir. Böylece, uzatma yetkisi Cumhurbaşkanına tanınmıştır ve Cumhurbaşkanına tanınan bu yetkinin de süresi 2020 değişikliğiyle "31 Aralık 2023" olarak düzenlenmiştir. Peki, biz şu an neyi görüşüyoruz? Şu an görüştüğümüz ise şu: Elimizdeki 2'nci madde bu teşvikin 2025 yılı 31 Aralık'ına kadar uzatılacağını söylüyor ama aynı madde, aynı zamanda "Cumhurbaşkanı eğer isterse bu süreyi 31 Aralık 2026'ya kadar uzatır." şeklinde bir ifadeye yer veriyor. Gördüğünüz gibi fevkalade karmaşık bir yazım tekniği var.

Şimdi, bu madde bakımından birtakım Anayasa'ya aykırılık sorunları var. Bunlardan ilki maddenin yazımıyla ilgili. Son derece karmaşık bir yazım tekniği, bu yazım tekniğiyle madde metninin ortalama bir yurttaş tarafından anlaşılması mümkün değil. Bırakın, ortalama bir yurttaşın anlamasını, kanunu uygulamakla yükümlü olan, özellikle yargı kuruluşlarının bir uyuşmazlığı çözerken yürürlükte olan normun ne olduğunu tespit etmeleri dahi imkânsız görünüyor. Şimdi, bu yönüyle, kanun, aslında hukuk devleti ilkesinin hukuk kurallarının belirliliği şeklindeki temel unsurunu ihlal etmekte yani bizim Anayasa'mızın 2'nci maddesini ihlal etmekte. Ben Parlamento çoğunluğuna sormak istiyorum, böyle karmaşık yazım tekniklerini tercih etmenizin özel bir sebebi olmalı, bu sebep nedir? Eğer özel bir sebebiniz yoksa acaba aranızda bunu düzgün yazacak kişiler yok mu? Ama ben çok iyi biliyorum, Parlamento çoğunluğu içinde çok değerli hukukçu meslektaşlarım var. Kim yazıyor bu kanunları ve böyle anlaşılabilir şekilde yazmaktaki amaç nedir?

Şimdi, gelelim diğer hukuka aykırılık sorunlarına. Bakınız, buradaki teşvik yetkisi süre bakımından uzatıldığı zaman bu yetki Sayın Cumhurbaşkanına tanınmış. Peki, şu soruyu soruyorum: Bir kanunla getirilen bir teşvikin nasıl değiştirilmesi gerekir? Hukuk fakültesi 1'inci sınıf öğrencisi bilir ki bir kanunla yapılan düzenleme en az kendisine eş değer bir düzenlemeyle yani ancak kanunla değiştirilebilir. Dolayısıyla eğer böyle bir uzatma istiyorsanız yine bunu kanunla yapacaksınız, yetkiyi kanun koyucuya vereceksiniz. Aksi hâlde, Anayasa'mızın 7'nci maddesindeki "Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." hükmü ihlal edilmektedir. "Yasama yetkisi" dediğimiz zaman neyi anlıyoruz? Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Peki, Anayasa'mızın 87'nci maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini düzenlerken nasıl bir ifadeye yer vermiş, demiş ki: "Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak." Yani, bu bizim görevimiz, Sayın Cumhurbaşkanının görevi değil. Hâliyle bu yönüyle hüküm, Anayasa'nın 7 ve 87'nci maddelerini ihlal etmektedir. Dahası, Anayasa'nın 11'inci maddesi "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallardır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz." demektedir. Bu yönüyle de Anayasa ihlal edilmektedir ve nihayet, Cumhurbaşkanına verilen yetki Anayasa'mızın 8'inci maddesi gereğince sadece yürütme yetkisidir. Keza, Anayasa'nın 6'ncı maddesi de "Hiç bir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." diyor. Gene, ben Parlamento çoğunluğuna sormak istiyorum: Böyle Anayasa'ya aykırı hükümleri kanunlara doldurmaktaki maksadınız nedir? Bilmediğimiz bir maksat varsa bunu burada açıklayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Bitirmek üzereyim Sayın Başkan, bir iki cümle için izin verir misiniz?

BAŞKAN - Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Dolayısıyla benim burada gözlemlediğim husus şu: Mütemediyen önümüze gelen kanun tekliflerinde, çok sayıda Anayasa'ya aykırı hükümler var. Bununla aslında Parlamento çoğunluğu bir anayasasızlaştırma sürecine fiilen iştirak etmektedir. Bu ise kabul edilebilir bir durum değildir. Umarım, bu hüküm metinden çıkarılır ve Anayasa'nın üstünlüğü ilkesine uygun bir tutum izlenir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 2- 4447 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin onikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu madde hükümleri 31/12/2025 tarihine kadar uygulanmaya devam edilir."

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

Burcu Köksal
Afyonkarahisar

Gülcan Kış
Mersin

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Manisa

Cumhur Uzun
Muğla

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Uzun.

Buyurun Sayın Uzun. (CHP sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce karanlık ellerin düzenlediği bombalı bir saldırı sonucu katledilen korkusuz gazeteci Uğur Mumcu'yu, hain bir pusuyla katledilen Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan'ı ve değerli siyasetçi gazeteci İsmail Cem'i aramızdan ayrılışlarının yıl dönümünde saygı, özlem ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz teklifin 2'nci maddesinde madde hükmünün 31/12/2025 tarihine kadar uygulanmasına devam edileceği ve Cumhurbaşkanının bu maddenin uygulanmasını 2026 yılı sonuna kadar uzatmaya yetkili kılınacağı düzenlemesi mevcuttur. Bu düzenleme biçimi açıkça içerdiği yetki devri nedeniyle Anayasa'mıza aykırılık

oluşturmaktadır. Anayasa'mızın 7'nci maddesinde "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." hükmü bulunmaktadır. Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletin olduğuna göre milletin hâkimiyeti, milletin vekillerince ve Millet Meclisince kullanılmalı, günü geldiğinde her düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılıp yasalaştırılmalıdır. Eğer Anayasa'da bir yetki devredilemez şeklinde düzenlenmişse milletin bu görevlendirmesine milletin vekilleri sadık kalmak zorundadır.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 2'nci maddesiyle düzenlenen süre uzatımının dayandırıldığı esas metin bazı çalışanların sigorta priminin işveren hissesine ait tutarlarının İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı yönündedir ve bu düzenlemeyle de 2026 yılı sonuna kadar uzatılabilecektir. Milyarlarca lira kaynak aktarılmasını gerektiren bu teşvikin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması ne akla ne de vicdana sığmaktadır. Amacı, isteği dışında işsiz kalan sigortalıların uğradıkları gelir kaybını telafi etmek olan bu Fon, sizin kafanızın estiği başkaca işleri yapmak adına kullanılabileceğiniz bir Fon değildir. Her yıl işini kaybeden yüz binlerce emekçiye en azından yeni bir iş bulana kadar âdeta oksijen desteği olan bu Fon'u yerinde kullanarak başvuru şartlarını kolaylaştırıp işsiz kalan emekçilere dağıtmalısınız ama siz her zamanki gibi bu Fon'u da amacı dışında kullanmak istiyorsunuz tıpkı deprem için toplanan paralara yaptığınız gibi.

Değerli arkadaşlar, yeni istihdam sağlanmasına yönelik bir teşvikin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması yerine Çalışma Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten yani merkezî bütçeden karşılanması gereklidir. Kaldı ki yapılan türden teşviklerin istihdam artışı sağlamadığı ve sistemin yeniden ele alınmasının gerektiğini önceki Çalışma Bakanı da açıkça ifade ve ikrar etmek zorunda kalmıştır. Hâl böyleyken sistemi değiştirmek yerine aynı uygulamada ısrar etmek sorunlara yine çare olmayacaktır. Neredeyse karşılaştığınız tüm sorunlara dair çözümlerinizi günü kurtarmaktan öteye geçmemektedir. Politikalarınız güncelliğini kaybetmiş, çözümden uzak ve yeni sorunlar yaratan politikalar hâlini almıştır. Günün sonunda bu iş bilmezlik ülkemizi vahim bir tabloyla karşı karşıya bırakmıştır. İşte bu vahim tabloda emekçilerin hakkı gasbedilmekte, emekli açlığa, memur sefalete, esnaf yokluğa mahkûm edilmektedir. Sayılan tabloda saray saatte 140 emekli maaşı harcamakta, gençler ülkeyi terk etmekte, kadınlar katledilmekte, çiftçiler kendi toprağında açlığa mahkûm edilmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) – Rahmetli Uğur Mumcu'nun deyimiyle "Gelecek nesilleri değil, gelecek seçimleri düşünen politikacılarınız bu kötü tablonun ressamlarıdır."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz

İstanbul

Yasin Öztürk

Denizli

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

Şenol Sunat

Manisa

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Ünal Karaman

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Ünal Karaman.

Buyurun Sayın Karaman. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde belirli odaklar tarafından sistemli bir şekilde hedefe koyulan milliyetçilik, aslında her millet için geçerli bir olgudur. Türk insanının milletine aidiyet duyması ve onu yüceltecek işlerde bulunması, dünyanın en doğal eylemidir. Bu sebeplerdir ki Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed "Kişi kavmini sevmekle suçlanamaz." buyurmuşlardır. Kutlu hadisin emrettiği gerçekliğe rağmen, özellikle son yıllarda bu hadisin aksine hareketlerde bulunmaktan çekinmeyen sözde kanaat önderleri türemiştir. Algılama kodlarındaki gayrimillî damar sebebiyle Türk milletinin değerlerine saygı duymayan, kendilerini Türk toplumuna ait hissetmeyen bu şahıslar, mukaddesatımızla milliyetçiliğimiz arasına nifak sokmakta, Müslümanlığımızla Türklüğümüze sınır çizmeye çalışmaktadır. Bu şahısların sözlüğünde "millet", "milliyet", "Türk" ve "Türklük" kelimelerinin hiçbir karşılığı yoktur ancak Türk milliyetçileri olarak bizler, İslamiyet'i Türk'ten, milliyetçilikten asla ayrı düşünemeyiz. Bu anlayış, yüce dinimiz İslam'ın değerlerini Türk kültürüyle kaynaştıran Hoca Ahmet Yesevi'den beri böyledir. Türk, asırlardır İslam'ın muzafer bayraktarıdır ve en önemlisi, bunu, millî karakterinden ve Türk kimliğinden ödün vermeden büyük bir şerefle yerine getirmektedir. Malazgirt'te beyaz kefeniyle er meydanına çıkan Sultan Alparslan da Haçlı Seferlerinin karşısında dimdik duran Kılıç Arslan da İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet Han da Türk'tür. Kurtuluş mücadelesiyle Anadolu'yu yeniden yurt kılan Atatürk'ümüz de özbeöz Türk'tür. Bir insan milliyetçiliği dünya görüşü olarak benimsemişse dine layık olduğu değeri zaten vermiş demektir. Başbuğumuz Alparslan Türkeş'in de söylediği gibi Türk milletinin kutlu güç kaynaklarının başında İslamiyet, milliyetçilik ve Türkcülük gelmektedir. Biz böyle düşünüp, böyle yaşarken ülkemizdeki belirli odaklar suni kutuplaşmalar yaratarak Türk'ü İslam'dan İslam'ı Türk'ten ayırma yarışına girmişlerdir. Kendileri gibi düşünmeyenleri kâfir ilan eden anlayışın ülkemizdeki etki ajanlığını üstlenenler, Türk milletinin ülküsünden farklı emelleri olanlar, birliğin ve dirliğin yurdu Anadolu'ya nifak tohumları ekmeye çalışıp Türk varlığı üzerindeki hain planların taşeronu olanlar unutmasınlar ki bu vatan Türk'ündür.

Türkler millet olma şuuruna Fransız İhtilali'nin getirdiği tartışmalarla değil, bozkırın ortasında kurdukları imparatorluklarla erişmiş, adını 13 asır önce bengi taşlara kazımış, mührünü tarih sahnesine vurmuştur. Bu sebeple bizim milliyetçilik anlayışımız ırkçılık etrafında şekillenmez, yabancı düşmanlığı üzerinden ilerlemez, kin, öfke ve nefretten beslenmez. Bizim milliyetçilik anlayışımız Türk milletine duyduğumuz derin sevgiden gelir, Türk vatanına koşulsuz bağlılıktan güç bulur, Türk devletine sadakatle hizmet aşkıyla büyür ve "Vatan sevgisi imandandır." hadisiyle derinleşir. Bizim için "Ne mutlu Türküm diyene!" sözü paroladır. Türk Milletinin yükselmesi için sorumluluk alan, fedakârlık yapan, kendisini Türk hissedenden herkes Türk'tür.

Kıymetli milletvekilleri, Türk milliyetçileri olarak biz konuya bu düşüncelerle yaklaşırken özellikle son yirmi yılda Türk'e dair her değere örtülü bir savaş açılmış, devletimiz ve milletimiz üzerinde gizli emeller besleyenler, bölücüler, talimatı farklı başkentlerden alanlar; kalbi, beyni ve ruhu bu topraklara ait olmayanlar bölmek ve parçalamak için her türlü ihanete girişmişlerdir. İşgal ordularını bayram coşkusuyla karşılayan zihniyetin, "Türkler pis kokuyordu." deme gaffetine düşen çapsızların, "Keşke Yunan galip gelseydi." hayalinde olanların, "Kimse Türklükle karşıma çıkmasın." diyenlerin, Türksüz bir anayasa Türksüz bir Anadolu

hayali kuranların hevesleri kursaklarında kalacak, dünya var olduğu müddetçe Anadolu Türk'ün kadim yurdu olarak kalacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Türk milliyetçiliğinin bu zatlardan uykusunu kaçırdığının farkındayız çünkü Türk milliyetçiliği birleştirici, toplayıcı ve yüceltici bir bayraktır. Milletin bu kutlu bayrak altında toplanması, ilke ve ülkelerimizin gerçekleşeceği güçlü, zengin ve büyük bir Türkiye'nin anahtarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÜNAL KARAMAN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Aziz milletimiz hiç merak etmesin, hiçbir kuvvetin bu anahtarı kör kuyulara atmasına izin vermeyeceğiz. Tarih göstermiştir ki Türklerde en asil ve köklü duygu milliyet şuurudur. Millî ruh, milletimizin var olma iradesi, birliğinden güç aldığı en güçlü silahıdır. Türk devleti ve milleti üzerinde hain planlar kuranların karanlık odalarda diktikleri fistanı Türk'ün borklu başından geçirmeye çalışanların hesapları tarihte olduğu gibi bugün de şaşacak, Türk milletinin çelikleşmiş iradesi millî ruhu, millî kültürü ve millî şuurunu hâkim kılacaktır. Türk devleti eğilmez başların, bükülmez bileklerin, yenilmez Türk evlatlarının elinde sonsuza dek yaşayacaktır.

Saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olasin.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Sema Silkin Ün

Hasan Ekici

İstanbul

Denizli

Konya

Selim Temurci

Mustafa Kaya

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sadece bir fikri takip olsun düşüncesiyle kayıtlara girmesi için bir konudan bahsedeceğim. Dün, burada, İsveç NATO oylamasını gerçekleştirdik. Biraz önce, Amerika Dışişleri Bakanlığının yaptığı açıklamada "Türkiye'nin F-16 filosunun modernleştirilmesini destekliyoruz. Ancak kongrenin, oynayacağı, kilit rolü olduğunu da kabul ediyoruz." şeklinde bir açıklama yaptı. Dolayısıyla, bizim burada attığımız adımın dün F-16'ları almamızın garantisi olmayacağını ifade etmiştik; bunu buradan bir kere daha kayıtlara geçirmek istedim.

Saygıdeğer milletvekilleri; bir devletin en önemli gücü sistemidir. Sistemin olmadığı yerde, kurumsal aklın olmadığı yerde hiçbir soruna çözüm bulamazsınız. Biz, bugün, emekli aylıklarını konuşuyoruz. Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı, BAĞKUR'a bağlı emeklilerin aylıklarının memur emeklileriyle denk hâle getirilmesi noktasındaki tartışmaları yapıyoruz ama bu sürece gelene kadar yaşadığımız bunca krizin aslında ne tür bir kurumsal akıl yoksunluğu olduğunu bizlere gösterdiğini de üzülerek görüyoruz. Önce yüzde 37,5; sonra yüzde 42,5; şimdi yüzde 49,25; bunların tamamının yaşandığı süreç hep on beş yirmi günlük süreç. Niye yüzde 37 açıkladık, niye yüzde 49'a geldik? Böyle bir plansızlığın, böylesine açıklamaların içindeki tutarsızlığın topluma yaşattığı acıyı, topluma yaşattığı olumsuzlukları görmekten uzak bir şekilde sonuç almaya çalışıyoruz ve maalesef her bir attığımız adımın da toplumda ne tür yaralar açtığını görmekten uzak bir şekilde yol almaya gayret ediyoruz.

Şimdi, bu yılın emeklilere ait bir yıl olacağına dair açıklamalar oldu, emekliler yılı ilan edildi 2024 yılı. Ben şimdi bazı istatistikleri sizlerle paylaşmak istiyorum: 2003'te en düşük işçi emekli maaşının asgari ücrete oranı yüzde 1,47 iken 2024 yılında bu yüzde 0,61'e düşmüş. 2003 yılında en düşük işçi emekli maaşının asgari ücrete oranı 1,47 iken yani işçi emeklisi asgari ücretten yüzde 47 daha fazla maaş alıyorken bugün maalesef onun yüzde 40 altında maaş almaktadır ve en düşük memur emeklisi maaşı asgari ücretin altında yani 2024 yılında bu oran yüzde 0,80'e düşmüştür. En düşük memur emeklisi maaşı asgari ücretten yüzde 20 daha düşük hâle gelmiştir. Şimdi, Türkiye'de 15 milyon emekli var. Ekim 2023 itibarıyla Türkiye'de bu emeklilerin yüzde 66,9'u işçi emeklisi, yüzde 12,8'i BAĞ-KUR tarım hariç emekliler var, sonra BAĞ-KUR tarım emeklileri. 15 milyon insandan bahsediyoruz, 15 milyon insanın beklentisine cevap veremiyoruz. Aynı zamanda, TÜİK'ten bir taraftan trajikomik bir açıklama duyuyoruz, bu açıklamada TÜİK diyor ki: "Enflasyon yüzde 64,7 ama hissedilen yüzde 129,4."

Değerli arkadaşlar, Allah aşkına, böyle bir anlayışla, böyle bir çıkışla nasıl biz yol bulabileceğiz, nasıl insanlarımızın dertlerine çare olabileceğiz? Kırk yıl çalışıp 2018'de emekli olan bir genel müdür 200 bin lira emekli ikramiyesiyle ev alabiliyordu - yani beş yıl öncesinden bahsediyorum- şimdi, yaklaşık 800 bin lira emekli ikramiyesi alabilmesine rağmen bir sıfır araba alamıyor. Biz işçi, işveren arasında, uyguladığımız kimi kanunlarla, ne bileyim işte, işsizlik sigortası vesair gibi yapmaya çalıştığımız adımlarla insanların sorunlarını çözmekten ziyade işçi ile işvereni karşı karşıya getiren, onları birbiriyle mücadeleye dönüştüren, onlar arasındaki problemde doğru hakemlik yapamayan, birbirleriyle çatıştıran bir anlayışı, maalesef, onlara reva görüyoruz. Değerli arkadaşlar, bu anlayışla, kurumsal aklın olmadığı bir mantıkla bizim sorunlarımızı çözme olasılığımız yok. Bugün, birbirinden bağımsız dört tane konuyu getirip mini bir torba yasa yaptık. Yarın bu torba yasalar artar, her bir torba yasa da insanımıza acı olarak geri döner diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "Kanuna" ibaresinin "Yasaya" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Semra Çağlar Gökalep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) – Genel Kurulun sayın üyeleri, torba kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerinde partim adına söz aldım.

Maalesef bir süredir üst üste Mesleki Eğitim Merkezi yani MESEM öğrencisi çocukların ölüm haberlerini alıyoruz. En son, dün Kütahya'da 15 yaşındaki Erol Can Yavuz'u yitirdik. Yaşamını yitiren çocuklara Allah'tan rahmet, ailelerine sabırlar diliyorum. Çok çok büyük bir acı; bu acı, aynı zamanda bu ülke için de büyük bir utançtır. Bakın, daha bir ay önce Millî Eğitim Bakanlığının bütçe görüşmelerinde mesleki eğitim merkezlerinde işçileştirilen çocuklar gerçeğine değindik. Ne yazık ki iktidar kulaklarını önerilere ve eleştirilere çocuklarımızın canını hiçe sayarcasına tıkadı. O gün bunları konuşup çözüm üretemediğimiz için bugün maalesef çocuk ölümlerini konuşuyoruz.

Peki, nedir bu MESEM? 9 Aralık 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan 6764 sayılı Kanun'la Millî Eğitim Temel Kanunu ve Mesleki Eğitim Kanunu'nda değişiklik yapılarak çıraklık eğitimi, örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alındı. Kanunla, ayrıca mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında staja tabi tutulan öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler iş kazası ve meslek hastalığı yönünden sigortalı sayılmaya başlandı. Ayrıca, 2021 yılında çıkan kanunla, MESEM kapsamında staj yapacak 9, 10, 11'inci sınıf öğrencilerine asgari ücretin en az yüzde 30'u, 12'nci sınıftaki kalfalara asgari ücretin en az yüzde 50'si kadar ödeme yapılması kararlaştırıldı. Bu iki kanunla öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primleri ve ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödenmesi kararlaştırıldı yani daha açık bir ifadeyle, işverenler tarafından değil kamu kaynaklarından ödenmesi kararlaştırılmış oldu. Bu kanunla iktidar tarafından işverene çocuk emeği üzerinde bedava iş gücü sağlanmış oldu ancak bunun faturası ise işçiler için kurulan İşsizlik Fonu'ndan karşılandı. Ayrıca, staj başlangıçları emeklilik için dikkate alınmamakta, bu yüzden de mağdur edilmektedirler.

Sosyal Güvenlik Kurumunun 4/A kapsamında saydığı stajyer, kursiyer ve bursiyerler iş hukuku açısından işçi olarak sayılmazken "iş öğrenmek için işverenin yanında çalıştırılan kimse" olarak tanımlanmaktadır. İşçi sayılmayarak ve işe girişleri sigorta başlangıcı sayılmayarak ucuz iş gücü olarak görülen çırak, stajyer, kursiyer ve bursiyerlerin sayısındaki artış ise istihdam artışı sayılmaktadır. Geçtiğimiz pazar, farklı illerden Ankara'ya gelen Staj ve Çıraklık Sigortası Mağdurları Federasyonu üyesi, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda yasal düzenleme yapılarak sigorta başlangıçlarının emeklilik için dikkate alınması ve işçilikten kaynaklanan özlük haklarının verilmesi talebiyle alandaydı ancak bu sesleri duymayan iktidar kimin temsilcisi olduğunu açıkça göstermektedir. Çocuğa, yoksula ucuz işçilik, işverene ise teşvik. Verilere göre MESEM'lerde kayıtlı yaklaşık 1,5 milyon çocuk iktidar eliyle sermayenin insafına terk edilmiş durumdadır. Sermayenin sömürü çarkında bu çocuklar "ucuz iş gücü" olarak kullanılmaktadır. Üstelik bu çocukların tamamı yoksul ailelerin çocuklarıdır.

SGK verilerine göre 2009'da toplam 380 bin kayıtlı çırak, stajyer ve kursiyer varken bu sayı 2023 yılında 1 milyon 925 bine yükselmiştir. Çırak, stajyer ve kursiyerlerin toplam işçi sigortalarına oranı aynı dönemde yüzde 4'ten yüzde 10,2'ye yükselmiştir. Geçmişte, dönemin Millî Eğitim Bakanı utanıp sıkılmadan mesleki eğitim merkezlerine talepteki yüksek artışla övünmüştü. Oysa bu bir övünç değil, utanç tablosudur; bu bir başarı öyküsü değil, aksine yoksulluk ve çaresizlik öyküsüdür.

İktidar 2016 yılında çıkardığı yasayla çocukların işçileştirilmesine yasal kılıf hazırlamıştır. Bakın, ne kadar acıdır, geçen hafta İstanbul'da "staj" adı altında çalıştırılan MESEM öğrencisi 14 yaşındaki Arda sac büküm makinasına sıkıştı ama on altı dakika boyunca kimse fark etmedi. Daha 14 yaşında, normalde bir fabrikanın kapısından içeri girmemesi gereken bir yaşta ancak "staj" adı altında denetimsiz, kontrolsüz bir şekilde tehlikeli bir işte çalıştırılarak yaşamdan kopartılmıştır.

Bu rahat koltuklarda oturup, bu yasaları onaylarken hiç mi vicdanınız sızlamıyor, hiç mi eliniz titremiyor? İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi tarafından SGK ve İŞİG...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - ...verilerinden derlenen bilgilere göre 2002-2023 yılları arasında yani AKP Hükümeti döneminde en az 931 çocuk iş cinayetleri sonucu yaşamını yitirmiştir. Üstelik bu korkunç sayı sadece saptanabilen işçilerden çocuk cinayetlerini kapsıyor. MESEM'ler devasa bir ucuz iş gücü kaynağına dönüşmüş durumdadır. Erol ve Arda yüz binlerce MESEM işçisinden sadece 2'siydi. 100 binlerce çocuk, yoksulluğun ve çaresizliğin gölgesinde biz burada konuşurken onları aramızdan alan şartlarda çalışmaya devam etmek zorunda kalıyor. Fabrikalarda, tarlalarda, sokaklarda binlerce çocuk oyun oynaması gerekirken bu yaşları iktidarın yoksullaştıran ve eşitsizliği büyüten politikalarından dolayı çalışarak geçirmek zorunda kalıyor. Buna "Dur" demek için daha ne kadar acı lazım size. Yeter artık, durdurun bu cinayetleri, durdurun bu sömürüyü.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresi ile değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz	Ayyüce Türkeş Taş	Hüsmen Kırkpınar
İstanbul	Adana	İzmir
Yasin Öztürk	Ömer Karakaş	Selcan Hamşioğlu
Denizli	Aydın	Tekirdağ
Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahiplerini okuyorum:		
Rahmi Aşkın Türeli	Cevdet Akay	Burcu Köksal
İzmir	Karabük	Afyonkarahisar
Gülcan Kış	Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Nurten Yontar
Mersin	Manisa	Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Aydın Milletvekili Sayın Ömer Karakaş'a ait.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa teklifinin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son verilere göre, aylık sınırı 14.431 lira, yoksulluk sınırı ise 47 bin lira olarak açıklanmıştır. Ancak AK PARTİ iktidarı ise 15,5 milyon emeklimizin 10 milyonuna yaklaşık 10 bin lira maaş önermektedir. Bu, açıkçası, emeklimize "Öl." demektir. Parmağında bir yüzükle yola çıkanların sefasını sürdürdüğü yirmi iki yıllık iktidarın yanlış yönetiminin faturasını kim ödüyor, biliyor musunuz? İşsizlikle boğuşan, mülakat mağduru üniversite öğrencileri, akşam semt pazarında çürük meyve sebze toplayan vatandaşlarımız ve çocuğunun çocuğunun daha iyi geçimini sağlamak için, onlara yardımcı olmak için parmağındaki yüzüğü, küpesini satarak onlara destek olmak isteyen emeklilerimiz ödüyor.

Bu iktidarın yaptığı en önemli yanlışlardan bir tanesi de devletin kurumlarını yandaş hâline getirip liyakatsiz kadrolarla doldurmak olmuştur. Bunların başında da TÜİK gelmektedir. Bu kurum, kendi yalanlarını örtmek için utanmadan vatandaşımızı suçluyor. TÜİK, açıkladığı enflasyon rakamlarındaki yalan ve yanlışlarını vatandaşın harcama alışkanlıklarındaki lüks tüketime bağlıyor. Onların kastettiği lüks tüketimi yapanlar AK PARTİ iktidarında zenginleşen ve şımaran azınlık bir gruptan ibarettir.

Değerli milletvekilleri, hafta sonu Aydın'daydım ve Aydın'dan bu gördüğünüz zeytinyağını getirdim. Zeytinyağı lüks tüketim malzemesi değildir, zeytinyağı vatandaşın temel ihtiyaçlarından bir tanesidir. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanı 2019 yılında Tarım Kredi Kooperatiflerine ait zincir marketi gezerken "Ucuz ürün satacağız." şeklinde şov yaparken tesadüfen çekilmiş bir resim. Bakın, 2019 yılı, resimdeki 5 litrelik bir zeytinyağı 99 lira; bugün, aynı markette 5 litrelik bir zeytinyağı 1.900 lira. Ne kadar artmış? Tam 19 kat artmış. Peki, aynı tarihte emekli maaşımız ne kadar? 1.900 lira. Ne kadar artmış? Bugün 10 bin lira veriyorsunuz, 5 kat artmış. Şimdi, 19 kat nere, 5 kat nere? Hiç mi vicdanınız sızlamıyor, hiç mi Allah korkunuz yok.

Şimdi, değerli milletvekilleri, uyguladığınız yanlış politikalarla tüm vatandaşlarımızı enflasyon karşısında ezerken verdiğiniz 10 bin lira maaşla emekliyi ezilmek bir yana ölüme mahkûm ediyorsunuz. İşte "Emekli Yılı" ilan ettiğiniz 2024'te emekliye 10 bin lira maaş verirken hiç mi vicdanınız sızlamıyor? İYİ Parti olarak biz en düşük emekli maaşının asgari ücret kadar olması gerektiğini savunuyoruz.

Değerli milletvekilleri, iktidarınızın elden gittiğini görünce apar topar bir EYT çıkardınız. EYT yasasının mağdur ettiği vatandaşlarımıza da buradan değinmek istiyorum. Bu vatandaşlarımız geçtiğimiz pazar günü İstanbul'da seslerini duyurmak üzere bir miting düzenlediler ve bu mitingde dikkatimi çeken ikiz kardeşlerin bir durumu vardı; bunu da burada sizlerle paylaşmak istiyorum. Şimdi, bakınız, ikiz kardeşlerden ikisinin de doğum tarihi aynı doğal olarak. Birisinin prim günü 6000, birisinin 8000; sigorta girişi birisi 1998, diğeri 2001.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Bakınız, 6000 gün prim ödeyen ikizlerden birisi olan Şeref Koç emekli oluyor ama 8000 gün prim ödeyen diğer ikiz Arif Koç emekli olamıyor; böyle bir adaletsizlik olmaz. Bir güne, bir aya, bir yıla on yedi yıl geç emeklilik olur mu arkadaşlar? Bu adaletsizliği bitirmek için daha ne bekliyoruz? Önümüzde tekrar bir seçim dönemi var, işte, buyurun, size bir fırsat, emeklilikteki bu adaletsizliği giderelim ve kademeli emekliliğe bir an önce geçelim.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'a ait.

Buyurun Sayın Yontar. (CHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu Teklifi hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli gazetecilerden olan Uğur Mumcu'yu, hürriyet ve demokrasi şehitlerimiz Ali Gaffar Okkan ve İsmail Cem'i ölüm yıl dönümlerinde rahmet ve saygıyla anıyorum. Baskılara rağmen, öncelikleri kamu yararı olan ve gerçekleri duyurmak için fedakârca çalışan gazetecilerimiz var olduğu müddetçe ne Uğur Mumcu'lar unutulur ne de basın ve ifade özgürlüğü yok olur.

Teklifin 3'üncü maddesiyle kısa çalışma ödeneği düzenlenmiştir. Kısa çalışma ödeneği, şirketin kapanması hâlinde üç ayı aşmamak üzere çalışanlara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır. Sigortalının kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, kısa çalışma başlama tarihinden önceki son yüz yirmi gün hizmet akdine tabi olması ve son üç yılda en az dört yüz elli gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olması gerekir. Bu maddeyle, hak kazanmada gereken prim ödeme süresinin altı yüz günden dört yüz elli güne indirilmesi, genel salgın durumunun eklenmesi, üç yıl içerisindeki işten çıkarmalardan hak edecekleri işsizlik ödeneğinden kısa süreli işsizlik ödemesinin mahsup edilmesi, damga vergisi dışında vergi kesintisi yapılmaması hususları düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren bu gibi önemli konuların maalesef ki komisyonlarda tartışılmadan, torba kanun yöntemiyle kanunlaştırılmasından artık bıktık. "Çalışmayan emeklilere 5 bin lira ikramiye vereceğiz." dediniz, torba yasayı getirdiniz. Toplumda yükselen tepkiye karşılık iki ay sonra yeni bir torba yasa daha hazırladınız, bilinmeyen maddeleri ilave ettiniz, önümüze sundunuz ve bu torba yasayı da geçirdiniz. 2024 yılı maaş zamlarında da aynı oyunu oynadınız. 16,5 milyon emekliyi "memur emeklisi" "BAĞ-KUR ve SSK emeklisi" diye ayırdınız, yine zamlarda da böldünüz. Memur emeklisine yüzde 49,25; SSK ve BAĞ-KUR emeklisine yüzde 37 zam yaptınız. Sesler yükselince, lütfedip yüzde 5 artışı bugün 91 sıra sayılı torba Kanun Teklifi'yle önümüze getirdiniz, daha onu kanunlaştırmadan, tekrar bir "zam" dediniz ve "Yüzde 49,25 yapıyoruz." diyerek, bunun da teklifini bekliyoruz. Verdiğiniz bu zam, Cumhuriyet Halk Partisinin teklifi de olan en az asgari ücrete denk getirilmeden veya 2003'teki gibi asgari ücretin yüzde 50 fazlası olmadan emekli rahat edemez.

Maaş zammı emeklinin cebine girmeden iğneden ipliğe her şey zamlanmakta. Yoksulluk sınırının 47 bine, aylık sınırının 14.430 liraya, TÜİK verilerine göre de enflasyonun yüzde 65'e yükseldiği bir ortamda emekli vatandaşımız nasıl memnun olmalı? AKP iktidarı yirmi bir yıl boyunca emeklinin canına okumuştur. Kur korumalı mevduata 800 milyar lira, 1,3 trilyon lira borç faizi, özel-kamu ortaklığı projeleri ve şehir hastanelerine 374 milyar lira ödeyeceksiniz ama maalesef ki 2024 yılını emekliler yılı ilan edeceksiniz fakat hâlâ emeklilerin cebinden almaya devam edeceksiniz.

Bugün için önemli olan diğer bir konu da Çorlu'da 8 Temmuz 2018'de 7'si çocuk 25 kişinin öldüğü, 300'den fazla kişinin de yaralandığı ve beş buçuk yıllık bu süreç içinde bu olayın travmaları dolayısıyla vefatların gerçekleştiği tren faciasının 18'inci karar duruşması görülmektedir. Aileler şu ana kadar görülen 17 duruşmada hâlâ bir sonuç çıkmadığı için tepkililer. 4 sanıkla başlayan ve üstü kapatılmak istenen davada asıl suçluların yani dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürü İsa Apaydın'ın, bölge müdürlerinin ve yöneticilerinin duruşmalara çağrılmamaları, sadece 3-4 işçi ve görgü tanıklarına başvurarak ilerleyen bir süreçte maalesef ki sonuç almak istenmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NURTEN YONTAR (Devamla) – Son karar duruşmasında da mağdur ailelerin yüreklerine su serpecek bir kararın

alınabileceğini de düşünmüyorum ki nitekim on bir saat süren duruşma bir sonuçla neticelenmemiş, duruşma 29 Şubata ertelenmiştir. Beş buçuk yıllık süreci de yakinen takip eden biri olarak sanıklar bir gün dahi görevden alınmadı. Bölge denetimi yapan yol bekçilerinin sayıları azaltıldı, altyapı yenilenmedi, üstyapı sadece düzeltilerek açılışlar yapıldı; bakım, onarım ihtiyacı olan yerler için ihale açılmadı. Yargı siyasallaştığı için, hukuk araç hâline geldiği için adalet, hak, hukuk rayların altında kaldı, ezildi. Biz Çorlu tren kazasında gerçek suçluların ceza almasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURTEN YONTAR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Vermiyoruz.

NURTEN YONTAR (Devamla) – Bir gün hepimizin hukuka ihtiyacı olacak diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır; önergeleri ayrırlık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Madde 4- 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanında Bazı Mali Hükümler Hakkında Kanunun 12 nci maddesinde bulunan üçüncü fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Burcu Köksal

İzmir

Karabük

Afyonkarahisar

Gülcan Kış

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Talat Dinçer

Mersin

Manisa

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Talat Dinçer.

Buyurunuz Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce ben de korkusuz gazetecimiz Uğur Mumcu'yu, Diyarbakır Emniyet Müdürümüz Ali Gaffar Okkan'ı ve Dışişleri Bakanımız Sayın İsmail Cem'i burada saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, İşsizlik Fonu oluşturuldu. İşsizlik Fonu'nu kim oluşturdu? Bir tarafı işçi, işveren ve devlet katkısından oluşur. Dolayısıyla bu Fon'dan da işçi ve işverenlerin faydalanması kadar da doğal bir şey olamaz. Ancak burada, İşsizlik Fonu'nda işçilerimizin ve işverenlerimizin katkılarıyla tabii, olağanüstü bir fon birikti. Bu Fon'dan işçi ve işverenin dışında birçok kurum ve kuruluşa ödenekler aktarıldı, yardımlar yapıldı yani amacı dışında kullanıldı. İtirazımız bunadır.

Şimdi, İşsizlik Fonu'na en büyük katkısı sunarlardan biri de tabii, küçük esnaf, sanatkâr ve işverenlerdir. Dolayısıyla işçilerimiz, yanımda çalıştırdığımız işçilerimiz işsiz kaldığında bu Fon'dan yararlanırlar ancak krizlerden, iflaslardan, efendime söyleyeyim; doğal afetlerden, bunların neticesinde işini kaybeden işverenler buradan faydalanmaz. Bunların da faydalanması gerektiğini burada düşünüyorum. Yine, ayrıca, işverenlerimize verilen asgari ücret desteği, efendime söyleyeyim, kısa çalışma ödeneği gibi katkılar var ama bunlardan da yine ne hikmetse büyük firmalar yararlanır ama küçük işletmeler, maalesef, buradan herhangi bir şekilde bir destek sağlayamaz.

Şimdi, sizlere biraz esnaf ve sanatkârlardan da bahsetmek istiyordum, küçük işletmelerden. Ülkemizde bulunan işletmelerin yüzde 98'i küçük işletme ve bu insanlar 1972 yılında BAĞ-KUR gibi bir sigortayı oluşturdular. O günden bu tarafa, yirmi beş otuz yıl, yağmur demeden, çamur demeden, en kötü şartlarda hep bu BAĞ-KUR'a prim ödediler, belki evine ekmek götüremedi ama yine BAĞ-KUR primini ödedi ki "İleride herhangi bir şekilde bu bana döner." diye. Ama geldiğimiz noktaya bir bakın, şu an BAĞ-KUR'lular 7.500 lira maaş alıyor. "Yüzde 5 mi verelim, 7 mi verelim, 10 mu verelim?" gibi tartışmalar var. Ya, yüzde 100 yapsak ne olur? 7.500 lira 15 bin lira olsa ne olur? Bugün bir ev kirası olmuş 10 bin lira. Gıda almış başını gidiyor, enflasyonu durduramıyoruz, dövizini durduramıyoruz, akaryakıtı durduramıyoruz. Bütün bunlar kimi etkiliyor? Emeklilerimizi etkiliyor, çalışan esnafımızı etkiliyor. Esnafımız sıkıntı içerisinde, esnafımız evinde aç, BAĞ-KUR'lu emeklimiz evinde aç, işçi emeklimiz evinde aç; bu emekliler üşüyor, bu emekliler can çekiyor, dolayısıyla bu emeklilere katkı sunmamız gerekiyor. Bunlara bizim Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanımız "Asgari ücret kadar emekli maaşı verelim." diye bir rakam belirledi, emin olun ki bu bile az. Eğer 2002'de görevi devraldığınızda artışlar doğru gitseydi bugün bu insanlar 25 bin lira emekli maaşı alacaktı ama şu an maalesef 17 bin lirayı bulduralım diye her türlü gayreti sarf ediyoruz. O gün pazarı gezdim Mersin'de değerli milletvekilleri, bir emekli 3 tane sivri biber almış, 1 tane patlıcan almış; emekli maaşı yetmiyor. Ama görüyoruz ki şu ortamda emeklinin geçinme şansı hiç yok. Dolayısıyla, öyle yüzde 5, yüzde 10'larla bu emekliyi biz kurtaramayız.

Şimdi, biliyorsunuz, daha önceki dönemlerde esnaflarımızla ilgili birçok şeyi konuştuk ama eğer Sosyal Güvenlik Kurumunu ayakta tutmamız gerekiyorsa kayıt dışını kayıt altına almamız lazım. İkinci olarak da bu, işverenlerin üstündeki, esnafın ve işverenlerin üstündeki yükü azaltalım ki bu insanlar kayıt altına girsin. Bugün bir asgari ücretlinin bir iş yerine maliyeti 23.500 lira civarında. Dolayısıyla, küçük esnaf işçi çalıştıramaz duruma geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TALAT DİNÇER (Devamla) – 2 işçi çalıştırırsa 50 bin lira gibi bir gideri olacak. Dolayısıyla, bizim, Sosyal Güvenlik Kurumunu ayakta tutmamız ve buraya, en azından, diğer katılımları sağlamamız için yükleri azaltmamız gerekiyor, prim yükünü düşürmemiz gerekiyor. Bugün bir asgari ücretlinin nasıl bir iş yerine 25 bin lira civarında bir maliyeti varsa emin olun, o küçük esnafın ödediği BAĞ-KUR primi de bugün 6.900 lira civarında. Bunu iş yerleri kaldıramıyor, bu yükün altından esnaf kalkamıyor. Esnafa müjdelere verdik "9000 prim gün sayısını 7200'e düşüreceğiz." dedik, o da yapılmadı. Sayın Cumhurbaşkanını bunu bizzat alanda söyledi, hâlâ gerçekleşmedi, hâlâ esnaf sıkıntıda, dolayısıyla esnafın beklentileri büyük. Bugün emekli, hastanelere gidemez durumda.

Bir konuyu daha burada hemen belirtip sözlerime son vereceğim: Emin olun, hastanelerde Suriyeliler önde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) – Bizim esnafımız maalesef hastaneye gidip randevu alamaz durumda. Eczaneye gittiğinde

bizim emeklilerimiz yüzde 10 katkı payı veriyor, ilaç fiyat farkı veriyor, muayene ücreti veriyor ama Suriyeli hiçbir şey vermiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

TALAT DİNÇER (Mersin) – Ya, korkmayın Başkanım ya! Ne olacak iki kelime daha söyleriz.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "ilga edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ersin Beyaz

Yasin Öztürk

Bilal Bilici

İstanbul

Denizli

Adana

Hüsmen Kırkpınar

Selcan Hamşioğlu

Ayyüce Türkeş Taş

İzmir

Tekirdağ

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Bilal Bilici.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, torba kanun yönteminin Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeterince tartışılmış ve kaliteli kanun yapma yetkisini zayıflatmış defalarca dile getirildi. Ancak maalesef ki bu uyarının bir türlü dikkate alınamadığının altını da çizmek istiyorum.

Kanunların torba yöntemiyle hızlıca ve yeterince tartışılmadan Plan ve Bütçe Komisyonuna iletilmesi, konuyla ilgili ihtisas komisyonunda görüşülmemesinin aslında milletimize yeterince kulak verilmediği anlamına geldiğini de ifade etmek istiyorum. Uzmanlık gerektiren kanunların ilgili ihtisas komisyonunda görüşülmesinin millî iradenin bir gereği olduğunu da belirtmek istiyorum. Şüphesiz ki milletimizin yaşadığı sıkıntılar için çözümün adresi Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarıyla istişarelerle, fikir alışverişleriyle sağlıklı ve sürdürülebilir yasalar çıkarılmalı, vatandaşlarımızın sorunlarına kalıcı çözümler de üretilmelidir.

Sayın milletvekilleri, teklif içerisinde yer alan emekli maaşlarındaki artış gerçekten hayal kırıklığına yol açmıştır. En düşük emekli maaşıyla geçinmenin mümkün olmadığı, açlık seviyesinin çok altında kalan bu aylığın insanımızı maddi, manevi çöküntüye sürüklediği hepimizin malumudur. En düşük emekli maaşı olan 10 bin lirayla özellikle büyükşehirlerde sadece kira ödemek bile mümkün değildir. Etin kilogram fiyatının ortalama 400 TL, 1 kilo peynirin 200 TL, tek yumurtanın bile 4 TL olduğu bir piyasada, emekli vatandaşlarımız daha iyi bir artış oranı ve iyileştirme hak etmektedir.

İşsizlik Sigortası Kanunu'nda değişiklik içeren bu torba yasayı tartışırken bir türlü olumlu yönde gelişme gösterilemeyen işsizlik oranlarından da bahsetmek istiyorum. Birtakım medya ve siyasetçilerin "bitti" "dağıldı" dediği Avrupa Birliğinde işsizlik oranı yüzde 5-6 civarında seyretmektedir. Yine bazı çevrelerin "sıkıntılarla eşinde" dediği Amerika Birleşik Devletleri'nde ise işsizlik oranı yüzde 3-4 oranı arasındadır. Ülkemizde ise mevsimlik işçiden arındırılmış işsizlik oranı ise yüzde 9 seviyesindedir.

Seçim bölgem Adana'da ve merkez ilçelerinden Seyhan'daki mesela Çakmak Caddesi'nde ve İnönü Caddesi'nde, Çukurova'daki Turgut Özal ve Süleyman Demirel Bulvarlarında, Yüreğir ilçemizdeki Kozan yolunda, Ceyhan ilçemizdeki Kızılay ve Atatürk Caddesi'nde hemşehrilerimizle sık sık bir araya geliyoruz; işsizlik gözümüze çarpıyor, özellikle gençler arasındaki işsizlik. Maalesef özellikle gençler arasındaki işsizliğin en büyük sorun olduğu ve çözüm beklenildiğinin de buradan altını çizmek istiyorum. Kısacası gençlerimiz aksiyon beklemektedir, buradan da bunun altını çizmek istiyorum.

İktidarın istihdamın artmasına yönelik adımları hızlandırması ve daha etkili hâle getirmesi gerekmektedir. Yeni yatırımların önünü açacak, teşvik edecek uygulamaların zaman kaybetmeden hayata geçirilmesini talep ediyor ve bekliyoruz. İşsizlik büyük bir sorun olarak yıllardır karşımızda dururken bir yandan da ara eleman sıkıntısının yaşandığının ve bu gerçeğin olduğunun da altını çizmek istiyorum. İş imkânlarının sınırlı olması ve şartların tatmin edici olmaması da gençleri yurt dışına göç etmeye zorlamaktadır. Gençlerimiz garson da olsa, doktor da olsa yurt dışında çalışmak istiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Sanayide ara eleman sorununun çözümüne dair uygulamaları hayata geçirmeden bu derin çelişkiyi ortadan kaldıramayacağımızı her fırsatta vurguluyoruz. Mesleki eğitim veren teknik liselerin eğitim metotlarının ve müfredatın süratle sanayimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirecek şekilde güncellenmesi de gerekmektedir ve desteklenmelidir. Ailelerin ve gençlerin mesleki eğitime yönelmelerini teşvik etmenin ve alınan eğitim sonunda iş imkânına ulaşılmasını sağlamanın sanayide nitelikli ara eleman ihtiyacına ve doğal olarak işsizlik sorununa da çözüm olacağının buradan tekrar altını çiziyorum.

Bu vesileyle, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "metinden çıkarılmıştır" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Mardin

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin geçmişinde de yeni yüzyılına girerken de savaş değil, barış; baskı değil, özgürlük; kaos değil, çözüm; ayrımcılık değil, eşitlik mücadelesi talebimizi yineledik. Bu taleplerimizi, barış, özgürlük ve demokrasi taleplerimizi dile getirirken ayrıca, halkımız için onurlu, insanca bir yaşamın parçası olan, hayatını idame ettirebilecek kadar bir ekonomik kazanca, emeğinin karşılığını almaya, hayat pahalılığına mahkûm etmeyecek, açlık sınırında bırakmayacak ekonomik koşulları da talep ettik, ediyoruz, bugün de bunun sözünü kuruyoruz. Ancak dün de bugün de bir hak gasbı yasası, bugün de emekli maaşları üzerinden bir açlık tartışması, İşsizlik Fonu'nun patrona peşkeş çekilmesi, artan enflasyona karşı yapılan düzenlemenin gerçek dışı, halka karşı, sermaye yanlısı olduğunu görüyoruz.

Türkiye'nin dört bir yanından birçok ilinin, her birinin farklı özelliği var; coğrafi konumu, jeopolitik durumu, sağlık, ekonomik, eğitim, sanayi gibi birçok yönü var ancak bunlar içerisinde temsilcisi olduğum Şırnak ilinde maalesef ki -diğer Kürt illerinde yaşandığı gibi- çok yoğun bir ekonomik farklılık bizim karşımıza çıkıyor. Bugün tüm verilerde, tüm istatistiklerde çok vahim bir tabloyla karşı karşıya kaldığımız Şırnak'ta ise aslında olan ne? Şırnak tarım alanında en verimli topraklardan, arazilerden birine sahip; hayvancılık noktasında Uludere ve Beytüşşebap başta olmak üzere çok yoğun, elverişli bir alanımız var. Kömür madeni başta olmak üzere "son bir yılda bulunan petrol" diye hâlen iktidarın öve öve bitiremediği petrol yine Şırnak'ta çıkarılmaya başlandı. Yine, federal Kürdistan bölgesine Habur Sınır Kapısı'ndan çok yoğun bir ticaret gerçekleşen bir bölgede. Baktığımızda, birçok yönüyle ekonomik alana, istihdama, kalkınmaya açık bir alan, açık bir il ancak Şırnak fakir, ancak Şırnak işsiz, ancak Şırnak yoksul. Bakın TÜİK verilerine, 2022 yılında iş gücüne katılım oranı Siirt, Batman, Mardin ve Şırnak için yüzde 41,5; istihdam oranı, yine, aynı Siirt, Batman, Mardin ve Şırnak için 2022'de yüzde 33,8. Türkiye geneli işsizlik oranı 10,2 iken Siirt, Batman, Şırnak ve Mardin illerinin işsizlik oranı ortalaması yüzde 18,5. Şırnak Türkiye'de en yüksek işsizlik oranına sahip ancak buna karşın, en genç nüfusa sahip ikinci ilimiz; yüzde 21,7 genç nüfusa sahip. Hızla artan nüfusuna, yüksek işsizlik oranına, düşük istihdam kayıtlarına; ekonomik, sosyal, politik boyutlarına baktığımızda, bugün iktidarın "istikrarlı büyüme" ve "güçlü ekonomi" adı altında pazarlamaya çalıştığı kalkınma planları ve stratejilerinden Şırnak'ın nasiplenmediği açık.

Bugün burada hem partimizden hem de diğer muhalefet partilerinden hissedilen enflasyonun TÜİK verilerinin 2 katı olduğuna dair bir itiraz ve buna dönük olarak açıklamalar yapıldı. Bakın, daha bizim oturumumuz sona ermeden, TÜİK, var olan bu verinin halkta yaratmış olduğu etkiyi gözleterek panik hâlinde bir açıklama yaptı. Yapmış olduğu bu açıklama hem yüzde 64,7 olan enflasyon oranının 2 katının, yüzde 126'nın doğruluğunu bize gösteriyor hem de açıklamanın içerisinde -hiç utanmadan sıkılmadan- şunu söylemiş; Türkiye'de 2 katı olabilir ama Avrupa Birliği ülkelerinde 5 ila 6 kata çıktığını ifade ederek Türkiye'deki 2 katı hissedilen enflasyon oranındaki durumu kabul etmemizi, halkı da yalana ve... Var olan durumu hadsizlikle anlattığını ifade edebiliriz. Tekrar söylüyoruz: Enflasyon oranlarını çarpıtmak halkın yaşamış olduğu açlığı gizlemeye yetmeyecektir.

Yine emeklilik konuşuyoruz. 2022 verilerine göre, Van, Iğdır, Urfa, Dersim, Bayburt, Kilis; en az emekli sayısı olan şehirlerden bir tanesi de Şırnak. Ona rağmen, 2022 verilerinde 557 bini aşkın nüfusta sadece 36.132 çalışan görünüyor, bunların 9.155'inin sadece emekli olduğu belirtiliyor. Peki, işsizliğin en yoğun olduğu, bu kadar genç nüfusun yer aldığı, bu kadar yoğun bir işsizlik oranının olduğu bir yerde 9.155 emekli sayısı komik değil mi? Bu tablo ve bu gerçek dışılık, ortaya çıkan durum maalesef ki Türkiye'nin dört bir yanında -bugün burada da ifade ettiğimiz- kayıt dışı istihdamı takip etmemek sosyal güvenlik konusunda, sosyal güvenlik sisteminde gerçek düzenli bir takibin yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – Peki, Şırnak için bu kadar gerçeklik ortadayken iktidar ne yapıyor? Tıpkı Mardin, tıpkı Siirt, tıpkı Urfa, tıpkı diğer Kürt kentleri gibi sağlık göstergeleri, ekonomik kalkınma, sanayi, organize sanayi bölgeleri, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler üzerinden bir gerçeklikle değil, maden alanlarını TKİ üzerinden şirketlere ve kişilere; işleri, ihaleleri, projeleri belli kesimlere devrederek aslında Türkiye genelinde yapmış olduğu rüşvetin, Türkiye'nin tamamında ortaya çıkan çeteciliğin, yandaşçılığın aynısını Şırnak'ta daha mikro bir şekilde ama aynı zamanda Kürt sorununun çözümsüzlüğünü de içine katarak güvenlik gerekçesiyle halkın aşına, emeğine göz dikerek yapıyor. Bunun sesini yükseltmeye izin vermeyeceğimizi tekrar partimiz adına ifade ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.... Etmeyenler.... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.45

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Madde 5- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "7.500 Türk lirasından" ibaresi "cari yıl için belirlenen net asgari ücretten" şeklinde değiştirilmiştir."

Ersin Beyaz

İstanbul

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Aykut Kaya

Antalya

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu maddeyle, en düşük emekli aylığının 7.500 TL'den 10 bin TL'ye çıkartılması teklif edilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Işıkhan, dün kamuoyuyla paylaştığı emekli aylıklarıyla alakalı iktidarın yeni kararında, SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinin kök aylıklarına yapılacak artış oranının memur emeklilerinde olduğu gibi en az yüzde 49,25'e yükseltileceğini belirtti. Emeklilerimize adil davranarak olumlu bir hareket gibi gözükse de bu artış oranının kök aylıktaki probleminden dolayı yine en düşük seviyede değişmeden kalacağını da üzülerek görmekteyiz.

Sayın milletvekilleri, Meclisimizin yaş ortalaması 52, bizim emeklilerle empati kurma eğilimimizin yüksek olacağı bizden beklenilmekte fakat kanun teklifine baktığımızda, emeklilerin hâllerinden ve piyasanın gerçeklerinden çok uzak olduğunu görüyoruz. Yaşa bakmaksızın tarafsız bir empati yeteneği yüksek bir vatandaş bile bu kanun teklifine rıza göstermeyecektir. SGK'nin emekli aylığı ödediği 15 milyon üzerinde vatandaşımız vardır. Bizleri Meclise gönderen, bu Meclisin yapısını belirleyen seçmenlerin yaklaşık yüzde 25'ine yakın bir kesimi de emeklilerimizden oluşmaktadır. Her birimize, en az bir emekli oyunu vermiştir ve "Beni Mecliste temsil et." demiştir. Bizlerden bekledikleri de onların insanca yaşamalarına izin verecek gelirlere sahip olmalarını sağlayacak kararları burada almamızdır.

Değerli milletvekilleri, sizlere sormak istiyorum: 10 bin TL'yle bir emeklinin ya da bir emekli aylığıyla geçinen bir hanenin insanca yaşaması mümkün müdür? Tabii, bu da "insanca" kavramından sizin ne anladığınızla orantılıdır. Bugün emeklilerimizin yetersiz bir şekilde beslenmelerine, kalitesiz bir şekilde barınmalarına, dinlenecekleri bu yıllarda çalışmak zorunda kalmalarına rıza gösterebiliyor musunuz? "Yıllarca bu ülkenin üretmesine emeğiyle, zamanıyla katkı veren emeklilerimizin kaliteli bir şekilde yaşamaları, barınmaları, yeterli bir şekilde beslenmeleri, kısaca, insanca yaşamaları en doğal hakkıdır." diyorsanız, o zaman, burada bir düşünmemiz gerekir. Bakın, TÜİK'in verilerine göre ülkedeki hanelerin yüzde 17,5'inin ana gelir kaynağı emeklilik gelirlerinden oluşmaktadır. 2022'deki verilere göre bu hanelerin yapmış oldukları harcamaların yüzde 28'ini gıda harcamaları, yüzde 28,6'sını da kiralar dâhil konut harcamaları oluşturmaktadır. Yani sadece bu iki kalem bile bu hanelerin yüzde 57'lik harcamaya kalemini oluşturmaktadır. 2022'den 2023'e artış gösteren en yüksek iki kalemden bahsediyoruz. TÜİK verilerine göre gıda fiyatları, alkolsüz içecekler dâhil, ortalama yüzde 72 artmıştır; yine, kiralar 2022'den 2023'e yüzde 109 artmıştır. TÜİK'in açıkladığı enflasyon verisinin yüzde 64,8 olduğunu kabul edersek emekli aylığının 7.500 TL'den 10 bin TL'ye yükseltilmesine yani bu yüzde 33,3'lük artışa sevinmeli miyiz, bunu başarı olarak mı görmeliyiz sayın milletvekilleri? Geçen sene yılın ilk yarısında cebine 7.500 TL giren bir emeklimizin, bu senenin ilk yarısında cebine 10 bin TL girince onu enflasyona ezdirmiş olmuyor muyuz sayın milletvekilleri?

2003'te en düşük emekli aylığı asgari ücretin 1,47 katıyken bugün asgari ücretin 0,59'una gerilemiş durumda. Aslında, biz bu kanun teklifiyle emekli aylığının, asgari ücretin 1,47 katından asgari ücretin 0,59'una inmesini oyluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamla) – Emeklilerimizin sosyoekonomik olarak geriye gittiğini hepimiz görmekteyiz. Bazılarınız "Emeklilerimize çocukları baksın." diyebilir ama ülkemizdeki ücretlilerin neredeyse yarısı asgari ücret düzeyinde ücret almaktadırlar. Dolayısıyla, emeklilerimize kendi çocukları da bakacak durumda değildir, kendi çocukları kendilerine bakacak durumda değildir.

İYİ Parti olarak bizim önerimiz, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de belirttiği üzere en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çıkarılması, söz konusu artışın bütün emekli aylıklarına yansıtılması; böylece emekliler arasında da bir gelir adaletinin tesis edilmesidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

"Madde 5 - 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "7.500 Türk lirasından" ibaresi "yürürlükteki net asgari ücretten" şeklinde değiştirilmiştir."

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Gülcan Kış

Mersin

Cevdet Akay

Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz 5'inci maddeyle en düşük emekli maaşı 7.500 liradan yüzde 33'lük artışla 10 bin liraya çıkarılmak istenmekte. 2023 yılı Ocak ayında en düşük emekli maaşı hepinizin bildiği gibi 5.500 liraydı. Daha sonra nisan ayında, seçimden hemen önce emekliye yıllarca çektiren iktidarın aklına birden emekliler geldi ve 5.500 lira olan bu maaş 7.500 liraya çıkarıldı ve bundan da yaklaşık 8 milyon 800 bin kişi, 9 milyon kişi faydalandı. Sonra, yani seçimden sonra ne yaşandı? Öncelikle ÖTV oranları artırıldı, KDV oranları artırıldı, yeni vergiler getirildi, matrahlar artırıldı, depremten dolayı ek bütçe çıkarıldı ve bu ek bütçeye baktığımız zaman depremin maliyetinin bu ülkenin emekçisine, emeklisine yüklendiğini gördük. Mesela, akaryakıtta bir günde 6 lira zam geldi; 19 lira olan akaryakıt 25 liraya çıktı. Bugün mazot 40 lirayı geçmiş durumda. Seçimden önce 18 lira olan dolar kısa bir süre içerisinde 25 liraya çıktı. İğneden ipliğe her şeye zam geldi ancak temmuz ayında yalnızca en düşük emekli aylığına zam gelmedi, kök aylıklara zam yapıldı ancak milyonlarca yurttaşımız, yaklaşık 9 milyon yurttaşımız, 7.500 lira maaşla, sefalet ücretiyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kaldı dokuz ay boyunca.

Değerli milletvekilleri, Nisan 2023 tarihinde açlık sınırı 10.135 liraydı, en düşük emekli aylığı 7.500 lira. Tarih Aralık

2023, 9 ay geçmiş, açlık sınırı 14.431 liraya çıkmış, en düşük emekli aylığı hâlâ 7.500 lira. Ocak 2024'te büyük ihtimalle açlık sınırı 15 bin lirayı geçecek. Yani bu dokuz ay içerisinde açlık sınırında yaklaşık yüzde 50'lik bir artış olmasına rağmen ne yapıyoruz biz burada, 7.500 liradan en düşük emekli aylığını yüzde 33 zamlı 10 bin liraya çıkarıyoruz. Yani yüzde 50 artmış bu dokuz ay içerisinde açlık sınırı, emekli maaşlarına yüzde 33'lük zam yapıyoruz ve daha sonra dönüyorsunuz, emeklilere diyorsunuz ki: "Biz emekliyi enflasyona ezdirmedik." Yani sizin yaptığınız şu anda milletin aklıyla dalga geçmektir, emeklinin aklıyla dalga geçmektir, yaptığınız şey ayıptır, yazıktır, günahıdır.

Değerli milletvekilleri, iktidar, Adalet ve Kalkınma Partisi 2003 tarihinde iktidarı devraldığında en düşük emekli maaşı - benden önceki hatipler de söyledi- asgari ücretin yaklaşık 1,5 katıydı yani bugüne oranlarsak en düşük emekli maaşının 25 bin lira olması gerekirken biz bugün 10 bin liradan bahsetmekteyiz yani 10 bin liradan bahsediyoruz ve dönüyorsunuz, emeklilere diyorsunuz ki: "Biz emekliyi ezdirmedik." Şaka gibi, hatta daha da abartıyorsunuz, 2024 yılını ne yapıyorsunuz, Emekli Yılı ilan ediyorsunuz ve zor şartlarda yaşayan emeklilerimizin Emekli Yılı'nı da kutluyorsunuz.

Peki, yarın ne olacak yani seçimlerden sonra, 2024'teki yerel seçimlerden sonra ne olacak? Vallaha 2023 genel seçimlerinden sonra ne olduysa aynı şeyler yaşanacak. Mesela Mayıs ayında enflasyon yüzde 75'lere kadar çıkacak, enflasyon artmaya devam edecek, hayat pahalılığı devam edecek, açlık sınırı mesela 20 bin liraya dayanacak, her ay artacak fakat artmayan tek şey emeklilerimizin maaşı olacak, en düşük emekli maaşında -göreceksiniz- Temmuz ayında herhangi bir değişiklik olmayacak; kök aylıklarda, daha önce olduğu gibi kök aylıklarda artış olacak ve milyonlarca emeklimiz gene 10 bin lira sefalet aylığıyla, sefalet ücretiyle yaşamaya devam edecek. Hâl böyleyken biz ne diyoruz? Biz diyoruz ki şu an vermiş olduğumuz önergemizde: Biz en düşük emekli maaşının güncel asgari ücretle eşitlenmesini istiyoruz. Yani bugünkü değerlerle en düşük emekli maaşının 17 bin lira olması gerektiğini söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Bu konuda Komisyon da önerge vermiştik ancak ne yazık ki Komisyon da vermiş olduğumuz önerge Adalet ve Kalkınma Partili ve MHP'li üyeler tarafından reddedilmişti. Görüyoruz ki şu anda vermiş olduğumuz önerge de ne yazık ki Adalet ve Kalkınma Partisinin ve MHP'nin oylarıyla reddedilecek. Vallahi biz de bu durumda sizleri emeklilerimize havale edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 5 - 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "7.500 Türk lirasından" ibaresi "net asgari ücretten" şeklinde değiştirilmiştir.

İsa Mesih Şahin

Bülent Kaya

Sema Silkin Ün

İstanbul

İstanbul

Denizli

Selim Temurci

Hasan Ekici

İstanbul

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Meclisimizde İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmekteyiz. Bu kanun teklifi görüşmelerinin en önemli ve milletimizin pürdikkat kesildiği maddesi şu an üzerinde önerge vermiş olduğumuz 5'inci maddesidir yani dümdüz söylemek gerekirse en düşük emekli aylığının ne kadar olacağına dair maddesidir. Çünkü 15 milyon emeklinin 9 milyonu bugün bu Meclisten çıkacak bu karara, bu kanun teklifine dikkat çekmiş durumda.

Tabii, iktidar partisinin rakamsal algılarından, sayılara takla attıran ve emeklileri yoran algılarından, cılalı laflarından artık emeklilere gına geldiğini hep beraber biliyoruz. "Kök ücretli" "taban ücretli" "asgari aylık" gibi kavramlarla hâlâ sorunun ne olduğunu tespit etmekten çok yanından dolaşmayı tercih ediyorlar. Önceki yıllarda, uzun bir zaman, bin TL emekli maaşı alamayan emeklilerin varlığını inkâr eder duruma geldiler. Artık mızrak çuvala sığmayınca yasal bir düzenlemeyle bin TL'yi taban aylık olarak belirlediniz ve en düşük emekli maaşının -maaş bin TL'den düşük olsa dahi- bin TL'ye tamamlanacağına dair bir kanun düzenlemesi yaptınız. Daha sonra bunu üç senelik süreçte -5 kez- en son 7.500 TL'ye çıkardınız. Yani bu üç senelik süreç içerisinde emeklinin sorununu çözmekten ziyade sürekli "taban aylığı", "asgari ücret" gibi bir kavramla, kök ücretleri düzeltmekten ziyade hep seçim ekonomisi, hep algılarla hareket ettiniz. Bugün de 6'ncı kez, emekli maaşlarını adaletli bir şekilde düzenlemek yerine, bu 7.500 TL'yi 10 bin TL'ciğe çıkarmayı lütfediyorsunuz. Bugün, bu yasa vesilesiyle bir kez daha AK PARTİ iktidarının bu millete yaşattığı derin ve yaygın yoksulluğu görüyoruz. AK PARTİ iktidarının çalışanların iktidarı değil, rantiyenin iktidarı olduğunu bu vesileyle bir kez daha görüyoruz ve bugün bir kez daha AK PARTİ iktidarının emeklinin, emekçinin, işçinin değil; zenginin ve rantiyecinin iktidarı olduğunu görüyoruz.

Hakkınızı yememek lazım; bu ülkeyi demokraside, özgürlüklerde, adalette, kamu imkânlarından yararlanmada eşit kılamadınız ama yoksullukta emeklileri ve asgari ücretlileri eşitlediniz. Artık her geçen gün, asgari ücret, bu ülkede çalışanların ortalama ücreti; asgari emeklilik ücreti, bu ülkenin emeklilerinin ortalama ücreti hâline geldi. Şu an ülkemizde kök aylığı 10 bin TL'nin altında olan yani maaşı 10 bin TL olmayan kaç tane emeklimiz var biliyor musunuz değerli AK PARTİ'iler? Tam 9 milyon emeklimiz, maaşı 10 bin TL'ye ulaşmadığı için sizin verdiğiniz veya vermeye çalıştığınız bu lütfâ gözlerini dikmiş durumda. 15 milyon emeklimizin 9 milyonunun maaşı maalesef 7.500 TL'nin altındaydı, şimdi de onlara 10 bin TL'yi lütfediyorsunuz. 1 Ocak 2023, bir sene önce, bunlar 7.500 TL maaş alıyordu; siz, şu an, bunlara, bir yılda sadece 2.500 TL zam vermeyi teklif ediyorsunuz. Dolayısıyla sorunu kalıcı olarak çözmek yerine maalesef seçim ekonomisine hâlâ devam ediyorsunuz. Bu sorunun görünmemesi için, bayramda emekli ikramiyesi, yetmedi, en son 100'üncü yılda bir kereye mahsus olmak üzere 5 bin TL'lik ikramiye gibi kavramlarla bunu yok saymaya çalışıyorsunuz.

Dolayısıyla ben, buradan, artık, AK PARTİ'li milletvekili arkadaşların saraydan habersiz hareket edemedikleri için vicdanlarına seslenmekten vazgeçiyorum ve burada bir gerçeği siz değerli muhalefet milletvekilleriyle paylaşıyorum. Adalet ve Kalkınma Partisinin bu Mecliste 264 milletvekili var, Adalet ve Kalkınma Partisi dışındaki milletvekillerinin sayısı 335. Bu 335

milletvekili, İYİ Parti, MHP, Saadet-Gelecek, DEM, CHP ve grubu olmayan partiler dâhil olmak üzere, iktidarla avlanıp emekliyle ağlamaya devam mı edeceksiniz? Kürsülerden “Ey emekliler, senin hakkını savunuyoruz.” deyip, bu Genel Kurulda iktidarla birlikte mi hareket edeceksiniz, yoksa emeklilerle birlikte devam mı edeceksiniz?

Evet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin etkisiz hâle getirildiğini biliyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – ...ama şunu unutmayalım değerli milletvekilleri: “İktidar partisi” diye burada bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi azınlık partisi, topal ördek. 335 milletvekilinin iradesi 264 milletvekilinden daha büyüktür. Biz, ya öğretilmiş çaresizlikle bu iktidarın emeklilere vereceği talepleri onlardan lütfedeceğiz ya da 335... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Müdahale etmedik, pişman ediyorsun. Sensin topal ördek!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Laf atma! Laf atma! Sakin ol!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin topal ördek!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sözüğü geri al! Terbiyesiz adam!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin topal ördek!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sakin ol! Sakin ol!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin topal ördek! Özgül ağırlığın ne senin?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sakin ol sayın trol vekilim, sakin ol!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sabrediyoruz “topal ördek” diyorsun.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Senin özgül ağırlığın ne?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sözüğü geri al!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sözüğü geri al!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanınıza bu laflar gidiyor olabilir ama sizin gibi burada laf atıp burada bulunmayan çok vekil var.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Konuşma kendi kendine!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sözüğü geri al!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Bunlar yeniden vekil seçilmenizi sağlamıyor.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sensin topal ördek!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin topal ördek!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Milletten yana olun.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Topal ördek sensin!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Boş verin, Sayın Cumhurbaşkanı, emin olun, bu tür trolcü hareketleri ödüllendirmiyor.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Konuşma! Ödül isteyen mi var!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Terbiyesiz adam!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Boşuna laf atma gibi bir gayret içerisinde olmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın vekiller, ya siz emeklilerin hakkının dile getirilmesinden niye rahatsız oluyorsunuz?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Ne alakası var? Emeklilerin hakkını doğru konuş, dile getir.

MEHMET BAYKAN (Konya) – “Topal ördek” diyemezsin!

BÜLENT KAYA (Devamla) – 10 bin TL’yle...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin topal ördek!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha lütfen...

BAŞKAN – Polemik var zaten.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Senin “topal ördek” demene müdahale ediyorum, emeklilerin sözünü yerine getirmene

değil.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Vekilim...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Senin özgül ağırlığın ne?

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkan ama lütfen...

BAŞKAN – Buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Laf attığınız için tabii ki cevap verecek.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sen karışma oradan! “Topal ördek” diyor.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Vekilim, Sayın Vekilim...

BAŞKAN – Bülent Bey, bir dakika, bir dakika...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Ya, konuşmasını kesmeyin, cevap hakkını kullan Mehmet Bey, cevap hakkını kullan!

Ama cevap hakkı böyle olmaz ki! Yani söz alıp konuşabilirsiniz.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Beyefendi, “topal ördek” diyemez!

BAŞKAN – Şimdi, konuşma süresini değerlendiremediği için bir dakika daha süre verdim, laf atmayın arkadaşlar.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, “topal ördek” kavramının siyaseten ne manaya geldiğini bilmeyen milletvekili arkadaşlarla polemige girecek değilim.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Çok iyi biliyorum topal ördeğin ne olduğunu.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ben 301 milletvekiliyle bu Mecliste çoğunluk olması gerektiği hâlde 264 milletvekili olan bir gruba “topal ördek” demeyip de ne diyeceğim?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Siz kimsiniz de “ördek” falan diyebiliyorsunuz ya!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Başka partilerin koltuk değnekleri olmadan bu Mecliste karar çıkartamayan bir partiye “topal ördek” demeyeceğim de ne diyeceğim? Onun için onlara seslenmiyorum, ey Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti, DEM ve CHP sizlere sesleniyorum: Gelin, bu Meclisin milletin Meclisi olduğunu, Cumhurbaşkanının veya Çalışma Bakanının verdiği müjdelere mahkûm olmadığını, sözün de kararın da milletvekili olarak size ait olduğunu hep beraber tescilleyelim. “Topal ördek” siyasal bir kavramdır, siyaseti bilmeyen kişilere bunu anlatacak değiliz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Senden mi öğreneceğiz siyaseti? Kimsin sen? Senin özgül ağırlığın ne?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ne bağıırıyorsun oradan, gel buradan konuş.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Senin özgöl ağırlığın ne? Kimsin sen?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ne bağıırıyorsun? Hayırdır!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

(Kâtip Üye Osmaniye Milletvekili Asu Kaya tarafından önergenin okunmasına başlandı)

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan '10.000' ibaresinin 'Sendikalar tarafından son açıklanan yoksulluk sınırının daha yüksek olanının yarısı kadar' olarak...”

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ne bağıırıyorsun ya, ne bağıırıyorsun! Oturduğün yerden ne bağıırıyorsun, gel buradan konuş!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – İstediğim yerden konuşurum, sana ne!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Otur yerine!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sen otur yerine hadi! Ben oturuyorum zaten!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Laf atmayı biliyorsun! Gel buradan konuş!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Otur yerine!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Gel buradan konuş!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Otur yerine! Her yerden konuşurum!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Laf atmak sokaktakilerin işi! Gel kürsüde konuş!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sensin sokaktaki!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Gel kürsüden konuş! Saygılı ol, gel kürsüden konuş!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Kimin kucağında geldin buraya?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Burada konuşmaya yüzün yoksa oradan laf atma!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Yürü, konuşma!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Otur yerine! Otur yerine!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sen otur!

(Kâtip Üye Osmaniye Milletvekili Asu Kaya tarafından önergenin okunmasına devam edildi)

“...değıştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Adalet Kaya
Diyarbakır

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Kamuran Tanhan
Mardin

Gölcan Kaçmaz Sayyigit
Van”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Aslında bu ülkenin yer altı, yer üstü kaynakları, zenginlikleri, tarımı, hayvancılığı, işletmeleri 86 milyona yeter artar da. Ama bir yönetim şekli var burada, bu yönetim şekli demokrasiden, özgürlüklerden, insan haklarından uzaklaştığı için, kendi önceliğini farklı paradigmayla hareket ettirdiği için şu an bu ülkenin durumu budur. Neymiş efendim? 7.500 liralık en düşük emekli maaşı 10 bin lira olacaktı; bir lütuf sunuluyor, hatta Cumhurbaşkanı'nın iki dudağı arasındaki bir mesele. Bakınız, Avrupa'nın sermayesi nedir? Bir vaha olarak görölüyor, tüm insanlar oraya kaçmaya çalışıyor, Türkiye'den de milyonlar gitmeye çalışıyor sayın vekiller. Avrupa'nın sermayesi, yer altı ve yer üstü kaynakları yoktur, ekonomisi o kadar güçlü değildir, tarımı da o kadar, arazileri de o kadar geniş değildir, bir sermayesi vardır; demokrasidir, insan haklarıdır, özgürlüklerdir. Bununla bağlantılı olarak bilim gelişiyor, bilim geliştiği için yetişmiş insan gücü gelişiyor ve herkes oraya akın akın gidiyor; milyonlarca Türk gidiyor, Türk, milyonlarca Kürt oraya gidiyor, Arap gidiyor, Orta Doğu'dan akın akın gidiyor. Türkiye Cumhuriyeti'nde ne oluyor? Türkiye Cumhuriyeti'nin öncelikleri başkadır. Şu an, Plan ve Bütçeden geçen bütçe neydi? 2024 bütçesi; onda 1'i, 1 trilyondan fazla, 1 trilyon 100 milyar lira “güvenlik ve savunma” adı altında savaş harcanıyor. Aslında ne yapılıyor? Emeklinin sofrasına gitmesi gereken emeklinin sofrasından alınıyor, başka bir yere, Kürt'ün sofrasına “kan, gözyaşı, ölüm” diye gidiyor. Kim kaybediyor? Herkes kaybediyor. İnsanlar dünyaya bir kere geliyor, ikinci bir şansımız yoktur ama bu yönetim anlayışı, sadece sesini çıkaranın başına vurmakla meşgul olan, farklılıkları kabul etmeyen “Her şeyi ben ezer geçerim silindir gibi.” yaklaşımı hepimize kaybettiriyor; Kürt'e de kaybettiriyor, Türk'e de kaybettiriyor, soframızdan eksilmeye sebep oluyor ve bütçenin büyük çoğunluğu buraya gidiyor. Lobi faaliyetleri yapıyorsunuz, uluslararası alanda diplomasi yapıyorsunuz bunu bile Kürt karşıtlığı üzerinden yapıyorsunuz ama bir araya gelinirse, bu ülkede demokrasi inşa edilirse, bu ülkede özgürlüklerin önü açılırsa bilim gelişir, bilim geliştikçe bu milyonlar yaşadığı coğrafyayı yaşanabilir bir ülke hâline getirebiliriz, yeryüzünün cenneti hâline getirebiliriz. Mezopotamya, Dicle ve Fırat'ın beslediği topraklarda tarımı zirvede yaparsınız; hiçbir şeyi dışarıdan almaya gerek yok, ithal etmeye gerek yok. Üniversitelerde bilim esas alınırsa, liyakat esas alınırsa, burada insanların ekonomisi gelişir. İşte, bu noktada sermayemiz demokrasi olmalıdır, en büyük sermayemiz insan hakları olmalıdır. Adalet Bakanı gelip burada kendi bütçesiyle cezaevleri yapmayla meşgul olmamalıdır ama yatırım diye cezaevleriyle, yatırım diye tutuklamalarla, yatırım diye savaşlarla, yatırım diye F-16, F-35, S-400; bu kadar mühimmat, bu kadar silahla elbette ki emekliye bir şey kalmaz, elbette ki emekçiye bir şey kalmaz. Ölü yarıştıırız Sayın Başkan, ölüm yarıştıırız. Bakınız, bir ay önce birçok şey yaşandı, insanlar öldü. Unutuldu değil mi? Unutuldu ama ateş düştüğü yeri yakıyor, aileler kan ağlıyor, insanlar evladını kaybediyor. Aslında kaybet kaybet politikası; kaybetme, kaybettirme politikası. İşte, bu ülkenin 2'nci yüzölünde yeniden demokrasisini inşa etmesi gerekiyor. Kimse ölümlerden mutluluk duymamalıdır, kimse rakamları yarıştıırmalıdır. Acı olan gerçek şu: Şu kapıdan dışarı çıkın, Ayrancı kapıda, orada bir manav var, az ilerisinde de bir market var. Gidin, bakın, orada giyimin, gıdanın, sebzenin, meyvenin, peynirin fiyatına, görörsünüz pahalılığın ne kadar arttığını ama sizin bu pahalılığın önüne geçmeniz için önce siyasetinizi düzeltmeniz gerekiyor. Bu ekonominin elbette ki siyasetle alakası var, bu ekonominin elbette ki şiddet politikasıyla alakası vardır. Burada biz şey yarıştıırmaya gelmemişiz. Bu Meclis çözüm gücü olmalıdır, bu Meclis herkese bütçe ayırmalıdır. Özak Tekstil işçileri, Urfa'da gidin bakın, iki aydır fabrikanın önünde inim inim ağlıyor, birkaç tane hakkını kabul ettirmek için mücadele veriyor ama siz sermayenin yanında yer alıyorsunuz. Ne için sermayenin yanında yer alıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) - Çünkü sermaye-iktidar ortaklığı var. Sermaye, iktidarla bu ülkeyi yönetmeye çalışıyor, birbirine kazandırıyor; iktidar sermaye sahibine kazandırıyor, sermaye sahibi iktidarı ayakta tutuyor. Arada sahipsiz, kimsesiz, emekçi, işçi, hiçbir gücü olmayan insan eziliyor.

Tabii ki ülkenin 2'nci yüzyılındayız, gönlümüzden geçen en düşük emekli maaşı -10.000 lira komik bir rakamdır- 300 dolar, 300 euro civarındadır. Bakınız, bu ülkede bir şey ucuz, ucuz olan tek şey Türk lirasıdır. Sizin uluslararası alandaki itibarınız cebinizdeki banknota bakar. Eğer bunun kıymetiharbiyesi yoksa bu ülkede Türk lirası en ucuz şeyse bu ülke kaybetmiştir, emekçisi kaybetmiştir, işçisi kaybetmiştir, memuru kaybetmiştir.

Saygılar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Adalet Kaya

Ömer Öcalan

Şırnak

Diyarbakır

Şanlıurfa

Kamuran Tanhan

Gülcan Kaçmaz Sayyigüt

Özgül Sak

Mardin

Van

İstanbul

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin

Şerafettin Kılıç

Sema Silkin Ün

İstanbul

Antalya

Denizli

Selim Temurci

Hasan Ekici

İstanbul

Konya

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, biz sosyalistler, Marksistler gayet iyi biliyoruz ki kapitalizm, burjuvazi, işçi sınıfının emeğini bir vampir gibi katmerli biçimde sömürmeden var olamaz. Biraz önce de söylendiği gibi, sermaye iktidarı olan AKP de bir vampir gibi işçilerin ilğini, kemiğini sömürmek için kanun teklifi üzerine kanun teklifi veriyor. İşte, şimdi konuştuğumuz İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Teklifi de böyle bir teklif. Bakın, İşsizlik Sigortası Kanunu Değişiklik Teklifi'nde ihtiyaç nasıl belirtiliyor? İşsizlerin işsiz kaldıkları dönemde yaşamlarını sürdürmesi için gerekli olan bu Fon'u, işverenin ödeme aczine düşmesi gerekçe gösterilerek 2008'de AKP iktidarı işverene peşkeş çekmiştir. Boşuna demiyoruz AKP gaspçı, rantçı, işçi düşmanı bir iktidardır diye. Bakın, bu işçiden alıp patrona verme mekanizması nasıl işliyor? Bu Fon'dan 2009'dan bu yana "İstihdam teşvikleri" adı altında özel sektöre 76 milyar dolar yani 2,2 trilyon lira aktarılmıştır; bu kaynak hazineden ve İşsizlik Fonu'ndan aktarıldı. Ayrıca, AKP iktidarı boyunca yani 2002'den bu yana, yirmi bir yıldır işsizlere ödenen toplam tutarın yüzde 74'ü -altını çizerim- sadece bir yıl içinde işverene, patronlara ödenmiştir. Yirmi bir yıl işçilerin Fon'dan yararlanması gereken -bakın, yirmi bir yılı topluyorsunuz- bu miktar, toplam miktar bir yıl içinde işverene ödeniyor. Bu nasıl bir vicdansızlıktır? Gerçekten sizin takdirinize bırakıyorum.

2023 yılında işsizlik ödeneği için başvuran 1 milyon 483 bin kişiden sadece 673 bin işçi bu Fon'dan maaş aldı. Sermayeye Fon'dan bu kadar kolay para aktarılırken işsizler niçin bu kadar az yararlanabiliyorlar? AKP'nin kimin iktidarı olduğunu, sermayenin iktidarı olduğunu tekrar kanıtlayan bir şey.

Bakın, İşsizlik Fonu'ndan yararlanmak için işsiz olmanız sadece yetmiyor, mutlaka sigortalı çalışmış olmanız gerekiyor bu sürede. Çok önemli bir gerekçe -tırnak içinde- diyor ki: "İşçi kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalma koşuluyla bu Fon'dan yararlanabilir." Ya, bu kritere uyan kaç işçi var? İşçi sınıfının çalışma koşullarını bilmiyor muyuz? İşçi sağlığı, işçi güvenliği ortada yok. Ayrıca, siz AKP iktidarı, kod 46, kod 43, kod 49'la işten çıkarmalarda işsizler tazminatlarını alamazsın, fonlarını alamazsın, bunlar da sermayeye kalsın diye kanun üzerine kanun çıkardınız. Dolayısıyla, işsizler bu Fon'dan neredeyse hiç faydalanamıyorlar. Peki, kim faydalaniyor bu İşsizlik Fonu'ndan? Bakın, işverene İşsizlik Fonu'ndan teşvik primi indirimiyle birçok kaynak aktarıyor. Yetmiyor, İş ve İşçi Bulma Kurumundan -"İŞKUR" diye değiştirildi yine bir kanun teklifiyle- oradan da sömürme devam ediyor, İŞKUR'un bütün hizmetleri için İşsizlik Fonu'ndan kaynak aktarıyor. Yetmiyor, MESEM'ler İşsizlik Fonu'ndan teşvik alıyor, bankalar alıyor.

Özetle, işçiler dışında, işsiz kalan işçiler dışında bu Fon'dan yararlanabilen -sadece- AKP'nin sermayedarları, yandaş şirketler, yandaş firmalar katmerli bir şekilde işçilerin emeği üzerinden paralarına para katıyorlar, sermayelerini biriktirdikçe biriktiriyorlar. Görüyoruz istatistikleri; bankalar, o meşhur şirketler kazançlarını kat kat artırmış.

Burada "İşsizlik Fonu'nu işçiler kullansın, bu Fon'u kullansınlar." dediğimizde, "İyileştirilsin." dediğimizde hiç yüzünüz kızarmadan "Deprem oldu." deyip depremin üzerinden rant devşiriyorsunuz, savaş çıkarıyorsunuz "Savaş harcamalarımız var, o yüzden İşsizlik Fonu'ndan işsizleri yararlandıramıyoruz." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Hiç utanmanız yok mu diyemiyorum çünkü olmadığını artık biliyoruz ama -dediğim gibi- bu kapitalist iktidara, AKP'nin bu rantçı, gaspçı politikalarına karşı işçi sınıfı da örgütlenmeye devam ediyor, sokaklarda direnmeye devam ediyor; birçok direniş ortada, sadece burada değil, dünya çapında işçi sınıfı sizi tarihin çöplüğüne atacak.

İyi akşamlar diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde görüşlerimizi arz etmek üzere grubumuz adına söz aldım.

İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynaklarından yararlanılmasının uygunluğu Fon'un gelir ve giderlerinin dikkatle incelenmesine bağlıdır. Kısa çalışma ödeneği İşsizlik Sigortası Fonu'nun gider kalemlerinden biridir ve bu Fon'un gelir gider dengesi, ödenekten yararlanma koşulları ve süreci üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Fon'un sürdürülebilirliği kısa çalışma ödeneğinin etkin ve adil bir şekilde kullanılmasını sağlamak için kritik bir faktördür. 2023 yılında İşsizlik Sigortası Fonu'na işverenlerin yaptığı katkılar ve işverenlere sağlanan teşvikler dikkat çekici düzeylerde gerçekleşmiştir. 2023 yılında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işverenlere yapılan teşvik ve destek ödemeleri 39,9 milyar liraya ulaşmıştır. Bu, geçen yıl aynı dönemde işsizlere yapılan toplam ödemenin 1,4 katı bir miktara tekabül etmektedir. Bu dönemde işsizlik ödeneği için yapılan ödemelerin toplamı ise 21 milyar 673 milyon lira olmuştur. Türkiye'de işsizlerin maalesef çoğunluğu işsizlik maaşı alamamaktadır. Eğer amacı dışındaki kaynaklara aktarımlar yapılmazsa Fon'un sürekli fazla vereceği göz önüne alınarak işsizlik maaşı alabilmek için gerekli şartların yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu şartlar arasında işsizlik sigortası primi, ödeme süresi ve hizmet akdi süreleri önem arz etmektedir. Fakat getirilen bu kanun teklifinde işsizlik sigortasından esas yararlandırılması gereken işsiz insanlarımızın yerine yine işverene ve emeklilik sistemine kaynak transferi yapılmasına yönelik düzenlemelerin yapıldığını üzülerken görüyoruz.

Yine, işe alınma durumlarına göre İşsizlik Sigortası Fonu'ndan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapacağınız prim ödemeleri de bu minvaldedir. İşsizlerin cebine giremeyen bu paralar, çeşitli edebiyat ve kelime oyunları ile, işverenin ödemesi gereken prim ödemelerinden düşülerek emeklilik sistemine aktarılmaktadır. İşsizlik Sigortası Fonu, âdeta sosyal güvenlik sisteminin destekleyici bir unsuru hâline getirilmektedir. Aynı şekilde "asgari ücret desteği" adı altında işverenin yükümlülüklerinden düşülerek Sosyal Güvenlik Kurumuna Fon'dan yapılan kaynak transferi de bu kapsamdadır.

Aslında, önümüze getirilen bu kanun teklifindeki düzenlemeler çalışanlara destek sağlamayı amaçlamayan, sadece bütçe dengesini sağlamak için İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yer alan "Bu fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden vergi kesintileri hariç hiç bir şekilde kesinti yapılamaz ve Genel Bütçeye gelir kaydedilemez." hükmünün işlevsiz bırakılmasına yönelik düzenlemelerdir. İktidar, burada çalışanların cebinden aldığı parayı çalışma hayatına dâhil olmayan kalemlere ve işverenlere aktarmanın yolunu keşfetmektedir. Bu yol tehlikeli bir yoldur, İşsizlik Sigortası Fonu'nu kaçınılmaz sona götüren çıkmaz bir sokaktır. Eğer istihdamı korumak amacıyla işverenlere destek sağlamayı düşünüyorsanız, bunun yolu çalışanın cebinden geçmez. Bu açılarından, söz konusu düzenlemelerin uygun olmadığını, bir an önce İşsizlik Sigortası Fonu'ndan Sosyal Güvenlik Kurumuna, işverenlere ve devletin bütçesine kaynak aktarımına yönelik uygulamalara son verilmesi gerektiğini düşünüyor ve işsizlerimize kendilerine uygun iş buluncaya kadar daha yüksek gelir seviyesini garanti edecek ve daha esnek yararlanma koşullarını içerecek düzenlemelerin yapılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Teklifte yer alan 5510 sayılı Kanun'a geçici 101'inci maddenin eklenmemesi, bunun yerine asgari ücret desteğinin hazineden karşılanması daha yerinde bir düzenleme olacaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – ...çünkü söz konusu Fon, işsizlerin hakkı olan bir kaynak olup, işsizliği azaltmaya yönelik politikalar ve yükümlülükler esas olarak devletin asıl kaynaklarından karşılanmalıdır. İşsiz kalanların hakkı olan ve devlete, emekliye ya da işverene ait olmayan İşsizlik Sigortası Fonu'nun başka alanlarda kullanılması, tıpkı araçları için kasko sigortasına para yatıranların paralarının "Daha az kaza yapılsın." denilerek yol yapımına aktarılması gibidir. Hâlbuki kasko yaptıranlar primlerini kaza anında zararlarının karşılanması için ek olarak yaptırımlardır, yol yapımı için MTV, ÖTV, KDV vesaire gibi vergilerini ayrıca ödemektedirler. Bu noktada, her kaynak kuruluş amacına ve hak sahiplerinin hukukuna dikkat edilerek kullanılmalıdır, aksi takdirde, devletin asli unsurlarından biri olan güven duygusu zedelenecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenen geçici madde 101'in ikinci fıkrasında yer alan "İşsizlik Sigortası Fonundan" ifadesinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesindeki ödeneklerinden dördüncü fıkrasında yer alan "İşsizlik Sigortası Fonu" ibaresinin "hazine" "İşsizlik Sigortası Fonunca" ifadesinin "hazinece" yedinci fıkrasında yer alan "İşsizlik Sigortası Fonunca" ifadesinin "hazinece" onuncu fıkrasında yer alan "İşsizlik Sigortası Fonu" ifadesinin "hazine" şeklinde değiştirilmesini, son fıkrasının ise "Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumu tarafından belirlenir." şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Gülcan Kış

Mersin

Cevdet Akay

Karabük

Mustafa Erdem

Antalya

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Mustafa Erdem.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yirmi üç yıl önce bugün hunharca katledilen Gaffar Okkan'ı, otuz bir yıl önce bugün hunharca katledilen Uğur Mumcu'yu saygıyla anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkede ekonomik krizin iyiden iyiye derinleştiği, yoksulluğun toplumun tüm kesimlerine yayıldığı, iktidarın liyakatsiz ve basiretsiz ekonomi yönetimin sonucu çalışanlarımızın, emeklilerimizin açlık sınırının altında yaşadığı bir dönemde hiçbir soruna kalıcı çözüm getiremeyen iktidarın palyatif öneriler sunduğu mini bir torba yasayı görüşüyoruz. Oysa, saraylarınızdan ve rahat koltuklarınızdan kalkıp sokağa çıkabilseydiniz vatandaşın çılgınlığını duyabilirdi ve gerçekten ona uygun öneriler getirebilirdiniz, kısmet artık 1 Nisan'a; emin olun, vatandaş size 31 Martta sesini duyuracak ve gereken cevabı mutlaka verecektir.

Değerli milletvekilleri, maddeyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na geçici madde

eklenerek işverenlerin iş gücü maliyetlerinin düşürülerek istihdamın artırılması ve kayıtlı istihdamın korunması amacıyla 2016 yılından bu yana uygulanan asgari ücret desteğinin 2024 yılında da aylık 700 Türk lirası olarak uygulanması için düzenleme yapılmaktadır; söz konusu düzenlemede desteğin finansmanının da İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması öngörülmektedir. Bu teşvikten yararlanmada işverenlerin Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun olmaması, 2023 yılından daha az işçi çalıştırmama şartı öngörülmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları bu teşvik ve destek kapsamının dışında tutulmuştur. Etki analizine göre, söz konusu düzenlemenin maliyeti 56,5 milyar TL olacaktır yani 2016 yılında 500 lira olan teşvik sadece 200 lira artırılarak 700 lira olarak uygulanacak. Şimdi, "Ya, bunu bin lira yapalım." desek arkadaşlar "Aman, aman, paramız yok." diyecekler. Her ne kadar maddenin gerekçesinde istihdamı artırıcı etkisinden bahsedilse de elde bununla ilgili somut bir veri maalesef yok. Bu destek daha önce verilmiş ve istihdama ne kadar katkı sunduğu sorulmuş; Komisyon'da bununla ilgili bir cevap alamadık.

Burada iktidara şunu hatırlatmak istiyorum: Bu ülkede işsizlik sorunu böyle desteklerle falan çözülemez. Bu ülkeyi yıllardır yanlış yönettiniz. Hatırlarsınız, geçen yerel seçim öncesi de sebze meyve fiyatlarını düşürmek için seyyar tanzim satış noktaları oluşturmuş, patates, soğan satmıştınız, millet 1 kilo patates için kuyruklarda beklemişti. Ne oldu? Beş yıl geçti, fiyatlar düştü mü? Maalesef fiyatlar daha da arttı. Bugün de yaptığınız iş aynen buna benziyor. Ülkenin tüm kaynaklarını, kurumlarını sattınız, ekonomiyi bitirip ülkeyi işsizliğe mahkûm ettiniz. Şimdi destekle istihdam yaratacağınızı iddia ediyorsunuz, yapmayın Allah aşkına.

Değerli arkadaşlar, işsizlik oranı konusu iktidar tarafından sürekli manipüle edilmektedir. TÜİK tarafından son açıklanan işsizlik oranı Kasım 2023 itibarıyla yüzde 9, gerçek işsiz sayısı 3,1 milyon değil, maalesef 8,7 milyon; gerçek işsizlik oranı yüzde 22,7. Yani TÜİK verileri AKP iktidarının sorunlu ekonomi politikalarını saklamaya artık yetmemektedir. Bu ülkede gençlerimiz, kadınlarımız işsizdir, insanlarımız yaşam mücadelesi vermektedir. Söz konusu maddede yer alan ödemelerin İşsizlik Fonu'ndan karşılanması yönündeki düzenlemeler, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kuruluş ve işleyiş amacına aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) – Bu ödemelerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinde yer alan ödeneklerinden karşılanması gerekirken bu yöndeki talebimizi içeren önergemiz de Komisyon'da maalesef reddedilmiştir. Ülkenin parasını har vurup harman savuran, ülkenin kaynaklarını yandaşa peşkeş çeken, bin odalı saraylara günlük 35 bin lira para harcayan iktidar, konu desteğe gelince yine işçinin parasına göz koymaktadır. Düşünün, devletin, ülkenin istihdamına parası maalesef yok.

Değerli arkadaşlar, İşsizlik Fonu'nda biriken para tamamen işsizlerin finansmanı için kullanılması gereken bir paradır ancak daha önceleri de yine bu amaç dışında kullanımı sağlanmıştır. Kamu bankalarına aktarılmış, pandemi sürecinde tüm yardımlar İşsizlik Fonu'ndan yapılmıştır yani Fon'da biriken paralar bugüne kadar ilgili ilgisiz her şey için kullanılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ERDEM (Devamla) – Söz konusu göstergeler İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaç dışı kullanımının Fon kaynaklarının erimesine neden olduğunu göstermektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'nı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ersin Beyaz

Hüsmen Kırkpınar

Selcan Hamşioğlu

İstanbul

İzmir

Tekirdağ

Ayyüce Türkeş Taş

Yasin Öztürk

Hasan Toktaş

Adana

Denizli

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Hasan Toktaş.

Buyurunuz Sayın Toktaş.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'nı maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, işverenlerimizin desteklenmesini önemli ve yerinde bulmakla birlikte, İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki birikimin işverene destek amaçlı kullanılmasını doğru bulmuyoruz. Bu ödemelerin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan değil, merkezî bütçeden ya da hazine'den karşılanması gerektiğine inanıyoruz. İşsizlik Sigortası Fonu istihdama destek olmak amacıyla işini kaybeden sigortalıların işsiz kaldıkları dönemde geçinebilmeleri için AK PARTİ hükûmetleri öncesinde kurulmuştur. Ancak iktidarın tercih etmekte olduğu politikalar sonucu bu Fon işçiler için kullanılan bir kaynak olmaktan ziyade işvereni destekleme fonuna dönüşmekte ya da dolaylı yollarla bütçe açıklarını kapatmakta kullanılmaktadır. İşsizlik sigortasının amacı, işsizliğin önlenmesi veya işsizliğin azaltılması değil, işsiz kalan kişiye işini kaybettiği ve bu nedenle gelir elde edemediği için yasalarla belirlenmiş süreyle sınırlı olmak üzere bir güvence sağlamaktır. AK PARTİ iktidarı sap ile samanı o kadar karıştırmıştır ki kurumları dahi asli kuruluş amaçlarından sapmıştır. Günü kurtarmak adına atılan adımlar hiçbir zaman çare olmamıştır. 5 milyona yakın işsiz olduğu bu ülkede İşsizlik Fonu'nun bütçesini işverene destek amaçlı kullanmak tam anlamıyla iş bilmezliktir, milyonlarca işsiz vatandaşımızın hakkını gasbetmektir, kul hakkına girmektir. İlla bir fondan işverene destek olunacaksa, Cumhurbaşkanlığının bir yıllık harcaması 12,3 milyar TL'dir, günlük harcaması 34 milyon TL'dir; buradan biraz tasarruf ederseniz bu işverene destek olunabilir. Tabii, itibardan tasarruf olmaz ya, saltanatınıza zeval gelir ya, nasılsa milletin kesesinden çıkıyor, tasarruf etmek itibarınızı sarsar ya... Evet, iktidar mensubu muhterem milletvekilleri, sizin bu israfınızı milletin içinde bulunduğu bu vahim şartları düşünerek gözden geçirmenizi tavsiye ediyoruz. Ülkenin cari ekonomik şartlarına baktığımızda bu lüks, israf ve şatafattan utanmanızı gerektiğini düşünüyoruz. Dizginlenemez ve önlenemez harcama hırsınızı finanse etmek için ülkeyi soktuğunuz borç batağı yetmezmiş gibi alicengiz oyunlarımla milletin de cebine göz diktiniz. Bu milletin büyük çoğunluğu yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır ve sizin alicengiz oyunuyla bu garip milletin cebinden âdeta çaldığınız paralar yüzünden milleti daha da yoksullaştırdınız. İşin cabası, bu alicengiz oyunlarınıza devletin güzide kurumlarını da alet ediyorsunuz ve suç işliyorsunuz. Nasıl mı? TÜİK'i alet ediyorsunuz mesela. TÜİK'in yaptığı alicengiz oyununu zımnen itirafına hep birlikte tanık olduk. Ne diyor TÜİK? "Vatandaşımız enflasyonu 2 kat hissediyor." diyor. Tesadüfen mi hissediyor? Demek ki enflasyon gerçeği bu, gerçek olan

hissedilir. Nasıl ki Meteoroloji hava sıcaklığına "Eksi 5 derece." der ama hissedilen eksi 10 yani gerçek hissedilen odur, TÜİK'in yaptığı da maalesef bu şekilde bir gerçeğin itirafıdır. "Enflasyonu düşük göstererek milletin cebine göz diktiniz, âdeta parasını çaldınız." dememdeki kasıt şudur: Enflasyonu düşük göstererek işçinin, memurun, emeklinin alması gereken zammı onlara vermeyerek daha düşük gelir seviyesinde kalmalarına ve daha da yoksullaşmalarına sebep olmuş durumdasınız. Bu şartlarda, hakkını iç ettiğiniz asgari ücretlinin, emeklinin geçinebilmesi için âdeta sihirbaz olması gerekmektedir.

Sizleri daha adil, daha dürüst olmaya davet ediyor, milletin cebinden elinizi çekmenizi öneriyor, yüce heyeti saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 7 ila 12'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Şenol Sunat...

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, bu teklifte daha fazla sigortalının kısa çalışma ödeneği kapsamına alınması var; gençlere, kadınlara, mesleki yeterlilik sahiplerine uygulanan teşvikler var; bunlar güzel, itirazımız yok. Asgari ücret destek primi 500 liradan 700 liraya çıkarılıyor, işverene gerekli bir destek yapılıyor; bu yetersiz tabii ki ama neticede bir destek olarak bakıyoruz. Ama değerli arkadaşlar, bu teşvikler ve destekler nereden karşılanıyor? İşsizlik Sigortası Fonu'ndan. Hadi, kısa çalışma ödeneğini anlıyoruz ama asgari ücret ödeneğinin hazineden karşılanması gerekmez mi? "Hazinede para yok." diyemezsiniz. Kur korumalı mevduatla parası olan zenginlere hazineden milyarlarca para akıttınız, neredeyse 150 milyar geçti ve hâlen devam ediyorsunuz; bundan da hiç rahatsız olmuyorsunuz. Kimin parasını kime veriyorsunuz? İsraftan hiç vazgeçmiyorsunuz Sayın iktidar mensupları, saraylar, korumalar, kiralanan lüks arabalar...

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan 2023 yılının ilk 9 ayında işverene 23 milyar, işten ayrılan işsizlere 12 milyar civarında destek verilmiş; yıllardır bu böyle devam ediyor. "İşsizlik Sigortası Fonu" değil, adını "İşverene Destek Fonu" koyun o zaman. Başvuran işinden olmuş işsizlerin yarısı yıllardır bu Fon'dan faydalanamıyor değerli milletvekilleri. Bildiğiniz üzere İşsizlik Sigortası Fonu 57'nci Hükûmet zamanında oluşturulmuş, işsiz kalan kişilere iş arama sürecinde belirli bir süre maddi açıdan destek sağlayan çok faydalı bir sistem. Hatırlayın, 2011 yılıydı zannediyorum, GAP projesi için 11 milyar küsur bu Fon'dan verildi ve geri gelmedi bu para. Yıllardır işverene çeşitli bahanelerle bu Fon'dan para veriyorsunuz. Bu Fon'u da diğer fonlar gibi doğru kullanmıyorsunuz.

İktidara sesleniyorum: Bu fonları sömürücü, yok edici bir iktidarla karşı karşıyayız. Bu iktidar kendinden önceki kazanımları mirasyedi gibi harcamayı marifet sayıyor. Sabıkası çok olduğu için insanlar "fon" deyince korkuyor. Hatırlatayım, deprem için oluşturulan, deprem vergileriyle oluşan fonun parası müteahhitlere yamandı, hatırlayın, kulakları çınlasın Mehmet Şimşek'in. Emekli Sandığı fonlarının hiçbir özelliği kalmadı. Kanun kural tanınmıyor. İşsiz kalanlar yeterince bu Fon'dan faydalanamıyor biraz önce de ifade ettiğim gibi.

Gelin, hep birlikte İşsizlik Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapalım. Müracaat şartlarında çok katı olan şartları esnetelim. Bu hayat şartlarında muhtelif sebeplerle işinden olanlara bu Fon'dan destek verelim.

Sayın milletvekilleri, her insan çalışmak ve kimseye muhtaç olmadan insan onuruna uygun yaşamak ister. Bu kapsamda, vatandaşın devletten beklentisi, eğitime ve iş imkânlarına erişimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve çalıştığı yıllar boyunca maaşından kesilen primler karşılığında emeklilik döneminde rahat etmek ister. Gelişmiş ülkelerde emekliler dünyanın her yerine geziler ve tatiller yaparken, sosyalleşirken bizim emeklimiz kendi memleketlerine gidemez duruma düşmüştür. Evinden, daha ucuz gıda bulmak için, kuyruklarda saatlerce beklemek için çıkabilmektedir; sosyalleşme yerine, sosyal izolasyona gelmiş durumdadır. Ertesi günü nasıl geçireceğini kara kara düşünmektedir.

Sayın milletvekilleri, kendisini devletin sahibi zanneden bu Hükûmetin liyakatsiz, adaletsiz ve giderek yozlaşan iktidarında "ben yaptım oldu" anlayışı devam etmektedir. Kendileri de bozdukları sistemin içinden çıkamamaktadırlar. Vatandaşlarımız ekonomik krizi iliklerinde hissetmektedir. Bozulan ekonomik sistem beraberinde yoksulluğu getirmiştir. Yoksulluğu azaltmak yerine çoğaltarak ülke yönetilmektedir. Hatipler açlık sınırını devamlı söylüyor, 14.431 lira; yoksulluk sınırı 47 bin liraya ulaşmıştır. TÜİK verileri -artık TÜİK de utandı herhâlde verdiği enflasyon rakamlarından- hissedilenin yüzde 129,4 olduğunu ifade etmişti bir gün önce; gülelim mi, ağlayalım mı? Döviz tarihî rekorlar kırmaktadır. Sayın milletvekilleri, yüksek enflasyon, özellikle gıda enflasyonu vatandaşların belini bükmüş, temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak hâle gelmişlerdir. İşsizlik 2023 verilerine göre yüzde 14,9 seviyesine ulaşarak son yirmi yılın en yüksek seviyesine çıkmıştır.

Evet, sayın milletvekilleri, işsizlik, enflasyon ve hayat pahalılığı özellikle emeklimizi olumsuz etkilemektedir. Emeklimizin yüksek enflasyonla mücadele edebilmesi, gün geçtikçe değer kaybeden emekli aylığıyla geçinebilmesi imkânsız hâle gelmiştir. Ülkedeki ekonomik tablo bu hâldeyken Sayın Erdoğan 2024 yılını emeklilerin yılı ilan etmiş. Emekli yılında emekliye asgari ücretin yarısını layık gören Erdoğan vatandaşlarla artık alay etmeye başlamıştır.

Sayın milletvekilleri, açlık sınırının 14 bin lira olduğu bir ülkede emekliye 10 bin lira vermek emekliyi açlığa terk etmektir, emekliye hakarettir. "Emeklileri enflasyona ezdirmeyeceğiz." diyenler emeklilerin üzerinde bir aydır tepiniyor. En düşük emekli maaşına tabi olan vatandaşımız yirmi iki sene önce asgari ücretin 1,5 katını alırken yani bugün 24-25 bin lira alması gerekirken şu anda aldıkları maaş asgari ücretin yarısından biraz fazladır. Asgari ücret de yüksek değil, birkaç ay sonra açlık sınırının altına bu maaş düşecektir. Dolayısıyla, emeklilerin çok ciddi, çok derin bir yoksulluk problemi var, çok derinden yaşıyorlar hayat pahalılığını. Elinizi vicdanınıza koyun ve sayın vekiller, sadece bir dakika olsun empati yapın ve düşünün, tek geliri emekli aylığı olan, başka bir ek geliri bulunmayan bir emekli olduğunuzu düşünün, 10 bin lirayla kaç gün yaşayabilirsiniz? Mesela, ev kirasının en az 20 bin liradan başladığı günümüzde kirayı nasıl ödersiniz? Sağlık giderlerinizi, bakım giderlerinizi nasıl karşılırsınız?

Değerli milletvekilleri, buradan iktidar, hatta Cumhur İttifakı milletvekillerine sesleniyorum: Hemen hiç vakit kaybetmeden aranızda konuşun, anlaşıp, gelin, millî bir birliktelik gösterelim, tüm gruplar oy birliğiyle bu kanuna "En düşük emekli maaşı asgari ücretten düşük olamaz." ibaresini ekleyelim hep birlikte. En düşük emekli aylığı alanların ve bunun biraz üstünde olanların en az 10 milyon kişi olduğunu biliyoruz. Tüm emekliler açlık sınırı ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Cumhurbaşkanı "10 bin lira açıkladı." diye görmezden gelmek, bu çılgınlığa sessiz kalmak zorunda değilsiniz sayın vekiller; korkmayın, siz milletin vekillerisiniz. Emekliler sizden bu cesareti göstermenizi bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım, sağ olun.

Sayın iktidar mensupları, Sosyal Güvenlik Kurumunun durumunu düzeltmek için kayıtlı çalışan sayısını artırmamız lazım. Üretim gerekiyor; tarımda, sanayide, ticarette üretimi büyütmek gerekiyor. Türkiye'de nüfusun sadece üçte 1'i kayıtlı çalışıyor, her 3 kişiden 1'i kayıtlı çalışıyor ve bu çalışanların yarısından fazlası da asgari ücret alıyor. Gelin, hep birlikte bu yanlışları düzeltelim ve bu Meclisin tarihî görevini yerine getirelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 91 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin konuşmama konu ikinci bölümü, teklifin 7 ila 12'nci maddelerini kapsamaktadır. Teklifte öncelikle emeklilerimizin ihtiyaç ve beklentileri dikkate alınarak emeklilerimizin aylıklarında devletimizin imkânları dâhilinde iyileştirmeler yapılması amaçlanmıştır. Yapılan çalışmalarla, SSK ve BAĞ-KUR emeklileri ve hak sahiplerinin emekli aylıklarına 2024 yılı Ocak ayında yapılacak altı aylık zam oranının Genel Kurulun takdirine sunulacak değişiklikte yüzde 49,25'e yükseltilmesi öngörülmektedir. Teklifte 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 24'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının kaldırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, yapılacak düzenlemelerle ölçüm, inceleme ve araştırma yapma, bilgi, belge ve numune alma, kanun kapsamındaki eğitim kurumları, ortak sağlık ve güvenlik birimleri, ekipman muayene kuruluşları, iş hijyeni ölçüm, test ve analiz laboratuvarlarına ilişkin inceleme, kontrol, denetim, yetki ve sorumluluğuna ilişkin hükümler yargı kararları çerçevesinde yeniden düzenlenecektir. Son olarak, 6331 sayılı Kanun'un bu teklifle ilga edilen 24'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasına yapılan atfın yeni ihdas edilen 24/A maddesine yapılması için uyum düzenlemesinin yapılması amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın devamında, Kayseri Ticaret Odamızın 37'nci Sigorta Acenteleri ve Aracıları Komitesi il delegelerinin tarafımıza ilettiği taleplerden bahsetmek istiyorum. Usulsüz poliçe kesen ve kestiren brokerlar, sigorta acenteleri ve şube işi yapan acentelere kanuna aykırı işlem tespit edildiği takdirde cezai yaptırım olarak on beş gün kapatma ve ikinci defa tekrarlanmasında meslekten men edilme yaptırımı uygulanması talep edilmektedir. Bununla birlikte, özellikle de son zamanlarda birçok sigorta şirketinin zarar ettikleri gerekçesiyle trafik sigortası poliçesi kesmedikleri beyan edilmektedir. Bu sebeple, trafik sigortası ruhsatı olan sigorta şirketlerinin müşterilerinin trafik sigortası taleplerini mazeret göstermeksizin düzenlemeleri düzenlemeyen şirketlere yaptırım uygulanması, yine trafik sigortası bulunan şirketlerin trafik sigorta ruhsatına uygun şekilde poliçe ve benzeri poliçelere gerek kalmadan poliçe düzenlemeleri, ayrıca, orantılı yüzdeye gerek kalmadan aldıkları ruhsata uygun olarak tek başına trafik sigortası düzenlemesi ve bu konuda acenteye baskı yapmamaları, trafik sigortası düzenleyen şirketlerin müşterisini mağdur etmeden kendi müşterisinin hasarını ödeyip daha sonra bu bedeli karşı şirketten talep etmesinin sağlanması, şube işi yapan acentelerin her yıl bağlı bulundukları ticaret odalarına şube müdürlerinin belgelerini yeniden ibraz etmesi, DASK sigortalarının DASK'a tabi konutlarda zorunlu olarak yaptırılmasının sağlanması ve gerekirse elektrik, su ve doğal gaz gibi zaruri abonelikler için DASK'ın zorunlu evraklar arasında tutularak vatandaşlarımızın deprem ve diğer doğal afetlerden en asgari zararlarla kurtulabilmesi için sigorta yaptırmaya teşvik edilmesinin sağlanması, sigorta şirketlerinin uyguladığı acenteler arası fiyat farklılığının ortadan kaldırılması, böylece tüm satış kanallarının da eşit şartlarda mesleğini icra etmeleri talep edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi noktalamadan önce, seçim bölgem olan Kayseri'mizin merkezine 38 kilometre mesafede bulunan, dokuma halısı, her derde şifa gilaburu bitkisi, doğası ve tarihî dokusuyla şehrimizin gelişmeye açık en potansiyel ilçelerinden olan Bünyan'ımızdan bahsetmek istiyorum. Bünyan Kayseri'nin en yakın ve ulaşılabilir ilçelerinin başında gelmektedir. Ülkemizde Selçuklu izlerinin en yoğun görülebileceği şehirdir. Geçmiş 1000'li yıllara kadar giden Bünyan'ımızın tarihsel arka planı oldukça güçlüdür. Bünyan muhteşem Selçuklu kervansaraylarına ev sahipliği yapmaktadır. Bünyan'ın yeşil olmasına vesile olan Pınarbaşı suyu, aynı zamanda, Bünyan'ı ziyaret eden misafirlerin keyifle zaman geçirdiği mesire alanlarına sahiptir. Turizm sevenlerin yeni ilgi odağı yeşil Bünyan, Kayseri Valimiz Sayın Gökmen Çiçek Beyefendi'nin öncülüğünde Bünyan Kayabaşı Cam Seyir Terası, misafirlerin beğenisine sunulmuştur. Kayabaşı Cam Seyir Terası, açıldığı altı aylık zaman diliminde yarım milyona yakın ziyaretçiyi misafir etmiştir. Bakın, bu, çok ciddi bir rakamdır; bu veriler aslında bölgenin turizm potansiyelini ve insanlarımızın turizm alanına olan merakını da ortaya koymaktadır.

Bünyan'ımız Kayseri'de bulunan diğer 16 ilçemizde olduğu gibi Cumhur İttifakı belediyelerimiz uhdesinde olan ilçelerimizden bir tanesidir. 2019 yerel seçimlerinde oyların büyük bir çoğunluğunu alarak Cumhur İttifakı'ndan Bünyan Belediye Başkanı seçilen ve bu dönem aday gösterilmeyen Özkan Altun Başkanımıza mütevazı ve öz verili çalışmalarından dolayı, Bünyan'ımıza katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki mahallî idareler seçimleri için partimiz, Milliyetçi Hareket Partisinden Cumhur İttifakı Bünyan Belediye Başkan Adayı olarak gösterilen Selahattin Metin Başkanımızın projeleriyle ve Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Memduh Büyükkılıç Beyefendi'nin yeşil Bünyan'ımızı sanayi ve turizm merkezi hâline getirmek için destekleriyle genelden yerele çalışmalarımızı büyük bir hassasiyetle uygulayacak, Bünyan'ımızı bölgenin en kalkınmış ilçe merkezlerinden biri hâline Allah'ın izniyle getireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak söz konusu teklifi olumlu değerlendiriyor, destekliyor, vatanımıza ve milletimizi hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.15

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

91 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 25 Ocak 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.17